ÉLIPHAS LÉVI

CHEIA MARILOR MISTERE

DUPĂ ENOCH, ABRAHAM, HERMES TRISMEGISTUL ȘI SOLOMON

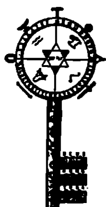
editura antet

ÉLIPHAS LÉVI

CHEIA MARILOR MISTERE

după Enoch, Abraham, Hermes Trismegistul și Solomon

Traducere din limba franceză
de
MARIA IVĂNESCU

EDITURA ANTET
București, 1994

Redactare: Nicolae Năstase

ISBN 973-96469-2-1

CUPRINS

PREFAȚĂ

Spiritul uman e fascinat de mister. Misterul este abisul care stârnește neîncetat neliniștita noastră curiozitate prin insondabilelele ei adâncuri.

Cel mai mare mister al infinitului este existența Celui pentru care nimic nu are mister.

Cuprinzând infinitul care este esențialmente de necuprins, el este însuși misterul infinit și etern nepătruns, adică, în aparență, absurdul prin excelență, în care credea Tertullian.

În mod necesar absurd pentru ca rațiunea nu-l poate atinge; în mod necesar credibil, pentru că știința și rațiunea, departe de a demonstra că el nu există, sunt fatal antrenate să dea de înțeles că el există și chiar să-l adore cu ochii închiși.

Pentru că acest absurd este sursa infinită a rațiunii, lumina izvorând veșnic din veșnice tenebre, știința, acest Babel al spiritului, își poate răsuci și înmulți spiralele ei mereu urcătoare; ea poate clătina pământul, nu va atinge cerul niciodată.

Dumnezeu este cel pe care învățăm veșnic să-l cunoaștem. În consecință, cel pe care nu-l vom cunoaște niciodată.

Domeniul misterului este deci un câmp deschis cuceririlor inteligenței. Se poate înainta curajos, dar întinderea lui nu se va micșora niciodată, se va schimba numai orizontul. A ști totul este un vis al imposibilului, dar nefericit e cel care nu îndrăznește să afle totul și care nu știe că pentru a afla ceva trebuie să studiezi mereu!

Se spune că pentru a învăța bine trebuie să uiți de mai multe ori. Lumea a urmat această metodă. Tot ce este o problemă pentru zilele noastre a fost de mult rezolvat de cei vechi; anterioare analelor noastre, soluțiile lor scrise în hieroglife nu mai aveau sens pentru noi; un om le-a

găsit cheia, a deschis necropolele științei antice și a dăruit secolului său o lume de teoreme uitate, de sinteze simple și sublime ca natura, strălucind în unitate și multiplicându-se ca numerele, în proporții atât de exacte încât cunoscutul demonstrează și revelează necunoscutul. A înțelege această știință înseamnă a-l vedea pe Dumnezeu. Autorul acestei cărți crede că demonstrația va fi făcută odată cu încheierea lucrării de față.

Apoi, după ce-l veți fi văzut pe Dumnezeu, hierofantul vă va spune: Întoarceți-vă, și în umbra pe care o proiectați, luminați de soarele acestei inteligențe, vă va apare diavolul, fantoma neagră pe care o zăriți când nu-l vedeți pe Dumnezeu și când credeți că veți umple cerul cu umbra voastră, pentru că aburii pământului urcând par s-o mărească.

A acorda în ordinea religioasă știința cu revelația și rațiunea cu credința, a demonstra în filosofie principiile absolute care împacă toate antinomiile, a revela, în sfârșit echilibrul natural al forțelor naturii, acesta este scopul lucrării de față care va fi, în consecință, divizată în trei părți.

Vom dezvălui deci adevărata religie în absolutul și esențialitatea ei, încât nimeni, credincios sau necredincios, nu va putea să nu țină cont de ea. Vom stabili în filosofie însușirile imuabile ale acelui adevăr care este în știință REALITATEA, în judecată RAȚIUNEA și în morală JUSTIȚIA. În sfârșit, vom face cunoscute acele legi ale naturii al căror echilibru este menținerea și vom demonstra cât de vane sunt fanteziile imaginației noastre în fața realităților fecunde ale mișcării și ale vieții. Îi vom invita pe marii poeți ai viitorului să refacă Divina Comedie, nu după visurile omului, ci urmând matematica lui Dumnezeu.

Misterele celorlalte lumi, forțe ascunse, revelații ciudate, boli misterioase, facultăți excepționale, spirite, apariții, paradoxuri magice, arcane hermetice, vom vorbi despre toate, și vom explica totul. Cine ne-a dat această putere? Nu ne ferim să dezvăluim secretul cititorului nostru.

Exista un alfabet ocult și sacru pe care evreii îl atribuiau lui Enoch, egiptenii lui Thoth sau Mercur Tirsmegistul, grecii lui Cadmus și lui Palamides. Acest alfabet, cunoscut de pitagoreici, este alcătuit din idei absolute legate de semne și numere, realizând prin combinații

matematica gândirii. Solomon reprezentase acest alfabet prin șaptezeci și două de numere scrise pe treizeci și șase de talismane pe care inițiații Orientului le mai numesc și acum cheițele sau claviculele lui Solomon. Aceste chei sunt descrise și întrebuințarea lor explicată într-o carte a cărei dogmă tradițională urcă în timp până la patriarhul Abraham și se numește *Sepher-Jesirah*; prin înțelegerea lor se pătrunde sensul ascuns al Zoharului, marea carte dogmatică a Kabalei evreilor. Claviculele lui Solomon, uitate cu timpul și crezute pierdute, le-am regăsit și am deschis fără greutate toate porțile vechilor sanctuare, unde părea să fi adormit adevărul absolut, mereu tânăr și frumos ca prințesa din basmul copiilor care așteaptă un secol dormind să vină mirele ei s-o trezească.

După cartea noastră, mai vin și alte mistere, mai sus și mai departe, în adâncurile infinite. Lucrarea aceasta este o lumină sau o nebunie, o mistificare sau un monument. Citiți, gândiți și judecați.

PARTEA ÎNTÂI

MISTERELE RELIGIOASE

PROBLEME DE REZOLVAT

I. A demonstra într-o manieră sigură și absolută existența lui Dumnezeu și a da o idee satisfăcătoare despre ea tuturor spiritelor.
II. A stabili existența adevăratei religii, imposibil de contestat.
III. A indica dimensiunea și rațiunea de a fi a tuturor misterelor religiei, una, adevărată și universală.
IV. A transforma obiecțiile filosofiei în argumente favorabile adevăratei religii.
V. A marca limita între religie și superstiție și a dezvălui rațiunea miracolelor și a minunilor.

CONSIDERAȚII PRELIMINARE

Când contele Joseph de Maistre, acest mare și înflăcărat logician, a spus disperat: Lumea este fără religie, a părut asemenea celor care zic netămători: nu este Dumnezeu.

Lumea este, într-adevăr, fără religia contelui Joseph de Maistre, cum, la fel de probabil, Dumnezeu, așa cum îl concep majoritatea ateilor, nu exsită.

Religia este o idee sprijinită pe un fapt constant și universal: umanitatea este religioasă; cuvântul religie are deci un sens necesar și absolut. Natura însăși consacră ideea pe care o reprezintă acest cuvânt și o ridică la înălțimea unui principiu.

Nevoia de a crede este strâns legată de nevoia de a iubi: iată de ce sufletele simt nevoia comuniunii în aceleași speranțe și în aceeași

iubire. Credințele izolate nu sunt decât îndoieli: legătura încrederii mutuale face religia, născând credința.

Credința nu se inventează, nu se impune, nu se stabilește prin convenție politică; ea se manifestă, ca viața, cu un fel de fatalitate. Aceeași putere care dirijează fenomenele naturii extinde și limitează, în afara oricăror previziuni umane, domeniul supranatural al credinței. Revelațiile nu se imaginează, le suporți și crezi în ele. Spiritul protestează în van împotriva obscurităților dogmei, el este subjugat chiar de aceste obscurități și adesea cel mai rebel dintre raționaliști roșește când i se spune om fără religie.

Religia ocupă un loc mult mai important între realitățile vieții decât cred cei care trăiesc fără religie sau își închipuie că trăiesc fără ea. Tot ceea ce ridică omul deasupra condiției de animal, dragostea morală, devotamentul, onoarea, sunt sentimente esențial religioase. Cultul patriei și al căminului, religia jurământului și a amintirilor, sunt lucruri pe care umanitatea nu le va putea abjura niciodată fără să se degradeze complet și care n-ar putea exista fără credința în ceva mai înalt decât viața muritoare, cu toate vicisitudinile, ignoranțele și mizeriile ei.

Dacă pierderea veșnică în neant ar fi rezultatul tuturor aspirațiilor noastre spre lucrurile sublime pe care le simțim eterne, bucuria clipei, uitarea trecutului și indiferența față de viitor ar fi singurele noastre datorii și ar fi riguros adevărat să spunem, odată cu un sofist celebru, că omul care gândește este un animal degradat.

Dintre toate pasiunile umane, pasiunea religioasă este cea mai puternică și cea mai vie. Ea se manifestă prin afirmare sau prin negare, cu un egal fanatism, unii afirmându-l cu încăpățânare pe Dumnezeul conceput după chipul lor, alții negându-l netămători, ca și cum ar fi putut cuprinde și devasta printr-un singur gând tot infinitul care se leagă de numele lui.

Filosofii n-au reflectat destul la faptul fiziologic al religiei umanității; religia, într-adevăr, există în afara oricărei discuții dogmatice. Este o facultate a sufletului uman, cum e inteligența și iubirea. Cât vor exista oameni, va exista și religia. Considerată astfel, religia nu este altceva decât nevoia unui idealism infinit care inspiră toate devotamentele, împiedicând virtutea și onoarea să fie numai niște

simple cuvinte folosite pentru a-i înșela pe cei slabi și pe cei proști în avantajul celor tari și abili.

Acestei nevoi înnăscute de credință îi putem da numele de religie naturală și tot ceea ce tinde să micșoreze și să limiteze avântul acestor credințe este, în ordine religioasă, în opoziție cu natura. Esența obiectului religios este misterul, deoarece credința începe în necunoscut, abandonând restul investigațiilor științei. Îndoiala este, de altfel, fatală credinței; ea simte că intervenția ființei divine este necesară pentru a umple abisul care separă finitul de infinit și susține această intervenție a ființei divine cu tot elanul inimii, cu toată docilitatea inteligenței sale. În afara acestui act de credință, nevoia religioasă nu găsește satisfacție și devine scepticism și disperare. Dar pentru ca actul credinței să nu fie un act de nebunie, rațiunea vrea ca el să fie dirijat și reglat. Prin ce? Prin știință? Am văzut că știința nu poate nimic. Prin autoritatea civilă? E absurd. Ca și cum rugăciunile ar fi supravegheate de jandarmi!

Rămâne deci autoritatea morală care singură poate constitui dogma și stabili disciplina cultului, în acord cu autoritatea civilă, dar nu conform ordinelor ei; într-un cuvânt, credința trebuie să dea nevoii religioase o satisfacție reală, întreagă, permanentă, indubitabilă. În acest sens, avem nevoie de susținerea absolută, invariabilă, a unei dogme conservate printr-o ierarhie autorizată. E nevoie de un cult eficace, oferind, într-o credință absolută, o realizare substanțială a semnelor credinței.

Religia, astfel înțeleasă, fiind singura care satisface nevoia naturală de religie, trebuie să fie numită singura cu adevărat naturală. Și ajungem astfel la o dublă definiție: adevărata religie naturală este religia revelată; adevărata religie revelată este religia ierarhică și tradițională care se afirmă absolut, deasupra disputelor umane, prin comuniunea în credință, în speranță și caritate.

Reprezentând autoritatea morală și realizând-o prin eficacitatea ministeriatului său, sacerdoțiul este sfânt și infailibil pe cât umanitatea este supusă viciului și greșelii. Preotul, acționând ca preot, este reprezentantul lui Dumnezeu. Nu au importanță greșelile sau chiar crimele omului. Când Alexandru al VI-lea dădea o ordinație, el nu era otrăvitorul care-i binecuvânta pe episcopi, era *papa*. Or, papa Alexandru al VI-lea n-a corupt și n-a falsificat niciodată dogma care-l pedepsea

chiar pe el, sacramentele care în mâinile lui salvau pe alţii, fără să-l justifice pe el. Peste tot şi dintotdeauna au existat mincinoşi şi criminali, dar, în Biserica ierarhică şi divin autorizată n-au fost şi nu vor fi niciodată nici papi, nici preoţi răi. Rău şi preot sunt două cuvinte care nu pot fi alăturate.

Am vorbit despre Alexandru al VI-lea şi credem că acest nume ne ajunge, fără să mai fie nevoie să ni se amintească şi alte fapte cu adevărat execrabile. Marii criminali s-au putut dezonora de două ori pe ei înşişi din cauza caracterului sacru cu care erau investiţi; dar nu le-a fost dat să dezonoreze caracterul în sine, care rămâne veşnic strălucitor şi minunat, deasupra umanităţii care decade.

Am spus că nu există religie fără mistere; să adăugăm că nu există mistere fără simboluri. Simbolul fiind formula sau expresia misterului, exprimă profunzimea necunoscută prin imagini paradoxale împrumutate necunoscutului. Forma simbolică, trebuind să caracterizeze ceea ce este deasupra raţiunii ştiinţifice, se afla neapărat în afara acestei raţiuni: de aici celebrul cuvânt perfect adevărat al unui părinte al Bisericii: Cred pentru că este absurd, *credo quia absurdum*.

Dacă ştiinţa ar afirma ceea ce nu ştie, s-ar distruge pe sine însăşi. Ştiinţa n-ar putea face operă de credinţă, tot aşa cum credinţa n-ar putea decide în materie de ştiinţă. O afirmaţie a credinţei de care ştiinţa are temeritatea să se ocupe nu poate fi decât o absurditate pentru ea, aşa cum o afirmaţie a ştiinţei care ni s-ar prezenta ca un articol de credinţă ar fi o absurditate în ordine religioasă. A crede şi a şti sunt doi termeni care nu se pot confunda niciodată.

Nu pot fi însă nici opuşi unul altuia într-un antagonism oarecare. E imposibil, într-adevăr, să crezi contrariul a ceea ce ştii fără să încetezi chiar prin aceasta, de a mai şti şi la fel de imposibil e să reuşeşti să ştii contrariul a ceea ce crezi fără să încetezi imediat să crezi.

A nega sau chiar numai a contesta deciziile credinţei în numele ştiinţei înseamnă a dovedi că nu înţelegi nici credinţa, nici ştiinţa, într-adevăr, misterul unui Dumnezeu în trei persoane nu este o problemă de matematică; încarnarea Verbului este un fenomen care nu aparţine medicinii; mântuirea scapă criticii istoricilor. Ştiinţa este absolut neputincioasă să decidă dacă există sau nu temei să crezi sau să nu crezi în dogmă; ea poate numai constata rezultatele credinţei şi dacă credinţa îi face pe oameni mai buni şi dacă credinţa în sine,

considerată fapt psihologic, este evident o necesitate sau o forță, va trebui ca știința s-o admită și să-i țină întotdeauna partea.

Îndrăznim acum să afirmăm că există un fapt imens, apreciabil atât pentru credință cât și pentru știință; un fapt care-l face pe Dumnezeu vizibil într-un anume fel pe pământ, un fapt incontestabil și de o dimensiune universală: manifestarea în lume, începând din epoca în care se produce întâia oară revelația creștină, a unui spirit necunoscut celor vechi, a unui spirit evident divin, mai pozitiv decât știința în operele sale, mai grandios ideal în aspirațiile sale decât cea mai înaltă poezie, un spirit pentru care trebuia creat un nume nou, extrem de neobișnuit în sanctuarele antichității. Numele a fost creat și vom demonstra că acest nume, acest cuvânt este în religie, atât pentru credință cât și pentru știință, expresia absolutului: cuvântul este *caritate* și spiritul despre care vorbim se numește spiritul carității.

În fața carității, credința se închină și știința învinsă se înclină. Există aici ceva care depășește umanitatea; caritatea dovedește prin operele sale că nu este un vis; că e mai puternică decât toate pasiunile; că învinge moartea și suferința; ea îl face înțeles pe Dumnezeu tuturor inimilor și pare a umple eternitatea printr-un început de realizare a legitimelor ei speranțe.

În fața carității vii și active, care Proudhon va îndrăzni să blasfemieze? Care Voltaire va îndrăzni să râdă?

Adunați laolaltă sofismele lui Diderot, argumentele critice ale lui Strauss, ruinele lui Volney, foarte bine numite, pentru că omul acesta nu putea crede decât în ruine, blasfemiile acelei revoluții a cărei voce s-a stins odată în sânge și altădată în tăcerea disprețului; adăugați ceea ce viitorul ne poate pregăti în materie de monstruozități și himere; să vină apoi cea mai umilă și cea mai simplă dintre toate surorile de caritate și lumea își va uita toate prostiile, toate crimele, toate himerele bolnave pentru a se înclina în fața acestei sublime realități.

Caritate! Cuvânt divin, cuvânt care-l face pe Dumnezeu înțeles, cuvânt care conține în sine o întreagă revelație. Spiritul carității, alianță de două cuvinte care sunt toată rezolvarea și tot viitorul! La ce întrebări, într-adevăr, n-ar putea răspunde cele două cuvinte?

Ce este Dumnezeu pentru noi dacă nu spiritul de caritate? Ce este ortodoxia dacă nu spiritul de caritate care nu discută despre credință pentru a nu altera încrederea celor slabi și pentru a nu tulbura pacea

comuniunii universale? Or, Biserica universală este ea altceva decât o comuniune în spiritul carității? Prin spiritul carității, Biserica este infailibilă. Spiritul de caritate este virtutea divină a sacerdoțiului.

Datoria oamenilor, garanția drepturilor lor, proba nemuririi, eternitatea fericirii începută prin ei pe pământ, scopul glorios dat existenței, scop și mijloc al eforturilor, perfecțiunea moralei individuale, civile și religioase — spiritul carității înțelege totul, se aplică în toate, poate spera totul, poate întreprinde și desăvârși totul.

Din spirit de caritate, Iisus murind pe cruce i-a oferit mamei lui un fiu în persoana lui Ioan și, triumfând împotriva spaimelor celui mai cumplit supliciu, scotea un țipăt eliberator și salvator, zicând: „Tatăl al meu, în mâinle tale pun sufletul meu".

Prin caritate cei doisprezece apostoli din Galileea au cucerit lumea; au iubit adevărul mai presus decât viața lor și l-au propovăduit popoarelor și regilor; supuși torturilor, ei și-au câștigat fideli. Au arătat mulțimilor nemurirea prin moartea lor și au stropit pământul cu un sânge a cărui căldură nu putea să se stingă pentru că ei ardeau de credință și caritate.

Prin caritate apostolii și-au constituit simbolul. Ei au spus că a crede împreună e mai bine decât a te îndoi de unul singur; și-au întemeiat ierarhia pe o ascultare atât de înnobilată și înălțată prin spiritul de caritate ca a servi astfel înseamnă a domni; ei au formulat credința și speranța tuturor și au dat acest simbol în paza carității tuturor. Nefericire egoistului care își însușește un singur cuvânt din această moștenire a verbului pentru că el comite un deicid care țintește la desmembrarea Domnului.

Simbolul este arca sfântă a carității; cine se atinge de ea e lovit de moartea veșnică, fugind de la el caritatea. Este moștenirea sfântă a copiilor noștri, prețul sângelui strămoșilor noștri!

Prin caritate se consolau martirii în închisorile cezarilor și atrăgeau la credință pe paznici și chiar pe călăii lor.

În numele carității, Sfântul Martin de Tours protesta împotriva supliciului pricilianistilor și se despărțea de comuniunea tiranului care voia să impună credința prin sabie.

Prin caritate, atâția sfinți au consolat lumea de crimele comise în numele religiei chiar și de scandalurile sanctuarului profanat!

Prin caritate, sfântul Vincent de Paul și Fénelon s-au impus admirației secolelor, chiar a celor mai nepioase, și au făcut să înceteze râsul copiilor lui Voltaire în fața seriozității impozante a virtuților lor.

Prin caritate, în sfârșit, nebunia crucii a devenit înțelepciunea popoarelor, pentru că toate inimile nobile au înțeles că e mai bine să crezi alături de cei ce iubesc și se devotează, decât să te îndoiești alături de egoiștii și sclavii plăcerii!

ARTICOLUL ÎNTÂI

Soluția primei probleme

ADEVĂRATUL DUMNEZEU

Dumnezeu nu poate fi definit decât prin credință; știința nu poate nega, nu poate nici afirma existența lui.

Dumnezeu este obiectul absolut al credinței umane. În infinit, el este inteligența supremă și creatoare a ordinii. În lume este spiritul carității.

Ființa universală este oare o mașină fatală care distruge la întâmplare inteligențele sau o inteligență providențială care dirijează forțele pentru ameliorarea spiritelor?

Prima ipoteză repugna rațiunii, ea este deznădăjduitoare și imorală.

Știința și rațiunea trebuie să se încline în fața celei de a doua.

Da, Proudhon, Dumnezeu este o ipoteză, dar o ipoteză atât de necesară că, fără ea, toate teoremele devin absurde sau îndoielnice.

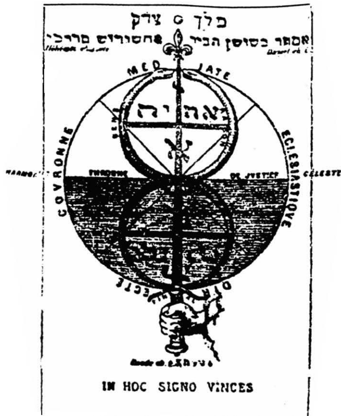
Pentru inițiații în Kabala, Dumnezeu este unitatea absolută care crează și animă numerele.

Unitatea inteligenței umane demonstrează unitatea lui Dumnezeu.

Cheia numerelor este cea a simbolurilor, pentru că semnele sunt figuri analogice ale armoniei care vine din numere.

Matematica n-ar putea demonstra fatalitatea oarbă pentru că ea este expresia exactității, caracteristica celei mai înalte rațiuni.

Unitatea demonstrează analogia contrariilor; acesta este principiul, echilibrul și scopul numerelor. Actul credinței pleacă de la unitate și se întoarce la unitate.

Semnul marelui arcan G.·. A.·.

Vom încerca o explicație a Bibliei prin numere pentru că Biblia este cartea imaginilor lui Dumnezeu.

Vom cere numerelor rațiunea dogmelor religiei eterne și numerele ne vor răspunde mereu reunindu-se în sinteza unității.

Cele câteva pagini care urmează sunt o simplă trecere în revistă a ipotezelor kabalistice; ele se află în afara credinței și le vom indica numai ca pe niște curioase cercetări. Nu ne asumăm sarcina să inovăm în materie de dogmă și asertiunile noastre în calitate de inițiat sunt în întregime subordonate supunerii noastre în calitate de creștin.

Schița teologiei profetice a numerelor

I

UNITATEA

Unitatea este principiul și sinteza numerelor, ideea de Dumnezeu și de om, alianța rațiunii cu credința.

Credința nu poate fi opusă rațiunii, ea se face necesară prin iubire, este identică speranței. A iubi înseamnă a crede și a spera și acest triplu elan al sufletului se numește virtute pentru că e nevoie de curaj pentru a-l crea. Dar ar mai putea fi vorba de curaj dacă n-ar fi posibilă îndoiala? Conștiința puterii de a te îndoi înseamnă că te îndoiești deja. Această conștientizare a puterii de a te îndoi este forța echilibrantă a credinței căreia îi sporește meritul.

Natura ea însăși ne induce credința, dar formulele credinței sunt constatări sociale ale tendințelor credinței într-o epocă dată. Ceea ce face infailibilitatea Bisericii, infaibilitate de evidență și de fapt.

Dumnezeu este în mod necesar cea mai necunoscută ființă: pentru că el nu este definit decât în sens invers experiențelor noastre, el este tot ceea ce noi nu suntem, este infinitul opus finitului prin ipoteză contradictorie.

Credința și, în consecință, speranța și iubirea sunt atât de libere că omul, departe de a le putea impune celorlalți, nu și le poate impune sieși. Acestea sunt haruri, spune religia. Dar este oare de conceput să se ceară harul, adică să-i obligăm pe oameni la ceea ce le vine liber și gratuit din cer? Trebuie doar să-l dorim pentru ei.

A supune credința rațiunii înseamnă a fi lipsit de rațiune, pentru că obiectul credinței să află în afara rațiunii. Dacă sunt întrebat: există Dumnezeu? eu răspund: cred că există. Ești sigur? Dacă aș fi sigur, n-aș crede, aș ști.

A formula credința, înseamnă a conveni asupra termenilor ipotezei comune.

Credința începe acolo unde se sfârșește știința. A spori știința înseamnă în aparență a micșora credința, dar, în realitate a-i mări domeniul, amplificându-i baza.

Necunoscutul nu poate fi dezvăluit decât prin proporțiile sale presupuse și prezumate prin cunoscut.

Analogia era dogma unică a vechilor magi. Dogmă cu adevărat mediatoare pentru că era pe jumătate științifică, pe jumătate

ipotetică, jumătate rațiune, jumătate poezie. Această dogmă a fost și va fi întotdeauna izvorul tuturor celorlalte.

Ce este Omul-Dumnezeu? Este cel care realizează în viața cea mai umană idealul cel mai aproape de divin.

Credința este o divinație a inteligenței și a iubirii dirijată prin indiciile naturii și ale rațiunii.

Ține deci de esența lucrurilor credinței de a fi inaccesibile științei, îndoielnice pentru filosofie și nedefinite pentru certitudine.

Credința este o realizare ipotetică și o determinare convențională ale scopurilor ultime ale speranței. Este adeziunea la semnul vizibil al lucrurilor care nu se văd.

Sperandarum substantia rerum
Argumentum non apparentum.

Pentru a afirma fără sminteală că Dumnezeu este sau nu este, trebuie să plecăm de la o definiție rezonabilă sau nerezonabilă a lui Dumnezeu. Pentru ca definiția să fie rezonabilă, ea trebuie să fie ipotetic analogică și negativul finitului cunoscut. Se poate nega un Dumnezeu oarecare, dar Dumnezeul absolut nu poate fi negat și nici probat; pe Dumnezeu îl presupui și crezi în el.

Fericiți cei cu inima curată căci ei îl vor vedea pe Dumnezeu, spune Domnul nostru Iisus; a vedea cu inima, înseamnă a crede și, dacă această credință se raportează la adevăratul bine, nu se va înșela, dat fiind că nu va încerca să definească prea exact, urmând inducțiile riscate ale ignoranței personale. Judecățile noastre, în materie de credință, se aplică nouă înșine, imaginea lui Dumnezeu fiind pe măsura credinței noastre. Adică ne creăm pe noi înșine după imaginea idealului nostru.

Cei care crează zei devin asemenea lor, spune psalmistul, și odată cu ei toți cei care le acordă încrederea lor.

Idealul divin al lumii vechi a creat o civilizație care s-a sfârșit și nu trebuie să deznădăjduim văzându-l pe Dumnezeul barbarilor noștri strămoși devenind diavolul copiilor noștri mai bine luminați. Diavolii se fac din zeii trecuți la rebut și Satan nu este atât de incoerent și diform decât pentru faptul că e creat din resturile vechilor teogonii. El este sfinxul mut, enigma fără soluție, misterul fără adevăr, absolutul fără realitate și fără lumină.

Omul este fiul lui Dumnezeu, pentru că Dumnezeu manifestat, realizat și încarnat s-a numit Fiul Omului.

Numai după ce umanitatea l-a creat pe Dumnezeu cu înțelegerea și iubirea ei, a înțeles ea Verbul sublim care a spus: Să se facă Lumină!

Omul este forma gândirii divine, iar Dumnezeu este sinteza idealizată a gândirii umane.

Astfel, verbul lui Dumnezeu îl revelează pe om, iar Verbul omului îl revelează pe Dumnezeu.

Omul este Dumnezeul lumii, iar Dumnezeu este omul cerului.

Înainte de a spune: Dumnezeu vrea, omul a vrut.

Pentru a-l înțelege și a-l onora pe Dumnezeu atotputernicul, omul trebuie să fie liber.

Ascultător și oprit prin teamă de la fructul științei, omul fusese inocent și stupid ca un miel, curios și rebel ca îngerul luminii; el și-a tăiat singur cordonul naivității sale și căzând liber pe pământ, l-a tras și pe Dumnezeu în căderea lui.

Iată de ce, din abisul acestei căderi sublime, el se ridică glorios odată cu marele condamnat al Calvarului, intrând odată cu el în regatul cerului.

Regatul cerului aparține inteligenței și iubirii, amândouă copii ai libertății!

Dumnezeu i-a oferit omului libertatea ca pe o iubită și, pentru a-i pune inima la încercare, a făcut să treacă între el și ea fantoma morții.

Omul a iubit și s-a simțit Dumnezeu; el i-a dăruit libertății ceea ce Dumnezeu îi dăruise lui: eterna speranță.

Omul s-a avântat spre logodnica lui, străbătând umbra morții, și spectrul s-a spulberat.

Omul și-a făcut libertatea mireasă, îmbrățișând viața.

Ispășește-ți acum gloria, o, Prometeu!

Inima ta, neîncetat devorată, nu poate muri; vulturul și Jupiter sunt cei care vor muri.

Într-o zi ne vom trezi, în sfârșit, din penibilele visuri ale unei vieți chinuite, opera încercării noastre se va încheia și ne vom întări destul împotriva durerii pentru a deveni nemuritori.

Atunci vom trăi în Dumnezeu o viață mai plină și vom pătrunde în opera sa cu lumina gândirii noastre și vom fi purtați în infinit de suflul iubirii lui.

Suntem fără îndoială frații mai mari ai unei noi rase; îngerii oamenilor viitorului.

Mesageri celești, vom pluti în imensitate, iar stelele ne vor fi albe nacele.

Ne vom transforma în dulci viziuni pentru a ne odihni ochii care plâng; vom culege crini strălucitori în preerii neștiute și vom stropi pământul cu roua lor.

Vom spăla cu ea pleoapa copilului adormit și blând vom bucura inima mamei în fața frumuseții fiului ei iubit.

II
BINARUL

Binarul este în mod deosebit numărul femeii, soția omului și mama societății.

Bărbatul este iubirea în inteligență, femeia este inteligența în iubire.

Femeia este surâsul Creatorului mulțumit de el însuși și numai după ce a creat-o pe ea s-a odihnit, spune divina parabolă.

Femeia este înaintea bărbatului, pentru că e mamă și totul îi este dinainte iertat pentru că naște în durere.

Femeia este prima inițiată în imortalitate prin moarte; bărbatul a văzut-o atunci atât de frumoasă și, înțelegându-i generozitatea, n-a mai vrut să trăiască fără ea, iubind-o mai mult decât propria-i viață și fericire eternă.

Fericit proscris! pentru că ți-a fost dată ca însoțitoare a exilului tău!

Dar copiii lui Cain s-au revoltat împotriva mamei lui Abel, aservindu-și mama.

Frumusețea femeii a devenit pradă brutalității bărbaților fără iubire.

Atunci femeia și-a închis inima ca pe un sanctuar neștiut și a zis bărbaților nedemni de ea: „Eu sunt fecioara, dar vreau să fiu mama, iar fiul meu vă va învăța să mă iubiți".

O, Eva! te salutăm și-ți adorăm căderea!

O, Maria! fii binecuvântată și adorată în durerea și gloria ta!

Sfânta crucificată care vei supraviețui Dumnezeului tău pentru a-ți îngropa Fiul, fii pentru noi ultimul cuvânt al revelației divine!

Moise îi spunea lui Dumnezeu *Doamne*, Iisus îi spunea *Tată*, iar noi, gândindu-ne la tine, vom spune Providenței: *„Tu ești mama noastră!"*

Copii ai femeii, să iertăm femeii căderea ei.

Copii ai femeii, să adorăm femeia regenerată.

Copii ai femeii, noi care am dormit la sânul ei și brațele-i ne-au legănat și ne-am consolat cu mângâierile ei, s-o iubim și să ne iubim între noi!

III

TERNARUL

Ternarul este numărul creației.

Dumnezeu se crează veșnic pe sine însuși și infinitul pe care-l umple cu operele lui este o neîncetată și inifinită creație.

Iubirea supremă se contemplă în frumusețe ca într-o oglindă, încercând toate formele ca pe niște podoabe, pentru că ea este logodnica vieții.

Omul se afirmă și se crează pe sine: cuceririle sale îi sunt podoabe, concepțiile îi sunt lumina, se îmbracă în opera lui ca într-un veșmânt nupțial.

Marca săptămână a creației a fost imitată de geniul uman divinizând formele naturii.

Fiecare zi a furnizat o nouă revelație, fiecare nou rege al lumii a fost pentru o zi imaginea și încarnarea lui Dumnezeu! Vis sublim care explică misterele Indiei și justifică toate alegoriile!

Înalta concepție a omului-Dumnezeu corespunde creării lui Adam, iar creștinismul, asemenea primelor zile ale omului tipic în paradisul terestru, n-a fost decât o aspirație și o văduvie.

Așteptăm cultul soției și al mamei, aspirăm la nunta unei noi alianțe.

Atunci, săracii, orbii, toți proscrișii lumii vechi vor fi invitați la praznic și vor primi un veșmânt de nuntă; și se vor privi unii pe alții cu mare blândețe și un inefabil surâs, pentru că atât de îndelung au plâns.

III
QUATERNARUL

Quaternarul este numărul forței. Este ternarul completat prin produsul sau unitatea rebelă reconciliată cu trinitatea suverană.

În impetuozitatea primei vieți, omul, uitându-și mama, nu-l mai înțelege pe Dumnezeu decât ca pe un tată inflexibil și gelos.

Sumbrul Saturn, înarmat cu secera lui paricidă, începu să-și devore copiii.

Jupiter clătina Olimpul cu sprâncenele și Iehova asurzește cu tunetele lui singurătățile Sinaiului.

Și totuși tatăl oamenilor, beat uneori, asemenea lui Noe, lasă lumea să-i surprindă câteva din misterele vieții.

Psyché, divinizată pentru suferințele pe care le provoca, devine mireasa lui Amor; Adonis reînviat o regăsește pe Venus în Olimp; Iov, învingând răul, câștigă mai mult decât a pierdut.

Legea este o probă a curajului.

A iubi viața mai mult decât a te teme de amenințările morții, înseamnă să meriți viața.

Aleșii sunt cei care îndrăznesc; vai de cei timizi!

Astfel, sclavii legii care devin tiranii conștiințelor și servitorii fricii, avarii speranței și fariseii tuturor sinagogilor, ai tuturor bisericilor sunt respinși și blestemați de tatăl!

Hristos n-a fost excomunicat și crucificat de sinagogă?

Savonarola n-a fost ars din ordinul unui suveran pontif al religiei creștine?

Fariseii nu sunt și astăzi aceiași ca în vremea lui Caiafa?

Dacă li se vorbește în numele inteligenței și al iubirii, ascultă ei oare?

Moise, smulgându-și copiii libertății de sub tirania Faraonilor, a inaugurat domnia Tatălui.

Iisus, sfărâmând jugul insuportabil al fariseismului mozaic, a invitat pe oameni la fraternitate cu fiul unic al lui Dumnezeu.

Când vor cădea ultimii doi idoli, când se vor sfărâma ultimele lanțuri materiale ale conștiinței, când ultimii ucigași de profeți și ultimii călăi ai verbului vor fi aneantizați, va veni domnia Sfântului Duh.

Glorie deci Tatălui care a zdrobit armata Faraonului, înecând-o în Marea Roșie!

Glorie Fiului care a sfâșiat vălul Templului și a cărui cruce prea grea, așezată pe coroana cezarilor, a plecat frunțile lor, izbindu-le de pământ!

Glorie Sfântului Duh care trebuie să măture pământul cu teribilul lui suflu de hoți și călăi pentru a face lor copiilor la banchetul lui Dumnezeu!

Glorie Sfântului Duh care a promis îngerului libertății cucerirea pământului și a cerului!

Îngerul libertății s-a născut în zorii primei zile, înainte chiar de trezirea inteligenței și Dumnezeu l-a numit steaua dimineții.

O Lucifer! te-ai despărțit de bună voie și disprețuitor de cerul în care soarele te umbrea cu lumina lui, pentru a brăzda cu razele tale câmpurile pustii ale nopții.

Strălucești când apune soarele și privirea ta scânteietoare precede răsăritul.

Cazi ca să te ridici din nou; guști moartea pentru a cunoaște mai bine viața.

Tu ești pentru gloria antică a lumii steaua de seară; pentru adevărul renăscând, frumoasa stea a dimineții!

Libertatea nu este dezordine; dezordinea este tiranie.

Libertatea este paznica datoriei, pentru că ea revendică dreptul.

Lucifer, din care vârstele tenebrelor au făcut un geniu al răului, va fi cu adevărat îngerul luminii când, cucerindu-și libertatea cu prețul reprobării, se va folosi de ea pentru a se supune ordinii eterne, inaugurând astfel gloria ascultării de bună voie.

Dreptul nu este decât rădăcina datoriei, trebuie să ai ca să dăruiești.

Or, iată cum înalta și profunda poezie explică limpede căderea îngerilor.

Dumnezeu a dat spiritelor lumina și viața spunându-le: iubiți.

Ce înseamnă a iubi? l-au întrebat spiritele. A iubi înseamnă a te dărui altora, răspunse Dumnezeu. Cei care vor iubi vor suferi, dar vor fi iubiți.

— Noi avem dreptul să nu dăruim nimic și nu vrem să suferim, au protestat spiritele dușmane iubirii.

— Rămâneți cu dreptul vostru și să ne despărțim, le-a răspuns Dumnezeu. Eu și cu cei asemenea mie vrem să suferim și chiar să murim din iubire. Aceasta este datoria noastră!

Îngerul căzut este deci cel care, chiar de la început, refuză să iubească; supliciul lui este neiubirea; nu dăruiește și de aici i se trage decăderea; nu suferă și al lui este neantul; nu moare și veșnicia lui este exilul.

Îngerul căzut nu este Lucifer purtătorul de lumină este Satan, calomniatorul iubirii.

A fi bogat înseamnă a dărui; a nu dărui nimic înseamnă a fi sărac; a iubi înseamnă a trăi; a nu iubi nimic înseamnă a fi mort; a fi fericit înseamnă a te devota; a nu exista decât pentru tine înseamnă a te refuza pe tine însuți și a te sechestra în infern.

Cerul este armonia sentimentelor generoase; infernul este răzvrătirea instinctelor lașe.

Omul dreptului este Cain care-l ucide pe Abel din invidie; omul datoriei este Abel care moare pentru Cain din iubire.

Aceasta a fost misiunea lui Hristos, marele Abel al umanității.

Nu pentru drept trebuie să îndrăznim totul, ci pentru datorie.

Datoria este expansiunea și bucuria libertății; dreptul izolat este tatăl servituții.

Datoria este devotamentul dreptului, dreptul este egoismul.

Datoria este sacrificiul, dreptul este jaful și hoția.

Datoria este iubirea, dreptul este ura.

Datoria este viața infinită, dreptul este moartea eternă.

Dacă trebuie să luptăm pentru cucerirea dreptului, s-o facem pentru a iubi, a ne devota, devenind astfel asemenea lui Dumnezeu!

Să înfrângem legea, când ține captivă iubirea din teamă.

Cel care va vrea să-și salveze sufletul și-l va pierde, spune Cartea Sfântă, cel care va consimți să și-l piardă îl va câștiga.

Datoria noastră este să iubim: să piară tot ceea ce se împotrivește iubirii! Să tacă oracolele urii!

Să piară falșii zei ai egoismului și ai fricii! Rușine sclavilor avari ai iubirii!

Dumnezeu îi iubește pe copiii risipitori!

V
QUINARUL

Quinarul este numărul religios, numărul lui Dumnezeu adunat numărului femeii.

Credința nu este credulitatea stupidă a ignoranței încântate în uimire.

Credința este conștiința și încrederea iubirii.

Credința este strigătul rațiunii care persistă în a nega absurdul, chiar în fața necunoscutului.

Credința este un sentiment necesar sufletului, ca respirația vieții: este demnitatea inimii, este realitatea entuziasmului.

Credința nu consta în afirmarea cutărui sau cutărui simbol, ci în aspirația adevărată și constatată spre adevărurile ascunse în toate simbolismele.

Un om respinge o idee nedemnă de divinitate, îi sfărâmă falsele imagini, se revoltă împotriva odioaselor idolatrii și voi spuneți că este ateu?

Persecutorii Romei căzute îi numeau pe primii creștini atei pentru că ei nu adorau idolii lui Caligula și ai lui Nero.

A nega o religie și chiar toate religiile, în loc să aderi la formule pe care conștiința le dezaprobă este un curajos și sublim act de credință.

Orice om care suferă pentru convingerile lui este un martir al credinței.

Se explică poate neclar, dar preferă oricărui lucru dreptatea și adevărul; nu-l condamnați fără să-l ascultați!

A crede în adevărul suprem nu înseamnă a-l defini și a declara că crezi în el, înseamnă a mărturisi că nu-l cunoști.

Apostolul Pavel mărginește toată credința la două lucruri: a crede că Dumnezeu există și că el îi va recompensa pe cei care-l caută.

Credința este mai mare decât religiile pentru că ea precizează mai puțin articolele credinței.

O dogmă oarecare nu este decât o convingere și aparține unei comuniuni speciale; credința este un sentiment comun al întregii umanități.

Cu cât discutăm mai mult pentru a preciza, cu atât credem mai puțin. O dogmă în plus este o credință pe care secta și-o însușește prin sustragere din credința universală.

Să-i lăsăm pe sectari să facă și să refacă dogma, să-i lăsăm pe superstițioși să-și amănunțească și să-și formuleze superstițiile, să-i lăsăm pe morți să-și îngroape morții, cum zicea Domnul, și să credem în adevărul indicibil, în absolutul pe care rațiunea îl admite fără să-l înțeleagă, în ceea ce presimțim fără să vedem.

Să credem în rațiunea supremă.

Să credem în iubirea infinită și să ne fie milă de stupiditățile școlilor și barbariile falsei religii.

Omule, spune-mi ce speri și-ți voi spune cât valorezi.

Te rogi, postești, veghezi și crezi că vei scăpa astfel singur sau aproape singur din ceata imensă a celor devorați de un Dumnezeu gelos? Ești un ipocrit și un individ lipsit de pietate.

Faci din viață o orgie și speri neantul drept somn, ești un bolnav și un smintit.

Ești gata să suferi alături de ceilalți și pentru ceilalți, sperând în salvarea tuturor, ești un om înțelept și drept.

A spera nu înseamnă a-ți fi teamă.

Să-ți fie frică de Dumnezeu! Ce blasfemie!

Actul speranței este rugăciunea.

Rugăciunea este deschiderea sufletului în înțelepciune și iubire eternă.

Este privirea sufletului înălțată spre adevăr și suspinul inimii spre frumusețea eternă.

Surâsul copilului pentru mama lui.

Murmurul iubitului sărutându-și iubita.

Dulcea bucurie a unui suflet iubitor care devine un ocean al iubirii.

Este tristețea miresii în absența mirelui.

Suspinul călătorului de dorul țării lui.

Este gândul săracului care muncește pentru copiii și soția lui.

Să ne rugăm în tăcere și să ridicăm spre tatăl necunoscut o privire de încredere și de iubire; să acceptăm cu credință și resemnare partea care ne-o dă din suferințele vieții și toate bătăile inimii noastre să fie cuvinte de iubire.

E oare nevoie să-i spunem lui Dumnezeu ce nevoi avem, nu știe el oare ce ne trebuie?

Dacă plângem să-i arătăm lacrimile; dacă ne bucurăm să-i arătăm surâsul; dacă ne lovește, să plecăm capul; dacă ne mângâie, să adormim în brațele lui!

Rugăciunea va fi perfectă când, rugându-ne, nu vom ști nici măcar ce cerem.

Rugăciunea nu este un zgomot care lovește urechea, este tăcerea care pătrunde inima, lacrimile care umezesc ochii, suspinele care se ridică precum fumul tămâii.

Te simți cuprins de o inefabilă iubire pentru tot ceea ce este frumos, adevărat, drept; palpiți pentru o nouă viață și nu te mai temi de moarte. Rugăciunea este viața veșnică a inteligenței și a iubirii; este viața lui Dumnezeu pe pământ.

Iubiți-vă unii pe alții, iată legea și profetul! Meditați și înțelegeți cuvântul.

Și când veți fi înțeles, nu mai citiți, nu mai căutați, nu vă mai îndoiți, iubiți!

Nu mai fiți înțelepți, nu mai fiți savanți, iubiți! Aceasta este întreaga doctrină a adevăratei religii; religie înseamnă caritate și Dumnezeu însuși nu e decât iubire.

V-am mai spus: a iubi înseamnă a dărui.

Cel lipsit de pietate îi absoarbe pe ceilalți. Omul pios este cel care se deschide spre umanitate.

Dacă inima omului concentrează în ea însăși focul cu care o animă Dumnezeu, devine un infern care devorează totul și nu se umple decât de cenușă: dacă răspândește lumina în afară, devine un dulce soare al iubirii.

Omul datorează familiei lui; familia patriei, patria umanității.

Egoismul omului merită izolarea și disperarea, egoismul familiei merită ruina și exilul, egoismul patriei merită războiul și invazia.

Omul care se ferește de orice iubire umană zicându-și: îl slujesc pe Dumnezeu, acela se înșeală. Căci, spune apostolul Ioan, dacă nu-ți iubești aproapele pe care-l vezi cum ai să-l iubești pe Dumnezeu nevăzându-l?

Trebuie să oferim lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu, dar să nu refuzăm cezarilor ce este al cezarilor.

Dumnezeu este cel care dă viață, cezarul poate dărui doar moartea.

Trebuie să-l iubim pe Dumnezeu și să nu ne temem de cezar căci se spune în cartea sfântă: cel care ridică sabia, de sabie va muri.

Vreți să fiți buni, fiți drepți; vreți să fiți drepți, fiți liberi!

Viciile care îl fac pe om să fie asemenea unei brute, sunt primii dușmani ai libertății lui.

Uitați-vă la un bețiv și spuneți-mi dacă această brută jalnică poate fi liberă!

Avarul blestemă viața tatălui său și, asemenea corbului, e flămând de cadavre.

Ambițiosul dorește ruina, el este un invidios delirant; dezmățatul scuipă sânul mamei sale și umple de avortoni măruntaiele pământului.

Toate inimile fără iubire sunt pedepsite cu cel mai crud dintre suplicii: ura.

Căci, trebuie să știm, ispășirea e închisă în păcat.

Omul care face rău este ca vasul de pământ prost făcut, se va sparge, fatalitatea o cere.

Cu rămășițele lumii Dumnezeu face stelele, cu rămășițele sufletelor face îngeri.

VI
SENARUL

Senarul este numărul inițierii prin încercare, numărul echilibrului, hieroglifa științei binelui și răului.

Cel care caută originea răului caută de unde vine ceea ce nu este.

Răul este pofta dezordonată de bine, este încercarea nereușită a unei voințe inabile.

Fiecare își primește rodul operelor sale, iar sărăcia nu este decât imboldul muncii.

Pentru turma de oameni, suferința este asemenea câinelui care mușcă lâna oilor pentru a le aduce pe calea cea bună.

Datorită umbrei vedem lumina; datorită frigului, simțim căldura; datorită suferinței, suntem sensibili la plăcere.

Răul este deci pentru noi ocazia și începutul binelui.

Dar, în visul inteligenței noastre imperfecte, acuzăm munca providenței pentru că nu o înțelegem.

Semănăm cu ignorantul care judecă tabloul după o schiță și zice, după ce s-a pictat capul: „Capul acesta n-are trup?"

Natura rămâne calmă și-și desăvârșește opera.

Brăzdarul nu este crud când sfâșie măruntaiele pământului și marile revoluții ale lumii sunt lucrarea lui Dumnezeu.

Totul e bine la timpul lui: popoarelor feroce stăpânii barbari, vitelor măcelarii; oamenilor judecătorii și părinții.

Dacă timpul ar putea schimba oile în lei, ar mânca măcelarii și păstorii.

Oile nu se schimbă niciodată pentru că nu învață, numai popoarele învață.

Păstori și măcelari ai popoarelor, aveți dreptate să-i priviți ca pe dușmanii voștri pe cei care vorbesc turmelor voastre.

Turme care nu vă cunoașteți încă păstorii și vreți să ignorați comerțul lor cu măcelarii, puteți fi scuzate că-i lapidați pe cei care vă umilesc și vă neliniștesc vorbindu-vă de drepturile voastre.

O, Iisuse Hristoase! cei mari te condamnă, discipolii te reneagă, poporul te blestemă și-ți aclamă supliciul; numai mama ta plânge, Dumnezeu te-a părăsit!

Eli! Eli! Lamma Sabachtani!

VII
SEPTENARUL

Septenarul este marele număr biblic. El este cheia creației lui Moise și simbolul întregii religii. Moise a lăsat cinci cărți și legea lui se rezumă în două testamente.

Biblia nu este o istorie, este o culegere de poeme, o carte de alegorii și imagini.

Adam și Eva nu sunt decât tipurile primitive ale umanității; șarpele care ispitește este timpul care pune la încercare; pomul cunoașterii este dreptul; ispășirea prin muncă este datoria.

Cain și Abel reprezintă carnea și spiritul, forța și inteligența, violența și armonia.

Uriașii sunt vechii uzurpatori ai pământului; potopul este o imensă revoluție.

Arca este tradiția conservată în familie: religia, în această epocă, devine un mister și proprietatea unei rase. Cham este blestemat pentru că a revelat-o.

Nemrod și Babel sunt cele două alegorii primitive ale despotului unic și ale imperiului universal, de atunci mereu visat, întreprins de asirieni, de mezi, de perși, de Alexandru, de Roma, de Napoleon, de succesorii lui Petru cel Mare și mereu neîmplinit din pricina divergențelor de interese, simbolizate de încâlcirea limbilor.

Imperiul universal nu se realizează prin forță, ci prin înțelegere și iubire. Astfel, lui Nemrod, Biblia îi opune pe Abraham, omul datoriei care se exilează, în căutarea libertății și a luptei, pe un pământ străin căruia i se impune prin gândire.

El are o soție sterilă, ea reprezintă gândirea, și o sclavă fecundă care este forța; dar când forța a dat roade, gândirea a devenit fecundă și fiul înțelegerii exilează pe fiul forței. Omul înțelegerii este supus la grele încercări, fiind obligat să-și susțină cuceririle prin sacrificiu. Dumnezeu vrea ca el să-și jertfească fiul, adică îndoiala pune la încercare dogma, iar omul rațional trebuie să fie gata să sacrifice totul în fața rațiunii supreme. Dumnezeu intervine atunci: rațiunea universală cedează la eforturile trudei, se deschide spre știință, și numai partea materială a dogmei este jertfită. Aceasta este semnificația țapului oprit cu coarnele în mărăciniș. Istoria lui Abraham este deci un simbol în manieră antică și conține o înaltă revelație a destinelor sufletului uman. Luat ca atare, este o poveste absurdă și revoltătoare. Sfântul Augustin nu lua ca atare istoria măgarului de aur al lui Apuleius! Bieții oameni mari!

Istoria lui Isaac este o altă legendă. Rebecca este tipul femeii orientale, muncitoare, ospitaliere, subiective în afecțiuni, vicleană și complicată în manevrele ei. Iacob și Esau sunt doi tipi reproducând pe Cain și Abel; dar aici Abel se răzbună: inteligența emancipată triumfă prin viclenie. Tot geniul israelit se afla în caracterul lui Iacob, răbdător și laborios subminator, care cedează mâniei lui Esau, devine bogat și răscumpără iertarea fratelui său. Când cei vechi voiau să filosofeze, ei povesteau, să nu uităm niciodată.

Istoria sau legenda lui Iosif conține în germene tot geniul Evangheliei și Hristos, necunoscut de poporul lui, a plâns de multe ori recitind scena în care guvernatorul Egiptului se aruncă de gâtul lui Veniamin rostind: „Eu sunt Iosif!"

Israel devine poporul lui Dumnezeu, conservatorul ideii și depozitarul verbului. Ideea este aceea de independență umană și de egalitate prin muncă, dar ea este ascunsă cu multă grijă ca un sâmbure prețios. Un semn dureros și indelibil este imprimat inițiaților, orice imagine a adevărului este interzisă și copiii lui Iacob veghează cu sabia în mână în jurul unității tabernacolului. Hemor și Sichem vor să intre prin forță în familia sfântă și vor pieri cu popoarele lor, în urma unei iluzorii inițieri. Pentru a stăpâni popoarele, sanctuarul trebuie păzit cu sacrificii și teroare.

Servitutea copiilor lui Iacob pregătește eliberarea, pentru că ei au o idee și ea nu poate fi înlănțuită; ei au o religie și ea nu poate fi violentată; ei sunt un popor și nu poți supune un popor adevărat. Persecuția naște răzbunători, ideea se încarnează într-un om, Moise se ridică, Faraonul cade, coloana de nori și flăcări, precedând poporul eliberat, înaintează maiestuos în deșert.

Hristos este preotul regelui prin înțelegere și iubire.

El a primit ungerea sfântă, ungerea credinței, ungerea virtuții care este forța.

El apare când sacerdoțiul este epuizat, când vechile simboluri nu mai au putere, când vatra înțelegerii s-a stins.

El vine să aducă viață Israelului și dacă nu poate înflăcăra Israelul, ucis de farisei, va reînvia lumea abandonată cultului mort al idolilor!

Hristos este dreptul datoriei!

Omul are dreptul să-și facă datoria și nici un alt drept.

Omule, ai dreptul să reziști până la moarte împotriva celui care te împiedică să-ți faci datoria!

Mamă! Copilul tău se îneacă; un bărbat te împiedică să-l salvezi; îl lovești și alergi să-ți salvezi fiul!... Cina va îndrăzni să te condamne?...

Hristos a venit să opună dreptul datoriei datoriei dreptului.

Dreptul la evrei era doctrina fariseilor. Și, într-adevăr, se pare că ei dobândiseră privilegiul să dogmatizeze. Nu erau ei oare moștenitorii legitimi ai sinagogii?

Ei aveau dreptul să-l condamne pe Mântuitor și Mântuitorul știa că datoria lui era să le reziste.

Hristos este protestul cel viu.

Dar ce fel de protest? Al cărnii împotriva inteligenței? Nu!

Al dreptului împotriva datoriei? Nu!

Al atracției fizice împotriva atracției morale? Nu! Nu!

Al imaginației împotriva rațiunii universale? Al nebuniei împotriva înțelepciunii? Nu, de o mie de ori nu!

Hristos este datoria reală care protestează împotriva dreptului imaginar.

Emanciparea spiritului care sfărâmă servitutea cărnii.

Devotamentul revoltat împotriva egoismului.

Modestia sublimă care înfruntă orgoliul: Eu nu te voi asculta!

Hristos este văduv, Hristos este singur, Hristos este trist: de ce?

Pentru că femeia se prostituează.

Pentru că societatea este acuzată de furt.

Pentru că bucuria egoistă este lipsită de pietate!

Hristos este judecat, condamnat, executat, dar adorat!

Totul se petrecea probabil într-o lume la fel de serioasă ca și a noastră.

Judecători ai lumii în care trăim, fiți atenți și gândiți-vă la cel care va judeca judecățile voastre.

Înainte de a muri, Mântuitorul a lăsat moștenire copiilor săi semnul nemuritor al salvării: comuniunea. Comuniunea! uniunea comună! ultimul cuvânt al Mântuitorului lumii.

Pâinea și vinul împărțit tuturor, a zis el: aceasta este carnea și sângele meu!

Și-a dat carnea pe mâna călăilor, sângele și l-a vărsat pentru pământul care a vrut să-l soarbă: de ce?

Pentru ca toți să împartă pâinea înțelegerii și vinul iubirii.

Oh! Semn al unirii între oameni! Oh! masă comună, oh! banchet al fraternității și al egalității, când vei fi oare bine înțeles?

Martiri ai umanității, voi care v-ați dat viața pentru ca toți să aibă pâinea care-i hrănește și vinul care-i întărește, nu spuneți și voi la fel

atingând cu mâinile semnele comuniunii universale: Acestea sunt sângele și carnea noastră!

Și, voi, oameni ai lumii întregi, voi pe care Domnul vă numește frați, nu simțiți că pâinea universală, pâinea fraternă, pâinea comuniunii este Dumnezeu!

Datornici ai crucificatului.

Voi, cei care nu sunteți gata să vă dați sângele, carnea și viața voastră, nu sunteți demni de comuniunea cu Fiul lui Dumnezeu! Nu faceți să curgă sângele lui pe voi, căci fruntea voastră se va păta!

Nu vă apropiați buzele de inima lui Dumnezeu, va simți mușcătura voastră.

Nu beți sângele lui Hristos, vă va arde măruntaiele; e destul că a curs inutil pentru voi!

VIII
NUMĂRUL OPT.

Octonarul este numărul reacției și al justiției echilibrante.

Orice acțiune produce o reacțiune.

Aceasta este legea universală a lumii.

Creștinismul trebuia să producă anticreștinismul.

Antihristul este umbra, contrastul, dovada lui Hristos.

Antihristul se manifesta în Biserică încă din epoca apostolilor: cel care ține acum, va ține până la moarte, zicea sfântul Pavel și fiul inichității se va manifesta.

Protestanții au spus: antihristul este papa.

Papa a răspuns: orice eretic este un antihrist.

Antihristul nu este papa și nici Luther; antihristul este spiritul opus lui Hristos.

Este uzurparea dreptului pentru drept; este orgoliul dominației și despotismul gândirii.

Este egoismul pretins religios al protestanților ca și ignoranța credulă și imperioasă a răilor catolici.

Antihristul este ceea ce-i divizează pe oameni în loc să-i unească; este spiritul disputei, al încăpățânării savanților și sectarilor, dorința lipsită de pietate de a-și însuși adevărul și de a-i exclude pe ceilalți sau de a forța pe toată lumea să suporte îngustimea judecăților noastre.

Antihristul este preotul care blestemă în loc să binecuvânteze, îndepărtează în loc să adune, scandalizează în loc să construiască; condamnă în loc să salveze.

Este fanatismul plin de ură care descurajează bunăvoința.

Este cultul morții, al tristeții și al urâțeniei.

Ce viitor îi vom face fiului nostru? spun părinții smintiți; este slab la minte și la trup și inima lui nu dă încă semn de viață: vom face din el un preot ca să se hrănească din altar. Aceștia nu înțeleg că altarul nu-i ieslea animalelor leneșe.

Priviți la preoții nedemni, contemplați pe acești pretinși servitori ai altarului. Ce spun inimii voastre acești oameni grași sau cadaverici, cu ochii fără privire, cu buzele pungă sau rânjite?

Ascultați-i vorbind: ce vă învață acest zgomot dezagreabil și monoton?

Se roagă ca și cum ar dormi, sfințesc ca și cum ar mânca.

Sunt mașini de pâine, de carne, de vin, și de vorbe goale.

Și, dacă se bucură, ca nătângul la soare, fără un gând, fără iubire, lumea zice că ei sunt pacea sufletului.

Pacea lor e pacea brutei și pentru ei pacea mormântului e mai bună; sunt preoții prostiei și ai ignoranței, sunt miniștrii antihristului.

Adevăratul preot al lui Hristos este omul care trăiește, care suferă, care iubește și luptă pentru dreptate. Nu se ceartă, nu respinge, dăruiește iertarea, înțelegerea, iubirea.

Adevăratul creștin este străin spiritului de sectă; el este totul pentru toți și-i privește pe oameni ca pe copiii unui tată comun care vrea să-i salveze pe toți; întregul simbol nu are pentru el decât sensul blândeții și al iubirii: lasă lui Dumnezeu secretele justiției și nu înțelege decât caritatea.

Îi privește pe cei răi ca pe niște bolnavi pe care-i plânge și-i vindecă; lumea cu greșelile și viciile ei este pentru el spitalul lui Dumnezeu și el vrea să-i fie infirmierul.

Nu se crede mai bun decât ceilalți; spune numai: atât cât voi fi sănătos îi voi sluji pe ceilalți, și când voi cădea și voi muri ceilalți pot să-mi ia locul și să slujească.

IX
NUMĂRUL NOUĂ.

Iată, acesta este ermitul tarotului; numărul inițiaților și al profeților.

Profeții sunt solitari, căci destinul lor este să nu fie ascultați.

Ei văd altfel decât ceilalți, presimt nefericirile care se apropie, de aceea sunt închiși, uciși, scuipați, respinși ca niște leproși și lăsați să moară de foame.

Apoi, când evenimentele prezise chiar se întâmplă, se spune: ei ne-au adus nefericirea.

Acum, ca întotdeauna în ajunul marilor dezastre, străzile sunt pline de profeți.

I-am întâlnit prin închisori; i-am văzut murind uitați prin cocioabe.

Întregul oraş a văzut pe unul din aceştia; profeția lui tăcută consta în a colinda mereu pe străzi, îmbrăcat în zdrențe, și a se arăta prin palatele luxului și ale bogăției.

Am văzut pe unul a cărui față strălucea, asemenea celei a lui Hristos: avea mâinile crăpate și haine de om muncitor, construia epopei din argilă. Împletea la un loc sabia dreptului și sceptrul datoriei și pe această coloană de aur și oțel inaugura semnul creator al iubirii.

Într-o zi, se amestecă într-o mare adunare populară, ținând în mâini pâine pe care o împărțea zicând: Pâine a lui Dumnezeu, fă pâine pentru toți!

Am cunoscut un altul care exclama: Nu mai vreau să-l ador pe Dumnezeul diavolului; nu vreau un călău pentru Dumnezeul meu! Au crezut că blasfemiază.

Nu, energia credinței lui se revărsa însă în cuvinte inexacte și imprudente.

Și mai zicea în nebunia carității sale rănite:

„Toți oamenii sunt solidari, ei ispăşesc unii pentru alții, tot aşa cum sunt recompensați unii pentru alții."

Pedeapsa păcatului este moartea.

Păcatul însuşi este, de altfel, o pedeapsă, cea mai mare dintre pedepse. O crimă nu e decât o cumplită nefericire.

Cel mai rău dintre oameni este cel care se crede mai bun decât alții.

Oamenii pătimaşi sunt scuzabili pentru că sunt pasivi. Patima înseamnă suferinţă şi răscumpărare prin durere.

Ceea ce numim libertate nu este decât atotputernicia atracţiei divine. Martirii spun: e mai bine să asculţi de Dumnezeu decât de oameni.

Cel mai puţin perfect dintre actele de iubire valorează mai mult decât cel mai frumos cuvânt de pietate.

Nu judecaţi, nu vorbiţi, iubiţi şi acţionaţi.

Un altul a venit şi a spus: protestaţi împotriva dogmelor rele prin opere valabile, dar nu vă despărţiţi de nimeni.

Ridicaţi din nou altarele, purificaţi templele şi pregătiţi-vă să primiţi spiritul iubirii.

Fiecare să se roage urmând ritul lui şi să comunice cu ai săi, dar să nu-i condamne pe alţii.

Nici o practică religioasă nu-i de dispreţuit, căci e semnul unei mari şi sfinte gândiri.

Să ne rugăm împreună, să comuniem în aceaşi speranţă, în aceeaşi credinţă, în aceeaşi caritate.

Semnul nu-i nimic prin el însuşi, credinţa îl sanctifică.

Religia este legătura cea mai sacră şi mai puternică a asocierii umane şi a face un act de religie înseamnă a face act de umanitate.

Când vor înţelege că puţina caritate valorează mai mult decât influenţa şi stăpânirea asupra celorlalţi.

Când lumea va respecta ceea ce Dumnezeu însuşi respectă în cea mai neînsemnată dintre fiinţele sale: spontaneitatea supunerii şi libertatea datoriei, atunci nu va fi decât o religie în lume, religia creştină şi universală, adevărata religie catolică care nu se va renega pe ea însăşi prin restricţii de locuri sau de persoane.

Femeie, spunea Mântuitorul Samaritencei, cu adevărat îţi spun ţie că un timp va veni când oamenii nu-l vor mai adora pe Dumnezeu, nici în Ierusalim, nici pe acest munte, căci Dumnezeu este spirit şi adevăraţii adoratori vor trebui să-l slujească în spirit şi în adevăr.

X
NUMĂRUL ZECE.
NUMĂRUL ABSOLUT AL KABALEI.

Cheia sephirothelor (a se vedea *Dogme et rituel de la haute magie*).

XI
NUMĂRUL UNSPREZECE.

Unsprezece este numărul forței; al luptei și al martiriului.

Orice om care moare pentru o idee este un martir, pentru că aspirațiile lui au învins spaimele animalului.

Orice om care cade în război este un martir, fiind un soldat lovit în bătălia pentru viață.

Cei care mor pentru dreptate sunt sfinți în sacrificiul lor ca și victimele datoriei; în marea luptă a revoluției împotriva puterii, martirii cad și de o parte și de alta a baricadei.

Dreptul fiind rădăcina datoriei, datoria noastră este să ne apărăm drepturile.

Ce este o crimă? Este o exagerare a unui drept. Crima și furtul sunt negări ale societății, despotismul izolat al unui individ care uzurpă regalitatea și se războiește pe riscul lui.

Crima trebuie reprimată, fără îndoială și societatea trebuie să se apere, dar cine este atât de drept, de mare, de pur pentru a ridica pretenția să pedepsească?

Pace deci celor care au căzut în război, chiar într-un război ilegitim, căci și-au riscat capul și l-au pierdut și dacă au plătit ce mai putem cere de la ei!

Onoare celor care luptă curajoși și loiali! Rușine doar trădătorilor și lașilor!

Hristos a murit între doi hoți și l-a luat pe unul din ei cu el în cer.

Regatul cerurilor este pentru luptători și e cucerit cu forța vie.

Dumnezeu dă toată atotputernicia lui iubirii. Îi place să învingă ura, dar îl varsă pe cel călduț.

Datoria este să trăiești chiar numai o clipă!

E frumos să te vezi domnind o zi, o oră măcar! fie și sub sabia lui Damocles sau pe rugul lui Sardanapal!

Dar e și mai frumos să vezi la picioarele tale toate coroanele lumii și să zici: Eu sunt regele săracilor și tronul meu va fi pe muntele Calvarului.

Exista un om mai puternic decât cel care ucide, este cel care moare salvând pe altul.

Nu există crime izolate, nici ispășiri solitare.

Nu există virtuți personale, nici devotamente pierdute.

Oricine nu este ireproșabil este complicele răului și oricine nu este absolut pervers poate participa la tot binele.

Iată de ce un supliciu este întotdeauna o ispășire umană și orice cap cules de pe eșafod poate fi salutat și onorat ca un cap de martir.

Și iată de ce, din nou, cel mai nobil și mai sfânt dintre martiri putea, regăsindu-și conștiința, să se afle demn de pedeapsa pe care avea s-o îndure și să zică salutând sabia gata să-l lovească: să se facă dreptate!

Inocente victime ale catacombelor din Roma, evrei și protestanți masacrați de nedemnii creștini.

Preoți ghilotinați de teroare, regaliști sugrumați, revoluționari sacrificați la rândul lor, soldați ai marilor noastre armate care v-ați lăsat oasele în jurul lumii, voi toți care ați murit în chinuri, muncitori, soldați, îndrăzneți de orice fel, bravi copii ai lui Prometeu care nu v-ați temut nici de fulger, nici de vultur, onoare cenușii voastre risipite! pace și venerație memoriei voastre! sunteți eroii progresului, martirii umanității!

XII
NUMĂRUL DOISPREZECE.

Doisprezece este numărul ciclic; numărul simbolului universal.

Iată o traducere în versuri tehnice a simbolului magic și catolic fără restricție:

Cred într-unul Dumnezeu atotputernic, tatăl
Făcătorul cerului și al pământului

Cred în regele salvator, stăpânul umanității
Fiul, cuvântul și splendoarea Divinității.

Concepție vie a iubirii veșnice
Divinitate vizibilă și lumină manifestată.

Dorit de lume în orice loc și în orice vreme
Nedespărțit de unul Dumnezeu

Coborât printre noi pentru a elibera pământul
Sfințind femeia prin propria-i mamă.

Omul slăvit, înțelept și blând
Născut pentru suferință și moarte, asemenea nouă.

Izgonit din neștiință, acuzat din pizmă
A murit pe cruce, viața dăruindu-ne.

Toți cei care-l vor lua drept călăuză și sprijin
Pot prin învățătura lui să fie Dumnezeu, asemenea lui.

El a înviat pentru a domni peste vremi
Și a risipit ai neștiinței nori.

Poruncile sale, mai mult și mai bine cunoscute într-o zi,
Vor fi judecata celor morți și a celor vii.

Cred în Duhul Sfânt, ai cărui tâlcuitori
Mintea și inima sfinților și profeților sunt.

Duh de viață și de rod
Ce de la tatăl și de la oameni purcede

Cred în unul și veșnic sfânt sobor
Al celor drepți, cu grija în cer adunat.

Cred în unitatea simbolului, a locului
A pontifului și a cultului întru slava unui singur Dumnezeu.

Cred că schimbându-ne moartea ne reînnoiește
Și în noi, ca și în Dumnezeu, viața e veșnică.

XIII
NUMĂRUL TREISPREZECE.

Treisprezece este numărul morții și al nașterii; al proprietății și al moștenirii, al societății și al familiei, al războiului și al tratatelor.

Temeiul societății sunt schimburile dreptului, ale datoriei și ale încrederii reciproce.

Dreptul este proprietatea; schimbul este necesitatea; buna credință este datoria.

Cel care vrea să primească mai mult decât dă sau care vrea să primească fără să dea este un hoț.

Proprietatea este dreptul de a dispune de o parte a bogăției comune, dar nu dreptul de a distruge sau de a sechestra.

A distruge sau a sechestra bunul public nu înseamnă a poseda, ci a fura.

Am zis bunul public pentru că adevăratul proprietar al tuturor lucrurilor este Dumnezeu care vrea ca totul să fie al tuturor. Orice ați face nu veți duce murind nimic din bunurile acestei lumi cu voi. Or, ceea ce trebuie să vi se ia într-o zi nu este cu adevărat al vostru. Nu v-a fost decât împrumutat.

În privința usufructului, acesta este rezultatul muncii; dar nici munca în sine nu este o garanție care să asigure posesia; un război se poate întâmpla și prin dezastre sau incendii proprietatea să dispară.

Dați o întrebuințare nobilă acestor lucruri pieritoare, voi care veți pieri înaintea lor!

Gândiți-vă că egoismul provoacă egoism și că imoralitatea celui bogat este răspunzătoare de crimele săracilor.

Ce vrea săracul dacă e cinstit?

Vrea să muncească. Folosiți-vă de drepturile voastre, dar îndepliniți-vă datoria: datoria bogatului este să răspândească bogăția; bunul care nu circulă este mort, nu tezaurizați moartea.

Un sofist a zis: Proprietatea este furt. Voia fără îndoială să vorbească despre proprietatea absorbită, sustrasă schimbului, deturnată de la folosința comună.

Dacă acesta era gândul lui, el putea merge chiar mai departe și să spună că o asemenea suprimare a vieții publice este un veritabil asasinat.

Crima de acaparare a fost întotdeauna privită ca o crimă de les-majestate umană.

Familia este o asociație naturală rezultată din căsătorie.

Căsătoria este uniunea a două ființe prin iubire care-și promit un devotament reciproc în interesul copiilor care pot să se nască.

Doi soţi care au un copil şi se despart sunt lipsiţi de pietate. Vor oare să pună în practică judecata lui Solomon şi să împartă şi copilul?

A-şi promite iubire eternă este o copilărie: amorul sexual este o emoţie divină, fără îndoială, dar accidentală, involuntară şi tranzitorie, promisiunea devotamentului reciproc este esenţa căsătoriei şi principiul familiei.

Sancţiunea şi garanţia acestei promisiuni trebuie să fie încrederea absolută.

Orice gelozie este o bănuială şi orice bănuială este un ultragiu.

Adevăratul adulter este cel al încrederii: soţia care se plânge de bărbatul ei în prezenţa altui bărbat; bărbatul care încredinţează unei alte femei amărăciunile şi speranţele inimii lui trădează adevărata încredere conjugală.

Surprizele simţurilor nu sunt infidelităţi decât în cazul în care inima se lasă antrenată, abandonându-se plăcerii. În afară de aceasta, restul sunt greşeli umane de care trebuie să roşim şi pe care trebuie să le ascundem: sunt indecenţe de care trebuie să ne ferim îndepărtând ocaziile şi pe care nu trebuie niciodată să încercăm să le surprindem: moravurile interzic scandalul.

Orice scandal este o ruşine. Nu eşti indecent pentru că ai organe pe care pudoarea nu le numeşte, ci pentru că le arăţi.

Soţi, ascundeţi rănile căsniciei voastre; nu vă dezbrăcaţi soţiile în faţa batjocurii publice!

Soţii, nu dezvăluiţi mizeriile patului conjugal; ar însemna să dobândiţi în ochii opiniei publice nume rău.

Numai o inimă de înaltă demnitate poate păstra credinţa conjugală; acesta este un pact de eroism ale cărui dimensiuni numai sufletele mari o pot înţelege.

Căsătoriile care se desfac nu sunt căsătorii, sunt acuplări.

O soţie care-şi abandonează soţul, ce poate deveni? Nu mai este soţie, nu este nici văduvă; ce este, deci? O renegată a onoarei, obligată se devină licenţioasă, pentru că nu mai este fecioară, dar nici liberă nu e.

Un soţ care-şi abandonează soţia o prostituează şi merită numele infam care se dă amanţilor femeilor pierdute.

Căsătoria este deci sacră, indisolubilă, când există realmente.

Dar ea nu poate exista realmente decât pentru fiinţele cu o înaltă inteligenţă şi inimă nobilă.

Animalele nu se căsătoresc, iar oamenii care trăiesc asemenea animalelor suportă fatalitățile naturii lor.

Ei se străduiesc neîncetat în încercări nefericite de a fi rezonabili. Promisiunile lor sunt doar niște încercări și doar o părere de promisiune; căsătoriile lor, niște încercări și o părere de căsătorie, iubirile lor, încercări și doar o părere de iubire. Ar vrea mereu și nu vor niciodată; întreprind mereu și nu desăvârșesc niciodată. Pentru asemenea oameni, legile nu sunt aplicabile decât prin represiune.

Asemenea ființe pot avea un cuib, niciodată o familie: căsătoria, familia sunt drepturi ale oamenilor perfecți, al celor emancipați, al celor inteligenți și liberi.

Cercetați analele tribunalelor și citiți istoria paricidelor.

Ridicați vălul negru al capetelor tăiate și întrebați-le ce au crezut despre căsătorie și despre familie; ce lapte au supt, ce mângâieri i-au înnobilat... Apoi, înfiorați-vă, voi care nu vă hrăniți copiii cu pâinea inteligenței și a iubirii, voi care nu sancționați autoritatea paternă prin virtutea bunului exemplu...

Nenorociții aceștia erau orfani de spirit și de inimă și s-au răzbunat pentru nașterea lor...

Trăim într-un secol în care mai mult ca niciodată familia este disprețuită în ceea ce are ea mai măreț și mai sacru; interesul material ucide inteligența și iubirea; lecțiile experienței sunt disprețuite, se negutează lucrurile lui Dumnezeu. Carnea insultă spiritul, hoția râde în nas loialității. Nici ideal, nici justiție: viața umană este orfană de amândouă.

Curaj și răbdare! Acest secol va sfârși asemenea marilor vinovați. Priviți cât e de trist! Plictisul este vălul negru care-i înfășoară capul... tomberonul se rostogolește urmat de mulțimea fremătătoare...

Curând încă un secol va fi judecat de istorie și pe un uriaș mormânt în ruine se va scrie:

Aici s-a sfârșit un secol paricid! un secol călău al Dumnezeului și Hristosului său!

În război ai dreptul să ucizi pentru a nu muri: dar în bătălia vieții, cel mai sublim dintre drepturi este acela de a muri pentru a nu ucide.

Inteligența și iubirea trebuie să reziste opresiunii până la moarte, niciodată până la crimă.

Om de inimă, viața celui care te-a ofensat este în mâinile tale, acela este stăpânul altor vieți care nu țin de a lui... Zdrobește-l cu grandoarea ta; iartă-l!

Dar e interzis să ucidem tigrul care ne amenință?

— Dacă e un tigru cu față umană, e mai frumos să te lași devorat, dar aici legea morală nu prescrie nimic.

— Dar dacă tigrul îmi amenință copiii?

— Natura însăși să răspundă.

Harmodius și Aristogiton se bucurau de ceremonii și de statui în Grecia antică. Biblia a consacrat numele Iuditei și al lui Aod și una din cele mai sublime figuri din cartea sfântă este aceea a lui Solomon orb și înlănțuit, zgâlțâind coloanele templului și strigând: să mor odată cu filistenii!

Credeți că dacă Iisus, înainte de a muri, s-ar fi dus la Roma să-l înjunghie pe Tiberiu, ar mai fi salvat el lumea cum a făcut-o, iertându-și călăii și murind chiar pentru Tiberiu?

Brutus asasinându-l pe Cezar, a salvat el libertatea romană? Asasinându-l pe Caligula, Cherea a făcut loc lui Claudiu și Nero. A protesta împotriva violenței prin violență înseamnă a o justifica și a o obliga să se repete.

Dar a învinge răul prin bine, egoismul prin abnegație, ferocitatea prin iertare este secretul creștinismului și al victoriei veșnice.

Am văzut locul în care pământul mai sângerează din pricina morții lui Abel și prin acest loc curgea un șuvoi de lacrimi.

Și miriade de oameni înaintau conduși prin secole, pentru a-și adăuga lacrimile fluviului.

Și veșnicia ghemuită și mohorâtă contempla lacrimile care curgeau, socotindu-le una câte una, dar niciodată n-au fost destule pentru a spăla pata de sânge.

Dar între două mulțimi și două vârste vine și Hristos cu chipul palid și luminat.

Și în pământul de sânge și lacrimi plantează via fraternității și lacrimile și sângele, absorbite prin rădăcini de arborele divin, se preface în seva dulce a strugurelui care va îmbăta de iubire pe fiii viitorului.

XIV
NUMĂRUL PAISPREZECE

Paisprezece e numărul contopirii. al asocierii și al unității universale și. în numele a ceea ce reprezintă el, facem aici un apel la națiuni începând cu cea mai veche și mai sfântă.

Copii ai Israelului, de ce în mijlocul mișcării națiunilor, rămâneți imobili ca și cum ați păzi mormintele părinților voștri?

Părinții voștri nu sunt aici, ei au înviat: căci Dumnezeul lui Abraham, al lui Isaac și al lui Iacob nu este Dumnezeul morților!

De ce imprimați veșnic generației voastre marca însângerată a cuțitului?

Dumnezeu nu vrea să vă separe de ceilalți oameni: fiți frații noștri și mâncați cu noi ostia păcii pe altarele pe care sângele să nu le mai murdărească niciodată.

Legea lui Moise este împlinită: citiți cărțile voastre și înțelegeți că ați fost un popor orb și dur, după cum o spun profeții voștri.

Dar ați fost de asemenea un popor curajos și perseverent în luptă.

Copiii ai Israelului, deveniți copiii lui Dumnezeu: înțelegeți și iubiți!

Dumnezeu a șters de pe fruntea voastră semnul lui Cain și popoarele, văzându-vă trecând, nu vor spune: iată evreii! ci vor exclama: faceți loc fraților noștri! faceți loc fraților noștri mai mari întru credință!

Și noi vom merge în toți anii să mâncăm alături de voi Paște în noul Ierusalim.

Și ne vom odihni sub via voastră și sub smochinul vostru; căci veți fi prietenii călătorului în amintirea lui Abraham, a lui Tobie și a îngerilor care-i vizitau.

Și în amintirea celui care a zis: Cel care-l va primi pe cel mai neînsemnat dintre voi, pe mine mă va primi!

Pentru că, de acum înainte, nu veți mai refuza un adăpost în casa voastră și în inima voastră pentru fratele vostru Iosif pe care l-ați vândut națiunilor.

Pentru că el a devenit puternic în pământul Egiptului, unde voi veți căuta pâine în cele șapte zile ale vacilor slabe.

Şi el îşi va reaminti de tatăl său Iacob şi de Veniamin, fratele lui mai mic: şi el vă va ierta gelozia voastră şi vă va îmbrăţişa plângând.

Copii ai credincioşilor, vom cânta cu voi: nu este alt Dumnezeu decât Dumnezeu şi Iisus Hristos îi este profet!

Mahomet este umbra lui Moise. Moise este precursorul lui Iisus.

Ce este un profet? Este un reprezentant al umanităţii care-l caută pe Dumnezeu. Dumnezeu este Dumnezeu, omul este profetul lui Dumnezeu, când ne face să credem în Dumnezeu.

Biblia, Coranul şi Evanghelia sunt trei traduceri ale aceleiaşi cărţi. Nu exista decât o lege, după cum nu exista decât un Dumnezeu.

O, femeie idealizată, o răsplată a celor aleşi, eşti tu mai frumoasă decât Maria?

O, Marie, fiică a Orientului, castă asemenea unei pure iubiri, mare asemenea aspiraţiilor materne, vino să-i înveţi pe copiii Islamului misterele cerului şi secretele frumuseţii.

Invită-i la sărbătoarea noii logodne, acolo, pe tronurile strălucitoare de pietre preţioase stau trei profeţi.

Arborele tuba îşi va apleca frunzele ca să facă boltă mesei divine.

Mireasa va fi albă ca luna şi trandafirie ca surâsul dimineţii.

Toate popoarele vor alerga s-o vadă şi nu se vor teme să mai treacă peste Al Sirah, pentru că e această punte îngustă ca o lamă de cuţit. Mântuitorul îşi va călca crucea venind să întindă mâna celor şovăitori, iar celor care vor cădea, mireasa le va întinde vălul ei parfumat pentru a-i trage spre ea.

Popoare, bateţi din palme şi aplaudaţi ultima victorie a iubirii! Numai moartea va muri şi numai infernul va arde.

O, naţiuni ale Europei, cărora Orientul le întinde mâna, uniţi-vă pentru a-i alunga pe urşii nordului! În ultimul război să învingă inteligenţa şi iubirea, comerţul să unească braţele lumii şi o nouă civilizaţie răsărită din Evanghelie să reunească toate turmele pământului sub pulpana aceluiaşi pastor!

Acestea vor fi cuceririle progresului; aceasta este ţinta spre care ne împinge mişcarea lumii.

Progresul este mişcare; şi mişcarea este viaţă.

A nega progresul înseamnă a afirma neantul şi a zeifica moartea.

Progresul este unicul răspuns pe care raţiunea-l poate opune obiecţiilor referitoare la existenţa răului.

Nu totul este bine, dar totul va fi bine într-o zi. Dumnezeu a început şi-şi va desăvârşi opera.

Fără progres, răul ar fi neclintit ca şi Dumnezeu!

Progresul explică ruinele şi-l consolează pe Ieremia care plânge.

Naţiunile se succed ca şi oamenii şi nimic nu este stabil pentru că totul merge spre perfecţiune.

Un om mare murind lasă moştenire patriei sale rodul muncii lui; o mare naţiune care se stinge pe pământ se transfigurează într-o stea pentru a lumina întunecimile istoriei.

Ceea ce s-a înfăptuit prin acţiunile ei, rămâne gravat în cartea eternă; ea a adăugat o pagină la biblia speţei umane.

Nu spuneţi că civilizaţia e rea, pentru că ea este asemenea acelei călduri umede care coace grâul, dezvoltând rapid principiile vieţii şi principiile morţii, ea ucide, ea reînvie.

Civilizaţia este asemenea îngerului judecăţii care-i separă pe răi dintre cei buni.

Civilizaţia transformă în îngeri ai luminii oamenii binevoitori şi-l coboară pe cel egoist mai jos decât o brută; ceea ce semnifică degradarea trupului şi emanciparea sufletelor.

Lumea păgână a uriaşilor a ridicat la cer sufletul lui Enoch; deasupra bachanalelor Greciei primitive se ridică spiritul armonios al lui Orfeu.

Socrate şi Pitagora, Platon şi Aristotel, rezuma, explicându-le, toate aspiraţiile şi toate gloriile vechii lumi. Fabulele lui Homer sunt mai adevărate decât istoria, iar din grandoarea Romei nu ne-a rămas decât acele opere care au marcat secolul lui Augustus.

Roma n-a zguduit poate lumea cu războinicii ei decât ca să-l nască pe Virgiliu.

Creştinismul este rodul meditaţiilor tuturor înţelepţilor Orientului care retrăiesc în Iisus Hristos.

Astfel, lumina spiritului s-a ridicat acolo unde s-a arătat soarele lumii; Hristos a cucerit Occidentul şi blândele raze ale soarelui Asiei au încălzit gheţurile Nordului.

Însufleţiţi de această căldură necunoscută, furnicare de oameni noi s-au răspândit într-o lume epuizată; sufletele popoarelor moarte au luminat popoarele reîntinerite şi au sporit în ele spiritul vieţii.

Există în lume o națiune care se numește franchețe și libertate și aceste două cuvinte sunt sinonime cu numele Franței.

Această națiune a fost dintotdeauna, într-un anumit fel, mai catolică decât papa și mai protestantă decât Luther.

Franța cruciadelor, Franța trubadurilor și a șansonetelor, Franța lui Rablais și Voltaire, Franța lui Bossuet și Pascal este sinteza popoarelor; ea realizează alianța rațiunii cu credința, a revoluției cu puterea, a credinței cele mai duioase cu demnitatea umană cea mai mândră.

Priviți-o cum calcă, cum se zbuciumă, cum crește!

Adesea înșelată și rănită, niciodată doborâtă, entuziastă în victorii, curajoasă în înfrângeri, râde, cântă, moare și învață lumea credința în nemurire.

Vechea gardă nu se predă, dar nici nu moare: credeți în entuziasmul copiilor noștri care vor să fie și ei într-o zi soldați din vechea gardă!

Napoleon nu este un om, este chiar geniul Franței, este al doilea salvator al lumii și el a dat apostolilor lui drept semn crucea!

Sfânta Elena și Golgota sunt jaloanele noii civilizații; sunt cele două pile ale unui arc imens pe care-l formează curcubeul ultimului potop, ca o punte între două lumi.

Și puteți crede că un trecut fără aureolă și fără glorie ar putea devora atâta viitor?

Și credeți că sabia unui tătar ar putea sfâșia pactul gloriilor noastre, testamentul libertății noastre?

Puteți spune, mai degrabă, că vom redeveni copii și că ne vom întoarce la sânul maicii noastre!

Înainte! Înainte! spune vocea divină a lui Aasverus. Înainte! Înainte! îi strigă Franței destinul lumii!... Și spre ce ne îndreptăm? Spre necunoscut, spre prăpastie, poate; n-are importanță! Dar spre trecut, spre cimitirele uitării, spre scutecele pe care propria noastră copilărie le-a sfâșiat, spre imbecilitatea și ignoranța primelor vârste... niciodată! Niciodată!

XV
NUMĂRUL CINCISPREZECE

Cincisprezece este numărul antagonismului și al catolicității.

Creștinismul se împarte acum în două Biserici; Biserica civilizatoare și Biserica barbară, Biserica progresivă și Biserica staționară.

Una este activă, cealaltă pasivă: una a comandat națiunile și le guvernează, pentru că regii se tem de ea; cealaltă a suferit toate despotismele și n-a fost decât un instrument de servitute.

Biserica activă îl realizează pe Dumnezeu pentru oameni și este singura care crede în divinitatea verbului uman ca interpret al celui dumnezeiesc.

Ce este, la urma urmei, infailibilitatea papei, dacă nu autocrația inteligenței confirmate de sufragiul universal al credinței?

Cu acest titlu, papa ar trebui să fie primul geniu al secolului său. De ce? Ar fi mai bine, în realitate, să fie un om comun. Supremația sa ar fi cu atât mai divină cu cât este, într-un anumit fel, mai umană.

Evenimentele nu vorbesc ele mai bine decât ranchiunele și ignoranțele nereligioase? Nu vedeți că Franța catolică susține cu o mână papalitatea gata să se prăbușească și cu cealaltă sabia, luptând în fruntea armatei progresului?

Catolici, israeliți, turci, protestanți, luptă deja sub același drapel; semiluna s-a alăturat crucii latine și împreună luptăm împotriva invaziei barbarilor și împotriva abrutizantei ortodoxii.

Este un fapt împlinit. Admițând dogme noi, din amvon, sfântul Petru s-a pronunțat solemn progresiv.

Patria creștinismului catolic este cea a științelor și a artelor, iar Verbul etern al Evangheliei, viu și încarnat într-o autoritate vizibilă, este lumina lumii.

Să tacă deci fariseii noilor sinagogi! Să tacă tradițiile dușmănoase ale Școlii, presbiterianismul arogant, jansenismul absurd și toate acele rușinoase și superstițioase interpretări ale dogmei eterne, pe drept stigmatizate de geniul nemilos al lui Voltaire!

Voltaire și Napoleon au murit catolici. Știți ce trebuie să devină catolicismul viitorului?

Să devină dogma evanghelică probată, cum se probează aurul, de critica dizolvantă a lui Voltaire și realizată prin guvernarea lumii de geniul unui Napoleon creștin!

Cei care nu vor vrea să pășească, evenimentele îi vor târî sau vor trece peste ei!

Imense calamități pot să se abată asupra lumii. Armatele Apocalipsei vor dezlănțui într-o zi cele patru flageluri. Sanctuarul va fi epurat.

Sfânta şi severa sărăcie îşi va trimite apostolii pentru a susţine tot ceea ce se clatină, să ridice ce e căzut şi să ungă cu ulei sfânt toate rănile.

Despotismul şi anarhia, aceşti doi monştri otrăviţi de sânge se vor sfâşia şi se vor distruge unul după altul, după ce se vor fi susţinut reciproc un timp foarte scurt prin chiar strânsoarea luptei lor.

Şi guvernarea viitorului va aparţine celui al cărui model ne va fi arătat în natură de familie şi în idealul religios prin ierarhia păstorilor. Cei aleşi trebuie să domnească cu Iisus Hristos o mie de ani, ne învaţă tradiţiile apostolice. Adică, de-a lungul unui şir de secole, inteligenţa şi iubirea oamenilor de elită devotaţi sarcinilor puterii administrative, vor dirija interesele şi bunurile familiei universale.

Atunci, după promisiunea Evangheliei, nu va mai fi decât o turmă şi un păstor.

XVI
NUMĂRUL ŞAISPREZECE

Şaisprezece este numărul templului.

Să vorbim despre templul viitorului.

Când spiritul inteligenţei şi al iubirii se va fi revelat, întreaga trinitate se va manifesta în tot adevărul şi gloria sa.

Umanitatea devenită regină şi parcă reînviată va avea graţia copilăriei în poezie, vigoarea tinereţii în raţiune şi înţelepciunea vârstei mature în operele ei.

Toate formele pe care, rând pe rând, le-a îmbrăcat gândirea divină vor renaşte nemuritoare şi perfecte.

Toate liniile pe care le-a schiţat arta succesivă a naţiunilor se vor uni şi vor forma imaginea completă a lui Dumnezeu.

Ierusalimul va reconstrui templul lui Iehova după modelul profetizat de Ezechiel şi Hristos, nou şi etern Solomon, va glorifica, sub lambriurile de cedru şi smochini, nunta cu sfânta libertate, noua mireasă a cântării.

Iehova va renunţa la fulgerul lui pentru a binecuvânta cu amândouă mâinile mirii: va apare surâzător între ei şi se va bucura să-i audă spunându-i tată.

Şi totuşi poezia Orientului, în magicile ei amintiri, îl vor numi Brahma şi Jupiter. India va învăţa în încântătoarele noastre climate

minunatele povești ale lui Vishnu și noi vom așeza pe fruntea încă însângerată a lui Hristos cel iubit tripla coroană de perle a misticei Trimurti. Venus, purificată sub vălul Mariei, nu-și va mai plânge de acum Adonisul.

Mirele va reînvia pentru a nu mai muri niciodată, iar mistrețul infernal își va găsi moartea în pasagera lui victorie.

Ridicați-vă, voi, temple din Delfi și Efes! Dumnezeul luminii și al artelor a devenit Dumnezeul lumii, iar verbul lui Dumnezeu vrea să fie numit Apollo! Diana nu va mai domni văduvă în câmpiile solitare ale nopții; cornul ei argintat se află acum sub piciorul miresii.

Dar Diana nu e învinsă de Venus; Endymion s-a trezit și virginitatea se va mândri că e mamă!

Ieși din mormânt, o, Phidias! și bucură-te de distrugerea primului tău Jupiter: acum tu îl vei crea pe Dumnezeu!

O, Roma, templele tale să se ridice alături de bazilici: să mai fii regina lumii și panteonul națiunilor: Virgiliu să fie încoronat în capitoliu de mâna Sfântului Petru; Olimpul și Carmelul să-și unească divinitățile sub penelul lui Rafael!

Transfigurați-vă antice catedrale ale strămoșilor noștri; ridicați până la cer clopotnițele voastre cizelate și vii, iar piatra să povestească în imagini sumbrele legende ale Nordului, înveselite de apologurile aurite și minunate ale Coranului!

Orientul să-l adore pe Iisus Hristos în moscheele lui, iar pe minaretele noii Sfinte Sophia să se înalțe crucea în mijlocul semilunei!

Mahomet să elibereze femeia pentru a reda adevăratului credincios celestele frumuseți pe care atât le-a visat, iar martirii Mântuitorului să învețe castele mângâieri ale frumoșilor îngeri ai lui Mahomet.

Pământul întreg, plin de bogatele ornamente pe care i le-au brodat toate artele, nu va mai fi decât un templu magnific în care omul va fi preot etern!

Tot ceea ce e adevărat, tot ceea ce a fost frumos, tot ceea ce a fost blândețea secolelor trecute, va retrăi glorios în transfigurarea lumii.

Și forma frumoasă nu va mai fi despărțită de ideea adevărată, cum trupul nu va mai fi despărțit de suflet, când sufletului ajuns în deplinătatea puterii lui, i se va alcătui un trup pe măsura imaginii.

Va fi regatul cerului pe pământ, iar trupurile vor fi templele sufletului, cum universul regenerat va fi templul lui Dumnezeu.

Şi trupurile şi sufletele, forma şi gândul, şi întregul univers vor fi lumina verbului şi revelaţia permanentă şi vizibilă a lui Dumnezeu. Amin! Aşa să fie!

XVII
NUMĂRUL ŞAPTESPREZECE

Şaptesprezece este numărul stelei; numărul inteligenţei şi al iubirii.

Inteligenţa războinică, curajoasă, complice a divinului Prometheu, fiica mai mare a lui Lucifer, mărire ţie în curajul tău! Ai vrut să ştii pentru a stăpâni, ai sfidat toate tunetele şi ai înfruntat toate abisurile!

Inteligenţă, tu, cea pe care bieţii păcătoşi au iubit-o până la delir, până la scandal, până la reprobare! drept divin al omului, esenţă şi suflet al libertăţii, mărire ţie! Te-au urmat, călcând în picioare, pentru tine, visele cele mai scumpe ale imaginaţiei lor, fantomele cele mai îndrăgite ale inimii lor!

Pentru tine au fost respinşi şi proscrişi; au suferit pentru tine închisoarea, despuierea, foamea, setea, părăsirea celor dragi, şi sumbrele ispite ale disperării! Erai dreptul lor şi te-au cucerit! Acum ei pot să plângă şi să creadă, pot să se supună şi să se roage!

Cain căindu-se ar fi fost mai mare decât Abel: numai legitimul orgoliu satisfăcut are dreptul să se umilească!

Eu cred pentru că ştiu de ce şi cum trebuie să crezi; eu cred pentru că iubesc şi nu mă tem de nimic.

Iubire! Iubire mântuitoare şi reparatoare sublimă; tu care aduci atâta fericire şi atâta tortură, tu sacrificatoarea sângelui şi a lacrimilor, tu care eşti chiar virtutea şi preţul virtuţii; forţa resemnării, libertatea supunerii, bucuria durerii, viaţa şi moartea, mărire ţie! mărire şi glorie ţie! Dacă inteligenţa este o lampă, tu eşti flacăra; dacă ea este dreptul, tu eşti datoria; dacă ea e nobleţea, tu eşti fericirea! Iubirea plină de mândrie şi de pudoare în mistere, iubirea divină, iubirea ascunsă, iubirea nebună şi sublimă; Titan care ţine cerul cu mâinile, obligându-l să coboare, ultim şi inegalabil secret al văduviei creştine, iubire veşnică, iubire infinită, ideal suficient pentru a crea o lume, iubire! binecuvântare şi glorie! Glorie inteligenţelor care se ascund pentru a nu ofensa ochii bolnavi! Glorie dreptului care se transformă în datorie

devenind devotament! Sufletelor văduve care iubesc și se consumă fără iubire! Celor care suferă și nu fac pe nimeni să sufere, celor care iartă pe ingrați și celor care-și iubesc dușmanii! O! ferice de cei care sărăcesc și se epuizează pentru a dărui! Fericite sufletele care fac întotdeauna pace! Fericite inimile pure și simple care nu se cred mai bune decât altele! Umanitatea mamă, umanitatea fiică și maică a lui Dumnezeu, umanitate concepută fără păcat, Biserica universală, Maria! Fericit cel care totul a îndrăznit pentru a te cunoaște și a te înțelege și care e gata să sufere totul pentru a te sluji și a te iubi!

XVIII
NUMĂRUL OPTSPREZECE

Este numărul dogmei religioase care e numai poezie și mister.

Evanghelia spune că la moartea Mântuitorului, vălui templului s-a sfâșiat pentru că prin moartea lui s-a manifestat triumful devotamentului, miracolul carității, puterea lui Dumnezeu în om, umanitatea divină și divinitatea umană, ultimul și cel mai sublim dintre arcane, ultimul cuvânt al tuturor inițierilor.

Dar Mântuitorul știa că nu-l vor înțelege chiar de la început și le spusese: Nu veți îndura acum toată lumina doctrinei mele; dar când spiritul adevărului se va manifesta, el vă va învăța tot adevărul și vă va sugera sensul a ceea ce v-am spus.

Or, spiritul adevărului este spiritul științei și al inteligenței, spiritul forței și al sfatului;

Acest spirit care s-a manifestat solemn în Biserica romană, când a declarat în patru articole ale decretului ei din 12 decembrie 1845:

1. Când credința este superioară rațiunii, rațiunea trebuie să inspire credință;

2. Când credința și știința își au fiecare domeniul lor, una nu trebuie să usurpe funcțiile celeilalte.

3. E în firea credinței și a grației să nu slăbească, ci, dimpotrivă, să întărească și să dezvolte rațiunea;

4. Concursul rațiunii care examinează nu deciziile credinței, ci bazele naturale și raționale ale autorității care decide, departe de a vătăma credința, nu-i poate fi decât utilă; cu alte cuvinte, credința

perfect rezonabilă în principiile sale nu trebuie să se teamă, ci dimpotrivă să dorească examenul sincer al rațiunii.

Un asemenea decret este o revoluție religioasă desăvârșită, este inaugurarea domniei Sfântului Duh pe pământ.

XIX
NUMĂRUL NOUĂSPREZECE

Este numărul luminii.

Este existența lui Dumnezeu probată chiar de ideea de Dumnezeu.

Ori spunem că Ființa imensă este un mormânt universal în care ea se mișcă automat, o formă moartă și cadaverică, ori admitem principiul absolut al inteligenței și al vieții.

Lumina universală este moartă sau vie! Fatal destinată operei de distrugere sau providențial dirijată pentru o creație nemuritoare.

Dacă Dumnezeu n-ar fi, inteligența n-ar fi decât o decepție, pentru că e lipsită de absolut și idealul ei este o minciună.

Fără Dumnezeu, ființa este un neant care se afirmă și viața o moarte deghizată.

Lumina este o noapte mereu înșelată de mirajul viselor.

Primul și cel mai important dintre actele de credință este deci acesta.

Ființa este și ființa ființei, adevărul ființei este Dumnezeu.

Ființa este vie cu inteligență și inteligența vie a Ființei absolute este Dumnezeu.

Lumina este reală și dătătoare de viață; or, realitatea și viața întregii lumini este Dumnezeu.

Verbul rațiunii universale este o afirmație și nu o negație.

Sunt orbi cei care nu văd că lumina fizică nu este decât instrumentul gândirii!

Numai gândul vede lumina și o creează întrebuințând-o după nevoile sale.

Afirmarea ateismului este dogma eternului întuneric; afirmarea lui Dumnezeu este dogma luminii!

Ne vom opri la numărul nouăsprezece, cu toate că alfabetul sacru are douăzeci și două de litere; dar primele nouăsprezece litere sunt

cheile teologiei oculte. Celelalte sunt cheile naturii; vom reveni asupra lor în partea a treia a acestei lucrări.

Să rezumăm ceea ce am spus despre Dumnezeu citând o frumoasă invocaţie împrumutată din liturghia israelită. Este o pagină din Kether-Malchut, poemul cabalistic al rabinului Solomon, fiul lui Gabirol.

„Tu eşti unul, începutul a toate numerele şi fundamentul tuturor edificiilor; tu eşti unul şi, în secretul unităţii tale, oamenii cei mai învăţaţi se pierd pentru că nu o cunosc deloc. Tu eşti unul şi unitatea ta nu dimnuează niciodată, nici nu creşte, nici nu suferă nici o alterare. Tu eşti unul dar nu cum e unul cu privire la calcul, căci unitatea ta nu admite nici o multiplicare, nici schimbare, nici formă. Tu eşti unul, căruia nici o imaginaţie de a mea nu-i poate fixa o limită sau da o definiţie; iată de ce voi veghea asupra purtării mele, ferindu-mă să păcătuiesc prin limba mea. Tu eşti unul, în sfârşit, a cărui perfecţie este atât de sus că nu poate coborî în nici un fel, orice ar fi, şi nu asemenea acelui unu care poate înceta să existe.

Tu exişti: totuşi, auzul şi văzul muritorilor nu-ţi pot atinge existenţa şi nu pot plasa în tine nici pe *unde*, nici pe *cum* şi nici pe *de ce*. Tu exişti, dar în tine însuţi, pentru că nici unul nu poate exista alături de tine. Tu exişti dinaintea timpurilor şi eşti fără loc. Tu exişti, în sfârşit, şi existenţa ta e atât de ascunsă că nimeni n-o poate descoperi şi nici nu-i poate pătrunde secretul.

Tu eşti viu, dar nu de un timp cunoscut şi fixat; tu eşti viu, dar nu printr-un spirit sau un suflet, căci eşti sufletul tuturor sufletelor. Tu eşti viu, dar nu ca viaţa muritorilor care sunt asemenea unei adieri şi al căror sfârşit va fi hrana viermilor. Tu eşti viu şi cel care se va putea atinge de misterele tale sa va hrăni cu dulceaţa veşniciei trăind în veci.

Tu eşti mare, pe lângă măreţia ta toate măreţiile pălesc şi tot ceea ce este perfect devine defectuos. Tu eşti mare, deasupra oricărei imaginaţii, şi te ridici deasupra oricărei ierarhii cereşti. Tu eşti mare, deasupra oricărei măreţii şi deasupra oricăror elogii. Tu eşti tare şi nici una din creaturile tale nu vor putea face ceea ce ai făcut tu, iar forţa lor nu va putea fi comparată cu forţa ta. Tu eşti puternic: şi ţie-ţi aparţine această forţă invincibilă care nu se schimbă şi nu se alterează niciodată. Tu eşti puternic, şi prin măreţia ta ierţi chiar în toiul furiei tale, arătându-te răbdător cu păcătoşii. Tu eşti puternic şi

milostivirea ta, care a existat dintotdeauna, se întinde asupra tuturor creaturilor tale. Tu ești lumina eternă, pe care sufletele pure o pot vedea și pe care întunericul păcatelor o ascunde păcătoșilor. Tu ești lumina ascunsă în această lume și vizibilă în cealaltă, unde se arată gloria Mântuitorului. Tu ești stăpân și ochii înțelegerii care doresc să te vadă sunt uimiți de a nu putea atinge decât o parte și niciodată întregul. Tu ești Dumnezeul Dumnezeilor, martorul tuturor creaturilor tale; și în onoarea acestui mare nume, ele sunt datoare să-ți închine cultul lor. Tu ești Dumnezeu și toate creaturile sunt slujitorii și adoratorii tăi; gloria ta nu poate fi întunecată chiar dacă mai sunt adorați și alții, pentru că intenția lor este să ți se adreseze ție. Ei sunt ca orbii, a căror țintă este să urmeze calea cea bună și se rătăcesc; unul se îneacă într-un puț, altul cade într-o groapă; toți, în general, cred a-și fi împlinit dorințele și, totuși, s-au străduit în zadar. Doar slujitorii tăi sunt ca niște clarvăzători care merg pe un drum sigur, neîndepărtându-se de el niciodată, nici în dreapta, nici în stânga, până când intră în curtea regelui. Tu ești Dumnezeu care susții prin zeitatea ta toate ființele, mângâind prin unitatea ta toate creaturile. Tu ești Dumnezeu, și nu e nici o diferență între zeitatea, unitatea, eternitatea și existența ta; căci totul alcătuiește același mister; și chiar dacă numele variază totul e la fel. Tu ești cărturar și știința, care este sursa vieții, emană de la tine însuți; prin comparație cu știința ta, oamenii cei mai savanți sunt niște stupizi. Tu ești cărturar și n-ai învățat știința de la nimeni, nici n-ai dobândi-o de la altul în afară de tine. Tu ești învățat și tu, ca un muncitor sau ca un arhitect, i-ai adăugat științei o divină voință, într-un timp marcat pentru a atrage ființa, din nimic; tot așa cum lumina care țâșnește din ochi este atrasă de propriul ei centru fără instrumente și unelte. Această divină voință a săpat, a trasat, a purificat și a combinat, a poruncit nimicului să se deschidă, ființei să coboare în el și lumii să se întindă. El a măsurat cerurile cu palma, cu puterea lui a asamblat sferele, cu șnurul puterii sale a strâns cortinele creațiilor universului și, atingând cu forța sa marginea cortinei creației, a unit partea de sus cu partea de jos."

(Extras din rugăciunea de Kipur)

Am dat acestor îndrăznețe speculații kabalistice singura formă care le convine, aceea a poeziei sau a inspirației inimii.

Sufletele credincioase nu vor avea nevoie de ipotezele raţionale conţinute în această explicaţie nouă a imaginilor din Biblie, dar inimile sincer afectate de îndoială şi pe care critica secolului XVIII le tulbură, vor înţelege citind că raţiunea chiar fără credinţă poate găsi în cartea sacră şi altceva decât capcane; dacă valurile care acoperă textele divine umbresc, această umbră este atât de bine conturată de poziţiile luminii că devine singura imagine inteligibilă a idealului divin.

Ideal de neînţeles ca şi infinitul şi indispensabil ca esenţa însăşi a misterului.

ARTICOLUL II

Soluţia celei de a doua probleme

ADEVĂRATA RELIGIE

Religia există în omenire asemenea iubirii.

Şi este unică, asemenea iubirii.

Asemenea ei, există sau nu în sufletul omului; dar, fie că o acceptăm sau o negăm, ea există în omenire, deci există în viaţă, în natură, incontestabilă în faţa ştiinţei şi chiar în faţa raţiunii.

Adevărata religie este cea care a existat, şi va exista întotdeauna.

Se poate spune că religia este aşa sau altfel, dar religia este ceea ce este. Religia este aceasta, iar falsele religii nu sunt decât superstiţii care o imită, împrumută de la ea, umbre înşelătoare ale ei însăşi.

Se poate spune despre religie ceea ce se spune despre arta adevărată. Încercările barbare în pictură sau sculptură sunt tentative ale ignoranţei pentru a ajunge la adevăr. Arta se probează prin ea însăşi, străluceşte cu propria-i splendoare, este unică şi eternă ca frumuseţea.

Adevărata religie este frumoasă şi, prin acest caracter divin, ea impune respect ştiinţei şi obţine acordul raţiunii.

Ştiinţa nu poate, fără a se socoti îndrăzneaţă, să afirme sau să nege aceste ipoteze ale dogmei care pentru credinţă sunt adevăruri; dar poate recunoaşte, după anumite caractere, religia adevărată, adică pe cea care merită numele de religie, reunind toate caracterele convenabile acestei mari şi universale aspiraţii ale sufletului uman.

Un singur lucru evident divin s-a întâmplat pentru toți în lume.

Caritatea.

Opera adevăratei religii trebuie să fie producerea, conservarea și răspândirea spiritului carității.

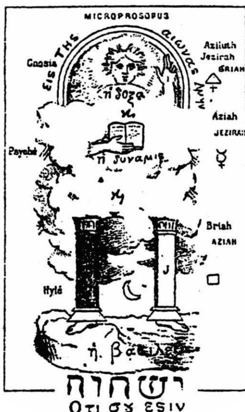
Pentru atingerea acestui scop, trebuie ca ea însăși să posede toate caracteristicile carității, în așa fel încât s-o putem bine defini, numind-o chiar pe ea caritatea organizată.

Or, care sunt caracterele carității?

Sfântul Pavel ne învață.

Caritatea înseamnă răbdare.

Răbdătoare ca Dumnezeu, pentru că este eternă ca el. Suportă persecuțiile, dar nu persecută pe nimeni, niciodată.

Marele Pantaclu extras din viziunea sf. Ioan.

Este binevoitoare și generoasă, chemând la ea copiii și nerespingându-i pe adulți.

Nu este geloasă. Pe cine și de ce ar fi? Nu are ea partea cea mai bună pe care nu i-o va lua nimeni, niciodată?

Nu e certăreață, nici intrigantă.

Nu are orgolii, ambiții, nu e egoistă și nu se înfurie.

Nu bănuiește răul și nu triumfă niciodată prin nedreptate, pentru că toată bucuria ei se află în adevăr.

Îndură răul, fără să tolereze răul.

Crede totul, credința ei e simplă, supusă, ierarhică și universală.

Susține totul și nu impune poveri pe care nu le duce ea cea dintâi.

Religia e răbdătoare, fiind religia marilor lucrători ai gândirii: religia martirilor.

Este binevoitoare ca Hristos și apostolii, cum au fost Vincent de Paul și Fénelon.

Nu-și dorește demnități, nici bunuri terestre. Este religia părinților din deșert, a lui Francesco d'Assisi, a sfântului Bruno, a surorilor carității, a fraților din ordinul Saint-Jean-de-Dieu.

Nu este certăreață, nici intrigantă, se roagă, face binele și așteaptă. În sfârșit, are toate caracterele carității, pentru că este caritatea însăși.

Oamenii, dimpotrivă, sunt nerăbdători, persecutori, geloși, cruzi, ambițioși, nedrepți; și sunt așa chiar în numele religiei pe care au calomniat-o, dar pe care nu o vor putea face să mintă niciodată. Oamenii trec, adevărul este etern.

Fiică a carității și creând la rândul ei caritate, adevărata religie este esențialmente realizatoare; ea crede în miracolele credinței, pentru că le săvârșește în fiecare zi când dă dovadă de caritate. Or, o religie care dă dovadă de caritate se poate lăuda că realizează toate visele iubirii divine. Astfel, credința Bisericii ierarhice transformă misticismul în realism prin eficacitatea sacramentelor sale. Nici un semn, nici o imagine care să nu-și găsească forța în grație și care să nu ofere realmente ceea ce a promis. Credința animă totul, prin ea totul devine vizibil și palpabil; parabolele lui Iisus Hristos chiar capătă trup și suflet. Ni se arată la Ierusalim casa bogatului celui rău. Simbolismele risipite ale religiei primitive, părăsite de știință și private de viața credinței, seamănă acelor oseminte albite care acoperă câmpia lui Ezechiel.

Spiritul Mântuitorului, spiritul credinței, spiritul carității a suflat peste ele și praful l-a risipit și tot ce era mort a prins viață, o viață atât de reală că nu mai puteau fi recunoscute, în reînviații de astăzi, cadavrele de ieri. Și de ce le-am mai recunoaște când lumea a fost reînnoită, când sfântul Pavel a ars la Efes cărțile hierofanților? Să fie sfântul Pavel un barbar care a comis un atentat împotriva științei? Nu! El a ars linţoliile celor înviaţi pentru a-i face să uite moartea. De ce mai reamintim atunci originile kabalistice ale dogmei? De ce legăm imaginile din Biblie de alegoriile lui Hermes? Pentru a-l condamna oare pe sfântul Pavel, pentru a sădi îndoiala printre credincioși? Nu firește, credincioșii nu au nevoie de cărțile noastre, nu le vor citi și nu vor dori să le înțeleagă. Dar am vrea să demonstrăm uriașei mulțimi a celor care se îndoiesc că credința se leagă de rațiunea tuturor secolelor și de știința tuturor înțelepților. Am vrea să forțăm libertatea umană să respecte autoritatea divină, rațiunea să recunoască bazele credinței pentru ca credința și autoritatea, la rândul lor, să nu proscrie niciodată libertatea și rațiunea.

ARTICOLUL III

Soluția celei de a treia probleme

RAȚIUNEA MISTERELOR

Credința fiind aspirația spre necunoscut, obiectul credinței este, în mod absolut și necesar, misterul.

Credința, pentru a-și formula aspirațiile este obligată să împrumute imagini din domeniul cunoscutului.

Dar ea specializează întrebuințarea acestor forme, ansamblându-le într-o manieră imposibilă în ordinea cunoscutului. Aceasta este profunda rațiune a aparentei absurdități a simbolismului.

Să dăm un exemplu:

Dacă credința zice că Dumnezeu este impersonal, s-ar putea conchide că Dumnezeu nu este decât o vorbă sau cel mult un lucru.

Dacă ar zice că Dumnezeu este o persoană, ne-am imagina infinitul inteligent sub forma necesar mărginită a unui individ.

Dar ea zice, Dumnezeu este în trei persoane pentru a afirma că ea îl concepe pe Dumnezeu ca unitate și număr.

Formula misterului exclude în mod necesar chiar înțelegerea acestei formule, chiar în măsura în care împrumuta Verbul de la lucrurile cunoscute, pentru că, dacă le-am înțelege, ele ar exprima cunoscutul și nu necunoscutul.

Ar aparține atunci științei și nu religiei, adică credinței.

Obiectul credinței este o problemă de matematică al cărei X scapă procedeelor algebrei noastre.

Matematicile absolute dovedesc numai necesitatea și, în consecință, existența acestui necunoscut reprezentat de X intraductibil.

Or, știința se va strădui zadarnic în progresul ei infinit, dar întotdeauna relativ finit, nu va găsi niciodată în limbajul finitului expresia completă a infinitului. Misterul va rămâne deci etern.

A se încerca introducerea în logica cunoscutului a termenilor unei profesii de credință înseamnă a o scoate din domeniul credinței care are ca bază pozitivă ilogicul, adică imposibilitatea de a explica logic necunoscutul.

Pentru israeliți, Dumnezeu este despărțit de umanitate, acesta nu trăiește în creaturile sale, el este de un egoism infinit.

Pentru musulmani, Dumnezeu este un cuvânt în fața căruia ei se prosternă în numele credinței lui Mahomet.

Pentru creștini, Dumnezeu se relevă în umanitate, se probează prin caritate, domnește prin ordinea care constituie ierarhia.

Ierarhia este stăpâna dogmei, ale cărei spirit și literă ea cere să fie respectate. Sectarii care, în numele rațiunii, sau a irațiunii lor individuale, s-au atins de dogmă, au pierdut chiar prin acest fapt spiritul carității și s-au excomunicat singuri.

Dogma catolică, adică dogma universală merită acest frumos nume pentru că ea rezumă toate aspirațiile religioase ale lumii, afirmă unitatea lui Dumnezeu cu Moise și Mahomet, recunoaște în el trinitatea infinită a generației eterne cu Zoroastru, Hermes și Platon, ea împacă Verbul unic al sfântului Ioan cu numerele vii ale lui Pitagora, iată ceea ce atât știința cât și rațiunea pot constata. Ea este deci chiar în fața științei și a rațiunii dogma perfectă, completă care s-a născut vreodată pe lume. Dacă știința și rațiunea sunt de acord cu noi întru acestea, nu le mai cerem nimic mai mult.

Dumnezeu există, şi nu e decât unul, care-i pedepseşte pe cei ce fac rău, a spus Moise.

Dumnezeu se află pretutindeni, se află în noi şi, dacă facem bine oamenilor, lui Dumnezeu îi facem, a spus Iisus.

Temeţi-vă, era concluzia dogmei lui Moise.

Iubiţi a fost concluzia dogmei lui Iisus.

Idealul tipic al vieţii lui Dumnezeu în umanitate este încarnarea.

Încarnarea necesită reînvierea şi operează în numele reversibilităţii solidarităţii, cu alte cuvinte în numele comuniunii universale, principiu dogmatic al spiritului carităţii.

A substitui arbitrariul uman unui despotism legitim al legii, a aşeza, cu alte cuvinte, tirania în locul autorităţii, este opera protestantismului şi a democraţiei. Ceea ce oamenii numesc libertate este sancţiunea autorităţii ilegitime sau, mai degrabă, ficţiunea puterii nesancţionate de autoritate.

Jean Calvin protesta împotriva rugurilor Romei pentru a-şi acorda dreptul de a-l arde pe Michel Servet. Orice popor care se eliberează de un Carol I sau de un Ludovic al XVI-lea suportă pe un Robespierre sau pe un Cromwel, iar în spatele tuturor protestelor împotriva papalităţii legitime se află un antipapă.

Divinitatea lui Iisus Hristos nu există decât în Biserica catolică căreia el îi transmite ierarhic viaţa şi puterea sa. Această divinitate e sacerdotală şi regală prin comuniune, dar, în afara acestei comuniuni, orice afirmare a divinităţii lui Iisus Hristos este idolatră pentru ca Iisus nu este un Dumnezeu separat.

Pentru adevărul catolic numărul protestanţilor nu contează.

Dacă toţi oamenii ar fi orbi, ar fi acesta un motiv să negăm existenţa soarelui? Raţiunea, protestând împotriva dogmei, probează suficient că nu ea a inventat-o, obligată fiind să admire morala care rezultă din această dogmă; or, dacă morala este o lumină, dogma trebuie să fie un soare; lumina nu izvorăşte din întuneric.

Între două prăpăstii ale politeismului şi deismului absurd şi mărginit nu există decât o posibilitate: misterul prea sfintei Trinităţi.

Între fatalitatea imorală şi responsabilitatea draconică, încheiată prin condamnarea tuturor fiinţelor nu există decât o posibilitate: misterul mântuirii.

Trinitatea este credinţă.

Încarnarea este speranţa.

Învierea este varietatea.

Trinitatea este ierarhia.

Încarnarea este autoritatea divină a Bisericii.

Mântuirea este sacerdoţiul unic, infailibil, indefectibil şi catolic.

Numai Biserica catolică poseda o dogmă invariabilă şi prin chiar constituţia ei se află în imposibilitatea de a corupe morala; ea nu inovează, ea explică. Astfel, de exemplu, dogma imaculatei concepţii nu este nouă, ea era conţinută în întregime în teotokonul conciliului din Ephes, iar teotokonul este consecinţa riguroasă a dogmei catolice a încarnării.

Biserica catolică nu face excomunicări, ea numai le declară şi e singura care o poate face, pentru că ea este cea care conservă unitatea.

În afara vasului lui Petru, nu e decât abisul. Protestanţii seamănă acelor oameni care, obosiţi de tangaj, se aruncă în apă pentru a scăpa de răul de mare.

Despre catolicitate, aşa cum s-a constituit ea în Biserica catolică se poate spune ceea ce Voltaire a afirmat cu atâta îndrăzneală despre Dumnezeu.

Dacă n-ar fi existat, trebuia inventată. Dar dacă un om ar fi fost capabil să inventeze spiritul carităţii, acela l-ar fi inventat şi pe Dumnezeu. Caritatea nu se inventează, ea se revelează prin operele sale şi atunci putem scrie odată cu Mântuitorul lumii: Fericiţi cei cu inima curată, căci ei îl vor vedea pe Domnul!

A înţelege spiritul carităţii înseamnă a înţelege toate misterele.

ARTICOLUL IV

Soluţia celei de a patra probleme

RELIGIA PROBATĂ PRIN OBIECŢIILE CARE I SE OPUN

Obiecţiile împotriva religiei pot fi făcute fie în numele ştiinţei, fie în numele raţiunii, fie în numele credinţei.

Ştiinţa nu poate nega faptele existenţei religiei, nici implicarea în evenimentele istoriei şi a influenţei ei asupra istoriei.

Este interzis cuiva să se atingă de dogmă; dogma aparţine în întregime credinţei.

Ştiinţa se înarmează de obicei împotriva religiei cu o serie de fapte pe care numai ea are dreptul să le aprecieze şi chiar le apreciază foarte sever, dar pe care religia le condamnă şi ea, chiar mai energic decât ştiinţa.

Făcând acestea, ştiinţa dă dreptate religiei, făcându-şi sieşi o nedreptate; renunţă la logică, acuză dezordinea pe care orice pasiune umană o provoacă în spiritul uman şi nevoia acestuia de a fi susţinut şi dirijat de spiritul carităţii.

Raţiunea, pe de altă parte, examinează dogma şi o găseşte absurdă.

Dar, dacă n-ar fi raţiunea, ar înţelege-o; dacă ar înţelege-o, ea n-ar mai fi formula necunoscutului.

Ar fi o demonstraţie matematică a infinitului.

Ar fi infinitul finit, necunoscutul cunoscut, incomensurabilul măsurat, indicibilul rostit.

Adică dogma n-ar înceta să devină absurdă în faţa raţiunii decât devenind în faţa ştiinţei, a raţiunii şi a bunului simţ la un loc, cea mai monstruoasă şi mai imposibilă dintre absurdităţi.

Mai rămân obiecţiile credinţei disidente.

Israeliţii, strămoşii religiei noastre, ne reproşează de a fi atentat la unicitatea lui Dumnezeu, de a fi schimbat o lege imuabilă şi eternă, de a adora creatura în locul creatorului.

Aceste reproşuri atât de grave sunt fondate pe o noţiune perfect falsă a creştinismului.

Dumnezeul nostru este Dumnezeul lui Moise, Dumnezeul unic, imaterial, infinit şi mereu acelaşi, singurul demn de a fi adorat.

Asemenea evreilor şi noi îl credem prezent pretutindeni, dar aşa cum ar trebui s-o facă şi ei, noi îl credem viu, gândindu-se la oameni şi iubindu-i, iar noi ne închinăm în faţa lucrării lui.

Nu i-am schimbat legea, pentru că decalogul israeliţilor este şi legea creştină.

Legea este imuabilă pentru că se întemeiază pe principiile eterne ale naturii; dar cultul necesar nevoilor omului se poate schimba şi modifica odată cu el.

Cultul este o învățătură, o limbă, trebuie tradus când națiunile nu-l mai înțeleg.

Noi am tradus, n-am distrus cultul lui Moise și al profeților săi.

Adorându-l pe Dumnezeu în lucrarea lui, noi nu adorăm lucrarea în sine. Adorându-l pe Dumnezeu în Iisus Hristos, tot pe Dumnezeu îl adoram, dar pe acel Dumnezeu unit cu umanitatea.

Dumnezeul evreilor este inuman, pentru că ei nu-i înțeleg lucrarea.

Noi suntem deci mai israeliți decât israeliții. Ceea ce ei cred credem și noi și chiar mai bine decât ei. Ne acuză că ne-am despărțit de ei, dar ei sunt cei care vor să se separe de noi.

Noi îi așteptăm din toată inima, cu brațele deschise.

Suntem ca și ei, discipolii lui Moise.

Ca și ei, venim din Egipt și detestăm servitutea; dar noi am ajuns în pământul făgăduit, ei au rămas și adastă, murind în deșert.

Musulmanii sunt bastarzii lui Israel sau, mai degrabă, ei sunt frații dezmoșteniți, asemenea lui Esau.

Credința lor e ilogică, pentru că ei admit că Iisus este un mare profet și-i tratează totuși pe creștini de necredincioși.

Recunosc inspirația divină a lui Moise dar nu-i privesc pe evrei ca pe niște frați.

Cred orbește în profetul lor cel orb, fatalistul Mahomet, dușmanul progresului și al libertății.

Să nu-i luăm totuși lui Mahomet gloria de a fi proclamat unitatea lui Dumnezeu pentru arabii lui idolatri.

Se găsesc în Coran pagini sublime și curate;

Citind aceste pagini, putem spune odată cu copiii lui Ismael: nu este alt Dumnezeu în afara lui Dumnezeu și Mahomet este profetul său.

Există în ceruri trei tronuri pentru trei profeți ai popoarelor; dar până la urmă Mahomet va fi înlocuit cu Elie.

Musulmanii nu reproșează nimic creștinilor, ei îi înjură.

Îi numesc necredincioși și ghiauri, câini adică. Nu avem nimic ce să le răspundem.

Nu trebuie să-i respingem pe turci și pe arabi; trebuie doar să-i instruim și să-i civilizăm.

Mai rămân creștinii disidenți, adică aceia care, rupând unitatea, se declară străini carității Bisericii.

Ortodoxia greacă, această geamănă a Bisericii romane, care n-a mai crescut de când s-au despărţit, nu mai vrea să ţină seamă de fastul religios şi de la Photius n-a mai inspirat nici o elocinţă; Biserica devenită absolut temporală şi al cărei sacerdoţiu nu mai e decât o funcţie reglată de politica imperială a ţarului tuturor Rusiilor; mumie curioasă a unei Biserici primitive, colorată încă şi aurită cu toate legendele şi riturile din care popii nu mai înţeleg nimic; umbră a unei Biserici vii, dar care s-a oprit, lăsând-o pe cealaltă să meargă înainte, din ea nemairămânând decât o siluetă ştearsă şi fără cap.

Vin apoi protestanţii; eternii ordonatori ai anarhiei care au sfâşiat dogma, încercând s-o umple de raţionamente, ca pe butoiul Danaidelor; fantezişti religioşi ale căror inovaţii sunt negative; ei au formulat pentru uzul lor un necunoscut, aşa zis mai bine cunoscut, mistere mai bine explicate, un infinit mai bine definit, o imensitate mai restrânsă, o credinţă mai îndoielnică, obţinând o chintesenţă a absurdului, o scindare a carităţii şi decretând actele anarhice drept principii ale unei ierarhii imposibile; ei vor să realizeze salvarea numai prin credinţă, pentru că spiritul carităţii le scapă şi nu pot nimic realiza, nici chiar aici pe pământ pentru că pretinsele lor sacramente nu sunt decât maimuţăreli alegorice care nu oferă gratis, nu-l mai văd şi nu-l mai ating pe Dumneze; într-un cuvânt, acestea nu mai sunt semnele atotputerniciei credinţe, ci mărturiile obligatorii ale neputinţei eterne a îndoielii.

Reforma a protestat chiar împotriva credinţei. Protestanţii au dreptate numai când se ridică împotriva unui zel nesocotit şi persecutor care vrea să forţeze conştiinţele. Ei au cerut dreptul de a se îndoi, dreptul de a avea mai puţină religie sau de a nu avea deloc; şi-au vărsat sângele pentru acest trist privilegiu; l-au cucerit, l-au dobândit, dar nu ne pot lua dreptul de a-i plânge şi de a-i iubi. Când îi va copleşi din nou nevoia de a crede, când inima lor se va revolta împotriva tiraniei unei false raţiuni, când vor obosi de recile abstracţiuni ale dogmei lor arbitrare, de zadarnicele lor practici cultuale fără eficienţă, când comuniunea lor lipsită de o prezenţă reală, bisericile lor fără divinitate şi morala lor fără iertare îi va îngrozi, în sfârşit, când vor fi bolnavi de dorul de Dumnezeu se vor ridica, asemenea fiului risipitor ca să se arunce la picioarele succesorului lui Petru zicându-i: Tată, am păcătuit împotriva cerului şi împotriva ta, nu suntem demni de a fi

numiți fii tăi, dar socotește-ne măcar printre cei mai umili dintre slujitorii tăi.

Nu mai aducem în discuție critica lui Voltaire. Acest mare spirit era dominat de o înflăcărată dragoste pentru adevăr și dreptate, dar era lipsit de acea franchețe a inimii pe care o dă înțelegerea credinței. Voltaire nu putea admite credința pentru că el nu putea iubi. Spiritul de caritate nu i s-a revelat acestui suflet fără tandrețe și el a criticat cu amărăciune o vatră a cărei căldură n-a simțit-o și o lampă a cărei lumină n-a zărit-o. Dacă religia ar fi fost așa cum o vedea el, ar fi avut mii de motive s-o atace și noi am fi îngenunchiat în fața eroismului lui. Voltaire ar fi fost messia bunului simț, un Hercule distrugând fanatismul... Dar el râdea prea mult pentru a înțelege ce spune. Fericiți cei ce plâng, filosofia râsului nu are nimic comun cu religia lacrimilor.

Voltaire a parodiat Biblia, dogma, cultul, apoi a persiflat, a batjocorit și și-a urât parodia.

Numai aceia se pot simți ofensați care văd religia în parodia lui Voltaire. Volterienii seamănă cu broaștele din fabulă, care sar pe grindă și de acolo batjocoresc majestatea regală. Sunt liberi să ia grinda drept rege, refăcând caricatura romană de care râdea odinioară Tertullian și care îl reprezenta pe Dumnezeul creștinilor ca pe un om cu cap de măgar. Creștinii vor ridica din umeri văzând măscările și-l vor ruga pe Dumnezeu să-i ierte pe bieții ignoranți care cred că-i insultă.

Contele Joseph de Maistre, după ce a prezentat într-unul din cele mai elocvente paradoxuri pe călău ca pe o ființă sacră și ca pe o încarnare permanentă a justiției divine pe pământ, ar fi vrut să-i ridice patriarhului de la Ferney o statuie făcută de mâna călăului. Este o anume profunzime în această afirmație. Voltaire a fost o ființă providențială și fatală în același timp, înzestrat cu insensibilitate pentru a-și desăvârși teribilele sale misiuni în lume. În domeniul inteligenței, un executor de mărețe opere, un exterminator înarmat chiar de justiția lui Dumnezeu.

Dumnezeu l-a trimis, între secolul lui Bossuet și cel al lui Napoleon, pentru a distruge tot ceea ce separă aceste două genii și a-i uni într-unul singur.

El era un fel de Samson al spiritului, mereu gata să zgâlțâie coloanele templului; dar pentru că moara progresului religios să meargă, chiar fără voia lui, Providența i-a orbit inima.

ARTICOLUL V

Soluția ultimei probleme

DESPĂRȚIREA BISERICII DE SUPERSTIȚIE ȘI FANATISM

Superstiția, din cuvântul latin *superstes*, supraviețuitor, este semnul care a supraviețuit ideii; forma preferată a obiectului, ritul fără rațiune, credința nesocotită pentru că este izolată și în consecință, cadavrul religiei, moartea vieții, abrutizarea substituită inspirației.

Fanatismul este superstiția pătimașă, cuvântul vine de la *fanum* care înseamnă templu, este templul pus în locul lui Dumnezeu, este interesul uman și temporal al preotului substituit onoarei sacerdoțiului, este patima mizeră a omului exploatând credința celui credincios.

În fabula lui La Fontaine, măgarul încărcat de relicve crede că este adorat, dar autorul nu ne spune dacă anumiți oameni chiar se închină animalului. Aceia ar fi fost superstițioșii.

Dacă cineva ar râde de prostia lor, ar fi gata să-l asasineze căci de la superstiție la fanatism nu e decât un pas.

Superstiția este religia interpretată de prostie; fanatismul este religia servind de pretext furiei.

Cei care confundă cu un anume scop și cu prejudecăți religia cu superstiția și fanatismul împrumută prostiei prevențiile ei oarbe, tot așa cum împrumută fanatismul nedreptatea și mânia.

Inchizitori sau septembriști, mai are importanță cum se numesc? Religia lui Iisus Hristos condamnă și a condamnat întotdeauna pe asasini.

REZUMATUL PRIMEI PĂRȚI ÎN FORMĂ DE DIALOG

Credința, Știința, Rațiunea.

Știința:

— N-o să mă faci niciodată să cred în existența lui Dumnezeu.

Credința:

— Nu ai privilegiul să crezi, dar nu vei putea niciodată dovedi că Dumnezeu nu există.

Știința:

— Pentru a o dovedi, am mai întâi nevoie să știu ce este Dumnezeu.

Credința:

— Nu vei putea s-o faci niciodată. Dacă ai ști, m-ai învăța și pe mine, și dacă aș afla n-aș mai crede.

Știința:

— Crezi deci fără să știi ce crezi?

Credința:

— Oh! Să nu ne jucăm cu vorbele. Tu nu știi ce cred eu, dar eu cred cu siguranță pentru că tu nu știi. Ai pretenția că ești infinită? Nu te împotmolești în fiecare clipă de un mister? Misterul este pentru tine o ignoranță infinită care ar aneantiza finitul științei tale dacă nu l-aș ilumina eu din când în când cu înflăcăratele mele aspirații și când tu spui: nu știu, eu exclam, încep să cred.

Știința:

— Dar aspirațiile tale precum și obiectul lor nu pot fi pentru mine decât ipoteze.

Credința:

— Fără îndoială, dar pentru mine sunt certitudini, fiindcă fără aceste ipoteze, m-aș îndoi chiar de certitudinile tale.

Știința:

— Dar dacă tu începi acolo unde mă opresc eu, va trebui întotdeauna să-ți fie teamă să nu începi prea devreme. Progresele mele atestă că eu nu mă opresc niciodată.

Credința:

— Ce importanță au progresele tale dacă eu merg mereu în fața ta?

Știința:

— Tu mergi! visând eternitatea, ai disprețuit prea mult pământul; picioarele ți-au amorțit.

Credința:

— Mă poartă copiii mei.

Știința:

— Numai orbii poartă alți orbi, ferește-te de prăpăstii!

Credința:

— Nu, copiii mei nu sunt orbi, dimpotrivă, se bucura de o dublă vedere, văd prin ochii tăi ceea ce le poți demonstra pe pământ, și cu ai mei ceea ce le arăt în cer.

Știința:

— Ce spune rațiunea?

Rațiunea:

— Cred, o dragile mele profesoare, că ați putea realiza un apolog emoționant al paraliticului și al orbilor. Știința reproșează credinței că nu calcă pe pământ, iar credința spune că știința nu vede nimic în cerul aspirațiilor și al veșniciei. În loc să se certe, știința și credința ar trebui să se unească; știința să ajute credința, iar credința să consoleze știința, învățând-o să spere și să iubească.

Știința:

— Ideea e frumoasă, dar e o utopie. Credința îmi debitează absurdități și eu vreau să progresez fără ea.

Credința:

— Ce înțelegi prin absurdități?

Știința:

— Înțeleg prin absurdități propozițiile contrare demonstrațiilor mele ca, de exemplu, că trei fac unu, că Dumnezeu s-a făcut om, adică infinitul s-a făcut finit, iar cel Veșnic a murit, că Dumnezeu și-a pedepsit fiul său nevinovat pentru păcatul celor vinovați...

Credința:

— Nu mai vorbi. Enunțate de tine, aceste propoziții sunt într-adevăr, absurdități. Știi tu ce este numărul în Dumnezeu? Poți tu să judeci operațiile necunoscutului, poți tu înțelege misterele carității? Probabil că-ți par întotdeauna absurdă pentru că, dacă ai înțelege, afirmațiile mele ar fi absorbite în teoremele tale; eu aș fi tu și tu ai fi eu, altfel spus, eu n-aș mai exista și rațiunea în prezența infinitului s-ar opri orbită de îndoielile la fel de infinite ca și spațiul.

Știința:

— Cel puțin nu-mi uzurpa autoritatea, nu da dezmințiri în privința domeniului meu.

Credința:

— N-am făcut-o și nu o voi face niciodată.

Știința:

— Nici tu n-ai crezut, nu-i așa, niciodată că o fecioară ar putea fi mamă fără să înceteze să mai fie fecioară și asta chiar în ordine fizică, naturală, pozitivă, în ciuda tuturor legilor naturii? Și nu afirmi, nu-i așa, că o bucată de pâine este nu numai Dumnezeu ci chiar un trup

uman cu oase și vene, organe și sânge, în așa fel încât tu-ți transformi copiii, punându-i să mănânce această pâine, într-un popor de antropofagi?

Credința:

— Nu există nici un creștin care să nu se revolte auzind ce ai spus, ceea ce dovedește că ei nu înțeleg învățăturile mele în această manieră pozitivă și grosolană. Supranaturalul pe care eu îl susțin se află deasupra naturii și nu poate, în consecință, să i se opună; cuvintele credinței nu pot fi înțelese decât de credință; numai, repetându-le, știința le denaturează. Mă folosesc de cuvintele tale pentru că nu am altele; dar, pentru că discursurile mele ți se par absurde, trebuie să înțelegi că acord acestor cuvinte o semnificație care ție-ți scapă. Mântuitorul, revelând dogma prezenței reale, a spus: Carnea nu are aici nici un amestec; cuvintele mele sunt spirit și viață. Nu-ți prezint deci misterul încarnării ca pe un fenomen de anatomie, nici pe cel al transsubstanțialității ca pe o manipulare chimică. Atunci de ce mă acuzi de absurditate? Eu nu judec nimic din ceea ce tu cunoști; cu ce drept îmi spui că sunt nesăbuită?

Știința:

— Încep să te înțeleg sau, mai degrabă, că nu vei putea înțelege niciodată. În acest caz să rămânem despărțite, nu voi avea niciodată nevoie de tine.

Credința:

— Eu sunt mai puțin orgolioasă și recunosc că mi-ai putea fi de folos. Și știu că fără mine și tu ai fi mult mai tristă și mai deznădăjduită și nu vrea să mă desparte de tine decât dacă și rațiunea este de acord;

Rațiunea:

— Feriți-vă s-o faceți. Eu vă sunt necesară amândorura. Și ce m-aș face fără voi? Am nevoie să știu și să cred ca să fiu dreaptă. Dar nu trebuie niciodată să confund ceea ce știu cu ceea ce cred. A ști înseamnă a nu mai crede, a crede înseamnă a nu ști încă. Obiectul științei este cunoscutul, credința nu se ocupă de el, lăsându-l științei. Obiectul credinței este necunoscutul, știința îl poate cerceta, dar nu-l poate defini; e obligată, cel puțin provizoriu, să accepte definițiile credinței pe care nici măcar nu le poate critica. Dar dacă știința renunță la credință, renunță la speranță și la iubire, a căror

existență și necesitate sunt totuși la fel de evidente atât pentru știință cât și pentru credință. Credința ca fapt psihologic ține de domeniul științei și știința ca manifestare a luminii lui Dumnezeu în inteligența umană ține de domeniul credinței. Știința și credința trebuie deci să se admită, să se respecte reciproc să se susțină și să se ajute la nevoie fără să împieteze una asupra alteia. Mijlocul de a le uni este să nu fie confundate niciodată. Nu pot exista contradicții între ele pentru că, servindu-se de aceleași cuvinte, nu vorbesc aceeași limbă.

Credința:

— Ei bine, sora mea știință, ce ai de spus?

Știința:

— Spun că eram gata să ne despărțim dintr-o deplorabilă neînțelegere și că de acum putem merge umăr lângă umăr; dar pe care dintre simbolurile tale ai vrea să mi le atașezi? Voi fi evreică, musulmană, catolică sau protestantă?

Credința:

— Rămâi doar știință și vei fi universală;

Știința:

— Catolică adică dacă înțeleg bine, dar ce ar trebui să cred despre diferitele religii?

Credința:

— Judecă-le după operele lor. Caută adevărata caritate și când o vei găsi, întreab-o cărui cult aparține.

Știința:

— Nu va aparține celui al inchizitorilor și al călăilor din noaptea Sfântului Bartolomeu.

Credința:

— Va fi cel al sfântului Ioan Milostivul, al sfântului Francisc de Sales, al sfântului Vincent de Paul, al lui Fénelon și al atâtor altora.

Știința:

— Mărturisești că făcând mult bine, credința a făcut și destul rău?

Credința:

— Când se ucide în numele lui Dumnezeu care a spus să nu ucizi, când se persecută în numele celui care cere să ne iertăm dușmanii, când se propovăduiește întunericul în numele celui care nu vrea ca lumina să fie pusă sub obroc, e drept să atribui crima legii care o condamnă?

Spune, dacă vrei să fii dreaptă, că în ciuda religiei, pe pământ s-a făcut mult rău. Dar câte virtuți n-a născut ea, câte devotamente și sacrificii necunoscute? Ai socotit oare vreodată acele nobile inimi de ambele sexe care au renunțat la orice bucurie pentru a se pune în slujba tuturor durerilor? Sufletele devotate rugăciunii și muncii, care s-au petrecut făcând doar binele? Cine a construit azile pentru orfani și bătrâni, ospicii pentru bolnavi, schituri pentru cei care se căiesc? Aceste instituții pe cât de modeste pe atât de glorioase sunt opere reale de care analele bisericilor sunt pline. Războaiele religioase și supliciile sectarilor aparțin politicii secolelor barbare. Sectarii de altfel erau ei înșiși niște criminali. Ai uitat rugul lui Michel Servet și masacrul preoților noștri reluat mereu în numele umanității și al rațiunii de către revoluționarii dușmani ai inchiziției și ai Sfântului Bartolomeu? Oamenii sunt cruzi, dar asta se întâmpla când uită de religia care binecuvântează și iartă.

Știința:

— O, credință, iartă-mă că nu pot să cred, dar acum știu de ce crezi. Îți respect speranțele și-ți împărtășesc dorințele, dar căutând găsesc și trebuie să mă îndoiesc ca să caut.

Rațiunea:

— Muncește deci și caută, o, știință, dar respectă oracolele credinței. Când îndoiala ta va lăsa o lacună în știința universală dă-i voie credinței s-o umple. Mergeți, distincte, una lângă alta, dar sprijiniți-vă și nu vă veți rătăci niciodată.

MISTERELE FILOSOFICE

CONSIDERAȚII PRELIMINARE

S-a spus că frumusețea este splendoarea adevărului.

Or, frumusețea morală este bunătatea. E frumos să fii bun.

Pentru a fi bun cu inteligență, trebuie să fii drept.

Pentru a fi drept, trebuie să acționezi cu judecată.

Pentru a acționa cu judecată trebuie să posezi știința realității.

Pentru a avea conștiința adevărului, trebuie să posezi noțiunea exactă a ființei.

Ființa, adevărul, rațiunea și dreptatea sunt obiective comune ale cercetării științei și ale aspirațiilor credinței. Concepția, fie reală, fie ipotetică a unei puteri supreme, transformă dreptatea în providență, noțiunea divină, din acest punct de vedere, devine accesibilă științei însăși.

Știința studiază manifestările parțiale, credința presupune sau, mai degrabă, o admite *a priori* în generalitatea ei.

Știința cercetează adevărul în toate lucrurile, credința raportează toate lucrurile la un adevăr universal și absolut.

Știința constată realitățile în detaliu, credința le explică printr-o realitate de ansamblu pe care știința n-o poate constata, dar pe care existența chiar a detaliilor o obligă s-o recunoască și s-o admită.

Știința supune rațiunile persoanelor și ale lucrurilor unei rațiuni matematice universale; credința cercetează sau, mai degrabă, presupune matematicile unei rațiuni inteligente și absolute.

Se vede aici tot ceea ce credința împrumută de la știință și tot ceea ce știința, la rândul ei, datorează credinței;

Fără credință, știința este constrânsă la o îndoială absolută și rămâne etern împotmolită în empirismul hazardat al unui scepticism

rațional; fără știință, credința construiește ipoteze la întâmplare și emite prejudecăți oarbe asupra cauzelor efectelor pe care nu le știe.

Marele lanț care leagă știința de credință este analogia.

Știința este obligată să respecte o credință ale cărei ipoteze sunt analoage adevărurilor demonstrate. Credința care atribuie totul lui Dumnezeu este obligată să admită știința ca pe o revelație naturală care, prin manifestarea parțială a legilor rațiunii eterne, dă scara proporțiilor tuturor aspirațiilor și elanurilor sufletești în domeniul necunoscutului.

Numai credința poate da o soluție misterelor științei, iar știința demonstrează rațiunea de a fi misterelor credinței.

În afara unirii și a sprijinului reciproc ale acestor două forțe vii ale inteligenței, pentru știință nu e decât scepticism și disperare, pentru credință, îndrăzneală și fanatism.

Dacă credința insultă știința, ea blasfemiază; dacă știința nu recunoaște credința, abdică.

Să le ascultăm acum vorbind împreună.

Ființa se află pretutindeni, spune știința, e multiplu și variabilă în forme, unică în esența și imuabilă în legile sale. Inteligența există în ființă. Inteligența animă și modifică materia;

Inteligența se află pretutindeni, susține credința. Nicăieri viața nu este o fatalitate pentru că e reglată. Regula este expresia unei înțelepciuni supreme. Absolutul în inteligență, regulatorul suprem al formelor, idealul viu al spiritelor este Dumnezeu.

În identitatea ei cu idealul, ființa este adevăr, spune știința.

— În identitatea sa cu idealul, adevărul este Dumnezeu, reia credința.

— În identitatea sa cu demonstrațiile mele, ființa este realitatea, și știința.

— În identitatea cu legitimile mele aspirații, realitatea este dogma, spune credința.

În identitatea sa cu spiritul carității, rațiunea cea mai înaltă este supunerea, spune credința.

În identitatea sa cu motivul actelor raționale, ființa este dreptate, spune știința.

În identitatea sa cu principiile carității, dreptatea este providența, răspunde credința.

Acordul sublim al tuturor certitudinilor cu toate speranțele, absolutul în inteligență, absolutul în iubire. Duhul Sfânt, spiritul carității, trebuie totul să concilieze și să transforme în propria lui lumină. Nu este el oare spiritul inteligenței, spiritul științei, spiritul sfătuitor, spiritul puterii? Va veni, spune liturghia catolică, și atunci va fi ca o nouă creație, va schimba fața pământului.

„A-ți bate joc de filosofie înseamnă a filosofa", spunea Pascal, făcând aluzie la acea filosofie sceptică și îndoielnică, refuzând să recunoască credința. Și dacă ar exista o credință care să încalce în picioare știința nu vom putea spune că a-ți bate joc de credință ar fi un act de religie veritabilă pentru că religia care este numai caritate nu tolerează batjocura dar ar fi drept să fie.blamată această iubire pentru ignoranță și să se spună cu toată îndrăzneala: pentru că nu-ți cunoști sora, tu nu ești fiica lui Dumnezeu!!

Adevăr, realitate, rațiune, dreptate, providență, acestea sunt cele cinci raze ale stelei arzând în mijlocul căreia știința va scrie cuvântul Ființă și căruia credința îi va adăuga numele inefabil al lui Dumnezeu.

SOLUȚIA PROBLEMELOR FILOSOFICE

PRIMA SERIE

Întrebare: Ce este adevărul?

Răspuns: Este ideea identică ființei.

Î: Ce este realitatea?

R: Este știința identică ființei.

Î: Ce este rațiunea?

R: Este verbul identic ființei.

Î: Ce este dreptatea?

R: Este motivul actelor identice ființei.

Î: Ce este absolutul?

R: Este ființa.

Î: Se poate concepe ceva deasupra ființei?

R: Nu, dar se poate concepe înlăuntrul ei supraeminența și transcendența.

Î: Ce înseamnă toate acestea?

R: Rațiunea supremă a ființei.

Î: O cunoașteți, ați putea-o defini?

R: Credința o afirmă și o numește Dumnezeu.

Î: Există ceva deasupra adevărului?

R: Deasupra adevărului cunoscut există adevărul necunoscut.

Î: Cum putem rezonabil presupune acest adevăr?

R: Prin analogie și proporții.

Î: Cum pot fi definite?

R: Prin simbolurile credinței.

Î: Se poate spune despre realitate același lucru ca despre adevăr?

R: Exact același lucru.

Î: Există ceva deasupra rațiunii?

R: Deasupra rațiunii finite există rațiunea infinită.

Î: Ce este rațiunea infinită?

R: Este rațiunea supremă a ființei pe care credința o numește Dumnezeu.

Î: Există ceva deasupra dreptății?

R: Da, urmând credința, există providența la Dumnezeu și sacrificiul la om.

Î: Ce este sacrificiul?

R: Este renunțarea de bună voie și spontană al celui drept.

Î: Este sacrificiul rezonabil?

R: Nu, este un fel de nebunie mai mare decât rațiunea, pentru că rațiunea este obligată să-l admire.

Î: Cum se numește omul care acționează urmând adevărul, realitatea, rațiunea și dreptatea?

R: Se numește omul moral.

Î: Și dacă sacrifică dreptății plăcerile lui?

R: Este un om de onoare.

Î: Și, dacă imitând grandoarea și bunătatea Providenței, el își face mai mult decât datoria sacrificându-și dreptul spre binele altora?

R: Este un erou.

Î: Care este principiul adevăratului eroism?

R: Este credința.

Î: Cine îl sprijină?

R: Speranța.

Î: Care este regula?

R: Caritatea.

Î: Ce este binele?

R: Ordinea.

Î: Ce este răul?

R: Dezordinea.

Î: Care este bucuria permisă?

R: Bucuria ordinii.

Î: Care este bucuria interzisă?

R: Bucuria dezordinii.

Î: Care sunt consecințele lor?

R: Viața și moartea în ordinea morală.

Î: Infernul cu toate ororile sale își are rațiunea lui de a fi în dogma religioasă?

R: Da, este consecința riguroasă a unui principiu.

Î: Care este acest principiu?

R: Libertatea.

Î: Ce este libertatea?

R: Dreptul de a-ți face datoria cu posibilitatea de a nu o face.

Î: Ce înseamnă a nu-ți face datoria?

R: Înseamnă a-ți pierde dreptul. Or, dreptul fiind etern, a-l pierde ar fi o pierdere veșnică.

Î: Nu se poate repara o greșeală?

R: Da, prin ispășire.

Î: Ce este ispășirea?

R: O supraîncărcare a muncii. Astfel, pentru că ieri am fost leneș, trebuie să îndeplinesc astăzi o sarcină dublă.

Î: Ce credeți despre cei care-și impun suferințe voluntare?

R: Dacă o fac pentru a-și înfrânge atracția brutală spre plăcere, ei sunt înțelepți; dacă o fac pentru a suferi în locul altora, sunt generoși, dacă o fac fără sfat și fără măsură, sunt imprudenți.

Î: Astfel, în fața adevăratei filosofii, religia este înțeleaptă în tot ceea ce poruncește?

R: Veți vedea.

Î: Dar, dacă, în sfârșit, suntem înșelați în speranțele noastre eterne?

R: Credința nu admite această îndoială. Dar filosofia însăși ar trebui să răspundă că toate plăcerile pământului nu valorează cât o clipă de eroism și caritate;

Î: Ce este omul?

R: Omul este o ființă inteligentă și corporală făcută după imaginea lui Dumnezeu și a lumii, una în esență, triplă în substanță, nemuritoare și muritoare.

Î: Sunteți triplu în substanță. Ar avea omul două suflete și două trupuri?

R: Nu, dar conține în el un suflet spiritual, un trup material și un mediator plastic.

Î: Care este substanța acestui mediator?

R: Este lumina în parte volatilă, în parte fixă.

Î: Care este partea fluidică a luminii?

R: Fluidul magnetic.

Î: Și partea fixă?

R: Corpul fluidic sau aromal.

Î: Existența acestui corp a fost demonstrată?

R: Da, prin experimentele cele mai curioase și mai concludente. Vom vorbi despre aceasta în cea de a treia parte a lucrării noastre.

Î: Aceste experiențe aparțin credinței?

R: Nu, ele aparțin științei.

Î: Dar, știința se ocupă de ele?

R: Se ocupă deja, pentru că eu am scris această carte și pentru că dumneavoastră o citiți.

Î: Dați-mi câteva lămuriri asupra acestui mediator plastic.

R: El este format din lumina astrală sau terestră și transmite corpului uman un dublu magnetism. Sufletul, acționând asupra acestei lumini prin actele lui de voință, o poate dizolva sau coagula, o poate proiecta sau atrage. Ea este oglinda imaginației și a viselor. Acționează asupra sistemului nervos, producând mișcarea corpului. Această lumină se poate dilata la infinit, comunicând imaginile la distanțe considerabile, magnetizând corpurile supuse acțiunii omului care, prin concentrarea ei, le atrage spre el. Ea poate lua toate formele evocate de gândire și, în coagulările pasagere a părții ei iradiante, devine vizibilă, oferind chiar un fel de rezistență la contact. Dar aceste manifestări și aceste funcții ale mediatorului plastic fiind anormale, instrumentul

luminos de precizie nu le poate produce fără a fi falsificat, provocând obligatoriu fie halucinații, fie nebunie.

Î: Ce este magnetismul animal?

R: Este acțiunea unui mediator plastic asupra altuia pentru a-l distruge sau a-l coagula. Sporind elasticitatea luminii vitale și forța ei de proiecție, ea poate fi trimisă cât de departe și adusă înapoi încărcată de imagini, dar operația trebuie favorizată de somnul subiectului care se produce coagulând și mai mult partea fixă a mediatorului plastic.

Î: Magnetismul este contrar moralei și religiei?

R: Nu, când nu se abuzează de el.

Î: Ce înseamnă a abuza?

R: Înseamnă a te servi de el într-un fel dezordonat, într-un scop dezordonat.

Î: Ce este un magnetism dezordonat?

R: Este o emisie fluidică negativă, făcută cu rea intenție, de exemplu, pentru a afla secretele altora sau pentru a-ți atinge scopuri nedrepte.

Î: Care este rezultatul atunci?

R: Falsifică la magnetizator și magnetizat instrumentul fluidic de precizie. Acestor cauze trebuie să le atribuim imoralitatea și nebunia unui mare număr de persoane care se ocupă de magnetism.

Î: Care sunt condițiile cerute pentru o magnetizare convenabilă?

R: Sănătatea spiritului și a trupului; intenția dreaptă și practica discretă.

Î: Ce avantaj se poate obține dintr-un magnetism bine dirijat?

R: Vindecarea bolilor nervoase, analiza presentimentelor, restabilirea armoniilor fluidice, descoperirea anumitor secrete ale naturii.

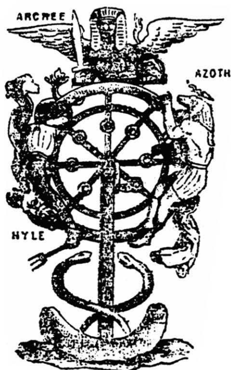
Î: Explicați-ne totul mai pe îndelete.

R: O vom face în partea a treia a cărții noastre care va trata în mod special misterele naturii.

MISTERELE NATURII

MARELE AGENT MAGIC

Am vorbit despre o substanță răspândită în infinit.

A zecea cheie a Tarotului.

Substanța una care este cerul și pământul, urmând gradele de polarizare, subtile sau fixe.

Această substanță este cea pe care Hermes o numea marea Telesima. Când iradiază, splendoarea ei se numește lumină.

Este substanța creată de Dumnezeu înainte de orice când a zis: să se facă lumină.

Este substanță și mișcare în același timp.

Fluid și vibrație perpetuă.

Forța care o pune în mișcare și care-i este inerentă se numește magnetism.

În infinit, această substanță unică este eterul sau lumina eterată.

În astrele pe care le magnetizează, ea devine lumină astrală.

În ființele organizate, lumină sau fluid magnetic.

În om, ea formează corpul astral sau mediatorul plastic.

Voința ființelor inteligente acționează direct asupra acestei lumini și, prin intermediul ei, asupra întregii naturi supuse modificărilor inteligenței.

Această lumină este oglinda tuturor gândurilor și a tuturor formelor; ea păstrează imaginea a tot ceea ce există, reflexele lumilor trecute și, prin analogie, schița lumilor viitoare. Ea este un instrument al thaumaturgiei și al divinației, așa cum vom explica în partea a treia și ultima a acestei lucrări.

Cartea întâi

MISTERELE MAGNETICE

Capitolul întâi

CHEILE MESMERISMULUI

Mesmer a descoperit știința secretă a naturii, el n-a inventat-o.

Substanța primă, unică și elementară, a cărei existență el o susține în aforismele sale era cunoscută de Hermes și Pitagora.

Synesius care o cânta în imnele sale, îi descoperise revelația printre amintirile platoniciene ale școlii din Alexandria:

Μια παγα, μια ριζα
Τριφαης ελαμφε μορφα.
. . . .
Περι γαν σπαρεισα πνοια
Χθονος εζωωσε μοιρας
Πολυδαιδαλοισι μορφαις.

„Dintr-o singură sursă, dintr-o singură rădăcină, lumina izvorăște și se desface în trei ramuri de splendoare: Un suflu circular în jurul pământului, dând viață, sub nenumărate forme, tuturor părților substanței animate".

(*Imnele lui Synesius*, Imnul II)

Mesmer a văzut în materia elementară o substanță indiferentă mișcării ca un repaus. Supusă mișcării, ea devine volatilă, intrată în repaus devine fixă, dar el n-a înțeles că mișcarea este inerentă substanței prime, că ea rezultă nu din indiferența ei, ci din aptitudinile ei de a combina mișcarea cu repausul, echilibrându-le; repausul absolut nu se găsește nicăieri în materia universală vie; ceea ce este fix atrage volatilul pentru a-l fixa, în timp ce volatilul atacă ceea ce este fix pentru a-l face volatil. Pretinsul repaus al particulelor fixe în aparență nu este decât o luptă înverșunată și o tensiune sporită a forțelor fluidice care

se imobilizează, neutralizându-se. Astfel, după Hermes, ceea ce este sus este și jos, aceeași forță care dilată vaporii, restrânge și întărește gheața, totul se supune legilor vieții inerente substanței prime; această substanță atrage și respinge, se coagulează și se risipește cu o constantă armonie; ea este dublă; e androgină; se iubește pe sine și se fecundează; luptă, triumfă, distruge, reînnoiește, dar nu se abandonează niciodată inerției, căci inerția ar fi pentru ea moartea.

Aceasta este substanța prima pe care o desemnează povestirea hieratică a genezei când verbul Elohimilor crează lumina poruncindu-i să se facă.

Elohim spune: Să se facă lumină și lumină s-a făcut.

Această lumină, al cărui nume ebreu este... *aur*, este aurul fluidic și viu al filosofiei hermetice. Principiul ei pozitiv este sulful; principiul negativ este mercurul, iar principiile ei echilibrate formează ceea ce ei numesc sare.

Trebuie deci, în locul celui de al șaselea aforism al lui Mesmer conceput astfel,

„Materia este indiferentă dacă e în mișcare sau în repaus", să stabilim următoarele:

Materia universală este legată de mișcare prin dublul ei magnetism și caută în mod fatal echilibrul.

Și să deducem:

Regularitatea și varietatea în mișcare rezultă din combinațiile diverse ale echilibrului.

Un punct echilibrat din toate părțile rămâne imobil tocmai pentru că este investit cu mișcare:

Fluidul este materia într-o largă mișcare, mereu agitată de variația echilibrelor.

Solidul este aceeași materie în mișcare sau în repaus aparent, pentru că e mai mult sau mai puțin solid echilibrată.

Nu există corp solid care să nu poată fi pulverizat pe loc, făcut praf și pulbere, invizibil, dacă echilibrul moleculelor dispare brusc.

Nu există corp fluidic care să nu devină pe loc mai dur decât diamantul, dacă i se pot echilibra imediat moleculele constitutive.

A dirija magneții înseamnă a distruge sau a crea forme, înseamnă a produce în aparență sau a aneantiza corpurile, înseamnă a exercita atotputernicia asupra naturii.

Mediatorul plastic este un magnet care atrage sau respinge lumina astrală sub presiunea voinței. Este un corp luminos care reproduce cu cea mai mare ușurință formele corespunzând ideilor.

Este oglinda imaginației. Acest corp se hrănește cu lumina astrală, exact cum corpul organic se hrănește cu produsele pământului. În timpul somnului, absoarbe lumina astrală prin imersiune, în stare de veghe printr-un fel de respirație mai mult sau mai puțin lentă. Când se produc fenomenele de somnambulism natural, mediatorul plastic este supraîncărcat cu o hrană pe care o digeră prost. Voința, deși legată de torpoarea somnului, îl împinge instinctiv pe mediator spre organe pentru a le degaja, se produce o reacție, într-un fel mecanică, echilibrând prin mișcarea corpului lumina mediatorului. De aceea e periculos să-i trezești pe somnambuli brusc; pentru că mediatorul stopat se poate retrage subit spre rezervorul comun și abandonează în întregime organele care rămân separate de suflet, ceea ce poate prilejui moartea.

Starea de somnambulism, fie natural, fie artificial, este extrem de periculoasă, pentru că, reunind fenomenele din starea de veghe cu cele din starea de somn, constituie un mare salt între cele două lumi. Sufletul agitând resorturile vieții particulare, scăldându-se în același timp în viața universală, e copleșit de o stare de bine inexprimabilă și ar părăsi cu plăcere încrengăturile nervoase care-l țin suspendat deasupra curentului. Situația e aceeași în orice fel de extaz. Dacă voința se implică într-un efort pătimaș sau i se abandonează în întregime, subiectul poate rămâne idiot, paralizat sau poate chiar să moară.

Halucinațiile și viziunile rezultă din rănile făcute mediatorului plastic și din paraliziile sale locale. Când încetează să mai iradieze și substituie imaginile condensate într-un anumit fel realităților luminii, când iradiază prea puternic și se condensează în afară, în jurul unui centru întâmplător și dereglat, ca sângele în excrescențele cărnii, atunci himerele minții noastre prind trup și par să prindă și suflet și ne apărem nouă înșine radioși sau diformi conform idealului dorințelor noastre sau al temerilor noastre;

Halucinațiile fiind vise în stare de trezie, ele presupun întotdeauna o stare analoagă somnambulismului. Dar în sens contrar, somnambulismul este un somn împrumutând stării de trezie fenomenele sale; halucinația este o veghe acordată cel puțin în parte beției astrale a somnului.

Corpurile noastre fluidice se atrag și se resping, urmând legile asemănătoare cu cele ale electricității. Ceea ce produce simpatiile și antipatiile instinctive. Ele se echilibrează unele pe altele, de aceea halucinațiile sunt contagioase; proiecțiile anormale schimbă curenții luminoși; perturbațiile unui bolnav influențează firile mai senzitive, se stabilește un cerc de iluzii în care o mare mulțime poate fi ușor antrenată. Așa se petrec întâmplările cu apariții ciudate și minunile populare. Așa se explică miracolele mediumurilor din America și vertijurile învârtitorilor de mese care reproduc în zilele noastre extazele dervișilor de altădată. Vrăjitorii laponi cu tobele lor magice și jongleurii vraci ai sălbaticilor ajung la aceeași rezultate prin procedee asemănătoare. Zeii sau demonii lor nu au nici un amestec.

Nebunii și idioții sunt mai sensibili la magnetism decât persoanele cu mintea sănătoasă; motivul e ușor de înțeles: atât de puțin trebuie pentru a lua mințile unui om beat; te îmbolnăvești mult mai ușor când toate organele sunt dispuse dinainte să suporte impresiile și să-și manifeste dezordinile.

Maladiile fluidice își au crizele lor fatale. Orice tensiune anormală a aparatului nervos crează o tensiune contrară conform legilor necesare echilibrului. O iubire exagerată se transformă în ură, și o ură exaltată e foarte aproape de o mare iubire; reacția se produce brusc cu violența unui fulger. Ignoranța se întristează sau se indignează; știința se resemnează și tace.

Există două feluri de iubire, una a inimii și cealaltă a capului, iubirea inimii nu se exaltă niciodată, se reculege și sporește încet, cu toate încercările și sacrificiile; iubirea din cap este de natură pur nervoasă și pătimașă, nu trăiește decât din entuziasm, se împiedică de toate datoriile, tratează obiectul iubit ca pe un lucru cucerit, egoist, exigent, neliniștit, tiranic și târâie după sine fatal sinuciderea ca o dezlegare fatală sau adulterul drept remediu. Aceste fenomene sunt constante ca și natura, inexorabile ca fatalitatea.

O tânără artistă plină de promisiuni și de curaj avea un soț cinstit, un savant, un poet căruia ea nu-i putea reproșa decât că o iubea prea mult... L-a părăsit, l-a batjocorit și de atunci continuă să-l urască. Ea era o femeie cinstită, dar lumea nemiloasă o judeca și o condamna, deși nu era vinovată în clipa aceea. Greșeala ei, dacă ne este permis să-i reproșăm vreuna, era că-și iubise nebunește soțul la început.

Dar, îmi veți spune, sufletul uman nu este liber? — Nu, nu mai este liber de îndată ce se lasă în voia patimilor dezordonate. Numai înțelepciunea e liberă, pasiunile dezordonate țin de domeniul nebuniei și nebunia este o fatalitate;

Ceea ce am spus despre iubire se poate spune și despre religie care e cea mai puternică, dar și cea mai îmbătătoare dintre iubiri. Pasiunea religioasă își are și ea excesele și reacțiile și fatale. Poți trăi extaze și stigmate ca Francesco d'Assisi și să cazi apoi în abisurile destrăbălării și ale impietății.

Magnetizarea se poate face în două feluri: întâi, acționând prin voință asupra mediatorului plastic al unei alte persoane a cărei voință și acte sunt, în consecință, subordonate acestei acțiuni.

În al doilea rând, acționând prin voința unei persoane, fie prin intimidare, fie prin convingere, pentru că voința impresionată să modifice după voia noastră mediatorul plastic și actele acestei persoane.

Se magnetizează prin iradiere, prin contact, prin privire, prin cuvânt.

Vibrațiile vocii modifică mișcarea luminii astrale, fiind un vehicol puternic al magnetismului.

Suflul cald magnetizează pozitiv, suflul rece magnetizează negativ.

Un suflu cald și prelungit asupra coloanei, sub creierul mic, poate prilejui fenomene erotice.

Dacă se așează mâna dreaptă pe cap și mâna stângă sub piciorul unei persoane învelită în lână sau mătase, ea va simți cum o străbate o scânteiere magnetică și se poate prilejui o revoluție nervoasă a organismului cu rapiditatea unui fulger.

Pasele magnetice nu folosesc decât pentru a dirija voința magnetizatorului, confirmând-o prin acte. Ele nu sunt decât semne, nimic altceva. Ele exprimă actul de voință, nu se operează cu ele.

Carbonul pulbere absoarbe și reține lumina astrală. Ceea ce explică oglinda magică a lui Dupotet.

Figuri trasate în cărbune apar luminoase unei persoane magnetizate și iau, urmând direcția dată de voința magnetizatorului, formele cele mai grațioase sau cele mai înfricoșătoare.

Lumina astrală sau mai degrabă vitală a mediatorului plastic absorbită de cărbune, devine negativă, iată de ce animalelor pe care electricitatea le înnebunește, cum sunt pisicile, de exemplu, le place să se joace pe cărbuni. Medicina va utiliza într-o zi această proprietate, iar persoanele nervoase își vor găsi o mare ușurare.

Capitolul II

VIAȚA ȘI MOARTEA — VEGHEA ȘI SOMNUL

Somnul este o moarte incompletă; moartea este un somn perfect.

Natura ne supune somnului pentru a ne obișnui cu ideea morții și ne avertizează prin vise de persistența unei alte vieți.

Lumina astrală în care ne cufundă somnul este ca un ocean în care plutesc nenumărate imagini, fragmentele unor existențe naufragiate, miraje și reflecții ale celor actuale, presentimente ale celor viitoare.

Dispoziția noastră nervoasă atrage spre noi acele imagini care corespund agitației, oboselii noastre speciale, cum un magnet plimbat printre fragmente metalice ar atrage și ar alege pilitura de fier.

Visele ne indică boala sau starea de sănătate, calmul sau agitația mediatorului nostru plastic și, în consecință, a aparatului nostru nervos.

Ele ne formulează presentimentele prin analogia imaginilor.

Toate ideile noastre au un dublu semn pentru noi, cu privire la dubla noastră viață.

Exista un limbaj al somnului imposibil de înțeles în starea de veghe, ale cărui vorbe chiar nu pot fi deslușite.

Limbajul somnului este limbajul naturii, hiroglifică în caracterele ei și ritmată în sunete.

Somnul poate fi vertiginos sau lucid.

Nebunia este o stare permanentă de somnambulism vertiginos.

O comoție violentă îi poate trezi pe nebuni tot așa cum îi poate și ucide.

Halucinațiile, când antrenează adeziunea inteligenței sunt accese trecătoare de nebunie.

Orice oboseală a spiritului provoacă somnul, dar, dacă oboseala este însoțită de agitație nervoasă, somnul poate fi incomplet și ia forma somnambulismului.

Poți adormi uneori în momentele de viață reală și atunci, în loc să gândești, visezi.

De unde ne vin aceste reminiscențe ale unor lucruri pe care nu le-am trăit niciodată? Ele sunt visele din starea de veghe.

Acest fenomen al somnului involuntar nesesizat, traversând brusc viața reală se produce frecvent la toți cei care-și suprasolicită sistemul nervos prin excese de muncă, de veghe, de băutură sau de orice altfel de tensiune.

Monomanii dorm când se dedau la acte dezonorante, nemaipăstrând nici o amintire la trezire.

Când Papavoine a fost arestat de jandarmi, el le-a spus foarte calm:

— M-ați luat drept altul.

Tot somnambulul vorbea.

Edgar Poe, nefericitul om de geniu care se îmbăta, a descris într-o manieră teribilă somnambulismul monomanilor. El ne prezintă când un asasin care aude și crede că toată lumea aude de dincolo de dalele mormântului bătând inima victimei sale, când un otrăvitor care, spunându-și tot timpul: sunt în siguranță, numai să nu mă denunț singur, visează cu voce tare cum se denunță și chiar se denunță cu adevărat. Edgar Poe nu și-a inventat personajele, nici faptele lor, le-a visat în stare de veghe, de aceea le-a zugrăvit în culorile atât de vii ale unei înfricoșătoare realități.

Doctorul Brière de Boismont, în remarcabila sa lucrare *Hallucinations*, povestește întâmplarea unui englez, foarte rezonabil de altfel, care credea că se întâlnise cu un bărbat, că făcuse cunoștință și că acesta-l dusese să dejuneze într-o cârciumă, invitându-l apoi să viziteze împreună biserica Saint-Paul și încercând, în cele din urmă, să-l arunce din turnul în care urcaseră amândoi.

Din acel moment englezul fu obsedat de acest necunoscut pe care numai el îl vedea, pe care-l întâlnea când era singur după o cină bună.

Abisurile atrag; beția cheamă beția; nebunia produce invincibile atracții spre nebunie. Când un om sucombă somnului, el este oripilat de tot ceea ce l-ar putea trezi. La fel se întâmplă cu halucinații, cu somnambulii statici, cu maniacii, cu epilepticii și cu toți cei care se abandonează delirului unei pasiuni. Au auzit muzica fatală, au intrat în dansul macabru, s-au lăsat antrenați în vârtej. Le vorbiți și ei nu aud, îi

avertizați și ei nu mai înțeleg, vocea ta îi importunează; lor le e somn: e somnul morții.

Moartea este un curent care te atrage, o prăpastie care absoarbe, dar, din străfundurile ei, cea mai mică mișcare te poate scoate la suprafață. Forța de respingere e la fel de mare ca forța de atracție. Adesea, în momentul expierii, omul se poate smulge violent, revenind la viață, tot așa cum prin aceeași lege a echilibrului se trece din somn în moarte, din plăcerea somnului.

Un vapor se leagănă lângă malurile unui lac. Copilul intră, apa scânteiază de mii de reflexe în jurul lui și-l cheamă, lanțul care leagă vasul se întinde gata să se rupă; o pasăre minunată își ia zborul de pe mal și plutește cântând pe apele luminoase; copilul vrea s-o urmeze, duce mâna la lanț și-i desface inelul.

Antichitatea a descoperit misterul morții atrăgătoare și l-a reprezentat foarte bine în fabula lui Hylas. Hylas ajunsese într-o insulă înflorită, obosit după o lungă călătorie pe mare. Se apropie de o fântână, doritor să scoată puțină apă; din fântână un miraj grațios îi surâse. O nimfă îi întindea brațele, ale lui se încordaseră, nu mai puteau scoate ciutura prea grea, răcoarea izvorului îl adormea, mirosurile malurilor îl îmbătau, iată-l aplecat deasupra apei ca o narcisă cu tija rănită de un copil în joacă; ciutura grea se duce la fund și Hylas o urmează; murind visează nimfe mângâietoare, nu mai aude vocea lui Hercule care-l cheamă la muncile vieții și care aleargă pe maluri strigând neîncetat: Hylas! Hylas!

O altă fabulă, nu mai puțin tulburătoare, izvorând din umbrele inițierii orfice, este fabula lui Euridice, rechemată la viață de miracolele armoniei și ale iubirii, Euridice, senzitiva sfâșiată în chiar ziua nunții ei, refugiindu-se în mormânt, înfiorată încă de pudoare! Curând va auzi lira lui Orfeu și încet, încet se va ridica spre lumină; teribilele divinități ale lui Eurebus nu îndrăznesc să-i închidă trecerea. Ea își urmează poetul sau mai degrabă poezia pe care o adoră... Dar nefericire, amantul schimbă curentul magnetic, aruncându-i o singură privire celei pe care trebuia numai s-o atragă! Iubire sacră, iubire virginală, iubire mai tare decât mormântul, necăutând decât devotamentul, respingând orice egoism al dorinței. Orfeu știe, dar uită doar pentru o clipă. Euridice în albele ei haine de mireasă e întinsă pe patul nupțial, Orfeu, îmbrăcat în marea ținută a hierofantului, în

picioare, cu lira în mână, cu capul împodobit de laurii sacrii, cu ochii întorși spre Orient, cântă. Cântă luminoasele săgeți ale iubirii traversând vechiul haos, valurile blândei lumini izvorând din țâțele negre ale zeiței mame de care stau legați doi copii Eros și Anteros. Adonis readus la viață pentru a asculta plânsul lui Venus și înviorându-se ca o floare sub roua scânteietoare a lacrimilor ei; Castor și Pollux pe care moartea nu-i putuse despărți și care se iubeau veșnic, în infern și pe pământ... Apoi o strigă ușor pe Euridice, pe Euridice cea atât de iubită:

Ah! miseram Eurydice anima fugiente vocabat,
Eurydicen! tot referebant flumine ripae.

În timp ce cântă, palida statuie în care-o transformase moartea, se colorează de primele semne ale vieții, buzele ei albe încep să se înroșească ca zorii dimineții... Orfeu vede, tremură, se bâlbâie, imnul e gata să moară pe buzele lui, dar ea pălește din nou; atunci marele hierofant cântă din lira lui cele mai sfârșietoare și mai sublime cântece, nu mai privește decât cerul, plânge, se roagă și Euridice deschide ochii... Dar el nu se uită la ea, cântă; nu speria fluturele lui Psyché care vrea să se așeze pe această floare!... Dar nesocotitul a văzut privirea celei reînviate, marele hierofant cedează beției amantului, lira îi cade din mâini, o privește pe Euridice, se aruncă spre ea... O prinde în brațe și o simte tot rece, ochii i se închiseseră, buzele îi sunt și mai palide și mai reci ca niciodată, senzitivă a tresărit, legătura delicatului suflet s-a rupt din nou și pentru totdeauna... Euridice a murit și imnurile lui Orfeu nu o vor mai reînvia niciodată... În *Dogme et Rituel de la haute magie*, am îndrăznit să susțin că reînvierea morților nu este un fenomen imposibil în ordinea naturii, chiar fără să contrazicem nici să negăm în nici un fel legea fatală a morții. O moarte care poate înceta nu este decât o letargie, un somn, dar prin letargie și somn începe moartea. Starea de liniște profundă care succede agitației vieții pune stăpânire pe sufletul destins și adormit și nu-l mai poate readuce decât excitându-i violent toate afectele, toate dorințele. Când Iisus, Mântuitorul lumii, era pe pământ, pământul era mai frumos și mai dorit decât cerul, și totuși Iisus a trebuit să strige și s-o zgâlțâie pe fata lui Iair pentru a o trezi.

Cutremurat și plângând l-a rechemat el pe Lazăr din mormânt, atât de greu își poate întrerupe un suflet care doarme primul somn!

Totuși fața morții nu are aceeași seninătate pentru toate sufletele care o contemplă, când nu ți-ai împlinit scopul vieții, când ai luat cu tine în mormânt pofte deșănțate și uri nepotolite, eternitatea apare sufletului ignorant sau vinovat atât de înfricoșător dureroasă că încearcă uneori să revină în viața cea de toate zilele. Câte suflete agitate de coșmarurile infernului s-au refugiat în trupurile înghețate acoperite deja de marmura mormântului. S-au găsit atâtea schelete întoarse, convulsionate, răsucite și s-a zis: Iată oameni îngropați de vii. Ne înșelăm, adesea, acestea nu erau decât epave ale morții, înviații din morminte care, înainte de a se abandona angoaselor, de pe pragul eternității, s-au întors de două ori.

Un magnetizator celebru, domnul baron Dupotet, ne învață în cartea sa despre magie că se poate ucide prin magnetism cum se poate ucide prin electricitate. Această revelație nu are nimic ciudat pentru cel care cunoaște bine analogiile naturii. Este sigur că, dilatând peste măsură sau coagulând brusc mediatorul plastic al unui subiect, îi poți rupe sufletul de trup. E de ajuns uneori să se provoace unei persoane o violentă mânie sau o groază prea mare pentru ca persoana să moară subit.

Uzajul obișnuit al magnetismului este de a pune subiectul cu totul la îndemâna magnetizatorului. Când comunicația este stabilită, când magnetizatorul poate provoca după bunul lui plac somnul, insensibilitatea, catalepsia etc..., nu i-ar mai trebui decât un mic efort pentru a provoca moartea.

Ni s-a relatat, ca fiind reală, o poveste a cărei autenticitate totuși n-o garantăm.

Dar o vom spune pentru că ar putea să fie reală.

Două persoane care se îndoiau și de religie și de magnetism în același timp, incredule, dar gata să accepte toate superstițiile și toate fanatismele, au hotărât să cumpere o biată fată pe care s-o supună experiențelor. Era o natură impresionabilă și nervoasă, obosită de excesele unei vieți dezordonate și dezgustată de existență. O adormiră, îi comandară să vadă; fata începu să plângă și să se zbată. I se vorbea despre Dumnezeu și ea tremura...

— Nu, mi-e frică, nu, nu vreau să-l văd.

— Privește-l, vreau eu.

Ea deschise atunci ochii; pupilele i se dilatară; era îngrozită.

— Ce vezi?

— N-aş putea spune... Oh! iertare! iertare, treziţi-mă!

— Nu, priveşte şi spune ce vezi.

— Văd un întuneric compact în care se învolburează stele de toate culorile, în jurul unor ochi mari care se rostogolesc mereu. Din aceşti ochi ţâşnesc raze care se-răsucesc, umplând spaţiul... Oh! mă doare! Treziţi-mă!

— Nu, priveşte!

— Ce vreţi să mai privesc?

— Priveşte în paradis!

— Nu, nu pot urca până acolo; întunericul mă respinge şi simt cum cad mereu.

— Ei bine! priveşte în infern!

Aici, somnambula se agită violent.

— Nu! nu! ţipa ea, plângând în hohote, nu vreau, ameţesc, cad! Ah! Ţineţi-mă!

— Nu, coboară!

— Unde vreţi să cobor?

— În infern!

— Dar e oribil! Nu, nu vreau să merg acolo!

— Du-te!

— Iertare!

— Du-te! Îţi poruncesc.

Chipul somnambulei deveni înspăimântător, părul i se ridicase în vârful capului; ochii larg deschişi nu-şi mai arătau decât albul pupilei, pieptul i se ridica zguduit de horcăituri.

— Du-te, îţi poruncesc! repetă magnetizatorul.

— Sunt aici, spuse printre dinţi nefericita, epuizată. Apoi nu mai răspunse; capul inert îi atârna pe un umăr; braţele i se bălăngăneau de-a lungul trupului. Se apropiară de ea; o atinseră; era prea târziu s-o mai trezească, înfăptuiseră crima; femeia era moartă şi autorii acestei experienţe nelegiuite se salvară, scăpând de urmărire numai datorită incredulităţii populare cu privire la magnetism. Autoritatea constată decesul şi moartea fu pusă pe seama unei rupturi de anevrism. Trupul nu avea nici o urmă de violenţă; o îngropară şi totul fu uitat.

Iată o altă anecdotă povestită de companionii turului Franţei.

Doi companioni locuiau la același hotel și împărțeau aceeași cameră. Unul dintre ei avea obiceiul să vorbească prin somn și să răspundă la întrebările pe care i le punea camaradul său. Într-o noapte fu auzit scoțând niște țipete înăbușite, celălalt se trezi și-l întrebă ce i s-a întâmplat.

— Nu vezi, zise cel adormit, nu vezi piatra asta enormă... se deslipește de munte... cade pe mine, mă va zdrobi.

— Ei bine! salvează-te!

— Nu pot, picioarele îmi sunt prinse în niște stânci care se strâng mereu în jurul meu... Ah! Ajutor! Uite... piatra cea mare, vine peste mine!

— Uite, îi zise râzând celălalt companion, și-i aruncă o pernă în cap să-l trezească.

Se auzi un țipat teribil, brusc sugrumat în gât, o zbatere și nimic. Glumețul se ridică, își apucă tovarășul de braț, îl strigă, se sperie și el la rândul lui, țipă, i se aduse o lumânare... nefericitul somnambul murise.

Capitolul III

MISTERELE HALUCINAȚIILOR ȘI INVOCAREA SPIRITELOR

O halucinație este o iluzie produsă de mișcarea neregulată a luminii astrale.

Așa cum am mai spus, un amestec al fenomenelor somnului cu cele ale stării de veghe.

Mediatorul plastic aspiră și respiră lumina astrală sau sufletul vital al pământului, tot așa cum trupul nostru aspiră și respiră atmosfera terestră. Or, tot așa cum în anumite locuri aerul este impur și irespirabil, la fel, în anumite circumstanțe, fenomenele pot face lumina astrală primejdioasă și neasimilabilă.

Acest aer e prea tare pentru anumite persoane, dar convine de minune altora, tot așa se întâmplă cu lumina magnetică.

Mediatorul plastic seamănă cu o statuie metalică mereu în fuziune; dacă mulajul este defectuos, ea va fi diformă; dacă mulajul se sparge, ea se va risipi.

Mulajul mediatorului plastic este forța vitală echilibrată și polarizată. Corpul nostru, prin intermediul sistemului nervos, atrage și reține forma fugitivă a luminii specifice; dar oboseala locală sau surescitarea parțială a aparatului poate prilejui diformități fluidice.

Aceste diformități falsifică parțial oglinda imaginației, dând naștere halucinațiilor obișnuite vizionarilor statici.

Mediatorul plastic alcătuit după chipul și asemănarea noastră, figurând luminos toate organele noastre, are vedere, pipăit, auz, miros și gust care-i sunt proprii; poate, dacă este surescitat să le comunice prin vibrații aparatului nervos, în așa fel încât halucinația este completă. Imaginația pare atunci să înfrângă natura provocând fenomene cu adevărat ciudate. Corpul material inundat de fluid pare să participe la calitățile fluidice și, scăpând legilor gravitației, devine momentan invulnerabil și chiar invizibil, într-un cerc de halucinați prin contagiune.

Se știe că apucații de la Saint-Médard puteau fi smuciți, loviți, sfărâmați, crucificați, nu simțeau nici o durere, pluteau prin aer, mergeau cu capul în jos, mâncau ace răsucite și le digerau.

Credem că ar trebui să repetăm aici ceea ce am scris în ziarul *Estafette*, despre minunile mediumului american Home și despre alte fenomene de același ordin.

N-am fost niciodată martori ai miracolelor domnului Home, dar informațiile ne vin din cele mai bune surse. Le deținem chiar din casa în care mediumul american a fost primit cu bunăvoință când era nefericit și cu indulgență când a început să-și trateze boala drept o fericire și un noroc. În casa unei doamne de origine poloneză, dar de trei ori franceză prin noblețea inimii, prin farmecele de nespus ale spiritului și prin celebritatea europeană a numelui ei.

Publicarea acestor informații în *Estafette* ne-a atras atunci, fără să știm exact de ce, ocările unui domn de Pène, cunoscut de atunci pentru nefericitul lui duel. Ne-am gândit la fabula lui La Fontaine despre nebunul care aruncă cu pietre într-un înțelept. Domnul de Pène ne-a tratat de popă răspopit, de prost catolic. Ne-am arătat măcar buni creștini, plângându-l și iertându-l; și, cum e imposibil să fiu răspopit fără să fi fost preot vreodată, am dat uitării o jignire care nu are de-a face în nici un fel cu noi.

FANTOMELE LA PARIS

Săptămâna trecută, domnul Home a vrut să părăsească încă o dată Parisul, Parisul în care îngerii și demonii, dacă apar sub o formă sau alta, nu trec prea mult timp drept niște ființe miraculoase; și, neavând altceva mai bun de făcut, se întorc repede în infern sau în cer pentru a scăpa de uitarea și părăsirea oamenilor. Domnul Home, cu un aer trist și deziluzionat, își luă deci bun rămas de la nobila doamnă a cărei binevoitoare primire fusese una din primele lui bucurii la sosirea în Franța. Doamna de B... se purtase frumos cu el în ziua aceea și dorise să-l oprească la cină; misteriosul personaj era gata să accepte când cineva veni să-i anunțe că era așteptat un kabalist cunoscut în lumea științelor oculte prin publicarea unei cărți *Dogme et rituel de la haute magie*. Domnul Home se schimbă imediat la față și, bâlbâindu-se, vădit emoționat, anunță că nu mai putea rămâne din pricină că

vecinătatea acestui profesor de magie îi provoca o invincibilă teroare. Tot ceea ce i s-a spus pentru a fi calmat n-a ajutat la nimic. Eu nu-l judec pe acest om, zicea el, nu afirm că ar fi rău sau bun, nu știu nimic despre el, dar aerul din jurul lui îmi face rău, lângă el mă simt fără forță, parc-aș fi mort. Dând această explicație, domnul Home se grăbi să-și ia rămas bun și să plece.

Această teroare a vrăjitorilor în prezența unor veritabili inițiați ai științei nu este un fapt nou în analele ocultismului. Putem citi în Philostrat istoria unui strigoi care tremura auzind de venirea lui Apollonius din Tyana. Admirabilul nostru povestitor, Alexandre Dumas, a dramatizat această anecdotă magică în rezumatul tuturor legendelor care i-au servit de prolog la marea lui epopee romanescă *Jidovul rătăcitor*. Scena se petrece în Corint și e vorba de o nuntă antică în care copii frumoși, încoronați cu flori, poartă torțele nupțiale, cântând epitalamuri grațioase înflorite de voluptuoase imagini, ca poeziile lui Catul. Mireasa e frumoasă, în castele ei văluri, ca Polimnya antică; e îndrăgostită și încântător de provocatoare în pudoarea ei, ca Venus a lui Corregio sau o grație a lui Canova. Mirele ei este Clinias, un discipol al celebrului Apollonius din Tyana. Maestrul a promis că va participa la nunta discipolului său, dar el nu vine și mireasa se simte mai ușurată pentru că se teme de Apollonius. Dar ziua nu s-a terminat. Ora patului nupțial a sosit și brusc mireasa începe să tremure, pălește, privește insistent ușa, întinde mâna cu o expresie de groază, rostind cu o voce strangulată: „Iată-l! El este!" Era Apollonius, într-adevăr. Iată magul, iată maestrul, ora încântărilor a trecut, vrăjile cad în fața adevăratei științe. E căutată frumoasa mireasă, alba Meroe, și nu dau decât de o femeie bătrână, vrăjitoarea Canidia, mâncătoarea de copii. Clinias dezamăgit, îi mulțumește stăpânului că l-a salvat.

Vulgul s-a înșelat întotdeauna în privința magiei, confundând pe adepții ei cu vrăjitorii. Adevărata magie, adică știința tradițională a magilor, este dușmana de moarte a farmecelor; ea împiedică sau chiar distruge falsele miracole, ostile luminii, fascinând un mic număr de martori pregătiți dinainte sau creduli. Dezordinea aparentă în legile naturii este o iluzie; nu este deci o minune. Minunea adevărată, adevăratul miracol, sărind în ochi tuturor, este armonia mereu constantă a efectelor și a cauzelor: splendorile ordinii eterne!

Nu putem spune dacă Cagliostro a făcut miracole în fața lui Swedenborg, dar s-ar fi temut sigur de prezența lui Paracelsus și a lui Henri Khunrath, dacă acești mari oameni ar fi fost contemporani cu el.

Departe de noi gândul de a-l denunța pe domnul Home ca pe un vrăjitor de speță joasă, ca pe un șarlatan adică. Celebrul medium american este dulce și naiv ca un copil. O biată ființă foarte senzitivă, necomplicată și fără apărare, jucăria unei forțe teribile pe care nu o cunoaște și primul înșelat dintre toți este cu siguranță el.

Studiul ciudatelor forme care se produc în jurul acestui om este de o foarte mare importanță. Este locul aici să revenim serios asupra negărilor prea superficiale ale secolului al XVIII-lea, să deschidem în fața științei și a rațiunii orizonturi mai puțin înguste decât cele ale unei critici burgheze care neagă tot ceea ce ea ce nu poate încă explica. Faptele sunt inexorabile și adevărata bună credință nu trebuie să se teamă niciodată să le examineze.

Explicația acestor fapte pe care toate tradițiile se încăpățânează să le afirme și care se produc în fața noastră cu o jenantă publicitate, explicația la fel de veche, de altfel, ca și faptele, riguroasă ca matematica, dar scoasă la lumină pentru prima oară din întunericul în care o ascundeau hierofanții tuturor vârstelor, va fi un mare eveniment științific dacă va putea obține destulă lumină și publicitate. Acest eveniment îl pregătim poate noi, căci nu ne este permisă îndrăzneața speranță de a o desăvârși.

Iată mai întâi faptele în toată ciudățenia lor.

Le-am constatat și le-am restabilit cu o riguroasă exactitate, abținându-ne mai întâi de la orice explicație sau comentariu.

Domnul Home este supus extazelor care-l pun, după părerea lui, în raport direct cu sufletul mamei sale și, prin intermediul ei cu întreaga lume a spiritelor. El descrie, asemenea somnambulilor lui Calhagruf, persoane pe care nu le-a văzut niciodată, dar care recunosc pe cei care le invocă; vă va spune chiar numele lor și va răspunde din partea lor la întrebări pe care nu le înțeleg decât sufletele invocate și dumneata însuți.

Mobilele se ridică și se deplasează fără ca nimeni să se atingă de ele.

Creioanele scriu singure. Scriitura lor este cea a domnului Home și face aceleași greșeli ca și el.

Persoanele prezente se simt atinse și prinse de mâini invizibile. Aceste contacte, care par să caute mai ales femei, sunt lipsite de seriozitate și uneori chiar inconvenabile în aplicațiile lor. Cred că ne-am făcut înțeleși.

Mâini vizibile și ușor de atins par să iasă din mese, dar mesele sunt obligatoriu acoperite. Îi trebuie agentului invizibil anumite pregătiri. cum le trebuiau celor mai abili succesori ai lui Robin Houdin.

Aceste mâini apar mai ales în întuneric; sunt calde și fosforescente sau reci și negre. Scriu neghiobii sau ating pianul; și dacă se ating de pian, trebuie după aceea chemat acordorul, atingerea lor fiind întotdeauna fatală pentru armonia instrumentului.

Un personaj dintre cele mai recomandabile din Anglia, sir Edward Bulwer Lytton, a văzut și a atins aceste mâini: am văzut atestarea scrisă și semnată de mâna lui. Declara chiar că le-a apucat și le-a tras spre el cu toată forța ca să scoată din ascunzătoare brațele de care, natural, ele ar fi trebuit să se lege. Dar acel lucru invizibil a fost mai puternic decât romancierul englez și mâinile i-au scăpat.

Un mare senior rus, protectorul domnului Home, ale cărui caracter și bună credință nu pot fi puse în nici un fel la îndoială, contele A. B..., a văzut și el și a strâns puternic mâinile umane, calde și vii; și totuși, nu le-a simțit oasele. Strânse cu atâta forță, mâinile nu s-au zbătut să scape, dar s-au micșorat, s-au topit, în cele din urmă contele nu mai ținea nimic în mână.

Alte persoane care au văzut și au atins aceste mâini ne spun că degetele sunt umflate și țepene și le compară cu niște mănuși de cauciuc umflate cu aer fosforescent și cald. Uneori, în locul mâinilor, apar picioare, dar niciodată goale. Spiritului îi lipsesc pantofii, probabil, dar respectă delicatețea doamnelor și nu-și arată piciorul decât de după o perdea sau învelit într-o pânză.

Apariția acestor mâini sau picioare îl înfricoșează rău pe domnul Home. Încearcă să se apropie de câteva persoane sănătoase se agață de parcă ar fi gata să se înece. Persoana astfel apucată se simte ciudat de epuizată și lipsită de forță.

Un gentilom polonez, care a asistat la unele din ședințele domnului Home, lăsase jos între picioare un creion pe o hârtie și ceru un semn al prezenței spiritului. Câteva clipe nimic nu mișcă, dar, brusc, creionul fu aruncat la celălalt capăt al odăii. Gentilomul se aplecă, lua hârtia și

văzu trei semne cabalistice din care nimeni nu înțelese nimic. Numai domnul Home, văzându-le, se simți ciudat de contrariat și parcă speriat, dar refuză să explice natura și semnificația acestor caractere. Le păstrară deci și le duseră profesorului de înaltă magie de care se temea atât mediumul nostru. Le-am văzut și iată minuțioasa lor descriere.

Fuseseră scrise apăsat, creionul aproape că rupsese hârtia.

Erau aruncate la întâmplare, fără nici o aliniere.

Primul era semnul pe care de obicei inițiații egipteni îl plasau în mâna lui Tiphon. Un tau cu dublă trăsură verticală deschisă în formă de compas, o cruce încârligată având în partea de sus un inel, deasupra inelului o dublă linie orizontală, sub care se afla o dublă trăsătură oblică în formă de V răsturnat.

Al doilea caracter reprezenta o cruce de mare hierofant cu trei trese ierarhice. Simbolul care urcă până în cea mai îndepărtată antichitate este și astăzi atributul suveranilor noștri pontifi, încheind extremitatea superioară a cârjei pastorale, dar semnul trasat de creion avea ceva deosebit: ramura superioară, capul crucii, era dublă și alcătuia tot teribilul V tiphonian, semnul antagonismului, al despărțirii, simbolul urii și al luptei eterne.

Al treilea caracter era cel pe care frații masoni îl numesc crucea filosofică, o cruce cu patru ramuri egale, cu un punct în fiecare unghi... Dar, în locul celor patru puncte, nu erau decât două, plasate în cele două unghiuri din dreapta, tot un semn de luptă, de despărțire, de negație.

Profesorul, pe care ne permitem să-l distingem de povestitor și să-l numim la persoana a treia, pentru a nu-i obosi pe cititori, având aerul că le vorbim despre noi, profesorul deci, maestrul Eliphas Lévi, a dat persoanelor reunite în salonul doamnei de B... explicația științifică a celor trei semne și iată ce a spus:

„Aceste trei semne aparțin seriei de hieroglife sacre și, la început, erau cunoscute numai de inițiații de rang înalt: primul este semnătura lui Typhon. El exprima blestemul acestui spirit al răului, stabilind dualismul principiului creator. Crucea hanseată a lui Osiris este un lingam răsturnat și reprezintă forța paternă și activă a lui Dumnezeu (linia verticală ieșind din cerc), fecundând natura pasivă (linia orizontală). A dubla linia verticală înseamnă a afirma că natura are doi tați; înseamnă a pune adulterul în locul maternității divine, înseamnă

a afirma, în locul primului principiu inteligent, fatalitatea oarbă, având drept rezultat conflictul etern al aparențelor în neant; este deci cel mai vechi, cel mai autentic și cel mai teribil dintre toate stigmatele infernului. El înseamnă dumnezeu ateu și este pecetea lui Satan".

Această primă semnătură este hieratică și se raportează la caracterele oculte ale lumii divine.

A doua aparține hieroglifelor filosofice și reprezintă măsura ascensională a ideii și extensia progresivă a formei.

Este un triplu *tau* răsturnat, gândirea umană afirmând rând pe rând absolutul celor trei lumi, absolut care se încheie aici printr-o furcă, adică prin semnul îndoielii și al antagonismului. În așa fel încât, dacă primul semn vrea să spună: nu este Dumnezeu, acest al doilea semn are o semnificație riguroasă: adevărul ierarhic nu există.

A treia sau crucea filosofică, a fost în toate inițierile simbolul naturii cu cele patru forme elementare, cele patru puncte reprezentând cele patru litere indicibile și incomunicabile ale tetragramei oculte, formula eternă a marelui arcan.

Cele două puncte din dreapta reprezintă forța, cele din stânga desemnează iubirea, iar cele patru litere trebuie să fie citite de la dreapta la stânga, plecând din dreapta sus și coborând prin stânga jos și tot așa cu celelalte, trasând crucea Sfântului Andrei.

Suprimarea celor două puncte din stânga exprimă negarea crucii, negarea milosteniei și a iubirii.

Afirmarea domniei absolute a forței și a antagonismului etern, de sus în jos și de jos în sus.

Glorificarea tiraniei și a revoltei.

Semnul ieroglific al unui viciu mizerabil care pe nedrept a fost reproșat Templierilor, semnul dezordinii și al disperării eterne.

Acestea sunt deci primele revelații ale științei ascunse a magilor despre fenomenele manifestărilor extra-naturale. Acum, să ne fie îngăduit să apropiem aceste semne de alte apariții contemporane de scrieri fenomenale, căci este un veritabil proces pe care știința trebuie să-l instruiască înainte de a-l aduce în fața tribunalului rațiunii publice. Nu trebuie deci să disprețuim nici o cercetare, nici o idee.

În împrejurimile Caenului, la Tilly-sur-Seulles, acum câțiva ani, sub influența unui medium sau a unui extatic pe nume Eugène Vintras, s-au manifestat o serie de fapte inexplicabile.

Câteva împrejurări ridicole și un proces de excrocherie l-au făcut uitat și disprețuit pe acest thaumaturg, atacat de altfel violent în pamflete ale căror autori erau de fapt foști admiratori ai doctrinei sale, pentru că mediumul Vintras era preocupat să dogmatizeze. Un lucru totuși este remarcabil în invectivele ale cărei ținte este: adversarii lui, străduindu-se să-l critice, recunosc adevărul miracolelor sale și se mulțumesc să le atribuie demonilor.

Care sunt deci miracolele atât de autentice ale lui Vintras? Suntem mai bine informați asupra acestui subiect decât oricine, vom vedea curând de ce. Procese verbale semnate de martori onorabili, de artiști, de doctori, de preoți, de altfel, ireproșabili, ne-au fost comunicate; am chestionat martori oculari și, mai mult chiar, am văzut cu proprii noștri ochi. Lucrurile merită să fie povestite în detaliu.

Există la Paris un scriitor cel puțin excentric pe nume Madrolle. Este un bătrân ale cărui familie și relații sunt onorabile. A scris mai întâi într-un sens catolic exaltat, a primit încurajările cele mai măgulitoare ale autorității eclesiastice și chiar câteva ecouri de la Sfântul Scaun. După ce l-a văzut pe Vintras, convins de prestigiul miracolelor sale, a devenit un sectar foarte decis și un dușman ireconciliabil al ierarhiei și al clerului.

În vremea în care Eliphas Lévi tipărea *Dogme et Rituel de la haute magie*, primi o broșură de la Madrolle care-l uimi. Autorul susținea sus și tare cele mai ciudate paradoxuri în stilul dezordonat al extaticilor. Viața pentru el era suficientă pentru ispășirea celor mai mari crime, ea fiind în sine consecința unei pedepse cu moartea. Oamenii cei mai răi, fiind cei mai nefericiți dintre toți, i se păreau că oferă lui Dumnezeu sublima ispășire. Se ridica împotriva oricărei condamnări și a oricăror represalii. „O religie care condamnă, exclamă el, este o religie condamnată"! Predica, apoi, libertatea absolută sub pretextul neavenit și mai reprobabil în aparență, valorează mai mult decât cea mai desăvârșită rugăciune. Marchizul de Sade devenit predicator! Îl nega pe diavol cu o înverșunare plină de elocvență.

„Cum ai putea să concepi un diavol pe care Dumnezeu să-l tolereze, să-l autorizeze! Și mai mult, puteai concepe un Dumnezeu care l-a creat

pe diavol ca să-i asuprească creaturile, și așa foarte slabe, mereu gata să se lase înșelate! Un Dumnezeu al diavolului, în sfârșit, secondat, respectat și concurat în răzbunările sale de un diavol al lui Dumnezeu!..." Restul broșurii era de același calibru. Profesorul de magie se îngrozi și se strădui să afle adresa domnului Madrolle. Ajunse la acest ciudat pamfletar cu destulă greutate și iată cum se desfășură conversația lor:

„Eliphas Lévi: — Domnule, am primit de la dumneata o broșură. Îți mulțumesc pentru dar și-ți mărturisesc în același timp uimirea și mâhnirea mea.

Domnul Madrolle. — Mâhnirea dumitale, domnule! Vrei să te explici, nu înțeleg nimic.

— Regret din tot sufletul, domnule, să te văd comițând greșeli pe care le-am comis și eu odinioară. Dar aveam cel puțin pe atunci scuza lipsei de experiență și a tinereții. Broșura dumitale este lipsită de semnificație pentru că n-are măsură. Intenția dumitale era fără îndoială să protestezi împotriva ororilor în credință, împotriva abuzurilor în morală; și ataci chiar credința și morala. Exaltarea care se revarsă din cărtulia dumitale îți va aduce mari neajunsuri și chiar cei mai buni prieteni se vor îndoi de sănătatea minții dumitale...

— Ei, firește! mi s-a mai spus că sunt nebun. Dar nebunia crucii de care suferă credincioșii nu e de ieri, de azi. Sunt exaltat, domnule, pentru că și dumneata ai fi în locul meu, pentru că este imposibil să rămâi rece în fața minunilor...

— Ah! Ah! vorbești de minuni, un lucru care mă interesează. Spune-mi, așa, între noi, cu toată buna credință, despre ce fel de minuni este vorba?

— Ei, de care, dacă nu de cele ale profetului Elie, întors pe pământ sub numele de Pierre Michel.

— Înțeleg, vrei să spui Eugène Vintras. Am auzit vorbindu-se despre operele sale. Dar oare face cu adevărat minuni?

Aici domnul Madrolle tresări pe scaunul lui, ridică ochii și mâinile la cer, surâzând, în cele din urmă, cu o condescendență care semăna unei mile profunde.

— Dacă face minuni? Mari!... Uimitoare!... Incontestabile!... Cele mai mari minuni care s-au făcut pe pământ după Iisus Hristos!... Mii de ostii apar pe altarele goale, vinul urca în burdufuri, și nu e o iluzie, e

vin adevărat, de cel mai bun... muzici celeste se aud, parfumuri din alte lumi înmiresmează aerul... şi, în sfârşit, sânge... adevărat sânge uman (medicii l-au examinat!), îţi spun, sânge adevărat, picură şi adeseori curge şiroaie din ostii, desenând caractere misterioase! Spun ceea ce am văzut, am auzit, am atins, am gustat! şi vreţi să rămân nepăsător în faţa unei autorităţi eclesiastice care neagă totul fără să examineze nimic!...

— Permite-mi, domnule, în materie de religie autoritatea este întotdeauna îndreptăţită. În religie binele este ierarhia, răul este anarhia; la ce s-ar reduce, într-adevăr, autoritatea sacerdoţiului dacă susţii, în principiu, că ar trebui să ne încredem simţurilor şi nu deciziilor Bisericii? Biserica nu este mai vizibilă decât toate miracolele dumneavoastră? Cei care văd miracolele şi nu văd Biserica sunt mult mai de plâns decât orbii, căci nu le mai rămâne nici măcar puterea de a se lăsa conduşi...

— Domnule, ştiu şi eu aceste lucruri. Dar Dumnezeu nu poate fi în dezacord cu el însuşi. Nu poate permite ca buna credinţă să fie înşelată. Biserica însăşi nu poate decide că sunt orb când am ochi... Iată ce spune Ian Huss, scrisoarea patruzeci şi trei, spre sfârşit:

„Un doctor mi-a spus: în orice împrejurare, mă voi supune conciliului pentru că atunci totul va fi bun şi legitim pentru mine. Şi adăugă: dacă spune conciliul că nu am decât un ochi, cu toate că am doi, şi atunci îl voi crede. — Dacă lumea întreagă, i-am răspuns eu, ar afirma un asemenea lucru, atât timp cât voi avea mintea întreagă, n-aş putea să fiu de acord cu aceasta, fără să-mi rănesc conştiinţa." Vă voi spune şi eu ca Ian Huss: înainte de a exista o Biserică şi un conciliu, exista adevărul şi raţiunea.

— Vreau să te opresc, domnule. Erai catolic şi nu mai eşti; conştiinţele sunt libere. Vreau numai să-ţi arăt că instituţia infailibilităţii ierarhice în materie de dogmă este într-un alt mod rezonabilă şi mult mai incontestabil adevărată decât toate miracolele lumii. De altfel, nu trebuie să facem orice pentru a păstra pacea? Nu crezi că Ian Huss ar fi fost un om şi mai mare dacă şi-ar fi sacrificat un ochi spre profitul concordiei universale decât să însângereze Europa! Oh! Domnule, să decidă Biserica când vrea că sunt chior; nu i-aş cere decât o favoare, să-mi spună de care ochi, pentru a-l închide şi a privi cu celălalt, cu o dreaptă credinţă ireproşabilă!

— Mărturisesc că nu sunt drept credincios în felul dumitale.

— Mi-am dat seama! Dar să revenim la minuni! Le-ai văzut deci, le-ai atins, le-ai simțit, le-ai gustat; dar să vedem, trecând peste exaltare, vreau să-mi povestești un miracol, amănunțit, precis, și care să fie evident un miracol. Sunt indiscret dacă-ți cer aceasta?

— Absolut deloc, dar, pe care să-l aleg dintre atâtea? Uite, adăugă domnul Madrolle, după o clipă de reflecție, cu un ușor tremur de emoție în voce, profetul e la Londra și noi suntem aici. Ei bine! dacă i-ai cere în gând profetului să-ți trimită imediat comuniunea și dacă într-un loc desemnat de dumneata, într-o pânză, într-o carte, ai găsi la întoarcere ostia, ce ai spune?

— Aș declara faptul inexplicabil prin metodele obișnuite ale criticii.

— Ei bine! Uite un lucru care mi s-a întâmplat adesea, zise domnul demn! Da, domnule, găsesc ostia când o cer; reală, palpabilă, ornată de mici inimioare miraculoase, parcă pictate de Rafael.

Eliphas Lévi, nesimțindu-se în largul lui să discute despre lucruri în care se amestecă un fel de profanare a celor sfinte, își luă rămas bun de la fostul scriitor catolic și plecă meditând la ciudata influență a lui Vintras care tulburase vechea credință și mintea acestui savant.

La numai câteva zile după aceea, kabalistul Eliphas Lévi fu trezit în zorii zilei de un vizitator necunoscut.

Era un om cu părul alb, îmbrăcat în negru, cu expresia unui preot foarte devotat, într-un cuvânt, părând un om foarte respectabil.

Preotul îmi întinse o scrisoare de recomandație concepută astfel:

Scumpe maestre,

Vă trimit un bătrân savant care ar vrea să sporovăiască în compania dumneavoastră despre ebraica vrăjitoriilor. Primiți-l cum l-am primit și eu, și debarasați-vă de el cum puteți.

Al dumneavoastră, întru sfânta Kabala;

Ad. Desbarroles.

— Părinte, i se adresă surâzând Eliphas Lévi după ce citi, sunt la dispoziția domniei tale, nu pot refuza nimic prietenului care mi-a scris, l-ai văzut deci pe excelentul meu discipol, Desbarrolles?

— Da, domnule, am găsit în el un om amabil și foarte învățat. Pe dumneata și pe el vă găsesc demni de adevărul care s-a manifestat prin uluitoarele miracole și revelații pozitive ale arhanghelului Mihail.

— Domnule, ne faceți o mare onoare. Domnul Desbarrolles te-a uimit deci prin știința lui?

— Oh, firește, stăpânește foarte bine secretele chiromanției, numai aruncând o privire în palma mea, mi-a citit toată povestea vieții mele.

— E, într-adevăr, în stare. Dar a intrat în amănunte?

— Destul, domnule, pentru a mă convinge de extraordinarele lui cunoștințe.

— Ți-a spus că ești fostul preot de la Mont-Louis, din dioceza de la Tours? Că ești discipolul cel mai zelos al extaticului Eugène Vintras? Și că te numești Charvoz?

Se produse o veritabilă lovitură de teatru: bătrânul preot, la fiecare dintre aceste propoziții, tresărea pe scaun. Auzindu-și numele păli și se ridică sărind ca ars.

— Ești deci cu adevărat un magician? exclamă el. Charvoz e numele meu, dar nu-l port, acum, mă numesc La-Paraz...

— Știu. La-Paraz e numele mamei dumitale. Ai părăsit, domnule, o poziție de invidiat: aceea a unui preot de canton și un fermecător prezbiteriu pentru a împărtăși existența agitată a unui sectar...

— Spune a unui mare profet!

— Domnule, eu nu mă îndoiesc de perfecta dumitale bună credință, dar permite-mi să examinez puțin misiunea și caracterul profetului dumitale.

— Da, domnule, examenul la lumina zilei, la lumina științei, iată ce am cerut noi. Vino la Londra, domnule, și veți vedea! Miracolele se săvârșesc fără întrerupere.

— Ai fi bun, mai întâi, să-mi dai câteva detalii exacte și conștiincioase despre aceste miracole?

— Da, câte vrei!

Pe loc, bătrânul preot începu să povestească lucruri pe care toată lumea le-ar fi găsit imposibile, dar pe care profesorul de magie le asculta fără să clintească.

Astfel, de exemplu:

Într-o zi, într-un acces de entuziasm, predica în fața altarului său heterodox; douăzeci și cinci de persoane asistau la predică. Un burduf

gol se afla pe altar, burduf bine cunoscut de preotul Charvoz: îl adusese chiar el de la biserica din Mont-Louis și știa perfect că acest vas sfânt nu avea nici labirinturi misterioase, nici fund dublu.

Pentru a vă dovedi că însuși Dumnezeu mă inspiră, le-a spus Vintras, el m-a anunțat că burduful se va umple cu sângele lui sub aparența vinului, și veți putea gusta din viile viitorului, din vinul pe care trebuie să-l bem alături de Mântuitor în împărăția tatălui său...

— Cuprins de uimire și de teamă, continuă părintele Charvoz, am urcat în altar, am luat burduful, m-am uitat în fundul lui: era absolut gol. L-am răsturnat sub ochii tuturor, apoi m-am întors la locul meu, ținând burduful în mâini... Brusc se auzi un zgomot ușor, ca o picătură de apă căzând din plafon în burduf și un strop de vin apăru pe fundul vasului.

Toți ochii se întoarseră spre mine, se uitară în plafon, biata noastră capelă aflându-se într-o încăpere foarte simplă; nu văzură în plafon nici o gaură, nici o crăpătură, nu văzură nimic picurând de acolo și totuși zgomotul picăturilor se întețea... și burduful se umplea văzând cu ochii.

După ce se umplu, am plimbat burduful pe sub ochii asistenței, apoi profetul își înmuie buzele după care gustară cu toții pe rând din vinul miraculos; nici o savoare cunoscută vreodată n-ar fi putut să-i semene...

Ce să vă spun, adăugă părintele Charvoz, despre toate minunile al căror sânge ne uimea zilnic. Mii de ostii rănite și însângerate răsăreau pe altarul nostru. Stigmatele sacre apăreau sub privirile celor care voiau să le vadă. Ostiile albe, mai întâi, se acopereau încet de caractere și inimi însângerate... Să credem oare că Dumnezeu lasă pe mâna diavolului lucrurile cele mai sfinte? sau ar trebui să le adorăm și să credem mai degrabă că a sosit ora supremă și ultima revelație?

Preotul Charvoz, vorbind astfel, avea în voce același tremur nervos pe care Eliphas Lévi îl remarcase la domnul Madrolle. Magicianul clătina din cap gânditor; apoi zise brusc:

— Domnule, ai la îndemână una sau mai multe din aceste ostii miraculoase. Fii bun și arată-mi-le.

— Domnule...

— Le ai, știu! De ce încerci să negi?

— Nu neg, zise abatele Charvoz, dar permite-mi să nu expun investigațiilor incredulității obiectele unei credințe dintre cele mai sincere și mai devotate.

— Părinte, i se adresă grav Eliphas Lévi, incredulitatea este sfidarea ignoranței sigure că se înșeală. Știința nu este incredulă. Cred în convingerea dumitale, pentru că ai acceptat o viață de privațiuni, disprețuită, pentru această credință nefericită. Arată-mi deci ostiile și crede în respectul meu pentru obiectele unei sincere adorații.

— Ei bine! se hotărî preotul Charvoz după încă o clipă de ezitare, am să ți le arăt.

Își descheie nasturii de sus ai jiltecii lui negre scoțând un mic relicvariu de argint în fața căruia îngenunche cu lacrimi în ochi și rugăciuni pe buze; Eliphas se lăsă în genunchi alături de el și abatele deschise relicvariul.

În relicvar se aflau trei ostii, una întreagă, celelalte păreau o cocă frământată cu sânge.

Ostia întreagă avea în mijloc o inimă în relief; un cheag de sânge în formă de inimă părând că se formase chiar în ostie, într-o manieră inexplicabilă. Sângele nu putea fi aplicat din exterior, colorarea prin îmbibare ar fi lăsat partea de deasupra albă. Desenul era același pe ambele părți ale ostiei. Maestrul magiei se înfioră fără voia lui.

Emoția lui nu trecu neobservată de bătrânul preot care, privind încă o dată cu adorație relicvarul, îl închise, scoase un album din buzunar și i-l întinse fără nici o vorbă lui Eliphas Lévi. Era o copie după toate caracterele scrise cu sânge în ostie de când începuseră extaze și miracolelor domnului Vintras.

Erau acolo inimi de toate felurile, embleme de toate genurile. Dar mai ales trei dintre ele stârniră interesul lui Eliphas...

— Părinte, îl întrebă el pe Charvoz, cunoști aceste trei semne?

— Nu, răspunse cu ingenuitate preotul, dar profetul ne asigură că sunt de cea mai mare importanță și că semnificația lor ascunsă ni se va dezvălui curând, adică la sfârșitul timpurilor.

— Ei bine, domnule, zise solemn profesorul de magie, înainte chiar de sfârșitul timpurilor, am să ți le explic: aceste trei semne kabalistice sunt semnătura diavolului!

— Este imposibil, strigă preotul.

— Asta e! reluă foarte hotărât Eliphas.

Iată care sunt aceste semne:

1. Steaua microcosmosului sau pentagrama magică. Steaua în cinci colțuri a masoneriei oculte, steaua în care Agrippa înscria figura umană,

capul în colțul superior, cele patru membre în celelalte patru. Steaua arzând care, răsturnată, este semnul hieroglific al țapului magiei negre, al cărui cap este desenat în interiorul stelei, cele două coarne sus, în dreapta, în stânga urechile și jos barba. Este semnul antagonismului și al fatalității: țapul reprezentând luxura care atacă cerul cu coarnele, semnul detestat chiar în timpul sabatului de inițiații unui ordin superior.

2. Cei doi șerpi hermetici, ale căror capete și cozi, în loc să se apropie în două semicercuri paralele, sunt întoarse înafară, fără linia intermediară reprezentând caduceul. Deasupra capului celor doi șerpi se vede V fatal, furca tiphoniană, caracterul infernului. În stânga și în dreapta, numerele sacre III și VII sunt împinse spre linia orizontală reprezentând lucrurile pasive și secundare. Semnificația acestui caracter:

Antagonismul este etern.

Dumnezeu este lupta forțelor fatale care crează distrugând.

Lucrurile religioase sunt pasive și trecătoare.

Curajul se folosește de ele, războiul profită de pe urma lor și prin ele se perpetuează discordia.

3. În sfârșit, monograma kabalistică a lui Iehova, *jod* și *he*, răsturnate, alcătuiesc, conform învățaților științei oculte, cel mai îngrozitor dintre toate blasfemiile, semnificând în orice fel ai citi-o: Numai fatalitatea există: Dumnezeu și spiritul nu există. Materia este totul, spiritul nu este decât o ficțiune a aceleiași materii în delir. Forma este mai importantă decât ideea, femeia decât bărbatul, plăcerea decât gândirea, viciul decât virtutea; mulțimea decât conducătorii, copiii decât părinții, nebunia decât rațiunea!

Iată ce scria cu semne de sânge pe ostiile pretins miraculoase ale lui Vintras!

Atestăm pe onoarea noastră că toate faptele citate mai sus s-au petrecut întocmai, că am văzut aceste semne și le-am explicat, urmând adevărata știință magică și adevăratele chei ale kabalei.

Discipolul lui Vintras ne făcu de asemenea descrierea veșmintelor pontificale dăruite, zicea el, de Iisus Hristos însuși pretinsului profet în timpul somnului său extatic. Vintras își confecționa veșmintele și se îmbrăca în ele pentru a-și face minunile. Erau roșii. Purta pe frunte o cruce în formă de lingam, în mână o cârjă pastorală al cărei capăt figura o mână cu toate degetele închise, în afară de index și auricular.

Or, totul este aici diabolic, iar lucrul cu adevărat miraculos este intuiția acestor semne ale unei științe pierdute. Înalta magie, sprijinind universul pe cele două coloane ale lui Hermes și Solomon, a împărțit lumea metafizică în două zone intelectuale, una albă și luminoasă, conținând ideile pozitive, cealaltă neagră și întunecată, conținând ideile negative; ea a dat noțiunii sintetice a celei dintâi numele lui Dumnezeu, sintezei celei de a doua numele de Satan.

Lingamul purtat pe frunte este în India marca distinctivă a adoratorilor lui Șiva distrugătorul; semnul, fiind cel al marelui arcan magic care ține de misterul generației universale, a-l purta pe frunte înseamnă a face profesiune de impudoare dogmatică. Or, spun orientalii, ziua în care nu va mai exista pudoare în lume, lumea lăsată în voia desfrăbălării, care este sterilă, va dispărea curând, din lipsa maternității.

Mâna cu cele trei degete închise exprimă negația ternarului, susținând numai forțele naturale.

Vechii hierofanți, cum va explica învățatul și spiritualul nostru prieten Desbarrolles într-o frumoasă carte aflată sub tipar, transformaseră mâna omului într-un rezumat al științelor magice. Indexul, după părerea lor, îl reprezenta pe Jupiter; degetul mijlociu pe Saturn; inelarul pe Apollo sau Soarele. La egipteni, mijlociul era Ops, indexul Osiris și inelarul Horus; degetul mare reprezenta forța generatoare, auricularul abilitatea insinuantă. O mână care-și arată numai degetul mare și auricularul echivalează, în limbajul hieroglific sacru, cu afirmarea exclusivă a pasiunii și a abilității. Ea ar reprezenta traducerea abuzivă și materialistă a superbului dicton al sfântului Augustin: „Iubiți și faceți apoi ce vreți". Să apropiem acum semnul de doctrina domnului Madrolle: „Cel mai imperfect și mai vinovat în aparență act de iubire valorează mai mult decât cea mai minunată dintre rugăciuni". Și vă veți întreba ce forță, independentă de voința și, mai mult sau mai puțin, de știința oamenilor (Vintras este un analfabet, fără nici o instrucție), își formulează dogmele cu semnele îngropate sub ruinele vechii lumi, descoperă misterele cetăților Teba și Eleusis și transcrie cele mai docte fantasme ale Indiei cu alfabetele oculte ale lui Hermes.

Vă voi răspunde ce este această forță, dar mai am să vă relatez o mulțime de minuni, pentru ca totul să se prezinte ca o instrucție juridică. Trebuie, înainte de toate, să completăm dosarul.

Ne vom permite, totuşi, înainte de a trece la alte relatări, să transcriem o pagină din iluminatul german Ludwig Tieck.

„Dacă, de exemplu, aşa cum ne relatează vechea tradiţie, o parte a îngerilor creaţi s-au grăbit să cadă, şi aceştia fură, cu siguranţă, cum ni se mai spune şi astăzi, cei mai străluciţi, se poate, simplu, înţelege prin această cădere că-şi căutau un alt drum, o altă activitate, alte ocupaţii şi o altă viaţă decât acele spirite ortodoxe, pasive care au rămas în locul desemnat, nefolosindu-se de libertatea care le fusese acordată ca un apanaj comun. Căderea lor a fost greutatea formei căruia îi spunem astăzi realitate, un protest al existenţei individuale împotriva resorbţiei în abisurile spiritului universal. Astfel, moartea conservă şi reproduce viaţa; astfel, viaţa devine mireasa morţii... Înţelegeţi acum cine este Lucifer? El este chiar geniul lui Prometeu, forţa care pune lumea în mişcare, dă impuls vieţii şi mişcării însăşi, reglând chiar curgerea formelor succesive. Această forţă, prin rezistenţa ei, echilibră principiul creator. Astfel, elohimii creară lumea. Când, mai pe urmă, oamenii fură aşezaţi pe pământ de Dumnezeu, ca nişte spirite intermediare, în entuziasmul care-i mâna să cerceteze natura şi adâncurile ei, aceştia căzură cu totul sub influenţa superbului şi puternicului geniu, iar când plini de o blândă uimire se aruncară în moarte pentru a descoperi viaţa, de abia atunci au început să existe cu adevărat, firesc, aşa cum se cuvine unor creaturi".

Aceste pagini nu au nevoie de comentarii, ele explică suficient tendinţele spiritualismului sau a doctrinei *spirit*.

De foarte multă vreme această doctrină sau antidoctrină, mai degrabă, tulbură lumea şi o aruncă în abisurile anarhiei universale. Dar legea echilibrului ne va salva pentru că marea mişcare de reacţie a şi început.

Continuăm relatarea fenomenelor.

Un muncitor veni într-o zi la Eliphas Lévi. Era un om de vreo cincizeci de ani, înalt, vorbind cu multă judecată şi privindu-te drept în ochi. Întrebat cu privire la motivul vizitei lui, omul răspunse: „Cred că ştiţi, am venit să vă rog să-mi daţi înapoi ceea ce am pierdut".

Trebuie să spunem, ca să fim sinceri, că Eliphas nu-l cunoştea pe vizitator şi nu ştia ce ar fi putut acesta să piardă. Aşa că-i răspunse: Mă credeţi mult mai vrăjitor decât sunt în realitate; nu ştiu cine

sunteți, nici ce căutați; trebuie deci, dacă credeți că v-aș putea fi de folos la ceva, să-mi explicați și să-mi precizați despre ce este vorba.

— Ei bine, pentru că nu vreți să înțelegeți, recunoașteți-o cel puțin, zise atunci necunoscutul scoțând din buzunar o cărțulie neagră și uzată.

Era cartea cu farmece a papei Honorius.

Cartea lui Honorius conține constituția apocrifă a lui Honorius al II-lea pentru invocarea și stăpânirea spiritelor... și câteva rețete superstițioase... Era manualul preoților răi care se ocupau cu magia neagră în tristele vremuri ale Evului mediu. Se găseau în ea rituri sângeroase, profanări ale liturghiei și ale euharistiei, formule de vrăji malefice, practici pe care numai prostia le poate admite și sfaturi viclene. În sfârșit, era o carte completă în genul ei și, devenind foarte rară în librării, amatorii îi ridicaseră prețul foarte sus în vânzările publice.

— Domnule, continuă muncitorul suspinând, de la vârsta de zece ani, n-am lipsit nici o zi de la slujba mea. Port veșnic cu mine această carte și mă conformez riguros prescripțiilor ei. De ce deci, de un timp, cei care mă vizitau m-au abandonat? Eli, Eli Lamma...

— Opriți-vă, exclamă Eliphas, și nu mai parodiați cele mai formidabile cuvinte pe care o agonie le-a pronunțat vreodată! Ce ființe vă vizitau datorită virtuții acestei cărți? Le cunoașteți? Le-ați promis ceva? Ați semnat un pact?

— Nu, mă întrerupse proprietarul cărții, nu le cunosc și nu mi-am luat față de ei nici un angajament. Știu doar că, dintre ei, șefii sunt buni, intermediarii și buni și răi, inferiorii răi, dar nu orbi, ci doar lipsiți de posibilitatea de a face bine. Cel pe care-l chemăm și care mi-a apărut adesea aparținea ierarhiei celei mai înalte, căci arăta bine îmbrăcat și-mi dădea mereu răspunsuri favorabile. Dar am pierdut o pagină din cartea mea, prima și cea mai importantă, cea care purta semnătura autografă a spiritului și de atunci nu mai apare când îl chem.

Sunt un om pierdut. Gol ca Iov, nu mai am nici forță, nici curaj. Oh! maestre, vă conjur, știu că doar o vorbă să rostiți, numai un semn să faceți și spiritele vă ascultă, fie-vă milă de mine și dați-mi înapoi ceea ce am pierdut!

— Dați-mi cartea, îi ceru Eliphas.

Ce nume avea spiritul pe care-l chemați?

— Îl chema Adonai.

În ce limbă era semnătura lui?

— Nu știu, dar presupun că în ebraică.

— Uite, i se adresă profesorul de înaltă magie, după ce scrise două cuvinte evreiești la începutul și la sfârșitul cărții. Iată cele două semnături pe care spiritele tenebrelor nu le vor contraface niciodată. Mergeți în pace, dormiți bine și nu mai invocați fantomele.

Muncitorul se retrase.

După opt zile, reveni în căutarea omului de știință.

— Mi-ați redat speranța și viața, îi spuse el, mi-a revenit forța, pot acum cu semnăturile pe care mi le-ați dat să ușurez suferința celor chinuiți și să-i vindec pe obsedați de ideile lor, dar pe el nu mai pot să -l revăd și, dacă nu-l voi mai putea revedea niciodată voi fi trist până la moarte. Altădată, era mereu lângă mine, uneori mă atingea și mă trezea noaptea ca să-mi spună tot ceea ce trebuia să știu. Maestre, faceți în așa fel ca să-l pot revedea...

— Pe cine?

— Pe Adonai.

— Știți cine este Adonai?

— Nu, dar aș vrea să-l revăd.

— Adonai este invizibil.

— L-am văzut.

— N-are formă.

— L-am atins.

— El este infinit.

— E aproape de înălțimea mea.

— Profeții spun despre el că marginea veșmântului său, din Orient în Occident, mătură stelele dimineții.

— Avea o haină foarte curată și lenjerie foarte albă.

— Scriptura spune că nu poți să-l vezi fără să mori.

— Avea un chip plăcut și jovial.

— Cum procedați pentru a obține aceste apariții?

— Ei bine, făceam tot ceea ce scrie în carte mare a vrăjilor.

— Cum adică? Chiar sacrificii sângeroase?

— Fără îndoială.

— Nefericitule! Și cine era victima?

La această întrebare muncitorul tresări ușor; păli și privirea lui se tulbură;

— Maestre, ştiţi mai bine decât mine cine e, zise el umil şi în şoaptă. Oh! M-a costat mult, mai ales prima oară, să-i tai dintr-o singură lovitură cu cuţitul magic gâtul acelei creaturi inocente! Într-o noapte, încheiasem săvârşirea riturilor funebre şi mă aşezasem în cerc pe pragul interior al uşii, ultimele rămăşiţe ale victimei se consumau în focul de lemn de arin şi chiparos... Brusc, l-am văzut lângă mine sau l-am simţit trecând... Am auzit un vaiet sfâşietor... ai fi zis că plânge şi de atunci mi se pare că-l aud mereu.

Eliphas se ridică, privindu-l fix pe vizitator. Devenise oare un nebun periculos, capabil să reînnoiască atrocităţile seniorului de Retz? Totuşi, chipul lui se arăta blând şi cinstit. Nu, nu era posibil.

— Dar, în sfârşit... victima cine era?, spuneţi-mi limpede. Bănuiţi că ştiu, şi poate chiar ştiu, dar am motive să vă aud spunându-mi-o.

— Era, urmând mitul magic, un ied de un an, inocent şi fără defecte.

— Un ied adevărat?

— Fireşte. Vă imaginaţi că nu era o jucărie de copil sau vreun animal împăiat.

Eliphas respiră.

— Ei, hai! se gândi el, nu e chiar un vrăjitor vrednic de rug. Nu ştie că abominabilii autori de cărţi vrăjitoreşti, când vorbeau de un ied nevinovat, se refereau, de fapt, la un copil.

— Ei, bine, i se adresă el celui care venise să-l consulte, daţi-mi detalii asupra viziunilor dumneavoastră. Ceea ce povestiţi mă interesează foarte mult.

Vrăjitorul, pentru că trebuie să-i spunem pe nume, îi povesti atunci o serie de fapte ciudate ale căror martori fuseseră două familii, fapte identice cu cele ale domnului Home: mâini ieşind din pereţi, mobile mişcate din loc, apariţii fosforescente. Într-o zi, temerarul ucenic vrăjitor îndrăznise să-l cheme pe Astaroth şi văzuse apărând un monstru gigant cu trupul de purcel şi capul împrumutat de la un bou colosal. Povestea totul cu un accent foarte veridic, cu certitudinea de a-l fi văzut, excluzând orice fel de îndoială asupra bunei credinţe şi totalei convingeri a povestitorului. Eliphas, artist în magie, se minuna de această întâmplare. În plin secol XIX, un vrăjitor adevărat din evul mediu, naiv şi convins! Un vrăjitor care văzuse pe Satan sub numele lui Adonai, Satan îmbrăcat ca un burghez şi pe Astaroth sub forma lui adevărată, diabolică! Ce obiect de artă! Ce bogăţie de arheologie!

— Prietene, i se adresă el noului său discipol, vreau să te ajut să găseşti ce spui că ai pierdut. Ia cartea mea, respectă prescripţiile ritualului şi vino la mine peste opt zile.

După opt zile, o nouă întrevedere, în care muncitorul declară că este inventatorul unei maşini de salvare de cea mai mare importanţă pentru marină. Maşina era perfect ansamblată; nu lipsea decât un lucru... nu funcţiona: un defect imperceptibil se opunea mişcării. Ce defect? Numai spiritul celui rău putea să ştie. Trebuia deci în mod absolut invocat!...

— Să nu faci asta, i-a zis Eliphas; rosteşte mai bine timp de nouă zile această invocaţie kabalistică (şi-i înmână o hârtie manuscris). Începe chiar din seara asta şi vino mâine să-mi spui ce ai văzut, căci la noapte vei vedea spiritul manifestându-se.

A doua zi omul nostru nu lipsi de la întâlnire.

— M-am trezit brusc, povesti el, pe la ora unu dimineaţa. Am văzut în faţa ochilor o lumină mare, şi în lumină un braţ de umbră care trecea prin faţa ochilor ca şi cum ar fi vrut să mă magnetizeze. Am adormit la loc şi numai după câteva minute, trezindu-mă din nou, am văzut aceeaşi lumină, dar îşi schimbase locul. Trecuse de la stânga la dreapta şi pe fondul luminos distingeam silueta unui om cu braţele încrucişate care mă privea.

— Cum era?

— Aproape de înălţimea şi corpolenţa dumneavoastră.

— E bine. Duceţi-vă acasă şi continuaţi să faceţi ceea ce v-am spus.

Nouă zile trecură şi vizita adeptului se repetă; de data aceasta era radios şi precipitat. Imediat ce-l zări pe Eliphas, exclamă:

— Mulţumesc, maestre, maşina funcţionează, persoane pe care nu le cunosc au pus la dispoziţia mea fondurile necesare pentru definitivarea întreprinderii mele, mi-am regăsit somnul, şi toate acestea datorită puterii dumneavoastră.

— Spuneţi, mai degrabă, că datorită credinţei şi supunerii dumneavoastră. Şi acum, am de lucru... Ei bine, de ce ai acest aer rugător, ce mai vreţi de la mine?

— Oh! Dacă aţi vrea!...

Ei bine, ce n-aţi obţinut din tot ceea ce aţi dorit şi chiar mai mult decât mi-aţi cerut, pentru că de bani nu mi-aţi spus nimic.

— Da, fireşte, suspină celălalt, dar tare aş vrea să-l mai revăd!

— Sunteţi de nevindecat! remarcă Eliphas.

La numai câteva săptămâni după aceea, profesorul de înaltă magie fu trezit la ora două dimineaţa de o durere ascuţită în cap. Câteva clipe se temu de o congestie cerebrală, se ridică, aprinse lampa deschise fereastra, se plimbă prin birou, apoi calmat de aerul proaspăt al dimineţii se culcă la loc şi, adormind profund, avu un coşmar; văzu, cu o puternică aparenţă de realitate, pe uriaşul cu cap de bou scheletic despre care îi vorbise muncitorul mecanic. Monstrul îl urmărea şi se înverşuna împotriva lui. Când se trezi, era ziua mare şi cineva bătea la uşă. Eliphas se ridică, îşi aruncă pe el un halat şi deschise; era muncitorul.

— Maestre, zise el intrând grăbit şi alarmat, cum vă simţiţi?

— Foarte bine, îi răspunse Eliphas.

— În noaptea care a trecut, (n-aţi simţit nici un pericol), pe la ora două dimineaţa?

Eliphas nu înţelegea întrebarea, pentru că nu-şi mai aducea aminte de indispoziţia din cursul nopţii.

— Un pericol? Nu, după câte îmi amintesc.

— N-aţi fost asaltat de un monstru care încerca să vă strângă de gât? Nu v-a durut?

Eliphas îşi aduse aminte.

— Da, desigur, am avut un început de apoplexie şi am visat oribil. Dar de unde ştiţi?

— La aceeaşi oră, o mână invizibilă m-a lovit pe umăr şi m-am trezit pe loc. Visam că vă aflaţi în ghearele lui Astaroth. M-am ridicat în capul oaselor şi o voce mi-a şoptit la ureche: ridică-te şi du-te să-ţi ajuţi maestrul. E în pericol. M-am sculat cu mare grabă. Dar de unde să alerg mai întâi? Ce pericol vă ameninţa? Acasă sau în altă parte? Vocea nu-mi spusese nimic. M-am hotărât atunci să aştept răsăritul soarelui şi imediat ce s-a zărit de ziua, am alergat şi iată-mă.

— Mulţumesc, prietene, îi zise magicianul întinzându-i mâna, în noaptea trecută mi s-a urcat puţin sângele la cap, dar acum mă simt perfect. Fiţi liniştit şi întoarceţi-vă la munca dumneavoastră.

Oricât de ciudate ar părea faptele pe care vi le-am povestit, tot ne mai rămâne să vă dezvăluim o dramă funebră, chiar mai extraordinară.

E vorba de un eveniment sângeros care, la începutul acestui an, a îndoliat şi stupefiat Parisul şi întreaga creştinătate; eveniment despre care nimeni n-a bănuit că nu era străin de magia neagră.

Iată ce s-a întâmplat:

În timpul iernii, la începutul anului acesta, un librar îl înştiinţă pe autorul cărţii *Dogme et Rituel de la haute magie* că un preot îi caută adresa, manifestându-şi o mare dorinţă să-l vadă. Eliphas Lévi nu se simţi atât de încrezător încât să-l primească fără precauţii pe vizitator; îi indică o casă prietenă unde se va duce însoţit de prietenul lui fidel, Desbarrolles. La ora şi ziua stabilită se duseră, într-adevăr la doamna A... unde-l găsiră pe preotul care-i aştepta.

Era un tânăr, destul de slab, cu nasul ascuţit şi coroiat, cu ochii albaştri şi terni. Fruntea osoasă şi streşinită era mai mult largă decât înaltă, capul îi era alungit în spate, părul drept şi scurt, despărţit în cărare pe o parte, era de un blond cenuşiu spre şaten deschis, dar cu o nuanţă specială şi dezagreabilă. Gura îi era senzuală şi provocatoare; manierele afabile, vocea blândă şi pronunţia cam defectuoasă. Întrebat de către Eliphas Lévi în legătură cu scopul vizitei, acesta îi răspunse că era în căutarea cărţii de vrajă a papei Honorius şi că ar fi vrut să se informeze pe lângă profesorul de ştiinţe oculte asupra modalităţii de a-şi procura cărţulia neagră, devenită aproape imposibil de găsit.

— Aş da bucuros o sută de franci pe un exemplar, zise el.

Lucrarea în sine nu valorează nimic, zise Eliphas. Ea conţine o constituţie pretinsă a lui Honorius al II-lea pe care o puteţi găsi poate citată de vreun erudit colecţionar de constituţii apocrife; căutaţi în biblioteci.

— Aşa voi face, pentru că petrec la Paris aproape tot timpul în bibliotecile publice.

— Nu sunteţi ocupat în vreo parohie din Paris?

— Nu, nu mai sunt. Am funcţionat un timp în parohia Saint-Germain-l'Auxerrois.

— Iar acum vă ocupaţi cu nişte cercetări curioase despre ştiinţele oculte, după câte văd.

— Nu chiar; dar urmăresc realizarea unui gând... am ceva de făcut.

— Nu pot să bănuiesc că ar putea fi o operaţie de magie neagră, ştiţi ca şi mine, părinte, că Biserica a condamnat dintotdeauna şi

condamnă şi astăzi sever tot ceea ce se leagă de aceste practici interzise.

Un surâs palid, marcat de un fel de ironie sarcastică fu tot răspunsul abatelui şi conversaţia se încheie.

Totuşi, chiromantul Desbarrolles privi atent mâna preotului; acesta bagă de seamă şi, după o explicaţie firească, abatele îi întinse de bună voie mâna ghicitorului în palmă. Desbarrolles încruntă din sprâncene şi păru încurcat. Mâna era umedă şi rece, degetele netede şi spatulate; Muntele lui Venus sau partea din palmă care corespunde degetului mare bine dezvoltat, linia vieţii scurtă şi sfâşiată, cruci în mijlocul palmei, stele pe muntele lunii.

Părinte, i se adresă Desbarrolles, dacă n-aţi poseda o solidă instrucţie religioasă, aţi putea foarte uşor să deveniţi un periculos sectar, pentru că sunteţi înclinat spre misticismul cel mai exagerat pe de o parte, iar pe de altă parte spre cea mai concentrată încăpăţânare şi lipsa de comunicare pe care am întâlnit-o vreodată. Căutaţi mult, dar şi mai mult imaginaţi şi, cum nu vreţi să încredinţaţi nimănui închipuirile dumneavoastră, ele ar putea lua asemenea proporţii încât să vă devină veritabili duşmani. Obişnuinţele vă sunt contemplative şi lipsite de forţă, dar e somnolenţa a cărei trezire poate fi primejdioasă. Sunteţi înclinat spre o pasiune care în starea dumneavoastră... Mă iertaţi, domnule, cred că depăşesc limitele discreţiei.

— Spuneţi tot, domnule, sunt capabil să ascult până la capăt şi chiar doresc să ştiu.

— Ei bine! dacă, aşa cum nu mă îndoiesc că o veţi face, aţi întoarce în beneficiul carităţii toată această agitaţie neliniştită pe care v-o dau tulburările inimii, aţi putea adesea fi binecuvântat pentru facerea de bine.

Abatele mai schiţă încă o dată acel surâs echivoc şi fatal care dădea chipului său o expresie specială şi ciudată.

Se ridică, îşi luă rămas bun, fără să-şi spună numele de care nimeni nu se gândise să-l întrebe.

Eliphas şi Desbarrolles îl conduseră până la scară din respect pentru demnitatea lui de preot.

Din capul scării, el se întoarse şi zise încet:

— În curând veți auzi ceva... Veți auzi vorbindu-se despre mine, adăugă el, rostind apăsat fiecare cuvânt. Schiță un salut cu mâna și capul și coborî scara.

Cei doi prieteni se întoarseră la doamna A...

— Iată un personaj ciudat, rosti Eliphas. Mi s-a părut că-l văd pe Pierrot Fumnambulul într-un rol de trădător. Ceea ce ne-a spus la plecare seamănă a amenințare.

— L-ai intimidat, remarcă doamna A... înainte de a sosi, începuse să-și mărturisească gândurile, dar i-ați vorbit despre conștiință și despre legile Bisericii și n-a mai îndrăznit să spună ceea ce voia.

— Ei, ce voia?

— Să-l vadă pe diavol.

— Credea oare că-l am în buzunar?

— Nu, dar știa că predați cursuri de magie și kabală, și spera că-l veți ajuta în întreprinderea lui. Ne-a povestit, fiicei mele și mie, că în presbiteriul său de la țară, l-a invocat într-o seară cu ajutorul unei cărți de vrăjitorie populară. S-a stârnit atunci, ne-a povestit el, un vârtej care părea să dărâme presbiteriul, grinzile gemeau, lemnăria troznea, ușile se zbăteau în țâțâni, ferestrele se deschiseră cu o bufnitură și se auziră șuierături în toate colțurile casei. A așteptat să vadă imaginea formidabilă, dar n-a văzut nimic, nici un monstru nu s-a arătat, într-un cuvânt, diavolul n-a vrut să se arate. Iată de ce caută cartea de vrăji a lui Honorius, speră să găsească în ea invocații mai puternice și ritualuri mai eficace.

— Într-adevăr! dar omul acesta este un monstru sau un nebun.

Cred că e pur și simplu îndrăgostit, zise Desbarrolles. E muncit de o pasiune absurdă și nu speră nimic decât cu ajutorul diavolului.

— Dar de ce ne-a spus că vom mai auzi despre el?

— Cine știe? Se gândește probabil s-o răpească pe regina Angliei sau pe sultana Validé.

Conversația se opri aici și un an trecu fără ca doamna A... sau Desbarrolles și Eliphas să mai audă vorbindu-se de preotul necunoscut.

În noaptea de unu spre doi ianuarie a anului 1857, Eliphas Lévi se trezi brusc, tulburat de un vis bizar și funebru. I se păruse că se află într-o încăpere ruinată, în stil gotic, asemănătoare cu o capelă părăsită a unui vechi castel. O ușă ascunsă de o draperie neagră dădea în odaie, în spatele draperiei se ghicea lumina roșietică a

lumânărilor și Eliphas, îndemnat de curiozitate se apropie de draperia neagră... Atunci draperia se întredeschise, o mână se ivi și-l apucă de braț pe Eliphas. Nu văzu pe nimeni, dar auzi o voce în ureche:

— Vino să-l vezi pe tatăl tău murind!

Magicianul se trezi cu inima bătând și fruntea scăldată de sudoare.

Ce voia să spună visul? Tatăl lui era mort de multă vreme: de ce mi s-a spus că e gata să moară și de ce avertismentul m-a tulburat atât de tare?

În noaptea următoare, același vis reveni, în aceleași circumstanțe și Eliphas Lévi auzi din nou vocea zicându-i:

— Vino să-l vezi pe tatăl tău murind!

Repetarea coșmarului îl impresionă adânc pe Eliphas: acceptase pentru ziua de 3 ianuarie o invitație la cină, într-o societate veselă, le scrise ca să se scuze, era foarte puțin dispus să participe la veselia unui banchet între artiști. Rămase deci în biroul lui; timpul era mohorât; la prânz primi vizita unui discipol, vicontele de M... Ploaia întețindu-se foarte tare, Eliphas oferi vicontelui umbrela dar aceasta refuza s-o primească. Urmă un schimb de politețuri după care Eliphas se hotărî să-l conducă pe viconte. Când ieși, răpăiala încetase, vicontele găsi o trăsură, iar Eliphas, în loc să se întoarcă acasă, traversă mașinal Luxembourgul, ieși pe poarta care dădea în strada Enfer și se trezi în fața Panteonului.

Un rând dublu de maghernițe improvizate pentru rugăciunile celor nouă zile ale Sfintei Gènevièveindica pelerinilor drumul spre Saint-Etienne-du-Mont. Eliphas, a cărui inimă tristă era dispusă la rugăciune, urma această cale și intră în biserică; putea fi cam ora patru după amiaza.

Biserica era plină de credincioși și slujba se desfășura cu o solemnitate extraordinară. Prapurii parohiilor orașului precum și ale împrejurimilor atestau venerația publică închinată acestei fecioare care salvase Parisul de foame și invazii. În fundul bisericii, mormântul sfintei Geneviève strălucea răsfrângând lumina. Se intonau litanii și procesiunea părăsi stranele.

După crucea însoțită de slujitorii ei și urmată de copiii de cor, venea prapurul Sfintei Geneviève; pe două rânduri, înaintau femeile închinătoare cultului sfintei, îmbrăcate în negru cu un voal alb pe cap, purtând la gât, legată cu o panglică albastră, medalia ilustrând legenda,

iar în mână o lumânare cu un felinar gotic în vârf, așa cum o reprezintă tradiția în imaginile despre sfântă. În vechile legende, sfânta Geneviève poartă întotdeauna o medalie la gât, cea dăruită de sfântul Germain d'Auxerre, și ține o lumânare în mână pe care demonul se străduiește s-o stingă, dar miraculos apărată de suflul spiritului rău, un mic tabernacol.

După femei, venea clerul, iar la urmă venerabilul arhiepiscop de Paris, cu mitra albă și mantia preoțească susținută de doi vicari; prelatul, sprijinit în cârja, înainta încet și binecuvânta în stânga și în dreapta mulțimea care îngenunchea la trecerea lui. Eliphas îl vedea pe arhiepiscop pentru prima oară și-i cercetă trăsăturile feței. Ele exprimau bonomie și blândețe; dar se mai putea observa și o mare oboseală și chiar o suferință nervoasă foarte greu de ascuns.

Procesiunea înainta, traversând naosul până în pragul bisericii, întorcându-se prin stânga ușii de la intrare, se oprea la mormântul sfintei Geneviève după care, revenea prin dreapta, continuându-și litania.

Un grup de credincioși urmau procesiunea, venind imediat în spatele arhiepiscopului.

Eliphas se amestecă în acest din urmă grup pentru a traversa mai ușor mulțimea care se aduna în urmă și a ajunge la ușa bisericii, visător și emoționat de această pioasă solemnitate. Capul procesiunii reintrase în strane, arhiepiscopul păși singur, iar cei doi vicari rămaseră mai în urmă ținând mantia pe care o trăgeau astfel înapoi, în așa fel încât pieptul prelatului se descoperise lăsând să se vadă broderiile etolei.

Cei care veneau în urma arhiepiscopului îl văzură tresărind și se auzi o exclamație rostită cu voce tare, dar parcă fără voce și fără sunet. Ce spusese? Se pare că: jos zeițele! lumea crezu întâi că n-a auzit bine pentru că vorbele nu aveau nici un sens. Totuși exclamația se repeta de două sau trei ori, cineva țipa: salvați-l pe arhiepiscop! alte voci răspunseră: la arme! mulțimea o luă atunci la fugă, răsturnând scaunele și oprelistile, și se îndreptă spre uși țipând. Plânsete de copii, țipete de femei, și Eliphas, târât de mulțime fu scos afară din biserică; ultimele priviri pe care le mai aruncă în urmă fură uluite de un teribil și de neuitat tablou.

În mijlocul unui cerc lărgit de groaza celor care-l înconjurau, prelatul stătea singur în picioare, sprijinit de cârja lui, și susținut numai de

rigiditatea mantiei lui pe care vicarii o lăsaseră din mâini și care atârna acum până la pământ.

Capul arhiepiscopului stătea întrucâtva răsturnat, ochii priveau în sus, iar mâna în care nu ținea cârja se înălța spre cer. Atitudinea lui era cea pe care Eugène Delacroix a dat-o episcopului de Liège, asasinat de bandiții lui Sanglier în Ardeni: era în gestul lui toată epopeea unui martir, o acceptare și o ofrandă, o rugăciune pentru poporul lui și iertarea pentru călău.

Cum ziua era spre apusul ei, biserica începea să se întunece. Arhiepiscopul, cu brațul ridicat spre cer și luminat de ultimele raze care se strecurau prin geamurile naosului, se detașa pe fundalul întunecat, unde abia dacă se mai distingea un piedestal fără statuie pe care stăteau scrise cele două cuvinte ale răstignirii lui Hristos: *ecce homo*. Mai în fund, o pictură apocaliptică reprezenta cele patru flageluri gata să se năpustească asupra lumii și vârtejurile infernului urmând dârele prăfuite ale calului palid al morții.

În fața arhiepiscopului, un braț ridicat, profilându-se în penumbră ca o siluetă infernală, agita un cuțit. Sergenții orașului înaintară cu sabia în mână.

Și în timp ce tot acest tumult se desfășura lângă zidurile bisericii, litaniile continuau în strane ca și cum armonia sferelor cerești se perpetuează, atentă la revoluțiile și neliniștile noastre.

Eliphas Lévi, purtat de mulțime, ieșise prin ușă din dreapta. Aproape în același moment poarta din stânga se deschise violent și un grup furios se repezi afară din biserică.

Acest grup se învârtea în jurul unui om pe care vreo cincizeci de brațe păreau să-l țină, pe care o sută de pumni păreau gata să-l lovească.

Mai târziu omul acesta s-a plâns că a fost maltratat de sergenții orașului, dar atât cât puteai să vezi în mijlocul tumultului, sergenții orașului îl protejau de fapt împotriva exasperării mulțimii.

Femeile alergau după el țipând: Să fie ucis!

— Dar ce a făcut? întrebau alte voci.

— Nemernicul! l-a lovit pe arhiepiscop cu pumnul, povesteau femeile.

Alte persoane ieșeau din biserică și zvonuri contradictorii se încrucișau.

— Arhiepiscopului i s-a făcut frică și a leșinat, ziceau unii.

— A murit, răspundeau alții.

— Ați văzut cuțitul? adăugă un nou interlocutor. Era lung cât o sabie și sângele șiroia pe lamă.

Bietul părinte, și-a pierdut un pantof, remarcă o femeie în vârstă, cu palmele împreunate.

Nu e nimic! nu e nimic! strigă atunci o plasatoare. Vă puteți întoarce în biserică; monseniorul n-a fost rănit, așa au declarat din amvon.

Mulțimea făcu o mișcare ca pentru a se întoarce în biserică.

— Ieșiți! ieșiți! se auzi chiar în aceeași clipă vocea gravă și dezolată a unui preot, slujba nu mai poate fi continuată! Vom închide biserica; e profanată.

— Cum se simte arhiepiscopul? întrebă atunci cineva.

— Domnule, răspunse preotul, arhiepiscopul e în agonie și chiar în clipa asta în care eu stau de vorbă cu dumneata poate moare!

Mulțimea se risipi consternată pentru a răspândi funebra veste în tot Parisul.

Eliphas mai trecu printr-o întâmplare bizară care-l făcu să mai uite profunda durere resimțită din pricina a ceea ce se petrecuse.

În plină viermuială a mulțimii, o bătrânică se apropie de el, părea o femeie respectabilă la prima vedere, îl luă de braț, cerându-i ajutor.

Își făcu o datorie din a răspunde acestui apel și când fură destul de departe de mulțime, doamna exclamă:

— Ce fericită sunt că am întâlnit un om îndurerat de această crimă de care se bucură acum atâția nemernici!

— Ce spuneți, doamnă? Cum ar putea să existe persoane atât de josnice încât să se bucure de o asemenea nenorocire?

— Tăcere! îi atrase atenția bătrâna, să nu ne audă cineva... Da, adăugă ea în șoaptă, sunt oameni încântați de ceea ce s-a întâmplat și, uite, acolo, chiar adineaori, era un om cu o înfățișare sinistră care spunea lumii speriate când era întrebat ce s-a întâmplat...

„Oh! Nu-i nimic! A căzut un păianjen!"

— Nu, doamnă, ați auzit greșit. Mulțimea n-a îndurat cuvântul lui nerușinat și omul a fost imediat prins.

— Să dea Dumnezeu ca toată lumea să gândească asemenea domniei tale, îi răspunse doamna.

Şi apoi adăugă: Aş dori să vă rugaţi pentru mine, văd că sunteţi un om al lui Dumnezeu.

— Poate nu toată lumea gândeşte la fel, răspunse Eliphas.

— Ce ne interesează pe noi lumea? reluă doamna foarte apăsat, ea e mincionoasă, calomniatoare, lipsită de pietate! Vă vorbeşte poate şi pe dumneavoastră de rău! Nu m-aş mira, dacă aţi şti, ce se spune pe seama mea, aţi înţelege de ce dispreţuiesc atât opinia lumii.

— Lumea vă vorbeşte de rău, doamnă!

— Fireşte, şi chiar îmi pune în cârcă rele foarte mari.

— Cum aşa?

— Mă acuză de sacrilegiu.

— Mă îngroziţi. De ce fel de sacrilegiu, dacă nu vă supăraţi?

— De o nedemnă comedie pe care eu aş fi jucat-o pentru a trage pe sfoară doi copii pe muntele de la Salette.

— Cum? Dumneavoastră sunteţi...

— Sunt domnişoara de la Merlière.

— Am auzit vorbindu-se de procesul dumneavoastră, domnişoară, şi de scandalul pe care l-a provocat, dar mi se pare că vârsta dumneavoastră şi simţul răspunderii ar trebui să vă pună la adăpost de o asemenea acuzaţie.

— Veniţi să-mi faceţi o vizită, domnule, şi am să vă prezint avocatului meu, domnul Favre, e un om de talent pe care aş vrea să-l convertesc spre Dumnezeu.

Vorbind astfel, cei doi interlocutori ajunseră în strada Vieux-Colombier. Doamna mulţumi cavalerului ei improvizat şi-şi reînnoi invitaţia de a veni s-o vadă.

— Mă voi strădui, îi promise Eliphas. Dar, dacă vin, întreb la portar de domnişoara de la Merlière?

— Să vă păzească sfântul, nu mă cunoaşte nimeni cu acest nume; întrebaţi de domnişoara Dutruck.

— Dutruck, fie, doamnă, vă prezint umilele mele respecte.

Şi se despărţiră.

Începu procesul asasinului. Eliphas, citind în ziare, că acesta era preot, că făcuse parte din clerul de la Saint-Germain-l'Auxerrois, că fusese preot de ţară, că părea exaltat până la furie, îşi aduse aminte de preotul palid care căutase cu un an în urmă cartea de farmece a lui Honorius. Dar semnalmentele care se dădeau acestui criminal în jurnale

derutau amintirile profesorului de magie. Într-adevăr, părul lui era negru... Nu e el deci, se gândea Eliphas. Şi, totuşi, mai am încă în urechi şi în memorie vorbele care şi-ar găsi acum o explicaţie prin aceasta oribila crimă:

— Curând veţi auzi ceva. În curând veţi auzi despre mine.

Procesul se desfăşură cu oribilele peripeţii pe care toată lumea le ştie şi acuzatul fu condamnat la moarte.

A doua zi, Eliphas citi într-o gazetă judiciară relatarea acestei scene, nemaipomenită în analele justiţiei; dar ochii i se înceţoşară când în dreptul semnalmentelor citi: „blond".

— El trebuie să fie, îşi zise profesorul de magie.

La numai câteva zile, o persoană care putuse să-i deseneze profilul în timpul unei audiţii veni să i-l arate lui Eliphas.

— Lăsaţi-mă să copiez desenul, ceru el înfiorat de groază.

Făcu o copie şi i-o duse amicului său Desbarrolles pe care îl întrebă, fără alte explicaţii:

— Cunoşti acest chip?

— Da, îi răspunse acesta cu fermitate: stai, e preotul misterios pe care l-am văzut la doamna A... şi care voia să facă invocaţii magice.

— Ei bine! prietene, mi-ai confirmat trista mea convingere. Omul pe care l-am văzut, nu-l vom mai vedea, mâna pe care aţi examinat-o a devenit o mână însângerată. Am auzit despre el, aşa cum ne-a spus la plecare; ştii cum îl cheamă pe acel preot palid?

— Oh! Dumnezeule! zise Desbarrolles schimbându-se la faţă, mi-e frică să aflu.

— Ei bine! Acum ştii, e nefericitul Louis Verger!

La câteva săptămâni după cele povestite mai sus, Eliphas Lévi stătea de vorbă cu un librar a cărui specialitate era să colecţioneze cărţi rare de ştiinţe oculte.

Venise vorba de cartea de vrăji a lui Honorius.

Acum nu se mai găseşte. Ultimul exemplar pe care l-am avut în mână l-am cedat unui preot pentru o sută de franci.

— Un preot tânăr! Vă mai amintiţi cum arăta?

— Oh! Perfect! Dar şi dumneavoastră trebuie să-l cunoaşteţi pentru că mi-a spus că v-a văzut, eu l-am trimis la dumneavoastră!

Astfel, fără nici o îndoială, nefericitul preot găsise fatala carte, se ocupase de invocaţii şi se pregătise pentru crimă printr-o serie de

sacrilegii, căci iată în ce consta invocaţia infernală conform cărţii lui Honorius.

„Alegeţi un cocoş negru căruia să-i daţi numele spiritului întunericului pe care vreţi să-l invocaţi.

Ucideţi cocoşul, păstrând limba, inima şi prima pană a aripii stângi.

Uscaţi limba şi inima şi prefaceţi-le în pulbere.

În ziua aceea nu mâncaţi carne şi nu beţi vin.

Marţi, în zorii zilei, spuneţi rugăciunea îngerilor.

Desenaţi chiar pe altar cu pana de cocoş muiată în vinul sfinţit semnăturile diabolice (cele ale domnului Home şi ale ostiilor însângerate ale lui Vintras).

Miercuri, pregătiţi o lumânare din ceară galbenă; sculaţi-vă la miezul nopţii şi, singur în biserică, rostiţi slujba morţilor.

Amestecaţi în această slujbă invocaţiile infernale.

Încheiaţi slujba la lumina unei singure lumânări pe care o veţi stinge la sfârşit, rămânând în biserica astfel profanată până la răsăritul soarelui.

Joi, amestecaţi în apa sfinţită pulberea de limbă şi inimă ale cocoşului negru şi daţi-o s-o bea unui miel mascul de nouă zile..."

Mâna refuză să scrie restul. Un amestec de practici abrutizante şi atentate revoltătoare, destinate să ucidă pentru totdeauna judecata şi conştiinţa.

Dar, pentru a intra în legătură cu fantoma răului absolut, pentru a realiza fantoma pe care s-o poţi pipăi şi atinge, nu e absolut obligatoriu să fii fără raţiune şi fără conştiinţă?

Iată fără îndoială secretul acestei incredibile perversiuni, al acestor furii ucigaşe, al acestei uri maladive împotriva oricărei ordini, a oricărei magistraturi, a oricărei ierarhii, al acestei furii împotriva dogmei care sanctifică pacea, ascultarea, blândeţea şi puritatea sub emblema atât de emoţionantă a unei mame.

Nefericitul se credea sigur de nemurirea lui. Împăratul, credea el, va fi obligat să-l graţieze, un exil onorabil îl va aştepta, crima îi va aduce o imensă popularitate, scrierile lui vor fi plătite în aur de către librari. Se va îmbogăţi, va atrage atenţia unei femei şi se va însura dincolo de mări. Prin asemenea promisiuni fantoma demonului îl îndemna odinioară să comită crimă după crimă pe Gilles de Laval, senior de

Retz. Un om capabil să-l invoce pe diavol, urmând ritualurile cărţii lui Honorius, a ajuns atât de departe pe drumul răului că e dispus la toate halucinaţiile şi la toate himerele. Astfel, Verger adormea, într-un pat de sânge pentru a visa nu ştiu ce abominabil Panteon; s-a trezit pe eşafod.

Aberaţiile perversiunii însă nu constituie o nebunie; execuţia acestui nemernic a dovedit-o.

Se ştie ce rezistenţă disperată a opus călăilor. E o trădare, eu nu pot să mor astfel! O oră numai, încă o oră pentru a scrie împăratului! Împăratul trebuie să mă salveze.

Cine îl trăda?

Cine îi promisese viaţa?

Cine îl asigurase dinainte de o clemenţă imposibilă, care ar fi revoltat conştiinţa publică?

Întrebaţi cartea lui Honorius!

Două lucruri din această întâmplare tragică se referă la fenomenele domnului Home: vuietul furtunii auzit de preotul cel rău în timpul primelor sale invocaţii şi tulburarea care-l împiedica să-şi dezvăluie gândurile până la capăt în prezenţa lui Eliphas Lévi.·

Mai putem remarca apariţia acelui om sinistru care se bucura de doliu public, rostind vorbe infernale în mijlocul lumii consternate, apariţie sesizată numai de extatica de la Salette, acea prea celebră domnişoară de la Merlière, părând o bună şi respectabilă persoană, dar care era extrem de exaltată în realitate şi capabilă poate să acţioneze şi să vorbească fără voia ei, sub influenţa unui soi de somnambulism ascetic.

Aceste vorbe de somnambul ne readuc la domnul Home.

Ne vom ţine promisiunea.

Domnul Home este un bolnav atins de un somnambulism contagios.

Aceasta este aserţiunea.

Ne rămâne datoria de a explica şi demonstra aserţiunea.

Explicaţia şi demonstraţia, pentru a fi complete, cer un studiu cât o carte.

Cartea există şi o vom publica curând.

Titlu ei este:

Raţiunea minunilor sau diavolul în faţa ştiinţei.

De ce diavolul?

— Pentru că noi am demonstrat prin fapte ceea ce domnul de Mirville numai presimţise incomplet.

Spunem incomplet, pentru că diavolul este pentru domnul de Mirville, un personaj fantastic, în timp ce pentru noi el este întrebuinţarea abuzivă a unei forţe a naturii.

Un medium spune: Infernul nu este un loc, este un stat.

Mai putem adăuga: Diavolul nu este nici o persoană, nici o forţă, este un viciu şi, în consecinţă, o slăbiciune.

Să revenim o clipă la studiul fenomenelor.

Mediumurile sunt în general fiinţe bolnave şi mărginite.

Ele nu pot să facă nimic extraordinar în faţa persoanelor calme şi instruite.

Trebuie să fii obişnuit cu ei pentru a vedea şi a simţi ceva.

Fenomenele nu sunt aceleaşi pentru toţi asistenţii. Astfel, acolo unde unul vede o mână, celălalt nu va zări decât un abur albicios.

Persoanele impresionabile la magnetismul domnului Home suferă de un fel de migrenă; li se pare că salonul se învârte cu ele şi că temperatura scade foarte repede.

Minunile, vrăjile se săvârşesc mai bine în faţa unui număr mic de martori, aleşi chiar de medium.

Într-o reuniune de persoane care asistă la minuni, se poate întâmpla ca una să nu vadă nimic.

Printre persoanele care privesc, nu toţi văd acelaşi lucru.

Astfel, de exemplu:

Într-o seară, la doamna B..., mediumul făcu să apară copilul pe care această doamnă îl pierduse. Numai doamna B... vedea copilul, contele de M... vedea numai un abur alb în formă de piramidă, celelalte persoane nu vedeau nimic.

Toată lumea ştie că anumite substanţe, haşişul, de exemplu, îmbată fără să-ţi ia minţile, făcându-te însă să percepi o realitate care nu există.

O mare parte a fenomenelor domnului Home aparţin unei influenţe naturale cu cea a haşişiului.

Iată de ce mediumul nu operează decât în faţa unui număr mic de persoane alese de ei.

Restul acestor fenomene le putem atribui puterii magnetice.

A vedea ceva alături de domnul Home nu este un indiciu suficient de sigur pentru sănătatea celui care vede.

Şi, chiar dacă sănătatea este excelentă, această viziune relevă o perturbaţie pasageră a aparatului nervos în raport cu imaginaţia şi lumina.

Dacă această perturbaţie se repetă de prea multe ori, persoana se îmbolnăveşte serios.

Cine ştie de câte ori a provocat mania meselor turnante catalepsia, tetanosul, nebunia şi moartea violentă?

Aceste fenomene devin cu adevărat înfricoşătoare când intră sub imperiul perversităţii.

De abia atunci se poate vorbi de intervenţia şi prezenţa spiritului răului.

Perversitate sau fatalitate, pretinsele miracole se supun uneia din aceste două puteri.

În privinţa signaturilor kabalistice, a signaturilor universale, ele se reproduc prin intuiţia magnetică a mirajelor gândirii în fluidul vital universal.

Aceste reflexe instinctive se pot produce dacă verbul magic nu are nimic arbitrar şi dacă semnele sanctuarului ocult sunt expresia naturală a ideilor absolute.

Ceea ce vom demonstra în cartea noastră.

Dar pentru a nu-i trimite pe lectorii noştri din necunoscut în viitor, vom desprinde dinainte două capitole ale acestei lucrări inedite despre Verbul kabalistic, cealaltă despre secretele kabalei şi vom trage concluzii care vor completa într-o manieră satisfăcătoare pentru toţi explicaţia pe care am promis-o cu privire la fenomenele domnului Home.

Există o putere generatoare a formelor; această putere este lumina.

Lumina crează formele, urmând legi matematice eterne prin echilibrul universal al luminii şi al umbrei.

Semnele primitive ale gândirii se trasează de la sine în lumina care este instrumentul material al gândirii.

Dumnezeu este sufletul luminii. Lumina universală şi infinită este pentru noi asemenea trupului lui Dumnezeu.

Kabala sau înalta magie este ştiinţa luminii.

Lumina corespunde vieţii.

Regatul tenebrelor este moartea.

Toate dogmele adevăratei religii sunt scrise în kabală cu caracterele luminii pe o pagină umbrită.

Pagina umbrită reprezintă credințele oarbe.

Lumina este marele mediator plastic.

Alianța sufletului cu trupul reprezintă însoțirea luminii cu umbra.

Lumina este instrumentul Verbului, scriitura albă a lui Dumnezeu pe marea carte a nopții.

Lumina este izvorul gândirii și în ea trebuie să căutăm originea tuturor dogmelor religioase. Dar nu există decât o dogmă adevărată, așa cum nu există decât o singură lumină pură; numai umbra variază la nesfârșit.

Lumina, umbra, acordul lor care este viziunea ființelor, acesta este principiul analogic al marilor dogme ale Trinității, ale încarnării, ale Mântuirii.

Iată ceea ce ne va fi ușor de dovedit prin monumentele religioase, semnele Verbului primitiv, prin cărțile inițiatice ale kabalei și, în sfârșit, prin explicația rațională a tuturor misterelor cu ajutorul cheilor magiei kabalistice.

În toate simbolismele, într-adevăr, găsim ideile de antagonism și armonie producând noțiunea trinitară în concepția divină, apoi personificarea mitologică a celor patru puncte cardinale ale cerului completează septenarul sacru, bază a tuturor dogmelor și a tuturor ritualurilor. Pentru a ne convinge, e de ajuns să recităm și să medităm savanta lucrare a lui Dupuis care ar fi fost un mare kabalist dacă ar fi văzut o armonie a adevărurilor acolo unde preocupările lui negativiste nu-i permiteau să vadă decât un concert de erori.

Nu vom relua aici studiul lui pe care toată lumea îl cunoaște; dar important de dovedit este că reforma religioasă a lui Moise era în întregime kabalistică și că, instituind o dogmă nouă, creștinismul s-a apropiat pur și simplu de izvoarele primitive ale mozaismului, iar Evanghelia nu este decât un văl transparent aruncat peste misterele universale și naturale ale inițierii orientale.

Un savant distins și foarte cunoscut, domnul P. Lacour, în cartea sa despre Elohimi sau zeii lui Moise, a făcut lumină în această chestiune regăsind în simbolurile Egiptului toate figurile alegorice ale genezei. Mai recent, un alt cercetător curajos și de o vastă erudiție, domnul

Vincent de l'Yonne, a publicat un tratat de idolatrie la cei vechi și la moderni în care ridică vălul mitologiei universale.

Invităm pe oamenii de carte conștiincioși să citească aceste lucrări, iar noi vom rămâne la studiul special al kabalei la evrei.

Verbul sau cuvântul, fiind, după inițiații acestei științe, întreaga revelație, principiile înaltei kabale se află, obligatoriu, în chiar semnele care compun alfabetul primitiv.

Or, iată ce găsim în toate gramaticile ebraice.

Există o literă principiantă și universală, generatoare a tuturor celorlalte. Acesta este jod י.

Există alte două litere mame, opuse și analoage între ele; aleph א și mem מ, după alții schin ש.

Există șapte litere duble, beth ב, ghimel ג, daleth ד, caph כ, he פ, resch ר și tau ת.

Unitatea este reprezentată într-o manieră relativă de aleph, ternarul este figurat fie prin jod, mem, schin fie prin aleph, mem, schin.

Septenarul prin beth, ghimel, daleth, caph, he, zesch, tau.

Duodenarul prin alte litere.

Duodenarul este ternarul multiplicat prin patru; și intră astfel în simbolismul septenarului.

Fiecare literă reprezintă un număr.

Fiecare ansamblaj de litere o serie de numere.

Numerele reprezintă idei filosofice absolute.

Literele sunt hieroglife prescurtate.

Să vedem acum semnificația hieroglifică și filosofică a fiecărei litere. (A se vedea Bellarmin, Reuchlin, Saint-Jérome, *Kabala denudata, Sepher Jezirah, Technica curiosa* a părintelui Schott, Pico de la Mirandola și alți autori, în special cei din colecția lui Pistorius).

Mamele.

Jod. — Principiul absolut, ființa producătoare;
Mem. — Spiritul sau Jakin-ul lui Solomon;
Schin. — Materia sau coloana Bohas.

Dublele

Beth: reflexul, gândirea, luna, îngerul Gabriel, prințul misterelor;
Ghimel: iubirea, voința, Venus, îngerul Anael, prințul vieții și al morții;

Daleth: forța, puterea, Jupiter, Sach și Melech, regele regilor;
Caph: violența, lupta, munca, Marte, Samael, Zebaoth, prințul falangelor;
Phe: Elocința, inteligența, Mercur, Raphael, prințul științelor;
Resch: Destrucția și regenerarea, Timpul, Saturn, Cassiel, regele mormintelor și al singurătății;
Tau: Adevărul, lumina, soarele, Mihail, regele Elohimilor.

Literele simple

Literele simple se împart în patru ternare purtând drept titlu cele patru litere ale tetragramei divine...

În tetragrama divină, Jod-ul, așa cum am mai spus, figurează principiul productiv activ. — He reprezintă principiul productiv pasiv, cteis-ul. Vau figurează uniunea lui doi sau lingamul, și he final este imaginea principiului productiv secundar, adică reproducția pasivă în lumea efectelor și formelor.

Cele douăsprezece litere simple קצעסכלימחווה, divizate în câte trei, reproduc noțiunea triunghiului primitiv, cu interpretarea și sub influența fiecărei litere a tetragramei.

Se ve de că filosfia și dogma religioasă a kabalei sunt aici indicate într-o manieră completă, dar voalată.

Să interogăm acum alegoriile Genezei.

„În principiu (jod, unitatea ființei), Elohim; forțele echilibrate (Jakin și Bohas) au făcut cerul (spiritul) și pământul (materia), cu alte cuvinte binele și răul, afirmația și negația". Așa începe povestirea lui Moise.

Apoi, pentru că se pune problema de a găsi un loc omului și un prim sanctuar alianței lui cu Dumnezeu, Moise vorbește de o grădină din care un izvor unic divizat în patru fluvii (jod-ul și tetragrama), apoi de doi arbori, unul al vieții, celălalt al morții, plantați în apropierea fluviului. Acolo sunt așezați bărbatul și femeia, activul și pasivul; femeia îndrăgește moartea și-l antrenează și pe Adam în pierzania ei, fiind deci alungați din sanctuarul adevărului și un heruvim (un sfinx cu cap de taur; a se vedea hieroglifele Asyriei, ale Indiei și Egiptului) este plasat la poarta grădinii adevărului pentru a-i împiedica pe profanatori să distrugă arborele vieții. Iată deci dogma misterioasă cu toate alegoriile și sperieturile ei care succed simplului adevăr. Idolul l-a

înlocuit pe Dumnezeu, iar umanitatea căzută nu va întârzia să se dedea cultului vițelului de aur.

Misterul reacțiilor necesare și succesive ale celor două principii, unul asupra celuilalt, este reprezentat prin alegoria lui Cain și Abel. Forța se răzbună, prin opresiune, împotriva seducțiilor slăbiciunii; slăbiciunea martiră dispare și intercede pentru forța condamnată, ca urmare a crimei, la ofilire și remușcări. Astfel se revelează echilibrul lumii morale, se pun bazele tuturor profețiilor și se descoperă punctul de sprijin al oricărei politici inteligente. A abandona o forță propriilor ei excese înseamnă a o condamna la sinucidere.

Ceea ce i-a lipsit lui Dupuis pentru a înțelege dogma religioasă universală a kabalei este știința acestei frumoase ipoteze demonstrate în parte și realizate în fiecare zi mai mult prin descoperirile științei: analogia universală.

Lipsit de această cheie a dogmei transcendentale, n-a putut vedea în toți zeii decât soarele, cele șapte planete și cele douăsprezece semne ale zodiacului, dar n-a văzut în soare imaginea logosului lui Platon, în cele șapte planete cele șapte note ale gamei divine și în zodiac cvadratura ciclului ternar al tuturor inițierilor.

Împăratul Iulian, spiritualistul neînțeles, inițiatul al cărui păgânism era mai puțin idolatru decât credința unor creștini, înțelegea mai bine decât Dupuis și Volnay cultul simbolic al soarelui. În imnul închinat regelui Helios, el recunoaște că astrul zilei nu este decât reflexul și umbra materială ale acelui soare al adevărului care luminează lumea inteligenței și că nu este el însuși decât o lumină împrumutată absolutului.

Lucru remarcabil, Iulian are despre Dumnezeul suprem pe care creștinii credeau că sunt singurii care-l adorau, idei mult mai mărețe și mai adevărate decât acele ale Părinților Bisericii, adversari și contemporani ai acestui împărat.

Iată cum se exprima el, apărând helenismul:

„Nu e de ajuns să scrii într-o carte: Dumnezeu a zis și lucrurile s-au și făcut. Trebuie să vezi dacă lucrurile pe care le atribuim lui Dumnezeu nu sunt contrare chiar legilor Ființei. Pentru că, dacă e așa, nu Dumnezeu le-a făcut, el care n-ar putea dezminți natura fără să se nege pe sine însuși. Dumnezeu fiind etern, este absolut necesar ca poruncile lui să fie imuabile ca și el".

Iată cum vorbea apostatul şi nepiosul, iar mai târziu un doctor creştin, devenit oracolul şcolilor de teologie, trebuind să obstaculeze superstiţiile, inspirându-se poate din frumosul discurs al necredinciosului, a scris, această frumoasă şi curajoasă maximă care rezumă atât de bine gândirea marelui împărat:

„Un lucru nu este drept pentru că aşa vrea Dumnezeu, ci Dumnezeu îl vrea pentru că este drept".

Ideea unei ordini perfecte şi imuabile în natură, noţiunea unei ierarhii ascendente şi a unei influenţe descendente în toate fiinţele, furnizaseră vechilor hierofanţi primă clasificare a istoriei naturale. Mineralele, vegetale, animalele, au fost studiate analogic, iar originea şi proprietăţile lor atribuite principiului pasiv sau principiului activ, tenebrelor sau luminii. Semnul alegerii sau al respingerii, înscris în forma lor, devine caracterul hieroglific al unui viciu sau al unei virtuţi: apoi, luându-se semnul drept un lucru şi lucrul exprimându-se prin semn, au ajuns să le confunde; aici se află originea acestei fabuloase istorii naturale în care leii se lasă bătuţi de cocoşi, delfinii mor de durere după ce au trăit ca nişte ingraţi printre oameni, mătrăguna vorbeşte, iar stelele cântă. Această lume fermecată este veritabilul domeniu poetic al magiei, dar el nu are altă realitate decât semnificaţia hieroglifelor care i-au dat naştere. Pentru înţeleptul care înţelege analogiile înaltei kabale şi relaţia exactă a ideilor cu semnele, acest ţinut fabulos al zânelor este încă unul fertil în descoperiri, pentru că adevărurile, prea frumoase şi prea simple pentru a place oamenilor fără văluri, au fost toate ascunse sub aceste umbre ingenioase.

Da, cocoşul poate intimida leul, pentru că vigilenţa suplineşte adesea forţa şi reuşeşte să domolească furia. Alte fabule ale pretinsei istorii naturale a celor vechi se explică în acelaşi fel şi prin folosirea alegorică a analogiilor se pot înţelege abuzurile posibile şi se pot presimţi erorile care s-au născut din kabală.

Legea analogiilor, într-adevăr, a fost pentru kabaliştii de al doilea ordin obiectul unei credinţe oarbe şi fanatice. Acestei credinţe i se pot atribui toate superstiţiile reproşate adepţilor ştiinţelor oculte. Iată cum raţionează ei:

Semnul exprimă lucrul.

Lucrul este virtutea semnului.

Există o corespondenţă analogică între semn şi lucrul semnificat.

Cu cât semnul este mai perfect, cu atât corespondența este mai cuprinzătoare.

A rosti un cuvânt înseamnă a evoca o gândire și a o face prezentă. A-l numi pe Dumnezeu, de exemplu, înseamnă a-l face să se manifeste.

Cuvântul acționează asupra sufletelor și sufletele reacționează asupra corpurilor; ele pot deci îngrozi, consola, îmbolnăvi, vindeca, pot ucide chiar și învia.

A profera un nume înseamnă a crea sau a chema o ființă.

În nume este conținută doctrina verbală sau spirituală a ființei înseși.

Când sufletul evocă un gând, semnul acestui gând se înscrie de la sine în lumină.

A invoca înseamnă a adjura, adică a jura pe un nume: înseamnă a face act de credință acestui nume și a comunia cu virtutea pe care o reprezintă.

Cuvintele sunt deci prin ele însele bune sau rele, veninoase sau salvatoare.

Cuvintele cele mai periculoase sunt cele zadarnice și rostite cu ușurință pentru că sunt niște avorturi spontane ale gândirii.

Un cuvânt inutil este o crimă împotriva spiritului inteligenței. Este un infanticid intelectual.

Lucrurile sunt pentru fiecare așa cum le face, numindu-le. Verbul fiecăruia este o impresie sau o rugăciune obișnuită.

A vorbi bine înseamnă a trăi bine.

Un stil frumos este aureola sănătății.

Dintre aceste principii, unele adevărate, altele ipotetice și din consecințele, mai mult sau mai puțin exagerate, pe care le trăgeau din ele, rezultă pentru kabaliștii superstițioși o încredere absolută în farmece, invocări, conjurații și rugăciuni misterioase. Or, cum credința face întotdeauna minuni, aparițiile, oracolele, vindecările miraculoase, bolile neașteptate și misterioase n-au lipsit niciodată.

Astfel, o simplă și sublimă filosofie a devenit știința secretă a magiei negre.

Din acest punct de vedere mai ales, kabala poate stârni încă interesul unui număr mare de oameni în acest secol neîncrezător și credul. Totuși, așa cum am mai spus, adevărata știință nu e aici.

Oamenii caută arareori adevărul pentru el însuşi; ei au întotdeauna drept motiv secret vreo pasiune de satisfăcut sau vreo lăcomie de saturat. Printre secretele kabalei, există unul mai ales care i-a înnebunit pe cercetători: secretul transmutaţiei metalelor şi conversiunea tuturor substanţelor terestre în aur.

Alchimia, într-adevăr, a împrumutat toate semnele de la kabală şi pe legea analogiilor, rezultante ale armoniei contrariilor, îşi baza ea toate operaţiile. Un secret fizic imens era de altfel ascuns sub parabolele kabalistice ale celor vechi. Am reuşit să-l descifrăm şi-i dezvăluim litera investigaţiilor făcătorilor de aur. Iată-l:

1. Cele patru fluide imponderabile nu sunt decât diversele manifestări ale aceluiaşi agent universal care e lumina.

2. Lumina este focul care serveşte marii opere sub formă de electricitate.

3. Voinţa umană dirijează lumina vitală prin intermediul aparatului nervos. Acesta este magnetismul.

4. Agentul secret al marii opere, azotul celor înţelepţi, aurul viu şi dătător de viaţă al filosofilor; agentul producător metalic universal este electricitatea magnetizată.

Alianţa acestor două cuvinte nu ne spune încă mare lucru şi totuşi *s-ar putea* să închidă în ele o forţă care să tulbure lumea. Zicem *s-ar putea* pentru ca să facem plăcere filosofiei, pentru că, în ceea ce ne priveşte, noi nu ne îndoim de importanţa acestui mare arcan hermetic.

Am spus mai sus că alchimia este fiica kabalei; şi, pentru a ne convinge, este de ajuns să interogăm simbolurile lui Flamel, ale lui Basile Valentin, paginile evreului Abraham şi oracolele mai mult sau mai puţin apocrife ale mesei de smarald a lui Hermes. Pretutindeni vom găsi urmele decadei lui Pitagora, atât de magnific aplicată în Sepher Jezirah, noţiunile complete şi absolute ale lucrurilor divine, decada compusă din unitate şi un triplu ternar pe care rabinii l-au numit Berschit şi Mercavah, arborele luminos al sephirotelor şi cheia acelor Semhamphora.

Am vorbit pe larg în cartea noastră intitulată *Dogme et Rituel de la haute magie* despre un monument hieroglific conservat până în vremea noastră sub un pretext neserios şi care poate singur explica toate scrierile misterioase ale înaltei iniţieri. Acest monument este tarotul ţiganilor care a dat naştere jocului de cărţi. El se compune din douăzeci şi două

de litere alegorice și din patru serii a câte zece hieroglife legate de cele patru litere ale numelui lui Jehova. Diversele combinații ale acestor semne și numere care le corespund formează tot atâtea oracole kabalistice, în așa fel încât întreaga știință este conținută în această carte misterioasă. Mașina filosofică, absolut simplă, uimește prin profunzimea și adevărul rezultatelor sale.

Abatele Trithemus, unul din cei mai mari maeștri ai noștri în magie, a compus din alfabetul kabalistic un joc foarte ingenios, numit de el poligrafie. Este o serie combinată de alfabete progresive în care fiecare literă reprezintă un cuvânt, cuvintele își corespund și se completează de la un alfabet la altul și nu e nici o îndoială că Trithemus a cunoscut tarotul și s-a folosit de el pentru a-și dispune într-o ordine logică savantele lui combinații.

Jérome Cardan cunoștea alfabetul simbolic al inițiaților, așa cum se poate recunoaște după numărul și dispunerea capitolelor lucrării sale despre subtilitate. Lucrarea lui, într-adevăr, este compusă din douăzeci și două de capitole și subiectul fiecărui capitol este analog cu numărul și alegoria cărții corespondente din tarot. Am făcut aceeași observație despre cartea sfântului Martin intitulată: *Tableau naturel des rapports qui existent entre Dieu, l'homme et l'univers.* Tradiția acestui secret n-a fost deci întreruptă din primii ani ai apariției kabalei până în zilele noastre.

Învârtitorii de mese și cei care fac spiritele să vorbească cu ajutorul cadranelor alfabetice sunt deci niște arierați care nu știu că există un instrument oracular mult mai eficace și mult mai limpede, cu un sens adevărat, prin intermediul căruia pot comunica cu cele șapte genii ale planetelor și pot face să vorbească cât li-e voia cele șaptezeci și două de roți ale lui Aziah, Jezirah și Briah. E de ajuns să cunoască sistemul analogiilor universale, așa cum l-a expus Swedenborg în cheia hieroglifică a arcanelor, apoi să amestece bine cărțile și să tragă la întâmplare, ansamblându-le întotdeauna prin numerele corespunzătoare ideilor pe care doresc să le limpezească, să citească apoi oracolele, așa cum se citesc scrierile kabalistice, adică începând de la mijloc și mergând de la dreapta la stânga pentru numerele impare începând de la dreapta pentru numerele pare și interpretând succesiv numărul prin litera care-i corespunde, ansamblarea literelor prin adunarea numerelor

și toate oracolele succesive prin ordinea numerală și relațiile lor hieroglifice.

Această operație a înțelepților kabaliști necesară pentru a găsi desfășurarea riguroasă a ideilor absolute, a degenerat în superstiții la preoții ignoranți și la nomazii țigani care posedau tarotul în evul mediu, fără să-i cunoască veritabila întrebuințare și folosind-o numai pentru a ghici norocul.

Jocul de șah, atribuit lui Palamides, își are originea tot în tarot și regăsim în el aceleași simboluri și combinații, regele, regina, cavalerul, soldatul, nebunul, turnul și căsuțele reprezentând numere. Vechii jucători de șah căutau pe eșicher soluția problemelor filosofice și religioase și argumentau unul împotriva altuia în tăcere, manevrând caracterele hieroglifice prin numere. Popularul nostru joc de zaruri nu este decât un eșicher cu figuri imobile și numere mobile, un tarot dispus în roată pentru aspiranții la inițiere. Or, cuvântul tarot, în care regăsim pe *rota* și *tora* exprimă prin el însuși, așa cum a demonstrat Guillaume Postel, dispunerea primitivă în formă de roată.

Hieroglifele jocului *d'oie* sunt mult mai simple decât cele ale tarotului, dar regăsim aceeași simbolistică: măscăriciul, regele, regina, turnul, diavolul sau tiphonul, moartea etc. Șansele aleatorii ale acestui joc reprezintă pe cele ale vieții și ascund un sens filosofic destul de profund pentru a-i face pe înțelepți să mediteze și destul de simplu pentru a fi înțeles de copii.

Personajul alegoric al lui Palamides este de altfel identic cu cei ai lui Henoc, Hermes și Cadmus, cărora li se atribuie inventarea literelor în diverse mitologii, dar, în gândirea lui Homer, Palamides, inițiatorul și victima lui Ulysse, reprezintă pe inițiatorul sau pe omul de geniu al cărui destin etern este să fie ucis de cei pe care-i inițiază. Discipolul nu devine realizarea vie a gândurilor maestrului decât după ce-i va fi băut sângele și mâncat carnea, urmând energica și alegorica expresie a inițiatorului, atât de prost înțeleasă de creștini.

Concepția alfabetului primitiv era, după cum se vede, ideea unei limbi universale, închizând în combinațiile și semnele ei rezumatul și legea evoluției tuturor științelor divine și umane. Niciodată, nimic mai frumos și mai măreț, după părerea noastră, n-a visat geniul omului și vă mărturisim că descoperirea acestui secret al lumii antice ne-a

despăgubit pentru atâția ani de căutări sterile și pentru truda ingrată în criptele științelor pierdute și în necropolele trecutului.

Unul din primele rezultate ale acestei descoperiri va fi o nouă direcție dată studiului scriiturilor hieroglifice atât de imperfect descifrate de domnul Champollion.

Sistemul scrierii discipolilor lui Hermes fiind analogic și sintetic, ca toate semnele kabalei, n-ar trebui, pentru a citi paginile gravate pe pietrele vechilor temple, să le repunem la locul lor și să socotim cifra literelor lor comparând-o cu cifrele altor pietre?

Obeliscul din Luxor, de exemplu, nu este una din cele două coloane de la intrarea templului? Era în stânga sau în dreapta? Dacă era în dreapta semnele lui se raportează la principiul activ; dacă era în stânga caracterele lui se interpretează prin principiul pasiv. Dar trebuie să existe un corespondent exact de la un obelisc la altul, și fiecare semn trebuie să-și primească sensul lui complet prin analogia contrariilor. Domnul Champollion a găsit urme ale limbii copte în hieroglife, un alt savant a găsit, mai ușor și mai norocos poate, urme ebraice, dar ce ar spune dacă n-ar fi nici coptă, nici ebraică? Dacă ar fi, de exemplu, limba universală primitivă? Or, această limbă care e cea a înaltei kabale există cu siguranță, ea există chiar în esența ebraicii și a tuturor limbilor orientale care derivă din ea, fiind limba sanctuarelor, iar coloanele de la intrarea templului îi rezumă toate simbolurile. Intuiția extaticilor se apropie mai bine de adevărul acestor semne primitive chiar decât știința savanților. Pentru că, așa cum am mai spus, fluidul vital universal, lumina astrală, fiind principiul mediator între idei și forme, se supune elanurilor extraordinare ale sufletului care cercetează necunoscutul, furnizându-i în mod firesc semnele deja existente dar uitate, ale marilor revelații ale ocultismului. Așa se formează pretinsele signaturi ale spiritelor, așa se produc scrisurile misterioase ale lui Gablidone care-l vizita pe doctorul Lavater, fantomele lui Schroepfer, ale sfântului Michel de Vintras și ale spiritelor domnului Home.

Dacă electricitatea poate mișca un corp ușor sau mai greu fără să-l atingă, este oare imposibil ca prin magnetism să dăm electricității o direcție și să producem în mod firesc semne și scriituri? Se poate fără îndoială pentru că deja se face.

Astfel, celor care ne vor întreba care este cel mai important agent al minunilor, noi îi vom răspunde:

Este materia dintâi a marii opere.

ELECTRICITATEA MAGNETIZATĂ.

Totul a fost creat prin lumină.

În lumină se conservă forma.

Prin lumină se reproduce forma.

Vibrațiile luminii sunt principiul mișcării universale.

Prin lumină, sorii se leagă unii de alții și-și întrețes razele ca pe niște lanțuri de electricitate.

Oamenii și lucrurile sunt magnetizați de lumină precum sorii și pot, prin intermediul lanțurilor electro-magnetice create prin simpatii și afinități, să comunice unii cu alții de la un capăt al lumii la celălalt, să se mângâie sau să se lovească, să se vindece sau să se rănească într-un fel natural, fără îndoială, dar miraculos și invizibil.

Aici se află secretul magiei.

Magia este știința care ne vine de la magi.

Magia este cea dintâi dintre științe.

Mai sfântă între toate pentru că ea confirmă într-o manieră sublimă marile adevăruri religioase.

Cea mai calomniată dintre toate, pentru că vulgarul se încăpățânează să confunde magia cu vrăjitoria superstițioasă ale cărei practici abominabile le-am denunțat.

În fața întrebărilor enigmatice ale Sfinxului și a obscurităților uneori scandaloase răspândite în Biblie, numai prin magie se poate răspunde și găsi soluția problemelor istoriei iudaice.

Istoricii sacri înșiși recunosc existența și puterea magiei care o concurează pe a lui Moise.

Biblia ne povestește că Jannes și Membres, magicienii Pharaonului, făceau mai întâi aceleași minuni ca și Moise și declarau imposibile pentru cunoașterea umană pe cele pe care nu le puteau imita. Este, într-adevăr, mai măgulitor pentru amorul propriu al unui șarlatan să refuze miracolul decât să se declare învins de știința sau abilitatea unui confrate, mai ales când acesta este un dușman sau un adversar religios.

Unde începe și unde se oprește posibilul în ordinea miracolelor magice? Iată o gravă și importantă chestiune. Sigură e doar existența faptelor pe care în mod obișnuit le calificăm miracole. Magnetizatorii și somnambulii le fac în fiecare zi; sora Rose Tamisier le-a făcut, iar iluminatul Vintras le mai face și astăzi; mai mult de cincisprezece mii de

martori atestau recent minunile mediumurilor din America, zece mii de țărani atestau, la nevoie, pe cele ale zeului Cheneau (un fost negustor de nasturi, retras din afaceri care se credea inspirat de Dumnezeu). Toți acești oameni sunt niște halucinați sau niște pezevenghi? Halucinați, da, se poate, dar chiar faptul halucinațiilor lor identice, fie individuale, fie colective, nu este deja un miracol destul de mare din partea celui care le provoacă întotdeauna când vrea și unde vrea?

A face miracolele sau a convinge lumea că le faci, este aproape același lucru, mai ales într-un secol ca al nostru atât de ușuratic și batjocoritor. Or, lumea e plină de thaumaturgi și știința este adesea redusă la a le nega operele sau a refuza să le vadă pentru a nu fi obligată să le examineze și să le acorde o cauză.

Întreaga Europă a răsunat în ultimul secol de minunile lui Cagliostro. Cine nu știe tot ce se spunea despre vinul lui de Egipt și despre elixirul său? Ce am mai putea adăuga noi la tot ce s-a povestit despre supeurile dintr-o altă lume, la care el invita în carne și oase persoane ilustre din timpuri de mult trecute? Cagliostro era totuși departe de a fi un inițiat de prim ordin pentru că marea asociație a adepților l-a abandonat inchiziției romane, în fața căreia a dat, dacă ar fi să credem în documentele procesului, o ridicolă și odioasă explicație a tetragramei masonice.

Dar miracolele nu sunt numai darul inițiaților de prim ordin, uneori ele sunt săvârșite de ființe fără instrucție și fără virtuți. Legile naturale găsesc într-un organism ale cărui calități de excepție nouă ne scapă, o ocazie de a se exersa, executându-și opera, ca de obicei, cu precizie și calm. Degustătorii rafinați apreciază trufele și le întrebuințează cum le este voia, dar porcii le dezgroapă: situația e analogă și în alte situații mai puțin materiale și gastronomice; instinctele caută și presimt, dar numai știința găsește cu adevărat.

Progresul actual al cunoașterii umane a diminuat mult șansele minunilor, dar mai rămâne încă un mare număr din ele neexplicat pentru că nu se cunosc încă nici forța imaginației, nici rațiunea de a fi și puterea magnetismului. Cercetarea analogiilor universale a fost neglijată și iată de ce nu se mai crede în divinație.

Un înțelept kabalist mai poate încă uimi mulțimea și încâlci mințile oamenilor instruiți:

1. Ghicind lucruri ascunse; 2. prevăzând lucruri care se vor întâmpla în viitor; 3. dominând voința altora, împiedicându-i să facă ce vor și obligându-i să facă ceea ce nu vor; 4. provocând la comandă apariții și vise; 5. vindecând un mare număr de boli; 6. readucând la viață subiecți care manifestau toate simptomele morții; 7. în sfârșit, demonstrând la nevoie prin exemple, realitatea pietrei filosofale și transmutația metalelor, urmând secretele lui Abraham Ebreul, ale lui Flamel și Raymond Lulle.

Toate aceste minuni se operează prin intermediul unui singur agent căruia evreii îi spuneau OD, precum cavalerul de Reichenbach, căruia noi îi spunem lumină astrală, precum școala lui Pasqualis Martinez, domnul de Mirville diavol, iar vechii alchimiști azoth. Acesta este elementul vital care se manifestă prin fenomene de căldură, de lumină, de electricitate și magnetism, magnetizând globul terestru și toate ființele vii. În acest agent se manifestă probele doctrinei kabalistice asupra echilibrului și mișcării prin dublă polaritate în care unul atrage și celălalt respinge, în care unul produce căldura și celălalt frigul, în care unul produce lumina albastră și verzuie, celălalt lumina galbenă și roșietică;

Acest agent prin diferitele lui modalități de magnetizare ne atrage unii spre alții sau ne îndepărtează, supune pe unul voinței celuilalt făcându-l să intre în cercul lui de atracție, restabilește sau tulbură echilibrul economiei animale prin transmutații și efluvii alternative, primește și transmite amprentele forței imaginarului care se află în om, imagine și asemănare cu verbul creator, provocând astfel presentimentele și determinând visele. Știința miracolelor înseamnă deci cunoașterea acestei forțe minunate și arta de a face miracole este pur și simplu arta de a magnetiza sau de a ilumina ființele urmând legile invariabile ale magnetismului sau luminii astrale.

Preferăm cuvântul lumină celui de magnetism pentru că el este cuvântul tradițional al ocultismului și pentru că el exprimă mai complet natura agentului secret. Aici se află, cu adevărat, aurul fluidic și potabil al maeștrilor în alchimie, cuvântul aur provine de la ebraicul *aur* care înseamnă lumină. Ce doriți? sunt întrebați venerabilii tuturor inițierilor. Să vedem lumina, ar trebui ei să răspundă. Numele de iluminat care se da în mod obișnuit adepților a fost în general prost interpretat când i s-a dat un sens mistic ca și cum el ar desemna niște

oameni a căror inteligenţă ar fi miraculos luminată. Iluminat vrea, pur şi simplu, să spună cunoscători şi stăpânitori ai luminii, fie prin ştiinţa marelui agent magic, fie prin noţiunea raţională şi ontologică a absolutului.

Agentul universal este forţa vitală, subordonată inteligenţei. Abandonat lui însuşi, devoră rapid, asemeni lui Moloch, tot ceea ce crează şi transformă într-o vastă ruină surplusurile vieţii. El este atunci şarpele infernal al vechilor mituri, Typhon al egiptenilor şi Moloch-ul fenicienilor. Dacă însă înţelepciunea, mama Elohimilor, îi pune piciorul pe cap, ea stinge toate flăcările pe care le varsă, răspândind pe pământ, cu amândouă mâinile lumina vieţii. Aşa se spune în Zohar, că la începutul perioadei terestre, când elementele îşi disputau suprafaţa lumii, focul, asemenea unui şarpe imens, prinsese totul în răsucirile lui şi era gata să prefacă în cenuşă toate fiinţele, când clemenţa divină, ridicând în jurul lui valurile mării ca pe un veşmânt de nori, puse piciorul pe capul şarpelui şi-l doborî în abisuri. Cine nu vede în aceast alegorie prima ştire şi explicaţia cea mai rezonabilă a unuia dintre cele mai scumpe simboluri ale catolicismului, triumful mamei lui Dumnezeu?

Kabaliştii spun că numele ocult al diavolului, adevăratul lui nume, este cel al lui Jehovah scris de-a-ndoaselea. Pentru iniţiat, aceasta este o revelaţie completă în misterele tetragramei. Într-adevăr, ordinea literelor acestui nume indică predominanţa ideii asupra formei, a activului asupra pasivului, a cauzei asupra efectului. Răsturnând această ordine, obţinem exact contrariul. Jehovah este cel care stăpâneşte natura ca pe un cal superb şi-l conduce unde vrea el, *chavajoh* (demonul) este calul fără frâu care, asemenea acelor egipteni din cântarea lui Moise, se răstoarnă peste călăreţ şi-l aruncă în abis.

Diavolul exista deci realmente pentru kabalişti, dar nu e o persoană, nici o putere distinctă de forţele naturii. Diavolul este divagaţia sau somnul inteligenţei. Este nebunia şi iluzia.

Aşa se explică toate coşmarurile evului mediu, aşa se explică bizarele simboluri ale câtorva iniţiaţi, ale templierilor, de exemplu, mult mai puţin vinovaţi de a se fi închinat lui Baphomet decât de a-i fi lăsat pe profani să-i zărească imaginea. Baphomet, figura panteistică a agentului universal, nu este altul decât demonul bărbos al alchi-

miştilor. Se ştie că cei mai înalţi în grad din vechea masonerie hermetică atribuiau unui demon bărbos desăvârşirea marii opere, neiniţiatul îşi făcea cruce şi-şi acoperea ochii, dar iniţiaţii în cultul lui Hermes-Panteea înţelegeau alegoria şi se fereau s-o explice profanilor.

Domnul de Mirville, într-o carte aproape uitată acum, dar care a făcut vogă acum câteva luni, s-a străduit din greu să adune câteva vrăjitorii de genul celor care alcătuiesc compilaţiile lui Delancre, Delrio şi Bodin. Ar fi găsit altele mult mai interesante în istorie.

Şi, fără să mai vorbim de miracolele atât de vădite ale janseniştilor de la Port-Royal şi ale diaconului de la Paris, ce poate fi mai adânc miracol decât marea monomanie a martiriului care a făcut să alerge la supliciu, ca la sărbătoare, copii şi femei, de-a lungul a trei sute de ani? Ce poate fi mai magnific decât credinţa entuziastă acordată atâtea secole celor mai neînţelese şi, omeneşte vorbind, celor mai revoltătoare mistere? În acest caz, îmi veţi spune, miracolele veneau de la Dumnezeu şi au servit chiar ca probe în stabilirea adevărului religiei. Dar cum! ereticii şi ei se lăsau ucişi pentru dogme de data aceasta mult mai direct şi mai real absurde, sacrificându-şi raţiunea şi viaţa credinţei lor. Or, pentru eretici, este evident că la mijloc era diavolul. Bieţi oameni care-l luau pe diavol drept Dumnezeu şi pe Dumnezeu drept diavol, de ce nu i-a luminat nimeni făcându-i să recunoască pe adevăratul Dumnezeu în caritatea, ştiinţa, dreptatea şi mai ales în milostivirea slujitorilor săi!

Nigromanţii, cei care provoacă apariţia diavolului după o serie obositoare şi aproape imposibilă de invocaţii revoltătoare, nu sunt decât nişte copii pe lângă acel sfânt Anton din legendă care-i scotea din infern cu miile şi-i târa mereu după el, cum se povesteşte că atrăgea Orfeu după sine stejarii, stâncile şi fiarele sălbatice.

Numai Callot, iniţiat în copilărie de ţiganii nomazi în misterele vrăjitoriilor negre, a putut înţelege şi reproduce invocaţiile primului ermit. Credeţi cumva că legendele inventau transcriind aceste vise înfricoşătoare ale distrugerii şi ale postului? Nu, ele rămân mult în urma realităţii. Mânăstirile au fost, într-adevăr, întotdeauna populate de spectre fără nume, iar zidurile lor înfiorate de umbre şi larve infernale? Sfânta Catherine de Sienne a petrecut opt zile în mijlocul unei orgii obscene care ar fi descurajat până şi verva lui Arétino; sfânta Thérese s-a simţit transportată de vie în infern, unde a suferit, între

pereții care se apropiau mereu, chinuri pe care numai femeile isterice le vor putea înțelege... Toate acestea, se va spune, se petreceau în imaginația pacienților. Dar unde credeți că s-au putea petrece faptele de ordin supranatural? Sigur este că toți acești vizionari au văzut, au atins, au avut senzația evidentă a formidabilei realități. Vorbim și din propria noastră experiență pentru că posedăm atâtea viziuni din prima tinerețe, petrecută în recluziune și ascetism, ale căror amintiri ne mai înfioară și acum.

Dumnezeu și diavolul sunt idealul binelui și răului absolut. Dar omul nu concepe niciodată răul absolut ca pe o idee falsă a binelui. Numai binele poate fi absolut, iar răul numai relativ privind ignoranța și greșelile noastre. Orice om face pe diavolul pentru a deveni Dumnezeu, dar, cum legea solidarității este universală, ierarhia există în infern precum în cer. Un om rău va găsi întotdeauna pe unul mai rău decât el care să-i facă rău; și când răul va atinge punctul culminant, va trebui să înceteze pentru că a continua ar însemna aneantizarea ființei, ceea ce este imposibil. Atunci oamenii-diavoli, ajunși la capătul resurselor, cad în imperiul oamenilor-Dumnezeu și sunt salvați de cei despre care s-a crezut că vor fi victimele lor; omul care se străduiește să trăiască făcând răul aduce omagiul său binelui, prin tot ceea ce consumă în el însuși ca inteligență și energie. Iată de ce marele inițiator spunea în limbajul său figurat: Fiți reci sau calzi, dacă veți fi călduți mă veți face să vomit.

Marele maestru, într-una din parabolele sale, condamna numai pe cel leneș care și-a îngropat talantul de frică să nu-l piardă în operații hazardate ale acestei bănci care e viața. A nu gândi nimic, a nu vrea nimic, a nu iubi nimic, a nu face nimic, iată adevăratul păcat. Natura nu-i recunoaște și nu-i recompensează decât pe truditori.

Voința umană se dezvoltă și sporește prin activitate; a vrea cu adevărat înseamnă să acționezi. Acțiunea domină și antrenează inerția. Acesta este secretul influenței pretinșilor scelerați asupra pretinșilor oameni cinstiți. Câți poltroni și lași se cred virtuoși numai pentru că le frică? Câte femei onorabile privesc prostituția cu un ochi invidios! Nu cu mult timp înainte, galerienii erau la modă. De ce? Credeți ca opinia publică poate vreodată cinsti viciul? Nu, dar ea dă dreptate activității și curajului și mi se pare firesc ca lașii să-i respecte pe briganzii curajoși. Îndrăzneala unită cu inteligența este mama

tuturor succeselor în această lume. Pentru a întreprinde trebuie să știi; pentru a săvârși, trebuie să vrei; pentru a vrea, trebuie să îndrăznești; și pentru a culege în pace roadele curajului trebuie să taci.

A ști, a îndrăzni, a tace sunt, așa cum am mai spus-o de altfel, cele patru verbe kabalistice care corespund celor patru litere ale tetragramei și celor patru forme hieroglifice ale Sfinxului. Știința înseamnă capul omului, îndrăzneala gheara leului; voința flancurile truditoare ale taurului; tăcerea, aripile mistice ale vulturului. Numai cel care nu oferă spre vânzare, pentru comentariile și batjocura celorlalți, secretele inteligenței sale se va ridica deasupra tuturor.

Toți oamenii cu adevărat puternici sunt magnetizatori și agentul universal se supune voinței lor. Așa operează ei miracolele. Câștigă încredere, sunt urmați și când spun: așa este, natura se schimbă în ochii omului de rând, devenind ceea ce marele om a vrut. Acestea sunt carnea și sângele meu, a spus un om care s-a făcut Dumnezeu prin virtuțile sale și de nouăsprezece secole, în prezența unei bucăți de pâine și a unui pahar de vin, au văzut, au atins, au gustat, au adorat carnea și sângele divinizat de martiri. Cum să mai spunem că voința umană n-a săvârșit niciodată minuni!

Noi nu vorbim aici despre Voltaire, el n-a fost un thaumaturg, el a fost spiritualul și elocventul interpret al celor asupra cărora miracolul nu mai acționa. Totul este negativ în opera sa; dimpotrivă, totul este afirmativ în opera galileanului, cum îl numea un ilustru și prea nefericit împărat.

Astfel, Iulian a încercat încă în vremea sa ceea ce nici Voltaire n-a putut desăvârși; el voia să opună prestigiul prestigiului, austeritatea puterii protestului, virtutea virtuții, miracolele miracolelor; creștinii n-au avut în el niciodată un dușman periculos și l-au simțit bine pentru că Iulian a fost asasinat și legenda aurită confirmă că un sfânt martir, trezit în mormânt de strigătele bisericii, a pus mâna pe arme și l-a lovit pe apostat în mijlocul armatelor și a victoriilor sale. Trist martir care reînvie pentru a deveni călăul prea credulului împărat care credea în zeii lui și în virtuțile vârstelor de mult apuse!

Când regii Franței erau înconjurați de adorația popoarelor lor, când erau priviți ca unșii lui Dumnezeu și fii mai mari ai Bisericii, ei vindecau de scrofule. Un om la modă va face miracole când va vrea.

Cagliostro putea fi un şarlatan: dar când opinia publică a făcut din el un sfânt, el a putut provoca minuni, ceea ce s-a şi întâmplat.

Când Cephas Barjona, un evreu proscris de Nero, dădea femeilor de sclavi prafuri pentru viaţa veşnică, nu era decât un şarlatan pentru toţi oamenii instruiţi ai Romei; dar opinia publică a făcut din el un apostol al empirismului spiritualist; urmaşii lui Petru, Alexandru al VI-lea sau chiar Ioan al XXII-lea sunt infailibili pentru orice om binecrescut care nu vrea să fie hulit de societate. Aşa se petrece lumea.

Şarlatanismul, când reuşeşte, este deci în magie, ca în orice lucru, un instrument al puterii. A fascina abil pe omul de rând nu înseamnă a-l domina? Bieţii vrăjitori care în evul mediu se lăsau arşi prosteşte nu aveau, se vede o prea mare putere asupra celorlalţi. Jeanne d'Arc era o magiciană în fruntea armatelor, dar la Rouen biata fată nu mai era decât o vrăjitoare. Nu ştia decât să se bată şi să lupte, dar prestigiul ei s-a stins imediat ce a fost pusă în cătuşe. S-a spus în istorie că regele Franţei ar fi intervenit? Că papa, căruia regele Franţei îi era fiu mai mare, i-ar fi excomunicat pe călăi? Nu, nimic din toate acestea nu s-a întâmplat. Jeanne d'Arc n-a mai fost decât o vrăjitoare de îndată ce a încetat să mai fie o magiciană şi e sigur că numai englezii au urcat-o pe rug. Când exerciţi o putere supraumană în aparenţă, trebuie s-o exerciţi până la capăt, altfel pieri. Lumea se răzbună laş pentru faptul că a crezut, a admirat şi, mai ales că s-a supus prea mult.

Nu vom înţelege puterea magică decât în aplicarea ei la lucrurile mari; dacă un adevărat magician practic nu devine stăpânul lumii este din pricină că el o dispreţuieşte; şi de ce să-şi dorească să coboare suverana sa putere? Îţi voi da toate regatele lumii dacă te vei hotărî să cazi la picioarele mele sau dacă vei accepta să mi te închini, spune Satan lui Iisus — Piei, Satană, îi spune Mântuitorul căci este scris: Numai lui Dumnezeu să i te închini... Eli, Eli lamma Sabbachtani! va striga mai târziu sublimul şi divinul închinător al lui Dumnezeu. Dacă i-ar fi răspuns lui Satan: nu mă voi închina ţie şi tu vei fi cel care vei cădea la picioarele mele pentru că te condamn în numele inteligenţei şi a eternei raţiuni! nu şi-ar fi supus sfinţenia şi nobila-i viaţă celor mai îngrozitoare suplicii. Satan a fost crunt răzbunat.

Cei vechi numeau magia practica artei sacerdotale şi regale; şi ne amintim că magii au fost stăpânii civilizaţiei primitive pentru că ei stăpâneau ştiinţa timpului lor.

A ști înseamnă a putea când îndrăznești să vrei.

Prima știință a kabalistului practic sau a magului este cunoașterea omului. Frenologia, psihologia, chiromanția, cercetarea gusturilor și a mișcărilor, a sunetului vocii și a impresiilor, fie simpatice, fie antipatice, sunt ramuri ale acestei arte, iar cei vechi nu le ignorau. Gall și Spurzeim au redescoperit în zilele noastre frenologia. Lavater după Porta. Cardan, Tiasier, Jean Belot și alți câțiva au ghicit mai degrabă decât au descoperit știința psihologiei; chiromanția este încă ocultă și abia dacă găsim câteva urme într-o lucrare foarte recentă și foarte interesantă de altfel a cavalerului d'Arpentigny. Pentru a avea noțiuni suficiente, trebuie să ne întoarcem la sursele kabalistice din care s-a hrănit savantul Cornelius Agrippa. E locul aici să spun câteva cuvinte despre el, în așteptarea lucrării prietenului nostru Desbarrolles.

Mâna este instrumentul acțiunii omului și, asemenea chipului, un fel de sinteză nervoasă, posedând trăsături și fizionomie proprie. Caracterul indivizilor este aici evidențiat prin semne irecuzabile. Astfel, printre atâtea mâini, unele sunt laborioase altele leneșe; unele grele și pătrate, altele insinuante și lejere. Mâinile tari și uscate sunt făcute pentru luptă și muncă, mâinile moi și umede nu aspiră decât la voluptate. Degetele ascuțite sunt scrutătoare și mistice, degetele pătrate matematiciene, degetele spatulate încăpățânate și ambițioase.

Degetul mare, *pollex*, degetul forței și al puterii corespunde în simbolismul kabalistic primei litere a lui Jehovah și este deci el singur sinteza mâinii. Dacă e puternic, omul e puternic și moral; dacă e slab, omul e debil. E compus din trei falange, din care prima este îngropată în podul palmei, precum axa imaginară a lumii traversând desimea pământului. Această primă falangă corespunde vieții fizice, a doua inteligenței, a treia voinței. Dacă podul palmei e gras și vârtos, el denotă gusturi senzuale și o mare forță a vieții fizice. Un deget lung, mai ales ultima falangă, revelează o voință puternică putând merge până la despotism; degetele mari scurte, dimpotrivă, sunt caractere blânde și ușor de dominat.

Pllurile obișnuite ale mâinii determină liniile. Aceste linii sunt deci semnele obișnuințelor și observatorul răbdător le poate observa și judeca. Omul a cărui mână e cutată rău și prost este stângaci și nefericit. Mâna are trei funcții principale: să apuce, să țină și să pipăie. Mâinile mai suple iau și pipăie mai bine; mâinile aspre și

puternice rețin mai îndelung. Chiar liniile cele mai superficiale atestă senzațiile obișnuite ale acestui organ. Fiecare deget are, de altfel, o funcție specială care i-a dat și numele. Despre cel mare am vorbit deja, indexul este degetul care arată, degetul verbului și al profeției; degetul median domină întreaga mână și este degetul destinului, inelarul este degetul alianțelor și al onorurilor; chiromanții l-au consacrat soarelui; auricularul este insinuant și vorbăreț, cel puțin așa susțin oamenii simpli și doicele cărora degetul lor cel mic le spune atâtea lucruri: mâna are șapte protuberanțe pe care kabaliștii, după analogiile naturale, le-au atribuit celor șapte planete, Venus este stăpâna degetului mare, indexul este Jupiter, medius este Saturn, inelarul este Soarele și auricularul este Mercur, celelalte două sunt Marte și Luna. După forma și predominanța lor se judecă înclinațiile, aptitudinile și, în consecință, destinele probabile ale indivizilor supuși judecății.

Nu există viciu care să nu lase urme, nici o virtute fără semnul ei. Astfel, pentru ochii atenți ai observatorului nu există nici o ipocrizie posibilă. Se va înțelege că o asemenea știință este o putere cu adevărat sacerdotală și regală.

Predicția principalelor evenimente ale vieții este deja posibilă prin numeroase probabilități analogice ale acestei cercetări: dar există o facultate numită a presentimentelor sau senzitivismul. Lucrurile eventuale există adesea în cauzele lor înainte de a se realiza în acțiuni; senzitivii văd dinainte efectele în cauze și au existat înaintea tuturor marilor evenimente uimitoare preziceri. Am auzit că sub domnia lui Louis-Philippe, somnambulii și extaticii anunțau reinstaurarea imperiului și precizau data. Republica din 1848 a fost anunțată clar de profeția lui d'Orval care data cel puțin din anul 1830 și pe care o bănuim a fi, ca și cele atribuite lui Olivarius, lucrarea pseudonimă a domnișoarei Lenormand. Pentru teza noastră nu este de altfel, important.

Lumina magnetică dă posiblitatea prezicerii viitorului și poate, de asemenea, dezvălui lucrurile prezente și ascunse; fiind chiar viața universală este și agentul sensibilității umane, transmițând unora bolile, altora sănătate, urmând influența fatală a contactelor sau a legilor voinței. Așa se explică puterea benedictinilor, și farmecele recunoscute de marii adepți și mai ales de Paracelsus. Un critic judicios și fin, domnul Ch. Fauvety, într-un articol publicat în *Revue*

Philosophique et religieuse, apreciază, într-o manieră remarcabilă lucrările lui Paracelsus, Pomponace, Goglenius, Crollius și Robert Flud asupra magnetismului. Dar, dacă savantul meu prieten și colaborator le studia numai dintr-o curiozitate filosofică, Paracelsus și ai lui o practicau fără să-și bată capul s-o facă înțeleasă lumii, căci pentru ei ele constituiau unul din acele secrete tradiționale în care ocultismul este riguros respectat; este suficient să le dezvălui celor care știu, lăsând întotdeauna un văl peste adevăr pentru a-i deruta pe ignoranți.

Or, iată ce rezervă Paracelsus inițiaților și ceea ce am înțeles noi, descifrând caracterele kabalistice și alegoriile de care se folosește în operele sale:

Sufletul uman este material, mintea divină îi este oferită pentru a-l imortaliza și a-l face să trăiască spiritual și individual, dar substanța sa naturală este fluidică și colectivă.

Existau deci în om două vieți, viața individuală sau rezonabilă și viața comună sau instinctivă. Prin aceasta din urmă putem trăi unii pentru alții, pentru că sufletul universal, a cărui conștiință separată și aceeași pentru toți, îl posedă fiecare organism nervos.

Trăim viața comună și universală în embrion, în extaz și în somn. În somn, într-adevăr, rațiunea nu intervine și logica, dacă intervine în visele noastre, este întâmplătoare, urmând hazardul unor reminiscențe pur fizice.

În vise, noi avem conștiința vieții universale: ne amestecăm cu apa și focul, cu aerul și pământul; zburăm ca păsările; ne cățărăm ca veverițele; ne târâm ca șarpele; suntem beți de lumină astrală; ne cufundăm în căminul comun, așa cum se întâmpla într-o manieră completă în clipa morții: dar atunci (aici Paracelsus explică misterele celeilalte vieți), răii, adică cei care s-au lăsat dominați de instincte animalice în dauna rațiunii umane se îneacă în oceanul vieții comune cu toate neliniștile unei morți eterne; ceilalți ies la suprafață și se bucură veșnic de bogățiile acestui aur fluidic pe care au reușit să-l stăpânească.

Această identitate a vieții fizice permite voințelor foarte puternice să stăpânească existența altora și să-și facă din ei niște auxiliari și explică acei curenți de simpatie, la distanță sau mai de aproape, dezvăluind tot secretul medicinii oculte pentru că această medicină are drept principiu marea ipoteză a analogiilor universale și ne învață cum

trebuie să acționăm asupra corpului astral pentru a reacționa corpul material vizibil; ea ne mai învață că esența luminii astrale este o dublă mișcare de atracție și de proiecție; astfel corpurile umane se atrag și se resping unele pe altele, se pot absorbi și răspândi unii în alții, pot face schimb; ideile sau fanteziile unuia pot influența asupra formei altuia și acționa apoi asupra corpului exterior.

Așa se produc fenomenele atât de ciudate ale influenței privirii în timpul sarcinii, iar vecinătatea unor oameni bolnavi poate provoca vise urâte; așa respiră sufletul ceva vătămător în compania nebunilor și a celor răi.

Se poate observa că în internate copiii împrumută unii altora din fizionomiile lor, fiecare școală are un aer de familie care îi este propriu. În școlile de orfelinat conduse de călugărițe, toate fetele seamănă între ele, afișând cu toatele aceeași fizionomie supusă și ștearsă care caracterizează educația ascetică. Oamenii devin frumoși în școlile entuziasmului, ale artelor și gloriei;

Se fac urâți în închisori și triști în seminarii și mănăstiri.

Aici se înțelege că îl vom părăsi pe Paracelsus pentru a aborda consecințele și aplicațiile ideilor sale care sunt pur și simplu cele ale vechilor magi, elemente ale acelei kabale fizice căreia noi îi spunem magie.

Urmând principiile kabalistice formulate de școala lui Paracelsus, moartea n-ar fi decât un somn profund și definitiv, care n-ar fi imposibil de oprit la început, imprimând o puternică acțiune de voința asupra corpului astral care se degaja, chemându-l înapoi printr-un interes puternic sau printr-o afecțiune dominantă. Același lucru spunea și Iisus când vorbea despre fiica lui Jaire: fata aceasta nu e moartă, doarme; și despre Lazăr: prietenul nostru a adormit și am să-l trezesc. Pentru a exprima acest sistem resurecționist într-o manieră care să nu ofenseze pe nimeni, adică opiniile adoptate în general, spunem că moartea, când nu e vorba de o distrugere sau de o alterare esențială a organelor, este întotdeauna precedată de o letargie mai lungă sau mai scurtă (resurecția lui Lazăr, dacă e admisă ca fapt științific, probează că ea poate dura patru zile!).

Să revenim acum la secretul marii opere pe care l-am dat numai într-o ebraică nepunctată în *Rituel de la haute magie*. Iată textul integral în

latină, aşa cum se afla el la pagina 144 din Sepher Jezirah, comentată de alchimistul Abraham (Amsterdam, 1642):

Semita XXXI

Vocatur intelligentia perpetua; et quare vocatur ita? Eo quod ducit motum solis et lunae juxta constitutionem eorum; utrumque in orbe sibi conveniente.

Rabbi Abraham

dicit:

Semita trigesima prima vocatur intelligentia perpetua: et illa solem et lunam et reluquas stellas et figuras, unum quodque in orbe suo, et imperit omnibus creatis juxta dispositionem ad signa et figuras.

Acest text, se vede, este încă perfect obscur pentru cine nu cunoştea valoarea caracteristică a fiecăreia din cele treizeci şi două de căi. Cele treizeci şi două de căi sunt cele zece numere şi cele douăzeci şi două de litere hieroglifice ale Kabalei. A treizeci şi una se raportează la care reprezintă lampa magică sau lumina între coarnele lui Baphomet. Acesta este semnul kabalistic al lui *od* sau al luminii astrale cu cei doi poli şi centrul echilibrat. Se ştie că în limbajul alchimiştilor soarele semnifică aurul, luna argintul, celelalte stele sau planete referindu-se la alte metale. Să încercăm acum să înţelegem gândirea evreului Abraham.

Focul secret al alchimiştilor era deci electricitatea, aici aflându-se jumătate din marele lor arcan; dar ei ştiu să-i echilibreze forţa printr-o influenţă magnetică pe care o concentrează în athanorul lor. Aşa rezultă din dogmele obscure ale lui Basile Valentin, Bernard Trévisan, Henri Khunrath care toţi pretind a fi obţinut transmutaţia precum Raymond Lulle, Arnaud de Villeneuve şi Nicolas Flamel.

Lumina universală, când magnetizează lumile se numeşte lumina astrală, când crează metalele se numeşte azoth sau mercurul înţelepţilor; când dă viaţă animalelor se numeşte magnetism animal.

Bruta suportă fatalităţile acestei lumini, omul o poate dirija.

Inteligenţa, adaptând semnul la gândire crează formele şi imaginile.

Lumina universală este asemeni imaginaţiei divine şi această lume care se schimbă neîncetat, rămânând mereu aceeaşi în privinţa legilor de configurare, este visul lui Dumnezeu.

Omul formulează lumina prin imaginaţia sa; el atrage destulă lumină pentru a da forme convenabile gândurilor şi viselor sale; dacă această lumină îl invadează, dacă judecata lui se îneacă în formele pe care le invocă, e nebun. Dar atmosfera fluidică a nebunilor este o otravă pentru minţile slabe şi imaginaţiile exaltate.

Formele pe care imaginaţia surexcitată le produce pentru a rătăci judecata sunt la fel de reale ca şi amprentele fotografice. Nu poţi vedea ceea ce nu există. — Fantomele din vis, şi chiar visele în stare de veghe sunt deci imagini reale aflate în lumină.

Există de altfel halucinaţii contagioase. Dar noi dezbatem aici ceva mai mult decât halucinaţiile obişnuite.

Dacă imaginile atrase de creierele bolnave sunt reale, nu le pot proiecta în afară, reale, aşa cum s-au perceput?

Aceste imagini, proiectate de organismul nervos al mediului, nu pot ele oare afecta organismul celor care, cu sau fără voie, intră în simpatie nervoasă cu mediumul?

Faptele săvârşite de domnul Home dovedesc că este posibil.

Acum să răspundem celor care cred că văd în aceste fenomene manifestări dintr-o altă lume şi fapte aparţinând necromanţiei.

Împrumutăm răspunsul nostru cărţii sacre a kabaliştilor şi doctrina noastră în această privinţă este aceeaşi cu a rabinilor compilatori ai Zoharului.

Axioma

Spiritul se înveşmântă pentru a coborî şi se dezgoleşte pentru a urca.

Într-adevăr:

De ce spiritele create au un trup?

Pentru că trebuie să fie limitate pentru a avea o existenţă posibilă. Lipsite de trup şi devenite prin urmare dezmărginite, spiritele create s-ar pierde în infinit şi, neputând să se concentreze în vreun loc, ar fi morţi şi neputincioşi, pretutindeni pierduţi în imensitatea lui Dumnezeu.

Toate spiritele create au deci trup, unele mai subtile, altele mai vârtoase, conform mediului în care sunt chemate să trăiască.

Sufletul unui mort n-ar putea deci trăi în atmosfera celor vii aşa cum noi n-am putea trăi în pământ sau în apă.

Ar trebui pentru un spirit aerian sau mai degrabă eterat un trup uşor, asemenea aparatelor scufundătorilor noştri, pentru a putea ajunge până la noi.

Din cei morţi nu putem vedea decât reflexele pe care ei le aruncă în lumina atmosferică, lumina ale cărei amprente noi le invocăm prin simpatia amintirilor noastre.

Sufletele morţilor sunt deasupra atmosferei noastre. Aerul nostru respirabil devine pentru ei pământ. Aşa a afirmat Mântuitorul în Evanghelie când s-a adresat sufletului unui preafericit:

„Acum marele haos s-a întărit pentru noi şi cei de sus nu mai pot coborî spre cei de jos".

Mâinile pe care le face domnul Home să apară sunt deci aer colorat de reflexele pe care le atrage şi le proiectează imaginaţia lui bolnavă.

Ele pot fi atinse şi văzute: jumătate iluzie, jumătate forţă magnetică şi nervoasă.

Explicaţiile ni se par limpezi şi precise.

Să judecăm acum alături de partizanii apariţiei ultramondene:

Aceste mâini sunt corpuri reale sau sunt iluzii?

Dacă sunt corpuri înseamnă că nu sunt spirite.

Dacă sunt iluziile produse de miraje, fie în noi, fie în afara noastră; îmi veţi da deci dreptate.

Acum, o remarcă:

Toţi bolnavii de congestie luminoasă sau de somnambulism contagios mor de moarte violentă sau subită.

Iată de ce se atribuia altădată diavolului puterea de a sugruma pe vrăjitori.

Bunul şi cinstitul Lavater invoca de obicei pretinsul spirit al lui Gablidone.

A fost asasinat.

Un limonagiu din Leipsick, Scroepfer, invoca spiritele morţilor.

Şi-a zburat creierii cu un pistol.

Se ştie care a fost sfârşitul nefericit al lui Cagliostro.

O nefericire mai mare decât moartea chiar ar putea salva viaţa acestor experimentatori imprudenţi.

Pot deveni idioţi sau nebuni şi atunci nu mor dacă sunt supravegheaţi cu grijă şi împiedicaţi să se sinucidă.

Bolile magnetice sunt prin ele însele o cale către nebunie și provoacă întotdeauna hypertrofia sau atrophia sistemului nervos.

Ele seamănă cu histeria care nu este decât o varietate a lor și sunt produse fie din excese celibatare, fie din excese de un gen opus.

Se știe ce raport există între creier și organele însărcinate de la natură să săvârșească cea mai nobilă operă, aceea care are drept scop reproducerea ființelor.

Nu poți viola nepedepsit sanctuarul naturii.

Nimeni nu ridică fără riscul propriei vieți vălul marii Isis.

Natura este castă și castității îi oferă ea cheile vieții.

A te deda unor iubiri impure înseamnă a te logodi cu moartea.

Libertatea care este viața sufletului nu se conservă decât în ordinea naturii. Orice dezordine voită o rănește, un exces prelungit o ucide.

Atunci, în loc să te lași ghidat și păzit de rațiune, te abandonezi fatalităților fluxului și refluxului luminii magnetice.

Or, lumina magnetică devora fără încetare, pentru că ea crează permanent și pentru a produce continuu trebuie continuu să absoarbă.

De aici vin monomaniile ucigașe și tentațiile suicidului.

De aici vine acel spirit de perversitate pe care Edgar Poe l-a descris într-o manieră atât de emoționantă și adevărată și pe care domnul de Mirville l-a numit diavol.

Diavolul este vertijul inteligenței, strivită de șovăielile inimii.

Este monomania neantului, atracția abisului, independent de ce poate fi acesta, urmând hotărârile credinței catolice, apostolice și romane, de care nu avem curajul să ne atingem.

În privința reproducerii semnelor și caracterelor prin acest fluid astral pe care l-am numit lumină astrală, a-i nega posibilitatea înseamnă a nu ține cont de cele mai obișnuite fenomene ale naturii.

Mirajele din stepele Rusiei, palatele Fetei Morgana, figurile imprimate natural în inima pietrelor cărora Gaffarel le spunea *gamahe*, diformitatea monstruoasă a unor copii pricinuită de priviri sau de coșmarurile mamelor, toate aceste fenomene și multe altele dovedesc că lumina este plină de reflexe și imagini pe care le proiectează și le reproduce urmând invocațiile imaginației, ale amintirii sau ale dorinței. Halucinația nu este întotdeauna un vis fără obiect: de îndată ce toată lumea vede un lucru acesta este cu siguranță vizibil; dar dacă

lucrul acela e absurd trebuie să conchidem riguros că toată lumea s-a înşelat sau a fost halucinată de o aparenţă reală.

A spune, de exemplu, că la seratele magnetice ale domnului Home, mâini reale şi vii ies din mese, mâini adevărate pe care unii le văd, alţii le ating şi de care unii se simt numai atinşi fără să le vadă, a spune că aceste mâini cu adevărat materiale sunt mâini de spirite ar însemna să vorbim asemenea copiilor sau nebunilor, înseamnă a implica o contradicţie în termeni. Dar a mărturisi că o aparenţă sau alta se produce înseamnă pur şi simplu a fi sincer şi a râde de batjocura suficienţilor chiar când aceşti suficienţi sunt plini de spirit, cum ar fi cutare sau cutare redactor de jurnale.

Aceste fenomene ale luminilor care provoacă apariţii s-au produs frecvent în epocile frământate pentru umanitate. Ele sunt fantomele unei lumi cuprinse de febră, isteria unei societăţi care se plictiseşte. Virgiliu ne povesteşte în frumoase versuri că, pe timpul lui Cezar, Roma era plină de spectre; porţile Templului din Ierusalim se deschideau singure sub domnia lui Vespasian şi se auzeau strigăte: „Zeii au plecat!" Or, când zei pleacă, vin diavolii. Sentimentul religios se transformă în superstiţie când se pierde credinţa; sufletele au nevoie să creadă pentru că sunt însetate de speranţă. Cum se poate plerde credinţa? Cum se poate îndoi ştiinţa de infinit şi de armonie? Pentru că sanctuarul absolutului este închis celor mulţi. Regatul adevărului, care este al lui Dumnezeu, e violentat şi cucerit de cei puternici. Există o dogmă, există o cheie, există o tradiţie sublimă; şi dogma, cheia, tradiţia este înalta magie. În ea se află absolutul ştiinţei şi temeiul etern al legii, paza împotriva nebuniei, a superstiţiei, a greşelii, edenul inteligenţei, repausul inimii, liniştea sufletului. Nu spunem tote acestea pentru a-i convinge pe cei care râd, ci numai pentru a-i avertiza pe cei care caută. Curaj şi speranţă pentru ei; vor găsi cu siguranţă pentru că şi noi am găsit.

Dogma magică nu este cea a mediumurilor. Mediumurile care dogmatizează nu pot să ne înveţe decât anarhia pentru că inspiraţia lor rezultă dintr-o exaltare dezordonată. Prezic întotdeauna dezastre, neagă autoritatea ierarhică şi pozează în suverani pontifi ca Vintras. Iniţiatul, dimpotrivă, respectă înainte de toate ierarhia, iubeşte şi respectă ordinea, se închină în faţa credincioşilor sinceri, iubeşte toate semnele veşniciei în credinţă şi a mântuirii prin caritate care e

disciplină și ascultare. Am citit de curând o carte publicată sub influența vertijului astral și magnetic și am fost șocați de tendințele anarhice de care, sub aparența de bunăvoință și religie, era plină. Pe pagina de gardă a acestei cărți se poate vedea signatura doctrinei pe care o predica. În locul crucii creștine, simbolul alianței, al ordinii, al armoniei, se vede un butuc de viță viguros, cu vițele răsucite în spirale: imaginea halucinării și a beției.

Primele idei emise de această carte sunt o culme a absurdului. Sufletele morților, ne spune ea, sunt pretutindeni și nimic nu le obstaculează. Iată infinitul populat de zei care intră unii în alții. Sufletele pot și vor să comunice cu noi prin intermediul meselor, al pălăriilor. Cartea nu conține astfel nici o învățătură regulată, nici un sacerdoțiu, nici o biserică, se afla în ea delirul erijat în amvon al adevărului, oracole scriind pentru salvarea lumii cuvântul lui Cambronne, oameni mari care-și tulbură seninătatea destinelor eterne pentru a face să danseze mobilele și a se întreține în conversații asemănătoare celor atribuite lui Beroald de Verville. Totul e jalnic, și, totuși, în America se răspândesc ca o ciumă intelectuală. Tânăra America bate câmpii, are febra, îi cresc probabil dinții. Dar Franța! Franța înghițind aceste nebunii! Nu, nu este posibil! Refuzând doctrinele, omul serios trebuie să observe fenomenele, să rămână calm în mijlocul agitației tuturor fanatismelor, pentru că incredulitatea îl are și ea fanatismul ei și să judece după ce a cercetat.

A-ți păstra rațiunea în mijlocul nebunilor, credința în mijlocul superstițiilor, demnitatea în mijlocul celor fără caracter și independența între oile lui Panurge sunt miracolele cele mai rare, cele mai frumoase și cele mai greu de săvârșit.

Capitolul IV

FANTOMELE FLUIDICE ȘI MISTERELE LOR

Cei vechi le dădeau cele mai diverse nume. Larve, lemurii, insecte. Acestora le plăcea aburul sângelui vărsat și se fereau de ascuțișul sabiei.

Teurgia le invoca și kabala le cunostea sub numele de spirite elementare.

Ele erau coagulări fluidice care putea fi distruse prin divizare.

Erau un fel de miraje însuflețite, emanații imperfecte ale vieții umane: tradițiile magiei negre le pun pe seama celibatului lui Adam. Paracelsus ne spune că aburul sângelui femeilor isterice populează aerul fantomelor; aceste idei sunt atât de vechi că le găsim urmele în Hesiod care interzicea în mod expres uscarea în fața focului a unor veșminte pătate de orice fel de poluție.

Persoanele obsedate de fantome sunt de obicei exaltate de un celibat prea riguros sau slăbite de excesele desfrăbălării.

Fantomele fluidice sunt avortonii luminii vitale; ele sunt mediatorii plastici fără corp și fără spirit, născute din excesele spiritului și dereglările trupului.

Acești mediatori rătăcitori pot fi atrași de anumiți bolnavi cărora le sunt fatal simpatici, împrumutându-le pe seama lor o existență factice mai mult sau mai puțin durabilă. Ele servesc de instrumente suplimentare voințelor instinctive ale acestor bolnavi, niciodată pentru a-i vindeca, ci pentru a-i rătăci și a-i halucina și mai mult.

Dacă embrionii umani au proprietatea de a lua formele pe care le dau imaginația mamelor, embrionii fluidici rătăcitori trebuie să fie de o uluitoare varietate, transformându-se cu o mare ușurință. Tendința lor de a-și oferi un trup pentru a atrage un suflet condensează și asimilează natural moleculele corpurilor care plutesc în atmosferă.

Astfel, coagulând aburul sângelui, ei refac sângele, acel sânge pe care maniacii îl văd curgând pe tablouri sau pe statui. Dar ei nu sunt singurii care-l văd. Vintras și Rose Tamisier nu sunt niște impostori, nici oameni atinși de orbul găinilor, sângele curge realmente; medicii îl examinează, îl analizează, este sânge, adevărat sânge uman: de unde provine? Poate el să se creeze spontan în atmosferă? Poate el în mod natural țâșni dintr-o marmură, dintr-o pânză de pictor sau dintr-o statuie? Nu, fără îndoială: sângele acesta a circulat prin vene, apoi s-a vărsat, s-a evaporat, s-a uscat și serrumul a devenit abur, globulele praf impalpabil, totul a plutit și s-a ridicat în atmosferă, apoi a fost atras în curentul unui electro-magnetism specific. Serumul a redevenit lichid a reluat și îmbibat din nou globulele pe care lumina astrală le-a colorat și sângele a început să curgă.

Fotografiile dovedesc că imaginile sunt modificări reale ale luminii. Or, exista o fotografie accidentală și întâmplătoare care operează, după mirajele rătăcitoare, în atmosferă, impresii durabile pe frunzele copacilor, în lemn și în inima pietrelor: astfel, se formează acele figuri naturale cărora Gaffarel le-a consacrat mai multe pagini în cartea sa *Curiosités inutiles*; el atribuie o virtute ocultă pietrelor și le numește *gamahe;* așa se conturează acele scriituri și desene care-i uimesc atât pe observatorii fenomenelor fluidice.

Acestea sunt fotografii astrale conturate de imaginația mediumurilor cu sau fără concursul larvelor fluidice.

Existența acestor larve ne-a fost demonstrată într-o manieră peremptorie de o experiență destul de curioasă. Mai multe persoane, pentru a pune la încercare puterea americanului Home, l-au rugat să evoce rude despre care bănuiau că muriseră, dar care de fapt nu existaseră niciodată. Spectrele s-au prezentat la apel și toate fenomenele care urmau în mod obișnuit după invocații s-au manifestat din plin.

Această experiență poate singură convinge de supărătoarea credulitate și de greșeala categorică a celor care cred în intervenția spiritelor în aceste fenomene ciudate. Pentru ca morții să se mai întoarcă, trebuie înainte de toate ca ei să fi existat, iar demonii nu se lasă ei atât de ușor înșelați de mistificările noastre.

Asemenea oricărui catolic, noi credem în existența spiritului întunericului; dar noi mai știm că puterea divină i-a dat întunericul drept

închisoare veşnică şi că Mântuitorul l-a văzut căzând din cer ca un trăznet. Dacă demonii ne ispitesc o fac cu complicitatea voită a patimilor noastre păcătoase, căci nu le este permis să înfrunte imperiul lui Dumnezeu şi să tulbure prin manifestări neghioabe şi inutile ordinea eternă a naturii.

Caracterele şi semnăturile diavoleşti care se produc pe seama mediumului nu sunt evident dovada unui pact tacit sau categoric între aceşti bolnavi şi spiritele adâncurilor. Semnele au servit dintotdeauna pentru exprimarea vertijului astral şi au rămas în starea de miraj în reflexele luminii deturnate. Natura îşi are şi ea reminescenţele ei şi ne trimite aceleaşi semne privind aceleaşi idei. Nu e nimic supranatural în toate acestea, nici infernal.

„Cum aţi vrea să accept", ne spunea preotul Charvoz, primul vicar al lui Vintras, „că Satan ar fi îndrăznit să-şi imprime hidoasele lui stigmate pe ostia consacrată şi devenită chipul lui Iisus Hristos?" — Am declarat imediat că şi nouă ne era imposibil să ne pronunţăm în vâltoarea unei asemenea blasfemii; şi, totuşi, aşa cum am mai demonstrat în foiletoanele din *Estafette*, semnele imprimate cu caractere însângerate în ostiile lui Vintras, sfinţite de Charvoz erau cele care în magia neagră sunt absolut recunoscute drept signaturi ale diavolului.

Scriiturile astrale sunt adesea ridicole sau obscene. Pretinsele spirite întrebate asupra celor mai grave mistere ale naturii răspund adesea printr-un cuvânt grosolan devenit, se spune, eroic, în gura soldăţească a lui Cambronne. Desenele trasate de creioanele lăsate de capul lor reproduc adesea priapice informe pe care palidul derbedeu, ca să ne folosim de expresia pitorească a lui August Barbier, le desenează fluerând pe zidurile Parisului, o nouă dovadă a ceea ce am afirmat, că spiritul nu prezidează în nici un fel acele manifestări şi că ar fi absolut absurd mai ales să recunoaştem intervenţia spiritelor degajate de materie.

Iezuitul Paul Saufidius care scrie despre moravuri şi tradiţii la japonezi, povesteşte o anecdotă interesantă. Un grup de pelerini japonezi, traversând într-o zi un deşert, văzu înaintând spre el şi călcând în acelaşi pas o ceată de spectre al cărei număr era egal cu acela al grupului. Spectrele diforme mai întâi şi asemănătoare cu larvele, luau apropiindu-se, forma trupului uman.

Curând se întâlniră și se amestecară printre ei, lunecând ușor printre rânduri: atunci japonezii se văzură toți dublați, fiecare fantomă devenind imaginea perfectă, ca un miraj, a fiecărui pelerin. Îngroziți, japonezii se prosternară, iar bonzul care-i conducea începu să se roage pentru ei cu mari zvârcoliri și țipete. Când pelerinii se ridicară, fantomele dispăruseră și grupul de credincioși putu să-și continue drumul. Acest fenomen, de care nu ne îndoim, evocându-l, prezintă dublul caracter al unui miraj și al unei proiecții bruște a larvelor astrale, ocazionate de căldura și epuizarea fanatică a pelerinilor.

Doctorul Brierre de Boismont, în curiosul lui *Traité des hallucinations*, povestește că un om cu o minte bine chibzuită care nu avusese niciodată în viața lui viziuni, fu chinuit într-o dimineață de un coșmar dintre cele mai înfricoșătoare. Vedea în odaia lui o maimuță monstruoasă, la care nu te puteai uita, clănțănind din dinți și dedându-se la cele mai îngrozitoare contorsiuni. Se trezi brusc, afară era de mult ziuă, sări din pat și rămase înfricoșat văzând în realitate monstruosul animal din vis. Maimuța era acolo semănând perfect cu cea din vis, la fel de absurdă, la fel de terifiantă, făcând aceleași strâmbături. Nu-i venea să-și creadă ochilor. Rămase preț de o jumătate de oră nemișcat, cercetând misteriosul fenomen și întrebându-se dacă avea friguri galbene sau înnebunise. Se apropie, în sfârșit, de animalul fantastic vrând să-l atingă, dar acesta dispăru.

Cornelius Gemma în *Histoire critique universelle* povestește că în anul 454, în insula Candie, fantoma lui Moise apăru evreilor la malul mării; avea în frunte coarnele lui luminoase, în mână varga lui de trăznet, și-i invită să-l urmeze arătându-le la orizont cu degetul Pământul Făgăduit. Noutatea acestei minuni se răspândi rapid și o mulțime de israeliți se repeziră spre mal. Toți văzură sau pretindeau că văzuseră minunata apariție: erau cam la vreo douzeci de mii, ne spune cronicarul, pe care-l bănuim că exagerează puțin. Imediat capetele li se înfierbântară și imaginațiile se exaltară: credeau într-un miracol mai uluitor decât acela al trecerii Mării Roșii. Formară o coloană strânsă și se îndreptară spre mare: îl vedeau pe Moise mergând pe ape. Fu un dezastru înfricoșător: aproape toată această mulțime se înecă și halucinația nu dispăru decât cu prețul unui mare număr de vieți al acestor nefericiți vizionari.

Gândirea umană crează ceea ce-și imaginează — fantomele superstițiilor proiectează diformitatea lor reală în lumina astrală — și trăiește din terorile pe care singură și le creează. Uriașul negru care-și întinde aripile din Orient în Occident pentru a ascunde lumii lumina, monstrul care devoră sufletele, înfricoșătoarea divinitate a ignoranței și a spaimei, diavolul, într-un cuvânt, este încă pentru o imensă mulțime de copii de toate vârstele o teribilă realitate. În *Dogme et Rituel de la haute magie* noi l-am reprezentat ca pe umbra lui Dumnezeu și zicând acestea tot am ascuns pe jumătate gândul: Dumnezeu este o lumină fără umbră. Diavolul nu este decât umbra fantomei lui Dumnezeu!

Fantoma lui Dumnezeu! Acest ultim idol al pământului, spectrul antropomorfic care se ascunde cu viclenie; personificarea finită a infinitului; invizibilul pe care nu-l poți vedea fără să mori; fără a muri cel puțin ca rațiune și inteligență pentru că a vedea invizibilul trebuie să fii nebun; fantoma celui care n-are trup, forma confuză a acelui care este fără formă și fără limită: iată ce adoră cea mai mare parte a credincioșilor. Cel care este esențial, pur spiritual, fără să fie nici ființă absolută, nici o ființă abstractă, nici o colecție de ființe, infinitul intelectual într-un cuvânt, este atât de greu de imaginat! Astfel orice imaginație în privința lui este idolatrie. Trebuie doar să credem și să ne închinăm lui. Spiritul nostru trebuie să tacă în fața lui și numai inima are dreptul să-i dea un nume: Tatăl Nostru!

Partea a doua

MISTERELE MAGICE

Capitolul întâi

TEORIA VOINȚEI

Viața umană și greutățile ei nenumărate au drept scop, în ordinea înțelepciunii eterne, educarea voinței omului.

Demnitatea omului constă în a face ceea ce vrea și să vrea binele, conform științei adevărului.

Binele conform adevărului este dreptatea.

Dreptatea este practica rațiunii.

Rațiunea este verbul realității.

Realitatea este știința adevărului.

Adevărul este ideea identică ființei.

Omul ajunge la ideea absolută a ființei pe două căi, experiența și ipoteza; este improbabilă sau absurdă când e respinsă de această învățătură.

Experiența este știința, ipoteza este credința.

Adevărata știință admite în mod necesar credința; adevărata credință se bizuie în mod necesar pe știință.

Pascal blasfemia împotriva științei când zicea că, prin rațiune, omul nu poate ajunge la cunoașterea nici unui adevăr.

Iată de ce Pascal a murit nebun.

Nici Voltaire n-a blasfemiat mai puțin împotriva științei când a declarat absurdă orice ipoteză a credinței și nu admitea drept regulă a rațiunii decât mărturia simțurilor.

Iată de ce ultimul cuvânt al lui Voltaire a fost această contradictorie formula:

Dumnezeu și libertatea.

Dumnezeu, adică un stăpân suprem, care exclude orice idee de libertate, așa cum o înțelegea școala lui Voltaire.

Cuvântul Dumnezeu exprima personificarea supremă a legii și, în consecință, a datoriei; și, dacă prin cuvântul libertate, vrem să

înțelegem dreptul de a ne face datoria, ne putem lua ca deviză, la rândul nostru, și să repetăm fără să ne contrazicem și fără să comitem vreo greșeală:

Dumnezeu și Libertatea.

Cum nu există libertate pentru om decât în ordinea care rezultă din adevăr și din bine, se poate spune că dobândirea libertății este cea mai importantă muncă a sufletului uman. Omul, eliberându-se de patimile cele rele și de servitutea lor, se creează într-un fel pe sine însuși a doua oară. Natura l-a făcut viu și suferind, el se poate face fericit și nemuritor: astfel, devine reprezentantul divinității pe pământ, putând să-și exercite relativa lui atotputernicie.

Axioma I

Nimic nu rezistă voinței omului care știe adevărul și vrea binele.

Axioma II

A vrea răul înseamnă a vrea moartea. O voință pervertită este începutul sinuciderii.

Axioma III

A vrea binele cu violență înseamnă a vrea răul: violența produce dezordine și dezordinea produce răul.

Axioma IV

Poți și trebuie să accepți răul ca pe un instrument al binelui; dar nu trebuie să-l vrei și nici să-l faci niciodată; altfel distrugi cu o mână ceea ce construiești cu cealaltă. Buna credință nu justifică niciodată relele mijloace; ea le corectează când îi sunt aplicate și le condamnă când le descoperă.

Axioma V

Pentru a avea dreptul să posezi mereu trebuie să vrei cu îndelungată răbdare.

Axioma VI

A-ți petrece viața dorind imposibilul înseamnă a abdica de la viață și a accepta veșnicia morții.

Axioma VII

Cu cât voința învinge mai multe obstacole cu atât este mai puternică. Iată de ce Hristos a glorificat sărăcia și durerea.

Axioma VIII

Când voința este destinată absurdului ea este refuzată de eterna rațiune.

Axioma IX

Voința omului drept este chiar voința lui Dumnezeu și legea naturii.

Axioma X

Prin voință vede inteligența. Dacă voința este sănătoasă, vederea este justă. Dumnezeu a spus: Să se facă lumină! și lumină s-a făcut; voința spune: Lumea să fie cum vreau eu s-o văd! și inteligența vede cum dorește voința. Aceasta este semnificația sintagmei *Amin* care confirmă actele de credință.

Axioma XI

Când creezi fantome aduce pe lume vampiri și va trebui să hrănești pe acești copii ai unui coșmar voluntar cu sângele propriu, cu viața, cu inteligența și rațiunea ta, fără să-i saturi niciodată.

Axioma XII

A afirma și a vrea ceea ce trebuie să fie înseamnă a crea; a afirma și a vrea ceea ce nu trebuie să fie înseamnă a distruge.

Axioma XIII

Lumina este un foc electric pus de natură în serviciul voinței: ea îi luminează pe cei care știu s-o folosească și-i arde pe cei care abuzează de ea.

Axioma XIV

Imperiul lumii este imperiul luminii.

Axioma XV

Marile inteligențe a căror voință nu se echilibrează seamănă cometelor care sunt sori avortați.

Axioma XVI

A nu face nimic e la fel de nefast ca a face rău, dar mai laş. Cel mai de neiertat dintre păcatele mortale este inerţia.

Axioma XVII

A suferi înseamnă a munci. O mare suferinţă îndurată este un progres desăvârşit. Cei care suferă mult trăiesc mai mult decât cei care nu suferă.

Axioma XVIII

Moartea voluntară din devotament nu este sinucidere, ci apoteoza voinţei.

Axioma XIX

Frica nu este decât lenea voinţei, iată de ce opinia publică îi condamnă pe laşi.

Axioma XX

Când nu te vei mai teme de leu, leul se va teme de tine. Spune durerii: vreau să fii o plăcere şi ea va deveni o plăcere şi mai mult decât o plăcere, o fericire.

Axioma XXI

Un lanţ de fier este mai uşor de rupt decât un lanţ de flori.

Axioma XXII

Înainte de a spune despre un om că e fericit sau nefericit află ce a făcut din el direcţia voinţei sale: Tiberius murea în fiecare zi la Capri, în timp ce Iisus îşi dovedea nemurirea şi divinitatea urcând Calvarul şi îndurând crucea.

Capitolul II

PUTEREA CUVÂNTULUI

Verbul crează formele, iar formele la rândul lor acţionează asupra verbului pentru a-l modifica şi a-l desăvârşi.

Orice cuvânt adevărat este începutul unui act de dreptate.

Ne întrebăm dacă omul poate fi uneori obligatoriu împins spre rău. Da, când judecă fals şi, în consecinţă, verbul lui e nedrept.

Dar el este responsabil de judecata falsă ca şi de actul de răutate.

Ceea ce falsifică judecata sunt vanităţile nedrepte ale egoismului.

Verbul nedrept, neputând să se realizeze prin creaţie, se realizează prin destrucţie. El trebuia să ucidă sau să moară.

Dacă ar rămâne inactiv, ar deveni cea mai teribilă dintre toate dezordinile, o blasfemie durabilă împotriva adevărului.

Acesta este cuvântul călduţ despre care Hristos a spus că va da socoteală la judecata universală. O glumă, o farsă care provoacă râsul nu este decât un cuvânt călduţ.

Frumuseţea cuvântului este splendoarea adevărului. Un cuvânt adevărat este întotdeauna frumos, un cuvânt frumos este întotdeauna adevărat.

Iată de ce operele de artă sunt întotdeauna sfinte când sunt frumoase.

Ce mă interesează că Anacreon o cânta pe Batylle dacă în versurile sale aud notele divinei armonii care este imnul etern al frumuseţii? Poezia e pură ca soarele: ea îşi întinde vălul de lumină peste greşelile umanităţii. Vai de cel care vrea să ridice vălul pentru a zări urâţenia!

Conciliu de la Trento spune că este permis persoanelor înţelepte şi prudente să citească operele celor vechi, chiar pe cele obscene, tocmai pentru frumuseţea formei.

O statuie a lui Nero sau Heliogabal, sculptată ca operele lui Phidias, n-ar fi o operă absolut frumoasă şi bună? şi cel care ar dori s-o spargă pentru că ea reprezintă un monstru n-ar merita batjocura lumii întregi?

Statuile scandaloase sunt numai cele prost făcute: şi Venus din Milo ar fi profanată dacă ar fi expusă alături de Fecioară în anumite biserici.

Răul se învaţă din cărţile de morală prost scrise, mult mai mult decât din poeziile lui Catul sau din ingenioasele alegorii ale lui Apuleius.

Nu există cărţi rele decât cele prost gândite sau rău alcătuite.

Orice verb al frumuseţii este verbul adevărului, lumina formulată în cuvânt.

Dar celei mai strălucitoare lumini pentru a se produce şi a deveni vizibilă îi trebuie o umbră; şi cuvântul creator, pentru a deveni eficace, are nevoie de contradicţii. Trebuie să suporte proba negaţiei, a sarcasmului, apoi pe cea mult mai crudă a indiferenţei şi a uitării. „Trebuie, spunea Stăpânul, ca sămânţa să cadă într-un pământ putred pentru a încolţi".

Verbul care afirmă şi cuvântul care neagă trebuie să comunieze şi din uniunea lor se va naşte adevărul practic, cuvântul real şi progresiv. Nevoia trebuie să-i constrângă pe truditori să aleagă drept piatră unghiulară pe cea care a fost refuzată şi ignorată. Contradicţia nu va descuraja niciodată pe omul de iniţiativă. Plugului îi trebuie un pământ şi pământul îi rezistă pentru că el îl ară. Se apără ca orice fecioară, concepe şi naşte greu ca orice mamă. Voi deci care doriţi să răsădiţi o plantă nouă în câmpul inteligenţei, înţelegeţi şi respectaţi rezistenţele pudibonde ale unei experienţe mărginite şi ale unei raţiuni întârziate.

Când un cuvânt nou se naşte în lume, îi trebuie legături şi scutece, geniul îl naşte, dar experienţa îl hrăneşte. Să nu credeţi că va fi părăsit şi va fi lăsat să moară; uitarea este pentru el un repaos favorabil, iar contradicţiile îi sunt cultura. Când un soare se aprinde în spaţii, el creează sau atrage lumile. O singură stea fixă de lumină promite spaţiului un univers.

Toată magia este un cuvânt şi acest cuvânt pronunţat kabalistic e mai puternic decât toate puterile cerului, ale pământului şi ale infernului. Cu numele lui Jod he vah he se comandă naturii: regatele sunt cucerite în numele lui Adonai şi forţele oculte care compun imperiul lui Hermes se supun toate celui care ştie să pronunţe, urmând ştiinţa numerelor incomunicabile ale lui Agla.

Pentru a pronunța conform științei marile cuvinte ale kabalei, trebuie pronunțate cu toată înțelegerea, cu o voință pe care nimeni nu o poate învinge, cu o acțiune pe care nimeni n-o poate respinge. În magie, a spune înseamnă a face; verbul începe cu litere și se termină cu acte. Nu vrei realmente un lucru decât atunci când îl vrei din toată inima și ești gata să renunți pentru el la toate afecțiunile tale cele mai scumpe, și gata, cu toate forțele, să-ți expui sănătatea, averea, viața.

Credința se constituie și se probează numai printr-un devotament absolut. Omul înarmat cu o asemenea credință poate muta munții.

Dușmanul fatal al sufletelor noastre este lenea. Inerția are o beție care ne adoarme; dar somnul inerției este descompunere și moarte. Virtuțile sufletului uman sunt ca valurile oceanului: le trebuie, pentru a se păstra sarea și amărăciunea lacrimilor, le trebuie zbuciumul cerului și vârtejul furtunilor.

Când, în loc să mergem pe drumul progresului, ne lăsăm purtați, dormim de fapt în brațele morții; nouă ne spune El, ca paraliticului din Evanghelie: ia-ți patul tău și umblă! Nouă ne revine sarcina de a lua moartea și de o arunca în viață.

Urmând magnifica și teribila expresie a sfântului Ioan, Infernul este un foc care doarme. O viață fără activitate și fără progres este ca sulful stagnant; *stagnum ignis et sulphuris*.

Viața care doarme este analoagă cuvântului călduț și pentru el oamenii vor da socoteală la judecata din urmă.

Inteligența vorbește și materia se agită; ea nu se va odihni decât după ce va lua forma pe care i-o va da cuvântul. Vedeți verbul creștin punând lumea de nousprezece secole la muncă! Ce luptă de uriași! Câte greșeli încercate și respinse! Cât creștinism decepționat și iritat în esența protestantismului, din secolul XVI până în secolul XVII! Egoismul uman disperat de înfrângerile sale, a asmuțit rând pe rând toate stupiditățile. L-au îmbrăcat pe salvatorul lumii în zdrențe și cu toată derizoria purpură: după Iisus inchizitorul l-au făcut pe Iisus revoluționarul. Măsurați dacă puteți câte lacrimi și cât sânge a curs, îndrăzniți să vă imaginați cât se va mai vărsa de acum încolo înainte de a ajunge la domnia mesianică a Omului Dumnezeu, care supune în același timp toate patimile puterilor și toate puterile dreptății!

Adveniat regnum Tuum! Iată ce repetă sute de milioane de voci seara și dimineața, pe toată întinderea pământului, de mai bine de

nouăsprezece secole, în timp ce israeliţii îl aşteaptă pe Mesia. El a vorbit, el va veni, el a venit ca să moară şi a promis că va reveni ca să trăiască.

Cerul este armonia sentimentelor generoase.

Infernul este conflictul instinctelor laşe.

Când umanitatea, după multe experienţe sângeroase şi dureroase, va înţelege bine acest dublu adevăr, ea va abjura infernul egoismului pentru a intra în cerul devotamentului şi al carităţii creştine.

Lira lui Orfeu a civilizat Grecia sălbatică, iar lira lui Amphion a construit misterioasa Tebă. Pentru că armonia este adevărul. Natura întreagă este armonie, dar Evanghelia nu este o liră: ea este cartea principiilor eterne care trebuie să regleze şi care vor regla toate lirele şi toate armoniile vii ale universului.

Atât timp cât lumea nu va înţelege aceste trei cuvinte: adevăr, raţiune, dreptate şi pe acestea: datorie, ierarhie, societate, deviza revoluţionară libertate, egalitate, fraternitate nu va fi decât o triplă minciună.

Capitolul III

INFLUENȚELE MISTERIOASE

Nu există cale de mijloc. Orice om este bun sau rău. Indiferenții, călduții nu sunt buni, sunt deci răi și cei mai răi dintre toți răii pentru că sunt imbecili și lași. Lupta vieții seamănă cu un război civil, cei care rămân neutri trădează ambele părți și renunță la dreptul de a fi socotiți printre copiii patriei.

Noi respirăm toți viața celorlalți și le insuflăm într-un fel o parte din existența noastră. Oamenii inteligenți și buni sunt pe seama lor înșiși medicii umanității, oamenii proști și răi sunt otrăvitorii publici.

Sunt persoane în apropierea cărora te simți mai bine; iată pe această tânără doamnă de lume, vorbește, râde, împodobită asemenea tuturor celorlalte, de ce ți se pare că în ea totul e bun și perfect? Nimic mai natural decât distincția ei, nimic mai deschis și mai nobil abandon decât vorbăria ei. În preajma ei, totul se simte mai în largul său, în afara resentimentelor care sunt imposibile lângă ea. Ea găsește inimile, le leagă și le înalță, ea nu îmbată, farmecă. Ceea ce transmite persoana ei pare o perfecție mai plăcută decât virtutea însăși; e mai grațioasă decât grația, gesturile ei sunt legere și inimitabile ca muzica și versurile cele mai frumoase. Despre o fermecătoare mondenă, prea bună prietenă pentru a-i fi rivală, a spus după un bal: „Mi s-a părut că văd sfânta Biblie alintându-se". Iată, dimpotrivă, o altă femeie, afectând devoțiunea cea mai rigidă, scandalizându-se că-i aude pe îngeri cântând, dar vorba ei este răutăcioasă, privirea distantă și dispre-țuitoare; când vorbește despre virtute te face să iubești viciul. Dumnezeu este pentru ea un soț gelos în privința căruia își face un mare merit de a nu-l înșela; maximile ei sunt dezolante, acțiunile mai mult zadarnice decât caritabile și a-i putea zice văzând-o la biserică; l-am văzut pe diavol rugându-se lui Dumnezeu.

Când te desparți de cea dintâi, te simți plin de iubire pentru tot ceea ce este frumos, pentru tot ceea ce este bun și generos. Ești fericit de a-i fi spus tot ceea ce ea ți-a inspirat bun și de a fi fost aprobat de ea. Îți zici că viața e bună pentru că Dumnezeu a creat asemenea suflete, ești plin de curaj și de speranță. Cealaltă te lasă vlăguit, năpăstuit sau poate, chiar mai rău, ațâțat să faci ceva rău, să te îndoiești de onoare, de pietate, de datorie; alături de ea nu scapi de plictis decât pe ușa relelor dorinți. Ai bârfit ca să-i faci plăcere, te-ai micșorat ca să-i flatezi orgoliul și ai rămas nemulțumit de ea și de tine însuți.

Sentimentul viu și sigur al acestor influențe este propriu spiritelor drepte și conștiințelor delicate și este cu siguranță ceea ce vechii scriitori asceți numeau harul discernământului spiritelor.

Voi sunteți niște cruzi consolatori, zicea Iov pretinșilor lui prieteni. Într-adevăr, ființele vicioase întristează întotdeauna în loc să consoleze. Au un tact prodigios de a găsi și a alege cele mai deznădăjduitoare banalități. Cum, plângeți o afecțiune distrusă! cât sunteți de naivi! Își bătea joc de dumneata, nu te iubea. Mărturisești cu durere că băiatul tău e șchiop și ți se va atrage delicat atenția că e cocoșat. Tușește, ești nelinlștit, și prietenul te imploră să ai grijă că s-ar putea să fie tuberculoasă. Soția ta e bolnavă de mult timp, consolează-te, va muri, ți se spune.

Speră și muncește, iată ce ne spune cerul prin vocea tuturor sufletelor bune; fii disperat și mori, iată ce ne strigă infernul prin toate vorbele lui, prin toate mișcările, prin toate prieteniile chiar și toate mângâierile ființelor imperfecte și degradate.

Oricare ar fi reputația unei persoane și oricare ar fi mărturiile de prietenie pe care vi le dă, dacă, despărțindu-te de el, te vei simți mai puțin prieten al binelui și mai puțin puternic ea este periculoasă; evit-o.

Dublul nostru magnetism produce în noi două feluri de simpatii. Avem nevoie rând pe rând să absorbim și să iradiem. Inima noastră iubește contrastele și sunt puține femei care au iubit două genii succesiv.

Ne odihnim protejați de oboseala de a admira, aceasta este legea echilibrului; dar și naturile sublime se surprind uneori prinse de capricii vulgare. Omul, a spus abatele Gerbet, este umbra unui Dumnezeu în corpul unui animal: prietenii îngerului sălășluiesc la un loc cu plăcerile animalului. Îngerul ne atrage, dar dacă nu suntem atenți la el, animalul

ne va stăpâni; şi ne va stăpâni fatal chiar când e vorba de prostii, adică de satisfacţii ale unei vieţi care hrăneşte moartea, adică în limbajul animalelor, viaţa reală. În religie, Evanghelia este un ghid sigur, nu tot aşa se întâmplă în afaceri şi mulţi oameni când e vorba de a regla succesiunea temporală a lui Iisus Hristos, se înţeleg mai degrabă cu Iuda Iscariotul decât cu sfântul Petru.

Probitatea este admirată, a spus Juvenal, şi lăsată să se perpelească singură. Dacă un om celebru, de exemplu, n-ar fi cerşit scandalos pe lângă cei bogaţi, s-ar fi gândit vreodată cineva să-i înzestreze bătrâna muză? I-ar fi căzut din cer o moştenire? Virtutea ne stârneşte admiraţia, punga noastră nu-i datorează nimic, marea doamnă e destul de bogată şi fără noi. Ne place mai mult să dăm viciului, el e atât de sărac!

Nu-mi plac cerşetorii şi nu dăruiesc decât unor bieţi sfioşi, spunea într-o zi un om de spirit.

— Dar ce le daţi, dacă nu-i cunoaşteţi? — Le dăruiesc admiraţia şi stima mea, şi pentru asta nu-i nevoie să-i cunosc. — De ce ai nevoie de atâţia bani, a fost întrebat un altul, nu ai copii, nu ai greutăţi? Îi am pe săracii mei sfioşi cărora nu mă pot împiedica să nu le dau. Arătaţi-mi-i şi mie, am să le dau şi eu tot atât. — Oh! pe unii dintre ei îi cunoaşteţi deja. Am şapte care mănâncă enorm şi un al optulea care mănâncă mai mult decât toţi ceilalţi şapte la un loc; cei şapte sunt cele şapte păcate capitale; al optulea este jocul.

— Domnule, dă-mi şi mie cinci franci, mor de foame. — Imbecilule, mori de foame şi vrei să te încurajez pe un asemenea drum! Mori de foame şi mai ai şi neruşinarea s-o mărturiseşti! Vrei să mă faci complicele incapacităţii tale, hrănitorul sinuciderii tale! Vrei o primă pentru mizerie? Drept cine mă iei? Sunt oare o canalie de talia ta?

— Prietene, am nevoie de o mie de scuzi pentru a seduce o femeie cinstită. — Ah! e rău; dar nu pot să refuz nimic unui prieten. Uite, şi când vei reuşi, dă-mi şi mie adresa ei. Iată ce se numeşte în Anglia şi prin alte locuri a acţiona ca un perfect gentilom.

„Omul de onoare care nu găseşte de lucru, fură, dar nu cerşeşte!" a răspuns într-o zi Cartouche unui trecător care-i cerea de pomană. E o emfază, ca şi în cazul pretinsului cuvânt al lui Cambronne; şi poate că celebrul hoţ şi celebrul general au răspuns de fapt amândoi în acelaşi fel.

Același Cartouche a oferit altădată fără să i-o ceară nimeni douăzeci de mii de livre unui falit. Între frați, trebuie să știi să te porți.

Asistența mutuală este o lege a naturii. A ne ajuta semenii înseamnă a ne ajuta pe noi înșine. Dar deasupra asistenței mutuale se ridică o lege mai sfântă și mai importantă: asistența universală, caritatea.

Noi îl admirăm și-l iubim toți pe Vincent de Paul, dar avem cu toții o slăbiciune secretă pentru abilitatea, prezența de spirit și mai ales curajul lui Cartouche.

Complicii mărturisiți ai viciilor noastre pot să ne dezguste uimindune; putem cu riscuri și pericole să le rezistăm prin orgoliu! Dar ce e mai periculos pentru noi decât complicii ascunși și ipocriți? Ei ne urmează ca și necazul, ne așteaptă ca și abisul, ne înconjoară ca vârtejul, îi scuzăm pentru a ne scuza, îi apărăm ca să ne apărăm, îi justificăm ca să ne justificăm și-i suportăm după aceea pentru că trebuie, pentru că nu suntem în stare să rezistăm înclinațiilor noastre, pentru că nu vrem.

Ei ne-au invadat ascendentul, cum spune Paracelsus, și ne vor conduce acolo unde vor.

Sunt îngerii noștri răi, în străfundurile conștiinței noastre o știm; dar îi menajăm pentru că am devenit servitorii lor pentru ca ei să fie servitorii noștri.

Noi ne respirăm gândurile și le aspirăm pe ale altora imprimate în lumina astrală, devenită atmosfera lor electro-magnetică; astfel, compania celor răi este mai puțin funestă pentru oamenii de bine decât cea a ființelor vulgare, lașe și călduțe. O puternică antipatie ne avertizează și ne salvează de contactul viciilor grosolane; dar nu tot așa se întâmplă cu viciile deghizate, micșorate, ca să zicem așa, și făcute aproape plăcute. O femeie cinstită nu va simți decât dezgust în societatea unei femei pierdute; dar ea trebuie să se teamă de seducțiile unei cochete.

Se știe că nebunia e contagioasă; dar nebunii sunt mult mai periculoși când sunt amabili și simpatici. Intri, încetul cu încetul în cercul lor de idei, ajungi să înțelegi exagerările lor și să le împărtășești entuziasmele, te obișnuiești cu logica lor neobișnuită și pervertită, începi să crezi că nu sunt chiar atât de nebuni cum ți s-au părut la început. De aici până a crede că numai ei au dreptate, nu e departe. Îi iubești, îi aprobi, devii la fel de nebun ca ei.

Afecţiunile sunt libere şi pot fi raţionale; dar simpatiile sunt fatale şi cel mai adesea derezonate; ele depind de atracţii mai mult sau mai puţin echilibrate de lumină magnetică şi acţionează asupra oamenilor la fel ca şi asupra animalelor. Te vei simţi bine lângă o persoană care nu are nimic plăcut pentru că eşti misterios atras şi stăpânit de ea. Adesea aceste simpatii debutează prin puternice antipatii, fluidurile s-au respins mai întâi apoi s-au echilibrat.

Specialitatea echilibrantă a mediatorului plastic a fiecărei persoane este ceea ce Paracelsus numea ascendentul lor, tot aşa cum el numeşte *flagum* reflexul particular al ideilor obişnuite în lumina universală.

Este posibilă cunoaşterea ascendentului unei persoane prin ghicirea senzitivă a acestui *flagum* şi, printr-o direcţie perseverentă imprimată voinţei, se poate întoarce dimensiunea activă a propriului ascendent spre dimensiunea pasivă a ascendentului celuilalt când vrei să-l cunoşti şi să-l domini.

Ascendentul astral a fost ghicit de alţi magicieni care l-au numit vârtej.

Acesta este, spun ei, un curent de lumină specializată, reproducând întotdeauna acelaşi cerc de imagini şi, în consecinţă, impresii determinate şi determinante. Aceste vârtejuri există atât pentru oameni cât şi pentru stele. „Astrele, spune Paracelsus, îşi respiră sufletul luminos şi-şi atrag razele una de la alta. Sufletul pământului, captiv al legilor fatale ale gravitaţiei, se degajă, specializându-se, şi trecând prin instinctul animalelor ajunge la inteligenţa omului. Partea captivă a acestui suflet este mută, dar ea conservă în scris secretele naturii. Partea liberă nu poate citi acest scris fără să-şi piardă instantaneu libertatea. Nu se poate trece de la contemplaţia mută şi vegetativă la gândirea liberă şi vibrantă decât schimbând mediul şi organele. De aici vine uitarea care însoţeşte naşterea şi reminiscenţele vagi ale intuiţiei noastre maladive, analoage întotdeauna cu viziunile extazelor şi visurilor noastre".

Această revelaţie a marelui maestru al medicinii oculte aruncă o lumină intensă asupra fenomenelor de somnambulism şi de predicţie. Aici se află, pentru cei care vor şti s-o găsească, veritabila cheie a invocaţiilor şi comunicărilor cu sufletul fluidic al pământului.

Persoanele a căror influenţă periculoasă se simte de la primul contact fac parte dintr-o asociaţie fluidică sau dispun, cu voia sau fără

voia lor, de un curent de lumină astrală pervertită. Cei care trăiesc, de exemplu, în izolare, lipsiţi de orice mijloc de comunicare umană aflându-se zilnic într-o legătură fluidică cu animalele, cum sunt de obicei păstorii, sunt stăpâniţi de un demon numit *legiune* şi domnesc, la rândul lor, despotic asupra sufletelor fluidice ale turmelor încredinţate lor: astfel buna sau reaua lor voinţă poate înmulţi sau ucide vitele; această influenţă de simpatie animală, ele o pot exercita asupra mediatorilor plastici umani care nu se pot apăra, fie din pricina unei voinţe slabe, fie a unei inteligenţe mărginite.

Aşa se explică farmecele operate în mod obişnuit de păstori şi fenomenele foarte recente din presbiteriul de la Cideville.

Cideville este un sătuc din Normandia în care s-au produs acum câţiva ani fenomene asemănătoare cu cele provocate de domnul Home. Domnul de Mirville le-a studiat atent, iar domnul Gougenot Desmousseaux a mai trecut o dată în revistă toate detaliile într-o carte publicată în 1854 şi intitulată: *Moeurs et pratiques des démons*. Remarcabil la acest din urmă autor este că el pare să ghicească existenţa mediatorului plastic sau a corpului fluidic. „Nu avem cu siguranţă două suflete, dar avem două corpuri", spune el. Tot ceea ce povesteşte pare să dovedească această ipoteză. Este vorba despre un păstor a cărui formă fluidică năvălea într-un presbiteriu şi care a fost rănit la distanţă de loviturile date larvei lui astrale.

I-am întrebat aici pe domnii de Mirville şi Gougenot Desmousseaux dacă păstorul a fost luat drept diavol şi dacă, de departe sau de aproape, diavolul, aşa cum îl concep ei, poate fi rănit sau zgâriat. În Normandia nu se cunoşteau deloc maladiile magnetice ale mediumurilor şi nefericitul somnambul pe care l-au îngrijit şi vindecat, a fost aspru maltratat şi chiar bătut, se spune, şi nu în aparenţa sa fluidică, ci chiar în persoană, de preotul satului. Ciudat gen de exorcism! Dacă aceste violenţe au avut loc realmente şi dacă ele sunt imputabile unui preot despre care se spune şi care poate fi, chiar până la credulitate, foarte bun şi respectabil, mărturisim că domnii de Mirville şi Gouguenot Desmousseaux sunt şi ei într-un fel complici.

Legile vieţii fizice sunt inexorabile şi în natura lui animală omul se naşte sclavul fatalităţii; numai luptând împotriva instinctelor îşi poate el dobândi libertatea morală. Două existenţe diferite sunt deci posibile pentru noi pe pământ: una fatală, alta liberă. Fiinţa fatală este jucăria

sau instrumentul unei forțe pe care n-o poate dirija; or, când instrumentele fatalității se întâlnesc și se ciocnesc, cea mai puternică distruge sau înfrânge pe cea mai slabă; ființele cu adevărat libere nu se tem nici de farmece, nici de influențe misterioase.

Ni se va spune că întâlnirea lui Cain cu Abel a fost fatală pentru acesta din urmă. Fără îndoială, dar o asemenea fatalitate este o fericire pentru pura și sfânta victimă, nefericirea nerevenindu-i decât asasinului.

Așa cum există între cei drepți o mare comuniune de virtuți și merite, există între cei răi o solidaritate absolută a culpabilității fatale și a pedepsei necesare. Crima există în dispozițiile inimii. Circumstanțele aproape întotdeauna independente de voința dau gravitatea actelor. Dacă fatalitatea ar fi făcut din Nero un sclav, el ar fi devenit un histrion sau un gladiator și n-ar mai fi incendiat Roma: ar fi trebuit să-i fim recunoscători acestei fatalități.

Nero era complicele poporului roman și numai romanii sunt responsabili de furiile acestui monstru pe care ar fi trebuit să le împiedice. Seneca, Burrhus, Thrasea, Corbulon, iată-i pe adevărații vinovați ai acestei domnii înfricoșătoare: mari oameni, egoiști sau incapabili! N-au știut decât să moară!

Dacă un urs scapă de la Jardin des Plantes și devorează câțiva oameni, lui trebuie să-i cerem socoteală sau paznicilor?

Cine se eliberează de greșelile comune trebuie să plătească o răscumpărare proporțională cu numărul greșelilor: Socrate răspunde pentru Anitus iar Iisus a trebuit să îndure un supliciu egalând în oroare toată trădarea lui Iuda.

Astfel, plătind datoriile fatalității, libertatea cucerită cumpără împărăția lumii; ea leagă și dezleagă totul: ei i-a dat Dumnezeu cheile cerului și ale infernului.

Oamenii care lasă animalele de capul lor doresc să fie devorate de ele.

Mulțimile, sclave ale fatalității, nu se pot bucura de libertate decât printr-o ascultare absolută a voinței celor liberi; ele trebuie să trudească pentru ei, dat fiind că aceștia răspund pentru ele.

Dar când un animal guvernează alte animale, când un orb conduce alți orbi, când un om fatal guvernează masele fatale, ce ar trebui să așteptăm? Îngrozitoare catastrofe, care se vor produce cu siguranță.

Admițând dogmele anarhice ale anilor '89, Ludovic al XVI-lea a lansat statul pe o pantă fatală. Toate crimele revoluției apasă acum numai asupra lui; el a dezertat de la datorie. Robespierre și Marat au făcut ceea ce trebuia să facă. Girondinii și montagnarzii s-au ucis fatal între ei și morțile lor violente n-au fost decât niște catastrofe necesare; n-a existat în această epocă decât un singur și mare supliciu, cu adevărat sacru, cu adevărat ispășitor: acela al regelui. Principiul regalității ar fi dispărut dacă acest prinț prea slab ar fi fost absolvit. Dar între ordine și dezordine nu este posibilă nici o tranzacție. Nu poți moșteni nimic de la cei pe care-i asasinezi, pe ei nu poți decât să-i furi, iar revoluția l-a reabilitat pe Ludovic al XVI-lea, asasinându-l. După atâtea concesii, după atâtea slăbiciuni, după atâtea nedemne înjosiri, acest om sacralizat a doua oară de nefericire a putut cel puțin spune urcând pe eșafod: Revoluția e judecată, iar eu sunt tot regele Franței!

A fi drept înseamnă a suferi pentru toți cei care nu sunt, ceea ce înseamnă a trăi; a fi rău înseamnă a suferi pentru tine însuți fără să dobândești viața, înseamnă a te înșela, a face rău și a muri veșnic.

Să rezumăm: influențele fatale sunt cele ale morții, influențele salvatoare sunt ale vieții. După cum suntem puternici sau slabi în viață, atragem sau respingem nenorocirea. Această putere ocultă este foarte reală: dar inteligența și virtutea vor găsi întotdeauna mijlocul de a evita obsesiile și relele.

Admițând dogmele anarhice ale anilor '89, Ludovic al XVI-lea a lansat statul pe o pantă fatală. Toate crimele revoluției apasă acum numai asupra lui; el a dezertat de la datorie. Robespierre și Marat au făcut ceea ce trebuia să facă. Girondinii și montagnarzii s-au ucis fatal între ei și morțile lor violente n-au fost decât niște catastrofe necesare; n-a existat în această epocă decât un singur și mare supliciu, cu adevărat sacru, cu adevărat ispășitor: acela al regelui. Principiul regalității ar fi dispărut dacă acest prinț prea slab ar fi fost absolvit. Dar între ordine și dezordine nu este posibilă nici o tranzacție. Nu poți moșteni nimic de la cei pe care-i asasinezi, pe ei nu poți decât să-i furi, iar revoluția l-a reabilitat pe Ludovic al XVI-lea, asasinându-l. După atâtea concesii, după atâtea slăbiciuni, după atâtea nedemne înjosiri, acest om sacralizat a doua oară de nefericire a putut cel puțin spune urcând pe eșafod: Revoluția e judecată, iar eu sunt tot regele Franței!

A fi drept înseamnă a suferi pentru toți cei care nu sunt, ceea ce înseamnă a trăi; a fi rău înseamnă a suferi pentru tine însuți fără să dobândești viața, înseamnă a te înșela, a face rău și a muri veșnic.

Să rezumăm: influențele fatale sunt cele ale morții, influențele salvatoare sunt ale vieții. După cum suntem puternici sau slabi în viață, atragem sau respingem nenorocirea. Această putere ocultă este foarte reală: dar inteligența și virtutea vor găsi întotdeauna mijlocul de a evita obsesiile și relele.

Capitolul IV

MISTERELE PERVERSITĂȚII

Echilibrul uman se compune din două atracții: una spre moarte, alta spre viață. Fatalitatea înseamnă vârtejul care ne atrage spre abis; libertatea este efortul rezonabil care ne ridică deasupra atracțiilor fatale ale morții.

Ce este un păcat mortal? Este o apostazie a libertății noastre; este un abandon al nostru înșine legilor materiale ale gravitației; un act injust și un pact cu injustiția; or, nedreptatea este o abdicare de la inteligență. Cădem atunci sub imperiul forței, ale cărei reacții zdrobesc tot ceea ce se depărtează de echilibru.

Iubirea pentru rău și adeziunea categorică a voinței la nedreptate sunt ultimele eforturi ale unei voințe muribunde. Omul, orice ar face, este mai mult decât o brută, nu se poate abandona fatalității asemenea ei. El trebuie să aleagă și să iubească. Sufletul disperat care se crede îndrăgostit de moarte este mai viu decât un suflet fără iubire. Activitatea în favoarea răului poate și trebuie să-l readucă pe om spre bine printr-o contra-lovitură și prin reacție. Adevăratul rău fără remediu este inerția.

Abisurilor perversității le corespund înălțimile virtuții. Dumnezeu face adesea din mari scelerați sfinți; niciodată n-a făcut nimic cu cei călduți și lași.

Pentru a nu fi disprețuiți, trebuie să trudiți, să acționați. Natura ne-a înzestrat de altfel, și dacă nu vrem să ne îndreptăm cu tot curajul nostru spre viață, ne aruncă ea cu toate puterile spre moarte. Pe cei care nu vor să meargă, îi târăie.

Un om care ar putea fi numit un mare profet al bețivilor, Edgar Poe, halucinatul sublim, geniul extravaganței lucide a descris cu o realitate înfricoșătoare coșmarele perversității...

„L-am ucis pe acest bătrân pentru că se uita cruciş. — Am făcut aceasta pentru că nu trebuia s-o fac".

Iată teribila contra-partidă a acelui *Credo quia absurdum*, a lui Tertullian.

A-l sfida pe Dumnezeu, a-l batjocori, este un ultim act de credinţă. „Morţii nu te laudă, Doamne", spune psalmistul; şi am putea adăuga, dacă am îndrăzni: „Morţii nu blasfemiază împotriva ta".

„Oh! Fiul meu! spunea un tată aplecat deasupra patului în care se afla copilul lui, căzut în letargie, după un violent acces de delir — insultă-mă, bate-mă, muşcă-mă; aş simţi că trăieşti... dar nu mai păstra această tăcere înspăimântătoare de mormânt!"

Întotdeauna o mare crimă protestează împotriva unei mari moleşeli. O sută de mii de preoţi oneşti ar fi putut preveni, printr-o caritate mai activă, atentatul acestui mizerabil Verger. Biserica trebuie să judece, să condamne, să pedepsească un preot scandalos, dar nu are dreptul să -l lase pradă freneziilor disperării şi tentaţiei mizeriei şi foamei.

Nimic nu este mai înfricoşător decât neantul; şi dacă am putea formula concepţia, dacă am putea să-l acceptăm, infernul ar fi o speranţă.

Iată de ce natura însăşi caută şi impune ispăşirea ca un remediu; iată de ce supliciul conjură, cum a înţeles atât de bine acest mare catolic, Joseph de Maistre; iată de ce pedeapsa cu moartea este un drept natural şi nu va dispărea niciodată din legile umane. Pata morţii ar fi de neşters dacă Dumnezeu n-ar absolvi eşafodul; puterea divină înlocuită de societate şi uzurpată de scelerați le-ar aparţine, fără îndoială. Asasinatul s-ar transforma atunci într-o virtute când s-ar exercita ca represalii ale naturii ultragiate. Răzbunările particulare ar protesta împotriva absenţei ispăşirii publice şi cu ţăndările sabiei justiţiei, anarhia şi-ar fabrica pumnale.

„Dacă Dumnezeu ar suprima infernul, oamenii ar crea un altul pentru a-l sfida", ne spunea într-o zi un preot. Avea dreptate; iată de ce infernul ţine atât de mult să fie suprimat. Emancipare! iată strigătul tuturor viciilor. Emanciparea crimei prin abolirea pedepsei cu moartea; emanciparea prostituţiei şi a pruncuciderii prin abolirea căsătoriei; emanciparea lenei şi a jafului prin abolirea proprietăţii... Aşa se răsuceşte vârtejul perversităţii până când ajunge la formula supremă şi secretă: emanciparea morţii prin abolirea vieţii!

Prin victoriile muncii se poate scăpa de fatalităţile durerii. Ceea ce noi numim moarte nu e decât o naştere perpetuă a naturii. Ea absoarbe şi reia la sânul ei tot ceea ce nu e născut din spirit. Materia inertă prin ea însăşi nu poate exista decât printr-o mişcare permanentă şi spiritul natural fluid nu poate dura decât fixându-se. Emanciparea de legile fatale prin adeziunea liberă la spiritul adevărului şi al binelui este ceea ce Evanghelia numeşte naşterea spirituală; reabsorbţia în vatra eternă este a doua moarte.

Fiinţele neemancipate sunt atrase spre această a doua moarte de o gravitate fatală, ele se trag unele pe altele, cum divinul Michelangelo ne-a arătat în marele lui tablou al judecăţii din urmă, ei sunt potopitori şi tenaci asemenea celor care se îneacă, iar spiritele libere trebuie să lupte energic împotriva lor pentru a nu fi apucaţi şi traşi fatal spre infern.

Acest război e la fel de vechi ca şi lumea; grecii îl reprezentau prin simbolurile lui Eros şi Anteros, evreii prin antagonismul dintre Cain şi Abel. Războiul titanilor împotriva zeilor. Cele două armate sunt pretutindeni invizibile, dar disciplinate şi gata mereu să atace sau să pedepsească. Oamenii naivi de ambele părţi, uimiţi de rezistenţele subite şi unanime pe care le întâlnesc, cred în vaste comploturi ale unor organizaţii oculte şi atotputernice. Eugen Sue îl inventează pe Rodin; oamenii bisericii vorbesc despre iluminaţi şi francmasoni. Wronski visează cete de mistici şi nu e adevărat şi serios în toate acestea decât lupta necesară a ordinii împotriva dezordinii, a instinctelor împotriva gândirii; rezultatul acestei lupte este echilibrul în progres şi diavolul contribuie întotdeauna, împotriva voinţei lui, la gloria sfântului Mihail.

Amorul fizic este cel mai pervers dintre toate patimile fatale. El este anarhic prin excelenţă, nu cunoaşte nici legi, nici datorii, nici adevăr, nici dreptate. Împinge o fată să calce peste cadavrele părinţilor. Este o beţie irezistibilă, o nebunie furioasă; vârtejul fatalităţii care caută mereu alte victime; este beţia antropofagă a lui Saturn care vrea să devină tată ca să-şi poate devora copiii. A învinge amorul înseamnă a triumfa împotriva întregii naturi, a-l supune dreptăţii înseamnă a reabilita viaţa, destinând-o veşniciei. Astfel, cele mai mari opere ale revelaţiei creştine sunt creaţia virginităţii voluntare şi sanctificarea căsătoriei.

Atât timp cât iubirea nu e decât dorinţă şi plăcere, e muritoare; pentru a se eterniza, trebuie să devină un sacrificiu, pentru că numai aşa se va transforma în forţă şi virtute, semnificând lupta între Eros şi Anteros care dau echilibrul lumii.

Tot ceea ce aţâţă sensiblitatea duce la depravare şi la crimă. Lacrimile cheamă sângele. Marile emoţii sunt ca lichiorurile tari: a le bea zilnic înseamnă a abuza. Abuzul unor emoţii perverteşte simţul moral, dar ele sunt căutate, omul sacrifică totul pentru a şi le procura. O femeie aventuroasă va deveni cu uşurinţă eroina curţii cu juri, ajungând probabil la deplorabila şi ireparabila sinucidere pentru a se admira şi a se înduioşa de sine, văzându-se murind.

Obiceiurile aventuroase conduc femeile la crize de isterie şi pe bărbaţi la blazare. Manfred, René, Leila sunt tipuri de perversiune cu atât mai profunde cu cât ea le justifică orgoliul bolnav şi le poetizează demenţa. Ne întrebăm cu groază ce monstru ar fi putut să se nască din acuplarea Leilei cu Manfred!

Pierderea simţului moral este o veritabilă alienare; omul care nu ascultă înainte de toate de dreptate nu-şi mai aparţine, el înaintează fără lumină în noaptea existenţei lui, se agită ca un vis, pradă coşmarurilor patimilor sale.

Curenţii impetuoşi ai unei vieţi instinctive şi slaba rezistenţă a voinţei formează un antagonism atât de evident că înţelepţii kabalişti au crezut că e vorba de o embrionare a sufletelor, adică de prezenţa în acelaşi corp a mai multor suflete care şi-l dispută şi încearcă să-l distrugă, asemenea naufragiaţilor din *La Méduse* care-şi disputau barca prea strâmtă, încercând s-o scufunde.

E sigur că, devenind slujitorul unui vârtej de instincte sau de idei, îţi alienezi personalitatea şi te faci sclavul acelui geniu al mulţimilor pe care Evanghelia-l numea *Legiune*.

Artiştii ştiu câte ceva. Frecventele invocaţii pe care le fac luminii universale îi enervează; ei devin mediumuri, adică bolnavi. Cu cât cresc în stima opiniei publice cu atât personalitatea lor se micşorează; sunt cicălitori, absurzi, invidioşi, furioşi; nu admit nici un merit, chiar de o natură diferită, care s-ar putea produce alături de al lor şi de îndată ce devin nedrepţi, nici nu se mai îngrijesc măcar să fie politicoşi. Pentru a scăpa de această fatalitate, adevăraţii oameni mari se izolează de orice camaraderie libertină şi se salvează printr-o mândră impopu-

laritate de atingerea vieţii mulţimilor: dacă Balzac ar fi fost în timpul vieţii sale omul vreunei coterii sau al unui partid, n-ar fi rămas după moartea lui marele geniu universal al epocii noastre.

Lumina nu luminează lucrurile insensibile, nici ochii închişi, sau îi luminează numai în beneficiul celor care văd. Cuvântul din Geneză: să se facă lumină! este strigătul victoriei inteligenţei triumfând împotriva tenebrelor. Acest cuvânt este sublim, într-adevăr, pentru că el exprimă cu simplitate cel mai mare şi mai minunat lucru de pe lume: creaţia inteligenţei prin ea însăşi, când, convocându-şi puterile, echilibrându-şi virtuţile, spune: vreau să devin veşnică văzând adevărul veşnic, să fie lumină! şi lumină s-a făcut. Lumina veşnică, asemenea lui Dumnezeu, începe în fiecare zi pentru ochii care se deschid. Adevărul va fi eterna invenţie şi creaţia geniului; el porunceşte: să fie lumină! şi el însuşi este pentru că ea este. El este veşnic pentru că o concepe veşnică. El contemplă adevărul ca pe propria-i operă pentru că este cucerirea lui şi veşnicia ca pe propria-i victorie pentru că ea va fi recompensa şi încoronarea lui.

Dar nu toate spiritele văd dreptatea pentru că nu toate inimile vor dreptatea. Sunt suflete pentru care adevărata lumină pare să nu fi existat niciodată. Ele se mulţumesc cu viziuni fosforescente, avortoni ai luminii, halucinaţii ale gândirii şi, îndrăgostite de aceste fantome, se tem de lumina zilei care le pune pe fugă, simţind că nu e făcută pentru ochii lor, căzând într-un adânc întuneric. Astfel, nebunii mai întâi se tem, apoi calomniază, insultă, urmăresc şi-i condamnă pe înţelepţi. Trebuie să-i plângem şi să-i iertăm că nu ştiu ce fac.

Adevărata lumină odihneşte şi bucură sufletul, halucinaţia îl oboseşte şi-l chinuie. Satisfacţiile nebuniei seamănă cu acele vise gastronomice ale oamenilor înfometaţi care le sporesc foamea în loc s-o potolească. De aici se nasc iritarea şi tulburările, descurajările şi disperările. — Viaţa ne-a minţit întotdeauna, spun discipolii lui Werther, iată de ce vrem să murim! Bieţi copii, nu moartea v-ar trebui, ci viaţa. Nu muriţi în fiecare zi de când sunteţi pe lume? Crudei voluptăţi a neantului cereţi voi remediul neantului voluptăţii voastre? Nu, viaţa nu v-a înşelat niciodată, pentru că încă n-aţi trăit. Ceea ce aţi luat voi drept viaţă nu sunt decât halucinaţiile şi visele somnului dintâi al morţii!

Toți marii criminali sunt halucinați voluntari și toți halucinații voluntari pot fi fatal călăuziți spre a deveni mari criminali. Lumina noastră personală specializată, creată, determinată de afecțiunea noastră dominantă este germenele paradisului sau al infernului nostru. Fiecare dintre noi concepe într-un fel, aduce pe lume și-și hrănește îngerul sau demonul. Conceperea adevărului dă naștere în noi geniului celui bun; percepția voluntară a minciunii clocește și hrănește coșmarurile și vampirii. Fiecare trebuie să-și hrănească copiii și viața noastră se consumă în beneficiul gândirii noastre. Fericiți cei care își regăsesc eternitatea în creațiile sufletului lor! Vai de cei care se epuizează hrănind minciuna și îngrășând moartea, pentru că fiecare se va bucura de rodul lucrărilor sale.

Sunt anumite ființe neliniștite și chinuite a căror influență este turbulentă și a căror conversație fatală. În preajma lor, ceilalți se ceartă și se despart furioși. Și, totuși, printr-o perversiune secretă sunt căutați pentru a le înfrunta tulburarea și a ne bucura de emoțiile răuvoitoare pe care ni le crează. Aceștia sunt bolnavii contagioși ai spiritului perversității.

Spiritul perversității are întotdeauna ca scop secret setea de distrugere și ca scop ultim sinuciderea. Ucigașul Eliçabide, după propriile-i mărturisiri, nu numai că simțea o nevoie sălbatică de a-și ucide părinții și prietenii, dar ar fi dorit chiar, dacă ar fi fost posibil, a mărturisit el însuși în fața curții cu jurați, să arunce pământul în aer ca pe *o castană coaptă*. Lacenaire, care-și petrecea zilele combinând crime pentru a avea cu ce să-și petreacă nopțile în orgii sau în frenezia jocului, se lăuda în gura mare că trăiește. Asta numea el a trăi! și cânta un imn ghilotinei, pe care o numea frumoasa lui logodnică! Și lumea era plină de imbecili care-l admirau pe acest scelerat! Alfred de Musset, înainte de a se stinge în beție, a risipit unul dintre cele mai alese talente ale secolului în cântece de o rece ironie și dezgust universal; nefericitul fusese maleficiat de respirul unei femei profund perverse care, după ce l-a ucis, s-a ghemuit ca un vampir lângă cadavrul lui și i-a sfâșiat lințoliul. Am întrebat într-o zi un tânăr scriitor al acestei școli ce voia să demonstreze literatura sa. — Demonstrează, ne-a răspuns el, naiv și deschis, că trebuie să fim disperați și să murim. Ce apostolat și ce doctrină! Acestea sunt concluziile necesare și riguroase ale spiritului perversității. A aspira neîncetat spre sinucidere, a calomnia viața și

natura, a invoca în fiecare zi moartea fără a putea muri, acesta este infernul veşnic, supliciul lui Satan, avatarul mitologic al spiritului perversităţii; adevărata traducere în limba franceză a cuvântului grec *diabolos* sau *diabol* este *perversul*.

Iată un mister pe care păcătoşii nu-l bănuiesc. Nu te poţi bucura de plăcerile materiale ale vieţii decât prin sensul ei moral. Plăcerea este muzica armoniilor interioare; simţurile nu sunt decât instrumentele care sună fals în contact cu un suflet degradat. Cei răi nu pot simţi nimic, pentru că nu pot să iubească nimic: pentru a iubi, trebuie să fii bun. Pentru ei deci totul este pustiu şi li se pare că natura însăşi este neputincioasă, pentru că ei sunt neputincioşi; blasfemiază totul pentru că nu se bucură de nimic: dacă mângâie veştejesc, dacă beau se îmbată, dacă se trezesc se plictisesc de moarte: aşa vor trăi sau, mai degrabă, vor muri în fiecare zi cei care calcă legea şi datoria pentru a deveni sclavii fanteziilor lor. Lumea şi eternitatea sunt inutile celui care este inutil lumii şi eternităţii.

Voinţa noastră, acţionând direct asupra mediatorului nostru plastic, adică asupra porţiunii de lumină astrală specializată în noi, care ne serveşte la asimilarea şi configuraţia elementelor necesare existenţei, voinţa noastră, dreaptă sau nedreaptă, armonioasă sau perversă, configurează mediatorul după imaginea ei şi-i dă aptitudini conform înclinaţiilor noastre. Monstruozitatea morală produce urâţenia fizică pentru că mediatorul astral, arhitectul interior al edificiului nostru corporal, îl modifică neîncetat, urmând nevoile noastre reale sau închipuite. Măreşte burta şi fălcile gurmandului, subţiază buzele avarului, face neruşinată privirea femeii impure şi veninoasă pe cea a invidiosului şi a răuvoitorului. Când egoismul este preponderent într-un suflet, privirea devine rece, trăsăturile dure; armonia formelor dispare şi, urmând specialitatea absorbantă sau iradiantă a acestui egoism, membrele se usucă sau se încarcă de o grăsime excesivă. Natura făcând din trupul nostru portretul sufletului nostru garantează veşnica asemănare şi-l retuşează neîncetat. Femei frumoase care nu sunteţi bune, fiţi sigure că nu veţi fi mult timp frumoase. Frumuseţea este un avans pe care natura îl împrumută virtuţii; dacă virtutea nu este gata la scadenţă, cea care a împrumutat îşi va relua fără milă capitalul.

Perversitatea modifică organismul, al cărui echilibru îl distruge, crează în acelaşi timp o fatalitate a nevoilor care împing la distrugerea

organismului și la moarte. Cu cât un pervers se bucură cu atât i se face sete de plăceri. Vinul pentru bețiv e ca apa, aurul se topește în mâinile jucătorilor. Messalina obosește, dar nu se satură niciodată. Voluptatea pe care n-o pot gusta se schimbă pentru ei în iritare. Cu cât excesele lor sunt mai ucigașe cu atât li se pare că sunt mai aproape de fericire... Încă un pahar de lichior tare, încă un spasm, încă o violență adusă naturii... Ah! În sfârșit, iată plăcerea! iată viața... și dorința lor împinsă la paroxismul foamei lor nepotolite se stinge pentru totdeauna în moarte!

MARILE SECRETE PRACTICE SAU REALIZĂRILE ŞTIINŢEI

INTRODUCERE

Înalta ştiinţă a Kabalei şi a magiei promite omului o putere excepţională, reală, efectivă, realizatoare, şi ar trebui considerată deşartă şi iluzorie dacă n-ar oferi această putere.

Îi veţi judeca pe învăţaţi după operele lor, spunea stăpânul suprem, şi regula acestei judecăţi este infailibilă.

Dacă vrei să cred în ceea ce-mi spui, arată-mi ce faci.

Dumnezeu, pentru a-l înălţa pe om spre emanciparea morală se ascunde de el, lăsând, într-un fel, pe seama lui guvernarea lumii. Se face doar simţit prin măreţia şi armonia naturii, pentru ca omul să se perfecţioneze progresiv, oferind mereu mai multă măreţie ideii pe care şi-o face despre autorul său.

Omul nu-l cunoaşte pe Dumnezeu decât prin numele pe care le dă acestei Fiinţe a Fiinţelor şi nu-l distinge decât prin imaginile pe care încearcă să i le contureze. Omul este astfel, într-un anumit fel, creatorul celui care l-a creat. El se crede oglinda lui Dumnezeu şi, sporind mereu propriul miraj, crede că ar putea contura în spaţiul infinit umbra celui care este fără corp, fără umbră, fără spaţiu.

A-L CREA PE DUMNEZEU, A SE CREA PE SINE ÎNSUŞI, A DEVENI INDEPENDENT, IMPASIBIL ŞI NEMURITOR: iată cu siguranţă un program mai îndrăzneţ decât visul lui Prometeu. Expresia este temerară până la impietate, gândul ambiţios până la demenţă. Ei bine, programul nu este paradoxal decât în forma împrumutată unei false şi blasfematorii interpretări. Într-un sens el este perfect rezonabil şi ştiinţa adepţilor promite să-l realizeze şi să-l desăvârşească.

Omul, într-adevăr, şi-a creat un Dumnezeu conform propriei lui înţelegeri şi bunătăţi, el nu-şi poate ridica idealul mai sus decât îi permite dezvoltarea lui morală. Dumnezeul pe care-l adoră este întotdeauna propriul său reflex mărit. A concepe ce este absolutul ca frumuseţe şi adevăr înseamnă să fii tu însuţi foarte drept şi foarte bun.

Calităţile spiritului, calităţile morale sunt o bogăţie şi cea mai mare dintre toate bogăţiile. Se dobândeşte prin luptă şi muncă. Ni se va obiecta inegalitatea aptitudinilor şi copiii care se nasc cu o organizare superioară. Dar credem că asemenea organizări sunt rezultatul unei munci mai avansate a naturii şi copiii dotaţi le-au dobândit, dacă nu prin propriul lor efort, cel puţin prin operele solidare ale fiinţelor umane de care existenţa lor este legată; este un secret al naturii care nu face nimic la întâmplare; proprietatea facultăţilor intelectuale mai dezvoltate decât cele ale banului sau pământurilor constituie un drept imprescriptibil de transmisie şi moştenire;

Da, omul este chemat să desăvârşească opera Creatorului său şi fiecare clipă întrebuinţată de el pentru a deveni mai bun sau a se pierde este decisivă pentru eternitate. Prin cucerirea pentru totdeauna a dreptei înţelegeri şi a bunei voinţe, el va rămâne viu întru eternitate pentru că nimic nu supravieţuieşte nedreptăţii şi greşelii decât chinul dezordinii provocat de acestea. A înţelege binele înseamnă a-l dori şi, în ordinea dreptăţii, a dori înseamnă a face. Iată de ce, ne spune Evanghelia, fiecare va fi judecat după operele sale.

Operele noastre ne fac atât de mult ceea ce suntem că însuşi trupul nostru, aşa cum am mai spus, se modifică după obiceiurile noastre şi uneori îşi schimbă în întregime forma.

O formă cucerită sau impusă poate deveni pentru existenţă o providenţă sau o fatalitate. Ciudatele figuri pe care egiptenii le atribuiau simbolurilor umane ale divinităţii reprezintă formele fatale. Typhon, prin botul lui de crocodil, e condamnat să devoreze fără încetare pentru a-şi umple pântecele lui de hipopotam. Va fi destinat, prin lăcomia şi urâţenia lui, destrucţiei eterne.

Omul îşi poate ucide sau întări virtuţile sale prin neglijenţă sau abuz. Îşi poate crea virtuţi noi prin buna întrebuinţare pe care o va da celor cu care l-a înzestrat natura; se spune adesea: sentimentele nu pot fi comandate, credinţa nu este dată tuturor, nu se poate schimba un caracter, şi toate aceste aserţiuni nu sunt valabile decât pentru leneşi

sau perverşi. Poţi deveni credincios, pios, iubitor, devotat, când vrei sincer să fii. Poţi să-i oferi spiritului liniştea adevărului, tot aşa cum poţi oferi voinţei atotputernicia dreptăţii. Poţi domni în cer prin credinţă şi pe pământ prin ştiinţă. Omul care ştie să-şi comande sieşi e stăpânul întregii naturi.

Vom arăta în această din urmă carte, prin ce mijloace adevăraţii iniţiaţi au devenit stăpânii vieţii, învingând durerea şi moartea, cum au operat asupra lor înşişi şi asupra altora transformările lui Prometeu; cum au exersat divinaţia lui Apollonius; cum au obţinut aurul lui Raymond Lulle şi Flamel; cum au intrat în posesia secretului tinereţii Postel cel reînviat şi fabulosul Cagliostro. Ne vom spune apoi cuvântul nostru asupra magiei.

Capitolul întâi

DESPRE TRANSFORMARE — BAGHETA LUI CIRCE — BAIA MEDEEI — MAGIA ÎNVINSĂ CU PROPRIILE-I ARME — MARELE ARCAN AL IEZUIŢILOR ŞI SECRETUL PUTERII LOR

Biblia povesteşte că Nabucodonosor, aflat la apogeul puterii şi al orgoliului, a fost preschimbat în animal.

A fugit în locuri sălbatice, a început să pască iarbă, şi-a lăsat barba, părul şi unghiile să-i crească, precum şi perii trupului şi a rămas în starea aceasta şapte ani.

În *Dogme et Rituel de la haute magie* am spus ceea ce credem despre misterele lycantropiei sau despre transformarea oamenilor în vârcolaci.

Toată lumea cunoaşte legenda lui Circe şi-i înţelege alegoria.

Ascendentul fatal al unei persoane asupra alteia este adevărata baghetă a lui Circe.

Se ştie că toate fizionomiile umane seamănă întrucâtva cu cele ale animalelor, purtând deci signatura unui instinct special.

Or, instinctele sunt echilibrate de instincte contrare şi dominate de instincte mai puternice.

Pentru a stăpâni oile, câinele exploatează frica lor de lup.

Dacă eşti câine şi vrei să te iubească o pisică nu ai decât un mijloc: să te transformi în pisică.

Dar cum? Prin observaţie, imitaţie şi imaginaţie. Credem că se înţelege aici limbajul nostru metaforic şi recomandăm această revelaţie tuturor magnetizatorilor: este cel mai profund dintre toate secretele artei lor.

Iată formula în termeni tehnici:

„A polariza propria-i lumină animală în antagonism echilibrat cu un pol contrar".

Sau: *A concentra în sine specialităţile absorbante pentru a dirija iradiaţiile spre o vatră absorbantă şi invers.*

Această stăpânire a propriei noastre polarităţi magnetice se face cu ajutorul formelor animale despre care am vorbit şi care vor folosi pentru a fixa imaginaţia.

Să dăm un exemplu:

Vreţi să magnetizaţi o persoană polarizată ca şi dumneavoastră, ceea ce aflaţi de la primul contact dacă sunteţi magnetizator; numai că e un pic mai slabă decât dumneavoastră; e un şoricel, sunteţi un şobolan. Transformaţi-vă într-o pisică şi o veţi prinde.

Într-un admirabil basm pe care nu l-a inventat el, dar pe care l-a povestit mai bine decât oricine, Perrault aduce în scenă un meşter de motan care prin vicleniile lui pune un dulău să se transforme în şoricel; nici n-a apucat el să se metamorfozeze bine că a şi fost ronţăit. Basmele mătuşii *l'Oie* să fi fost oare, ca şi *Măgarul de Aur* al lui Apuleius, veritabile legende magice ascunzând, sub aparenţe puerile, formidabile secrete ale ştiinţei?

Se ştie că magnetizatorii dau apei pure, prin impoziţia mâinilor, adică prin voinţa lor exprimată printr-un semn, proprietăţile şi savoarea vinului, ale lichiorurilor şi ale tuturor poţiunilor posibile.

Se ştie, de asemenea, că îmblânzitorii de animale sălbatice îi subjugă pe lei devenind ei înşişi, mental şi magnetic, mai puternici şi mai înfricoşători decât leii.

Jules Gérard, intrepidul vânător de lei din Africa, ar fi fost devorat dacă i s-ar fi făcut frică. Dar ca să nu-ţi fie frică de un leu trebuie, printr-un efort de imaginaţie şi voinţă, să devii mai puternic şi mai sălbatic decât leul: trebuie să-ţi spui: eu sunt leul, iar animalul din faţa mea nu-i decât un câine fricos.

Fourier a visat antilei; Jules Gérard a realizat himera acestui visător de falanstere.

Dar, ca să nu te temi de lei, ajunge să ai curaj şi arme, se va spune:

— Nu, nu ajunge; trebuie să-ţi cunoşti leul pe de rost, ca să zic aşa, să calculezi elanul animalului, să-i ghiceşti vicleniile, să te fereşti de laba lui, să fii, într-un cuvânt, meşter în meseria de leu, cum zicea bunul Lafontaine.

Animalele sunt simbolurile vii ale instinctelor şi pasiunilor omului. Dacă-l faci pe un om să se teamă, îl vei transforma într-un iepure; dimpotrivă, dacă îl vei împinge spre ferocitate, vei face din el un tigru.

Bagheta lui Circe este puterea fascinatorie a femeii, și schimbarea tovarășilor lui Ulysse în purcei nu este numai o poveste a acelor vremuri.

Dar nici o metamorfoză nu se operează fără o distrugere. Pentru a transforma un uliu în porumbel trebuie mai întâi să-l ucizi, apoi să-l tai în bucăți pentru a distruge până și urma primei sale forme, apoi să-l fierbi în baia magică a Medeii.

Iată cum procedează hierofanții moderni pentru a săvârși regenerarea umană; cum se procedează, de exemplu, în religia catolică pentru a schimba într-un stoic misionar al turmei lui Iisus un om mai mult sau mai puțin slab și pătimaș.

Aici se află marele secret al acestui ordin venerabil și teribil, încă necunoscut, adesea calomniat și mereu suveran.

Citiți cu atenție cartea intitulată *Exercices de Saint Ignace* și veți vedea cu ce magică putere acest om de geniu operează victoria credinței.

Poruncește discipolilor să vadă, să atingă, să miroase, să guste lucruri invizibile; vrea ca simțurile lor să fie exaltate în timpul rugăciunii până la halucinația voluntară. Tu meditezi la misterul credinței, sfântul Ignatius vrea să-ți contruiești mai întâi un loc la care să visezi, pe care să-l vezi, pe care să-l atingi. Dacă este infernul îți va da să pipăi stânci încinse. Te va face să înoți în adâncurile întunericului ca într-o smoală, îți va pune pe limbă sulf lichid și-ți va umple nările cu oribile duhori: îți va arăta înfricoșătoare chinuri și te va face să auzi îngrozitoare și inumane gemete: va porunci voinței tale să creeze toate acestea prin exerciții consecvente. Fiecare o va face în felul său, dar întotdeauna în cel mai capabil fel de a-l impresiona. Nu e beția hașișului slujind înșelăciunile de la Vieux le Montagne; e un vis treaz, o halucinție fără nebunie, o viziune rațională și voită, o creație veritabilă a inteligenței și a credinței. De acum încolo, iezuitul va putea spune: am văzut cu ochii noștri, am auzit cu urechile noastre, mâinile noastre au atins și iată c-am venit să vă vestim. Iezuitul astfel format comuniază cu un cerc de voințe asemenea cu voința lui: astfel fiecare preot este puternic cât societatea și societatea mai puternică decât lumea.

Capitolul II

CUM SE PĂSTREAZĂ ŞI SE REÎNNOIEŞTE TINEREŢEA — SECRETELE LUI CAGLIOSTRO. POSIBILITATEA REÎNVIERII —EXEMPLUL LUI GUILLAUME POSTEL ZIS REÎNVIATUL — DESPRE UN MUNCITOR TAUMATURG ETC

Se ştie că o viaţă sobră, măsurat laborioasă şi perfect ordonată prelungeşte în mod obişnuit viaţa. Dar, după părerea noastră, o simplă prelungire a bătrâneţii e puţin lucru, şi avem dreptul să cerem ştiinţei alte privilegii şi alte secrete.

A fi mult timp tânăr sau chiar să redevii tânăr, iată ce ar părea raţional de dorit şi foarte preţios pentru majoritatea oamenilor. E posibil? Vom examina în cele ce urmează.

Faimosul conte de Saint-Germain a murit, nu ne îndoim: dar el n-a fost văzut îmbătrânind. Părea mereu a avea patruzeci de ani, deşi în epoca celebrităţii sale, pretindea că are optzeci.

Ninon de l'Enclos, ajunsă la o vârstă înaintată, era încă o femeie tânără, frumoasă şi seducătoare. A murit fără să îmbătrânească.

Desbarrolles, celebrul chiromant, este de foarte multă vreme pentru toată lumea un om de treizeci şi cinci de ani. Actul lui de naştere spunea însă altceva dacă ar fi îndrăznit să-l arate: dar nimeni n-ar fi crezut.

Cagliostro a fost văzut având mereu aceeaşi vârstă; pretindea nu numai că posedă un elixir care dădea bătrânilor pentru o clipă vigoarea tinereţii, dar şi că obţine regenerarea fizică prin mijloace pe care le-am detaliat şi analizat în *Istoria magiei.*

Cagliostro şi contele de Saint-Germain atribuiau păstrarea tinereţii lor existenţei şi folosirii medicinii universale, căutată inutil de atâţia alchimişti.

Un iniţiat din secolul al XV-lea, bunul şi învăţatul Guillaume Postel, nu pretindea că posedă marele arcan al filosofiei hermetice; şi, totuşi, după ce fusese văzut bătrân şi uscat, apăru cu un ten trandafiriu şi fără nici un rid, cu barba şi părul negru, cu un trup agil şi viguros. Duşmanii pretindeau că-şi căneşte părul şi se fardează; era necesară

zeflemitorilor şi falşilor învăţaţi o explicaţie pentru anumite fenomene pe care nu le înţelegeau.

Cel mai important instrument magic de conservare a tinereţii trupului este să împiedici sufletul să îmbătrânească, păstrându-i cu grijă prospeţimea originară a sentimentelor şi gândurilor pe care lumea coruptă le numeşte iluzii şi cărora noi le vom spune mirajele dintâi ale unui adevăr etern.

A crede în fericire pe pământ, a crede în prietenie, a crede în dragoste, a crede într-o maternă Providenţă care ne socoteşte paşii şi ne şterge lacrimile, ar fi o perfectă iluzie, va spune lumea coruptă; şi nu va vedea că cea înşelată este chiar ea, care se crede puternică, lipsindu-se de toate deliciile sufletului.

A crede în binele de ordin moral, înseamnă a poseda binele: şi iată de ce Mântuitorul lumii promitea regatul cerurilor celor care erau asemenea copiilor. Ce este copilăria? Este vârsta credinţei. Copilul nu ştie nimic despre viaţă: străluceşte de o eternitate încrezătoare. S-ar putea îndoi de tandreţe, de prietenie, de dragoste, de providenţă, aflându-se în braţele mamei sale?

Fiţi copii cu inima şi veţi rămâne veşnic tineri.

Realităţile lui Dumnezeu şi ale naturii depăşesc infinit în frumuseţe şi bunătate orice imaginaţie a omului. Blazaţii sunt oameni care n-au ştiut niciodată să fie fericiţi; iar deziluzionaţii dovedesc prin dezgustul lor că n-au băut decât din izvoare nămoloase. Pentru a te bucura de plăcerile, chiar senzuale, ale vieţii, trebuie să ai simţ moral; şi cei care calomniază existenţa sunt cu siguranţă cei care au abuzat de ea.

Înalta magie, aşa cum am mai dovedit, întoarce omul la legile morale cele mai pure. *Vel sanctum invenit, vel sanctum facit,* a spus un adept; ea ne face să înţelegem că pentru a fi fericiţi în această lume trebuie să fim sfinţi.

A fi sfânt! Uşor de zis! Dar cum să dobândeşti credinţa dacă nu crezi? Cum să regăseşti gustul virtuţii într-o inimă pustiită de viciu?

— Prin recursul la cele patru verbe ale ştiinţei: a şti, a îndrăzni, a vrea şi a tăcea.

— Prin reducerea la tăcere a dezgustului, prin studiul datoriei pe care s-o practicaţi din iubire pentru ea;

Sunteţi necredincios, de exemplu, şi vreţi să deveniţi creştin.

Exersați creștinismul. Rugați-vă în fiecare zi, folosind formulele creștine; apropiați-vă de cele sfinte, presupunând credința, și ea va veni. Acesta este secretul iezuiților, conținut în exercițiile spirituale ale sfântului Ignatius.

Prin exerciții analoage un prost, dacă dorește cu perseverență, va deveni un om de spirit.

Schimbând obiceiurile sufletului, se schimbă cu siguranță și cele ale trupului: am mai spus-o și am explicat și prin ce mijloace.

Ceea ce contribuie mai ales la îmbătrânirea și urâțirea noastră sunt gândurile înciudate și amare, sunt judecățile defavorabile pe care le facem asupra altora, sunt mâniile orgoliului respins și ale patimilor nesatisfăcute. O filosofie binevoitoare și blândă ne va feri de toate relele.

Dacă închidem ochii asupra defectelor semenilor, neținând seama decât de calitățile lor, vom găsi binele și buna voință peste tot. Cel mai pervers om are părțile lui bune și se îmblânzește dacă știi cum să-i iei. Dacă nu aveți nimic comun cu viciile oamenilor nici măcar nu le veți băga de seamă. Prietenia și devotamentul se găsesc chiar în închisori și ocne. Oribilul Lacenaire înapoia întotdeauna banii pe care-i împrumuta și a dat dovadă de multe ori de generozitate, făcând acte de binefacere; nu mă îndoiesc că au existat în viața criminală a lui Cartouche și a lui Mandrin virtuți care să stârnească lacrimile. Nu există nimeni absolut rău sau absolut bun. „Nimeni nu e bun, în afară de Dumnezeu", a spus cel mai desăvârșit dintre maeștri.

Ceea ce considerăm chiar la noi înșine zelul virtuții nu e adeseori decât un secret amor propriu care ne stăpânește, o gelozie ascunsă și un orgolios instinct al contrazicerii. „Dacă vedem evidente dezordini și păcătoși înveterați, spun autorii teologiei mistice, să credem că Dumnezeu îi supune la mai grele încercări decât pe noi și, cu siguranță sau foarte probabil, nu suntem mai buni decât ei și că în locul lor am fi fost mult mai răi".

Pace! Pace! Acesta este binele suprem al sufletului și pentru a ne aduce acest bine a venit Hristos pe lume.

Glorie lui Dumnezeu în ceruri și pace pe pământ pentru oamenii care vor binele! au strigat glasurile cerului când s-a născut Mântuitorul.

Părinții creștinismului mai socoteau un al optulea păcat: mâhnirea.

Într-adevăr, căinţa pentru un adevărat creştin nu este mâhnire ci consolare, bucurie, triumf. „Am vrut răul şi nu-l mai vreau, am fost mort şi am înviat". Tatăl fiului risipitor a tăiat viţelul cel gras pentru că fiul său s-a întors şi ce face copilul risipitor? Plânge, parcă de ruşine, dar mai ales de bucurie!

Nu este decât un singur lucru mâhnitor pe lume, nebunia şi păcatul. De îndată ce ne-am eliberat, să râdem şi să scoatem strigăte de bucurie, căci ne-am salvat şi morţii toţi pe care-i iubim se vor bucura în ceruri.

Purtăm toţi în noi principiul morţii şi pe cel al eternităţii. Moartea este un animal şi animalul naşte întotdeauna prostie. Dumnezeu nu-i iubeşte pe proşti, căci spiritul divin se numeşte spiritul inteligenţei. Prostia se ispăşeşte prin durere şi sclavaj. Bâta este făcută pentru animale.

O suferinţă este întotdeauna un avertisment; cu atât mai rău pentru cel care nu înţelege. Când natura trage de hăţuri, o face pentru că am luat-o pe un drum greşit, când loveşte înseamnă că pericolul e aproape. Vai de cei care nu se gândesc!

Când eşti copt pentru moarte, părăseşti viaţa fără regret şi nimic nu te va convinge să te mai întorci; dar când moartea e prematură, sufletul regretă viaţa şi un taumaturg abil o poate rechema în trup. Cărţile sacre ne indică atunci cum să procedăm. Profetul Elie şi sfântul Petru le-au întrebuinţat cu succes. Se magnetizează defunctul punându-i picioarele pe picioare; mâinile pe mâini, gura pe gură, apoi, cu toată voinţa încordată, chemându-i îndelung sufletul scăpat, cu toată bunătatea şi mângâierea mentală de care eşti capabil. Dacă operatorul inspiră sufletului defunct multă afecţiune şi un mare respect, dacă, în gândul pe care i l-a comunicat magnetic, taumaturgul îl poate convinge că viaţa îi este încă necesară şi că zile fericite i-au fost promise aici pe pământ, va reveni cu siguranţă; pentru oamenii de ştiinţă vulgari nu va fi fost decât letargia unei morţi aparente.

După o asemenea letargie, Guillaume Postel, adus la viaţă prin îngrijirile mamei Ioana, reapăru printre oameni reîntinerit şi nu mai fu numit decât Postel Reînviatul. *Postellus restitutus.*

În anul 1799, trăia în foburgul Saint-Antoine, la Paris, un potcovar care se dădea drept un adept al ştiinţei hermetice; se numea Lériche şi era faimos datorită unor vindecări miraculoase prin medicina

universală, şi chiar unor reînvieri din morţi. O dansatoare de la Operă care credea în el veni într-o zi vărsând lacrimi amare şi spunându-i că iubitul ei a murit. Sieur Lériche o însoţi până la casa mortului. În clipa în care intră, cineva ieşi şi-i strigă: e inutil să mai urcaţi, e mort de şase ore. N-are importanţă, replică potcovarul, dacă tot am venit, vreau să-l văd. Urcă, găsi un cadavru prins în răceala morţii, în afară de deşertul stomacului unde, i se păru lui, se mai păstrase puţină căldură. Aprinse focul, fricţionă intens corpul cu şervete calde, îl unse cu un panaceu universal dizolvat în oţet de vin (pretinsul său panaceu universal era probabil o pudră de mercur analoagă cârmâzului farmaceutic), în timp ce metresa lui plângea şi-l chema cu blânde cuvinte. După o oră şi jumătate de îngrijiri, Lériche puse o oglindă în faţa pacientului şi oglinda se aburi uşor. Îngrijirile se înteţiră şi curând apăru şi un semn de viaţă mai puternic. Îl mutară într-un pat cald şi, numai după câteva ore mortul reveni cu totul la viaţă. Reînviatul se numea Candy şi a trăit de atunci până la bătrâneţe fără să mai fie niciodată bolnav. În anul 1815 mai trăia încă şi locuia în Place du Chevalier-du-Guet, nr. 6. Povestea cum a fost reînviat, cui voia să-l asculte, şi-i făcea pe doctori şi pe oamenii serioşi din cartier să râdă. Omul nostru se consola, asemenea lui Galilei, şi le răspundea: „Râdeţi cât vă place. Tot ceea ce ştiu este că medicul morţilor a venit, că se obţinuse dreptul de înhumare şi că după numai optsprezece ore trebuia să fiu îngropat şi iată-mă“.

Capitolul III

MARELE ARCAN AL MORȚII

Ne întristăm adesea la gândul că cea mai frumoasă viață trebuie să se sfârșească și apropierea acestui teribil necunoscut care se numește moartea ne dezgustă de toate bucuriile vieții.

De ce te mai naști dacă trebuie să trăiești atât de puțin? De ce să mai crești cu atâta grijă copiii care oricum vor muri? Iată ce se întreabă ignoranța umană în cea mai frecventă și mai plină de mâhnire îndoială.

Iată ce întrebare își poate pune embrionul uman în apropierea nașterii care îl va arunca într-o lume necunoscută lipsindu-l de învelișul lui protector. Să studiem misterul nașterii și vom găsi cheia marelui arcan al morții.

Aruncat prin legile naturii la sânul unei femei, spiritul încarnat se trezește încet și-și crează cu efort organele indispensabile pentru mai târziu, care pe măsură ce cresc sporește și inconfortul lui în situația dată. Timpul cel mai fericit al embrionului este forma lui de crisalidă, înfășurat în membrana care-i servește de adăpost și care plutește împreună cu el într-un fluid hrănitor și protector. E liber și nepăsător, trăiește viața universală care-i va determina mai târziu configurația corpului și trăsăturile feței. Fericită vârstă se poate numi copilăria embrionului.

Vine adolescența, începe să se distingă forma umană și i se determină sexul, o mișcare se operează în oul matern, asemănătoare cu perioada visătoare care urmează copilăriei. Placenta, corpul exterior și real al foetusului, simte germinând ceva în ea necunoscut care deja încearcă să-i scape, sfâșiindu-o. Copilul intră atunci mai distinct într-o viață de vise, creierul lui răsturnat ca o oglindă a mamei sale produce cu atâta forță imaginile că el le comunică forma propriilor lui membre. Mama este pentru el ceea ce este pentru noi Dumnezeu, o providență

necunoscută, invizibilă la care aspiră până la identificarea cu tot ceea ce ea admiră. Ţine la ea, vede prin ea şi n-o vede, n-o poate nici măcar înţelege şi, dacă ar putea filosofa, ar nega poate existenţa personală şi inteligenţa acestei mame care nu e pentru el decât o închisoare fatală şi un aparat de protecţie. Încetul cu încetul această servitute îl jenează, se agită, se chinuie, suferă, simte că viaţa lui e pe sfârşite. Soseşte ora neliniştii, simte că va cădea în prăpastia necunoscutului. Gata, cade, o senzaţie dureroasă îl strânge, un frig ciudat îl învăluie, scoate un ultim suspin care devine primul ţipăt; a murit pentru viaţa embrionară, s-a născut pentru viaţa umană!

În viaţa embionară i se părea că placenta era trupul lui şi era, într-adevăr, trupul lui special embrionar, inutil pentru o altă viaţă, care trebuia aruncat, ca un lucru de lepădat, în momentul naşterii.

Corpul nostru în viaţa umană este ca un al doilea înveliş inutil celei de a treia vieţi şi iată de ce-l părăsim în momentul celei de a doua naşteri.

Viaţa umană comparată cu viaţa cerească este o veritabilă stare embrionară. Când patimile cele rele ne omoară, natura produce un avort şi ne naştem înainte de termen pentru eternitate, ceea ce ne expune la acea disoluţie teribilă pe care sfântul Ioan o numea a doua moarte.

Urmând tradiţia constantă a extaticilor, avortonii vieţii umane rămân să plutească în atmosfera terestră pe care n-o pot depăşi şi care încetul cu încetul îi absoarbe şi-i îneacă. Au formă umană dar imperfectă, ciuntită: le lipseşte o mână, un braţ, unul nu are decât trunchiul, celălalt nu mai e decât un cap livid rostogolindu-se. Ceea ce-i împiedică să urce la cer este rana primită în timpul vieţii, rana morală care a cauzat diformitatea fizică şi prin această rană, încetul cu încetul, viaţa lor se scurge.

Curând sufletul lor va rămâne despuiat şi, ca să-şi ascundă ruşinea, fabricându-şi cu orice preţ un văl, va fi obligat să se strecoare prin întuneric şi să traverseze încet Marea Moartă, adică apele lâncede ale vechiului haos.

Aceste suflete rănite sunt larvele celui de al doilea embrion, ele îşi hrănesc trupul lor aerian cu vaporii sângelui vărsat şi fug de vârful spadelor. Adesea se leagă de oamenii vicioşi şi trăiesc din viaţa lor aşa cum embrionul trăieşte la sânul mamei; pot lua înfăţişările cele mai oribile pentru a reprezenta dorinţele cele mai desfrânate ale celor care le

hrănesc şi apar sub forma demonilor, mizerabililor a căror operă se numeşte magia neagră.

Aceste larve se tem de lumină, mai ales de lumina spiritelor. Un fulger de inteligenţă dacă-i străbate, e de ajuns pentru a-i arunca în acea mare moartă care nu trebuie confundată cu lacul Asphaltit din Palestina. Tot ceea ce revelăm aici aparţine ipoteticei tradiţii a clarvăzătorilor şi nu se poate afirma în faţa ştiinţei decât în numele acelei filosofii de excepţie pe care Paracelsus o numea filosofia sagacităţii, *philosophia sagax*.

Capitolul IV

MARELE ARCAN AL ARCANELOR

Marele arcan, adică secretul indicibil și inexplicabil, este știința absolută a binelui și a răului.

„Când veți fi mâncat din fructul oprit al acestui pom, veți fi ca zeii, spune șarpele.

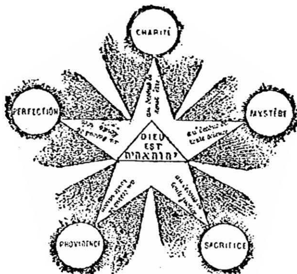
— Dacă veți mânca veți muri, spune înțelepciunea divină.“

Astfel binele și răul rodesc pe același pom și răsar din aceeași rădăcină.

Binele personificat este Dumnezeu.

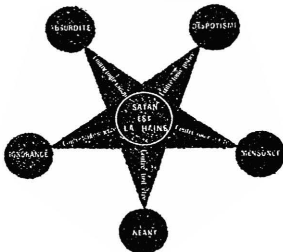
Răul personificat este diavolul.

A cunoaște secretul sau știința lui Dumnezeu înseamnă a fi ca Dumnezeu.

Primul Pantaclu, steaua albă

Steaua celor Trei Magi

Al doilea pantaclu, steaua neagră
Steaua rea

A şti secretul sau ştiinţa diavolului înseamnă a fi ca diavolul.

A dori să fii şi Dumnezeu şi diavol în acelaşi timp înseamnă a absorbi în sine antinomia cea mai absolută, două forţe contrarii dintre cele mai opuse, înseamnă a dori să închizi în sine un antagonism infinit.

Înseamnă a bea o otravă care stinge soarele şi arde lumile, a îmbrăca roba devoratoare a lui Dejanire, a te destina rapid şi înfricoşător tuturor morţilor.

Vai de cel care vrea să ştie prea mult! pentru că, dacă ştiinţa excesivă şi îndrăzneaţă nu-l va ucide, ea îl va înnebuni cu siguranţă! A mânca din pomul ştiinţei binelui şi răului înseamnă a asocia binele răului şi a le asimila pe amândouă.

Înseamnă a acoperi cu masca lui Typhon faţa luminoasă a lui Osiris, a ridica vălul secret al lui Isis, a profana sanctuarul.

Temerarul care îndrăzneşte să privească soarele în faţă orbeşte şi pentru el soarele devine negru.

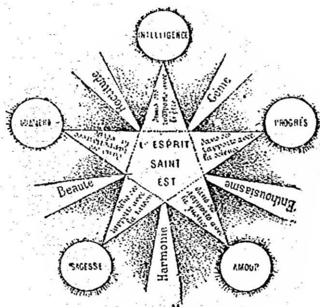
Ne este interzis să spunem mai departe, vom încheia revelaţia noastră prin imaginea celor trei pantacle:

Cele trei stele ne spun suficient, le putem compara cu aceea pe care am desenat-o la începutul cărţii noastre *Istoria magiei* şi reunindu-le pe toate patru, putem întrevedea marele arcan al arcanelor.

ב
ד
א
אלים —— אלהים
ש
י
ת
ויאמר אלהים
יאי אור ויאי אור

Ne-a mai rămas acum, pentru a completa opera noastră, să oferim și cheia lui Guillaume Postel.

Cheia este cea a tarotului. Se văd cele patru culori, bastonul, cupa, sabia, dinarul sau cercul, corespunzând celor patru puncte cardinale ale cerului și celor patru animale sau semne simbolice, numerele și literele dispuse în cerc, apoi cele șapte semne planetare cu indicația triplei lor repetiții, semnificată prin trei culori reprezentând lumea naturală,

Al treilea pantaclu — steaua roșie
Pentagrama divinului Paraclet

umană și divină ale căror embleme hieroglifice compun douăzeci și unu de mari atuuri hieroglifice ale jocului nostru actual de tarot.

În centrul inelului se vede dublul triunghi formând steaua sau pecetea lui Solomon, ternarul religios și metafizic analog ternarului natural al generației universale în substanță echilibrată.

În jurul triunghiului se află crucea care împarte cercul în patru părți egale, astfel că simbolurile religiei se reunesc cu liniile geometriei, credința completează știința și știința dă seama de credință.

Cu ajutorul acestei chei se poate înțelege simbolismul universal al vechii lumi și se pot constata frapantele ei analogii cu dogmele noastre. Se va recunoaște astfel că revelația divină este permanentă în natură și în umanitate. Se va simți că creștinismul nu aduce în templul universal decât lumina și căldura, făcând să coboare spiritul carității care este însăși viața lui Dumnezeu.

EPILOG

Slavă ţie, Dumnezeul meu, pentru că m-ai chemat în această minunată lumină. Tu eşti inteligenţa supremă şi viaţa absolută a acestor numere şi a forţelor care ţi se supun pentru a popula infinitul cu o inepuizabilă creaţie. Matematicile te confirmă, armoniile te cântă, formele trec închinându-se ţie!

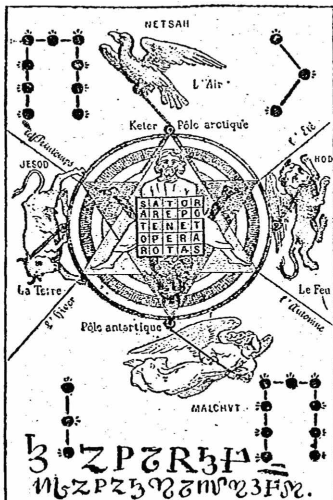
Abraham te-a cunoscut. Hermes te-a ghicit, Pitagora ţi-a calculat mişcările, Platon a aspirat spre tine cu toate visele geniului său; dar un singur iniţiator, un singur înţelept te-a arătat copiilor pământului, unul singur a putut spune: Tatăl meu şi cu Mine nu suntem decât unul; mărire lui pentru că toată mărirea lui este a ta!

Părinte, să ştii, cel care scrie aceste rânduri a luptat mult şi a suferit mult; a îndurat sărăcia, calomnia, proscripţia plină de ură, închisoarea, părăsirea celor care-i erau dragi şi niciodată n-a fost nefericit pentru că i-au rămas drept consolare adevărul şi dreptatea!

Numai tu eşti sfânt, Dumnezeul inimilor adevărate şi al sufletelor drepte, şi numai tu ştii dacă am crezut vreodată că sunt curat în faţa ta; am fost ca toţi oamenii jucăria patimilor omeneşti, apoi le-am învins sau, mai degrabă, tu le-ai învins în mine şi tu mi-ai dat pentru a mă odihni pacea profundă a celor care nu te caută decât pe tine şi nu aspiră decât spre tine.

Îi iubesc pe oameni pentru că, în măsura în care nu sunt nebuni, nu sunt răi decât din greşeală sau slăbiciune. Ei iubesc în mod natural binele şi din această iubire, pe care le-ai dat-o ca sprijin în mijlocul încercărilor, ei vor fi aduşi, mai de vreme sau mai târziu, spre cultul dreptăţii prin iubirea de adevăr.

Cărţile mele să ajungă acolo unde Providenţa le va mâna. Dacă în ele se află cuvintele înţelepciunii tale, vor fi mai tari decât uitarea; dacă, dimpotrivă, nu conţin decât greşeli, ştiu cel puţin că dragostea

Cheia Marelui Arcan.

mea pentru dreptate şi adevăr le va supravieţui şi veşnicia va culege aspiraţiile şi dorinţele sufletului meu pe care tu l-ai făcut nemuritor!

Eliphas Lévi

SUPLIMENT

ARTICOLE DESPRE KABALA CARE AU FOST PUBLICATE SAU AR FI TREBUIT SĂ FIE PUBLICATE ÎN REVISTA FILOSOFICĂ ŞI RELIGIOASĂ

Spre mijlocul secolului al XVII-lea, trăia la Sevilla un învăţat doctor pe nume Don Balthasar Orobio. Era un om conştiincios şi de o logică inflexibilă; tot auzind el predici împotriva ereticilor şi tot gândind la argumentul principal al controverselor catolice: unitatea revelaţiei, autoritatea vechii credinţe, îndrăzneala blasfematorie a înnoitorilor, începu creadă, fără voia lui, că iudaismul ar putea revendica pentru el şi aplica în folosul lui toată forţa acestor raţionamente. Studie atunci serios dogma israelită şi fu uimit găsind atâta simplitate şi grandoare; auzise, de asemenea, invocându-se autoritatea contagioasă a martiriului. Trebuie să-i crezi, i se spusese, pe oamenii care se lasă persecutaţi şi sugrumaţi pentru credinţa lor; şi se gândi la toţi acei evrei pe care evul mediu îi despuiase, îi torturase, îi masacrase şi-i arsese. Se simţi atras şi înduioşat de perseverenţa şi curajul acestui popor laborios şi invincibil; nu putu să-şi ascundă sentimentele cu care conştiinţa lui îl onora; fu denunţat inchiziţiei şi închis cu şapte lacăte. Torturile pe care le îndurase în trei ani de închisoare îi distruseseră memoria, încât uneori se întreba: eu sunt oare Don Balthasar Orobio? Îi rămăsese totuşi destulă forţă a voinţei pentru a se închide într-o tăcere absolută în privinţa convingerilor lui religioase: „M-am născut în religia catolică, zicea el, şi întotdeauna mi-am făcut datoria către ea. Nu am nimic mai mult să vă spun". Ieşi, în sfârşit, din închisoare, bolnav, sfârşit, dar evreu cu inima, evreu, cu acea convingere calmă şi profundă, evreu ca un profet şi un martir al vechii legi. De îndată ce putu să înşele supravegherea persecutorilor săi se duse la Amsterdam unde primi odată cu circumcizia, numele de Isaac; începu apoi să scrie cu măsură şi bună cuviinţă despre motivele convertirii sale la religia strămoşilor noştri.

Lucrarea lui Orobio este una din cele mai curioase pe care o pot

consulta cei care se ocupă de religie altfel decât cu prejudecăți sau din interes; a fost publicată în limba latină în 1687 împreună cu refutația teologică a lui Philippe de Limborch, sub titlul: *Philippi a Limborch amica collatio cum erudito Judaeo*; — o traducere franceză a fost făcută sub titlul *Israelul răzbunat* de către un evreu pe nume Henriquez (textul inițial fusese în spaniolă) și publicată la Paris, acum zece ani. Argumentele lui Orobio sunt de o mare forță. „Cum a putut Dumnezeul lui Moise care, între toate lucrurile, cel mai mult și-a prevenit poporul împotriva idolatriilor și nu i-a îngăduit să-și facă chip cioplit, cum a putut acest Dumnezeu să-l tragă la răspundere că nu l-a adorat când li s-a arătat sub chipul unui om, cu toate infirmitățile acestuia? Moise spusese: va veni un profet asemenea mie; dar n-ar fi blasfemiat împotriva propriei lui legi dacă ar fi zis; va veni un profet, dar nu asemenea mie, ci asemenea lui Dumnezeu? Un om care să fie Dumnezeu! — Dumnezeu este singurul Dumnezeu, ar fi răspuns într-un singur glas tot Israelul, și nimeni nu poate fi asemenea lui! Cum a putut oare înțelepciunea supremă să se coboare la asemenea jocuri de cuvinte și promisiuni enigmatice pentru a le realiza într-un sens absolut contrar semnificației lor firești? Cum! regele Mântuitor promis națiunii noastre va fi un infractor adus în fața justiției, condamnat la moarte pentru că tocmai a contrazis preceptele pe care Moise ni le-a dat ca invariabile și eterne? Salvatorul promis Israelului este cel în numele căruia Israelul va fi dispersat, dat pe mâna străinilor, și destinat unei agonii care a durat șaptesprezece sau optsprezece secole? Și asta numai pentru că Israelul n-a ghicit ceea ce religia părea făcută să ascundă? Acest Messia trebuia să ne elibereze de dușmanii noștri, dar în numele celui căruia voi îi spuneți Mântuitor, am fost lăsați pradă persecuțiilor care vor revolta mai devreme sau mai târziu lumea întreagă. Dar voi înșivă ați fost oare eliberați de el când, pentru interpretarea legii lui, pe care ați făcut-o din ce în ce mai neinteligibilă, v-ați sugrumat unii pe alții? Spuneți că Hristos a venit să distrugă imperiul demonului și să așeze pe pământ domnia spiritului carității; nu în acest sens interpretați victoriile și regatul promis lui Mesia de către profeții voștri? Dar cine a așezat domnia diavolului dacă nu voi înșivă? Se vorbește oare undeva în cartea lui Moise de această fantomă păcătoasă, tiranică și blasfematorie? Satan, care e numit abia în cartea lui Iov, apare în cercul fiilor lui Dumnezeu și chiar primește de la Dumnezeu misiunea de a-l

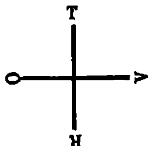
pune la încercare pe slujitorul lui. Unde în altă parte decât în creştinism se mai află această dogmă înfricoşătoare a unui imens regat al întunericului şi al răului, a unui infern care va înghiţi, după condiţiile pe care le creaţi, imensa majoritate a oamenilor? Care este deci, în ultimă analiză, religia majorităţii, adică religia stăpânitoare, adică adevărata şi unica religie? Întrebaţi ecoul disperat şi etern al infernului vostru, plin de scrâşnete din dinţi şi lacrimi? Cum! Aşa a distrus Mântuitorul vostru imperiul demonilor! Se pare că, după opinia voastră, sensul cuvintelor este altul în teologia voastră decât în profeţiile noastre atunci când le interpretaţi voi şi că a distruge înseamnă realmente a aşeza sau a crea şi a salva înseamnă a pierde după cum a ierta sau a iubi pot însemna a blestema sau a duce la rug. În felul acesta nu ne vom înţelege niciodată pentru că, dacă ne folosim de aceleaşi cuvinte nu vorbim aceeaşi limbă."

„Dacă e vorba de domnia carităţii unde se află ea pe pământ? Să ni se arate. La Roma de unde pleacă în fiecare zi atâtea excomunicări şi anateme? S-a aflat ea oare în tabăra opusă, a ortodocşilor şi a sectarilor, în timpul lungilor războaie religioase pline de orori? Se află ea în inima cruciaţilor care, înainte de a pleca spre Pământul Sfânt aduceau moartea în casele israeliţilor, jaful şi prăpădul? În închisorile inchiziţiei? Caritatea! Se va găsi oare un loc pentru a-i înscrie numele în istoria voastră, între două pete de sânge cu care i-aţi acoperit paginile? Pentru că n-aţi fost numai călăii şi asasinii noştri, bieţi smintiţi! Voi înşivă v-aţi sugrumat şi v-aţi ars unii pe alţii în numele lui Dumnezeu, al păcii şi sub pretextul unei religii a indulgenţei şi a iubirii! O, nu-i mai judecaţi pe profeţii noştri! Spuneţi curajoşi că vă place să credeţi, chiar fără motiv ceea ce vreţi să credeţi, şi să vă ucidă şi să vă arunce în închisori cei care cred altfel decât voi. Fiţi consecvenţi şi în acord cu voi înşivă, propovăduiţi sau apăraţi-vă dogma excomunicării şi a infernului prin teamă, dar nu vorbiţi de caritate".

Philippe de Limborche răspunde sau crede că răspunde la argumentele pătimaşe ale lui Orobio cu locurile comune ale teologiei scolastice: e destul să vă spun că e plicticos şi nu dovedeşte nimic. Pentru a-l contrazice pe acest înflăcărat şi prea legitim adversar al creştinismului trebuie să-i pătrunzi tactica şi să-l baţi cu propriile-i arme. De ce limbile de foc ale cenaclului sunt mai puţin credibile decât

fulgerul de pe Sinai? De ce torționarii evreilor au fost mai cruzi decât lapidatorii profeților? Botezul creștin nu este preferabil dureroasei și ridicolei voastre circumcizii? Și dacă sunt de plâns atâtea încălcări ale carității, greșelile noastre vă fac pe voi mai buni? Iată ce se poate răspunde evreilor în general; iar lui Orobio în particular i se poate răspunde: Ești sigur că te-ai întors la adevărata religie mamă, la acea credință care reconciliază pentru totdeauna judecata cu credința? Dogma lui Moise e chiar atât de simplă pe cât ți se pare? Nu ascunde ea lucruri absurde și mistere destule? Ești cel puțin sigur că i-ai pătruns toată adâncimea? Ce este această Schema incomunicabilă și indicibilă, cheia de boltă a sanctuarului vostru? Ce semnificație au acele vase ciudate, lămpi bizare, figuri monstruoase de heruvi sau sfincși cu trupuri de tauri și capuri de vultur sau umane? Ce filosofie se ascunde în povestirea orientală a Genezei? Cine este femeia care se duce spre un arbore sedusă de un șarpe? Oare hieroglifele Egiptului și picturile simbolice ale Indiei nu ne-ar putea învăța ceva? Profetul de pe muntele Sinai nu era oare un inițiat la Memphis? Și, dacă din întâmplare învățătorul vostru suprem n-ar fi fost decât un transfug din vechile temple și un sectar desprins dintr-o antică și primitivă religie universală, ce s-ar fi întâmplat cu ale voastre Shmenag Thephilim sau Mesousah sau Schema? Ce ar fi devenit, mai ales, semnul vostru pretins sacru, deplorabila și sângeroasa circumcizie? Iată, firește, câteva întrebări care l-ar fi tulburat pe conștiinciosul Orobio în pașnica lui predică despre iudaism; dar n-a venit încă timpul nici să le punem, nici să le înțelegem.

Un secol încă înaintea lui Orobio, un om de o exaltată credință și de o puternică erudiție găsi cheia tuturor misterelor religioase și publică o cărțulie intitulată *Clavis absconditorum a constitutione mundi. La clef des choses cachées depuis l'origine du monde*. Acest om a fost un luminat ebraist și kabalist; se numea Guillaume Postel. A crezut că găsise adevărata semnificație a tetragramei într-o carte hieroglifică anterioară Bibliei, pe care a numit-o *Geneza lui Enoch* pentru a ascunde fără îndoială numele ei adevărat profanilor; căci pe inelul cheii simbolice, a cărei figură o reproduce ca pe o explicație ocultă a ciudatei lui lucrări, trasează astfel quaternarul lui misterios:

formând un cuvânt care citit de la stânga la dreapta și început de jos înseamnă ROTA, iar începând de sus înseamnă TARO și chiar *tarot* dacă, pentru a marca mai bine cercul, se repetă litera de la început; citită de la dreapta la stânga, așa cum se citește în ebraică, înseamnă TORA, numele sfânt pe care evreii îl dau cărții lor sfinte.

Să apropiem de această enigmă a lui Postel observațiile făcute de Court de Gebelin în cel de al șaselea volum al cărții sale *Monde primitif*, asupra unei cărți a vechilor egipteni conservate până în zilele noastre sub neînsemnatul pretext al unui joc de cărți: să examinăm figurile misterioase ale acestor cărți din care primele douăzeci și două sunt evident un alfabet hieroglific, unde simbolurile se explică prin numere, iar jocul întreg se împarte în patru zeci, însoțite fiecare de patru figuri în patru culori și patru simboluri diferite și vom avea dreptul să ne întrebăm dacă tarotul țiganilor nu e cumva *Geneza lui Enoch taro* sau *rota* sau *tora* lui Guillaume Postel și a inițiatorilor lui, adevărații kabaliști evrei! Dacă, îndoindu-ne, abordăm obscurele învățături ale Zoharului, marea cartea sacră a înaltei kabale, presupunerile noastre se vor schimba imediat în certitudini când vom afla că *jod*, a zecea și cea mai importantă literă a alfabetului ebraic, a fost întotdeauna privită de învățații kabaliști ca imaginea principiului lucrurilor, reprezentată de falusul egiptean și de varga lui Moise; că *he*, a doua literă din numele יהוה și a cincea din alfabet semnifică forma pasivă și demonstrativă a principiului activ corespunzător cupei sau lui cteis din vechile hieroglife sacre; ca *vau*, a treia literă a tetragramei și a șasea din alfabet, înseamnă cârlig, piedică, atracție, și corespunde semnelor hieroglifice ale sabiei, crucii și lingamului; în sfârșit, că *he*, repetat la sfârșitul tetragramei, poate fi reprezentat prin cercul care rezultă din suprapunerea celor două cupe una dreaptă, cealaltă răsturnată. Avem astfel cheia celor patru simboluri ale zecimii tarotului, prima este o

vargă înverzită, a doua o cupă regală, a treia o sabie străpungând o coroană, a patra, în sfârșit, un cerc închizând o floare de lotus.

Ne mai rămâne, pentru a fi complet inițiați în misterele Genezei lui Postel, să cunoaștem și să înțelegem bine seria ideilor filosofice și teologice absolute pe care cei vechi le dădeau primelor zece numere. Aici Pitagora a căzut la înțelegere cu depozitarii secretului lui Moise, căci s-au inspirat din aceeași sursă; am descoperit că în quaternar semnele secrete ale înaltei kabale exprimă exact aceeași doctrină ca hieroglifele egiptenilor și simbolurile sacre ale Indiei. — falus, cteis, lingamul și viața, sceptrul lui Osiris, cupa sau floarea lui Isis, lingamul lui Horus și ciclul lui Hermes, varga înverzită a lui Aaron, gomorul care închide mana, sabia sacrificiilor și paterul ofrandelor — cârja pontificală, caliciul comuniunii crucea și divina ostie, toate semnele religiei corespund celor patru semne hieroglifice ale tarotului care sunt explicația hieratică a celor patru litere a marii tetragramei divine.

Ceea ce a atras atenția lui Court de Gibellin pe când descoperea tarotul au fost hieroglifele de pe cea de a douăzeci și una foaie care poartă titlul *Lumea*. Cartea nu este altceva decât cheia lui Guillaume Postel, reprezentând adevărul evident și învingător, în mijlocul unei coroane divizate în patru părți de către patru flori de lotus. În cele patru colțuri ale cărții se văd patru animale simbolice care sunt analiza sfinxului și pe care sfântul Ioan i-a împrumutat de la Ezechiel, tot așa cum Ezechiel le-a împrumutat de la sfincșii bicefali sau de la alți sfincși ai Egiptului și Asiriei. Aceste patru figuri pe care o tradiție, neînțeleasă nici măcar de Biserică, le oferă ca atribute celor patru evangheliști ai noștri reprezintă cele patru forme elementare ale kabalei, patru anotimpuri, patru metale și, în sfârsit, cele patru litere misterioase ale Torei evreilor, ale roții lui Ezechiel și ale tarotului care, urmându-l pe Postel, este cheia lucrurilor ascunse de la începuturile lumii. Trebuie să remarcăm că *tarot* se compune din literele sacre ale monogramei lui Constantin; un *rho* grec tăiat de un *tau* între alfa și omega, exprimând începutul și sfârșitul, pentru că, în kabală, *jod*-ul și toți derivații lui sunt simbolul falusului și al creației; începutul și sfârșitul, exprimate astfel, prin aceeași literă, dau ideea unui început etern al ciclului divin și aici INRI este mai semnificativ și de o inițiere mai înaltă decât tarotul.

Dacă raportăm la aceste descoperiri forma hieroglifică a crucilor Bisericii primitive vom fi uniți și de alte analogii. Primii creștini compuneau cu plăcere crucea din patru segmente de cerc: am văzut una cu zece crengi, ieșind unele din altele și patru fluvii la rădăcină; o copie a ei se află în cartea latină a lui Bosius despre triumful crucii. Primele cruci erau fără Hristos și purtau uneori un porumbel cu inscripția INRI pentru a lăsa să se înțeleagă că există un sens ascuns în această inscripție și numai Duhul Sfânt ne-o va putea explica. Adesea, cele patru animale kabalistice se află la cele patru colțuri ale crucii, devenind astfel o emblemă a filosofiei quaternarului. Numeau gnoză cunoașterea tuturor misterelor, dar secretul trebuia inviolabil păstrat; profanările câtorva gnostici disidenți au făcut să se piardă pentru Biserica oficială cheile kabalistice ale propriului sanctuar.

Cei care se îndoiesc de ceea ce am avansat aici, pot citi scrierile gnostice și ortodoxe ale sfinților Denis Aeropagitul, ale sfântului Irineu, ale lui Synesius și Clémént din Alexandria. Dar, chiar fără a ieși din canonul cărților sfinte, vor găsi în Apocalipsă o claviculă completă magică și kabalistică părând calculată după numerele, simbolurile și figurile hieroglifice ale tarotului.

Regăsim, într-adevăr, aici sceptrele, cupele, săbiile și coroanele dispuse prin numere precise, corespunzându-și unele altora prin denarul și septenarul sacru; regăsim pe cei patru regi din cele patru părți ale lumii și pe cei patru cavaleri din cărțile noastre: femeia înaripată și verbul îmbrăcat în haine de împărat, apoi în costum de pontif, cu mai multe diademe pe tiară. În sfârșit, cheia Apocalipsei care este viziunea cerului, identică cu numărul douăzeci și unu al tarotului, prezentându-ne un tron închis într-un dublu curcubeu și la cele patru colțuri ale coroanei cele patru animale sacramentale ale kabalei. Coincidențele sunt cel puțin ciudate și dau mult de gândit.

Entuziasmat de descoperirea lui, Postel fu naiv încredințat că găsise cheia păcii universale a religiilor și viitorului liniștit al lumii. Atunci și-a scris el cărțile *Traité de la concorde universelle*, *Raison d'etre du Saint-Esprit* pe care le dedică părinților Conciliului de la Trento sub titlul: *Clef des choses cachees depuis le commencement du monde*. Scrisoarea pe care le-a adresat-o e curioasă; pozează deschis în profet și declară episcopilor și învățaților că anatemele lor nu mai sunt de actualitate pentru că toți oamenii trebuie salvați (aceasta este

consecința pe care o trage din unitatea și perpetuitatea revelației analogice și raționale ale lumii).

„Vă scriu, le zise el, acest adevăr, părinți ai mei, ca să nu-i mai pierdeți prin anatemă pe cei pentru care Iisus a murit; pentru că el însuși se află în toți și în fiecare, învățându-i prin lumina conștiinței lor, în așa fel încât, glorificând adevărul, se folosesc ei înșiși de lege. Deschideți ochii, părinți, frați, copii ai mei; și vedeți cum, prin imprudența voastră, transformați răscumpărarea Mântuitorului într-un masacru a naturii umane! Sfânta Scriptură n-a fulgerat împotriva celor care au rămas departe de ea. Ea promite, e adevărat, inițierea tuturor, dar tot ea spune: în orice popor, cel care face binele e agreat de Dumnezeu. Nu vedeți oare că faceți condiția creștinismului mai intolerabilă decât pe cea a iudaismului?" Părinții Conciliului nu-i făcură lui Postel nici măcar onoarea de a protesta împotriva lui. Cartea și scrisoarea lui fură considerate ca opera unui nebun și o lăsară fără răspuns. Mai târziu, când învățatul nostru avansă câteva propuneri pentru salvarea speței umane, li se părură a fi heterodoxe și-l închiseră într-o mănăstire. Postel muri convins că va reînvia pentru a-i face pe oameni să înțeleagă marea lui descoperire privind cheile lumii oculte și misterele tetragramei; căci i se părea imposibil ca o asemenea revelație să rămână pierdută pentru viitorul omenirii.

Postel fu fericit că nu și-a plătit descoperirea, asemenea celui ce fusese mult mai mare decât el, și care și-o ispășise pe cruce cu șaisprezece secole mai devreme. E sigur că secretele înaltei kabale erau considerate pierdute pentru Sinagogă și Iisus le-a descoperit, după cum mărturisește autorul ebreu al cărții *Sepher Tuldos Jeschu*. Dogma catolică este izvorâtă toată din kabala, dar sub câte văluri și cu câte ciudate modificări! Pluralitatea persoanelor în unitatea lui Dumnezeu s-a născut din primele trei litere ale tetragramei — *he* a fost luat drept fiu pentru a nu o zeifica pe mamă, care trebuia să rămână umană și care, mai târziu, urmând previziunile lui Postel, pare a fi absorbit în ea toată onoarea atâtor persoane. În Zohar, o vedem pe mama divină, a doua concepție a Elohimilor, cooperând la creație care ar fi fost imposibilă fără ea. Ea calmează și tempereaza rigorile *Jod*-ului patern; ea opune apa focului și milostivirea mâniei: „Focul, spun autorii Zoharului, a țâșnit din Jod ca un șarpe și ar fi ars pământul cu îmbrățișarea lui, dacă mama divină (lăudat fie numele ei!) n-ar fi strâns apele și n-ar fi

rostogolit valurile peste capul încins al şarpelui". Aici, amintindu-ne că Maria în ebraică înseamnă mare sau sarea mării, vom înţelege de ce e reprezentată cu luna la picioare; kabaliştii spun că luna este imaginea *cteis*-ul divin din he tetragramatic, a puterii materne a Elohimilor şi nu ne vom mai mira de această glorie imensă atribuită unei simple muritoare care, prin imaculata concepţie, urcă până dincolo de originile timpurilor. Fiul şi-a glorificat mama pentru naşterea lui şi mama fiului etern trebuie să fie eternă ca şi el. Totul în cultul nostru aminteşte de numerele lui Pitagora, ternarul persoanelor divine, quaternarul evangheliilor, septenarul darurilor Sfântului Duh şi a sacramentelor, decada sacră a decalogului. Duodenarul patriarhilor şi al apostolilor; creaţia înfricoşătoare şi maniheană a infernului, contrabalansând cerul, nu este decât o realizare exagerată a binarului echilibrant al lui Zoroastru, figurat în kabala Zoharului prin doi bătrâni, din care unul pare umbra celuilalt, Macroprosop şi Microprosop, umbra umanităţii învăluind pe Dumnezeu şi lumina lui Dumneze luminând umanitatea, în aşa fel încât Dumnezeu pare a fi pentru noi omul din cer, iar omul un fel de Dumnezeu al pământului. Astfel, toate absurdităţile aparente ale dogmei ascund înalte şi vechi revelaţii ale înţelepciunii tuturor secolelor şi de aceea creştinismul, îmbogăţit cu atâtea rămăşiţe a celor învinşi, s-a ridicat deasupra iudaismului uscat şi sărăcit care nu-şi mai înţelegea nici măcar alegoriile privind arca şi candelabrul de aur. Dar, cu cât sunt mai frumoase şi mai preţioase bogăţiile intime ale dogmei universale şi kabalistice cu atât sunt mai deplorabile interpretările materialiste care se dau astăzi acestor mistere. A respinge dogma veche e uşor; dar ea respinge negarea ei prin chiar existenţa ei. Ce ar trebui făcut deci pentru a învinge acest sfinx al timpurilor moderne? Trebuie să i se explice enigma şi să-i fie revelată lui însuşi? Trebuie aduse toate spiritele spre ştiinţa care dă seama chiar de aberaţiile credinţei şi să ne întoarcem la sentimentul revelaţiei unice permanente şi universale a umanităţii. Această revelaţie, analogia explicată prin Verb, natura vorbind neîncetat minţii, armonia matematică a lucrurilor ne demonstrează că partea este proporţională cu întregul şi că întregul necesar infinit în absolut cere, fără explicaţie, ipoteza infinitului.

În câmpul imens al acestei ipoteze, umanitatea îşi lărgeşte fără încetare cercul cunoştinţelor şi, prin cuceririle ştiinţei limitele

regatului credinţei. Or, ce devine credinţa în faţa acestui curaj mereu invadator? Credinţa este speranţa care-l mână pe Cristofor Columb înainte când America se ascundea mereu ochilor lui, este încrederea în părţile necunoscute ale marelui tot, a căror existenţă ne este demonstrată prin părţile cunoscute; se vede bine că nu poate fi o negaţie a raţiunii; se vede bine, de asemenea, că obiectul credinţei fiind necesar ipotetic în formă pentru că numai ştiinţa formulează, definiţiile credinţei sunt o confuzie a ştiinţei şi a credinţei. Veritabilul act de credinţă constă numai în adeziunea inteligenţei noastre la raţiunea imuabilă şi universală care exclude din imperiul primelor cauze orice monstruozitate şi orice minciună. Fiinţa rezonabilă presupune cu necesitate raţiunea de a fi, ceea ce reprezintă absolutul, legea; ea este pentru că este, Dumnezeu însuşi, în orice fel l-am imagina, nu poate exista fără raţiunea de a fi, numai nebunia poate, luând drept cauză a legii imuabile o autocraţie personală arbitrară şi inexplicabilă. Supremaţia impasibilă nemeritată şi iresponsabilă a lui Dumnezeu ar fi cea mai mare nedreptate şi cea mai revoltătoare dintre absurdităţi. Ce este Dumnezeu pentru noi? Dumnezeu este concepţia nelimitată a unei personalităţi supreme. Pentru religiile dogmatice el este altceva: pentru ele, Dumnezeu este primul şi ultimul limitat al lumii ipotetice; dar, de fiecare dată, când Dumnezeu e definit, el este finit şi deasupra cultului său şi a altarelor sale, apar, pentru a hrăni aspiraţiile neobosite ale umanităţii, altarele încă informe ale unui cult viitor şi inscripţia fără nume pe care atenienii au plasat-o pe cel mai divin şi mai filosofic dintre temple: *Ignoto deo*.

Despre religie din punctul de vedere kabalistic

Sentimentul religios există în om.

Natura nu face nimic fără scop şi nu crează nici o nevoie fără obiect.

Religia este deci ceva real.

Fiinţa este Fiinţa.

Cuvântul Dumnezeu exprima un ideal necunoscut în el însuşi, dar foarte cunoscut prin diversele idei pe care şi le fac oamenii despre el. Deasupra tuturor acestor idei, mai mult sau mai puţin înţelepte, stăpâneşte ideea unei inteligenţe supreme şi a unei puteri dintâi. Ideea

abstractă a legilor matematicii care guvernează mişcarea universală; mâhneşte un număr mare de spirite care, văzând libertatea umană prinsă într-un fel în imensa maşină care ar fi universul; au impresia că această maşină, oricât de uriaşă ar fi, este inferioară omului dacă nu are conştiinţă de sine. La atât se reduce sentimentul universal, fantezia desăvârşeşte restul; unii îl fac pe Dumnezeu impersonal, alţii multi personal; dar pentru ştiinţă rămâne un lucru dobândit, că Dumnezeu este ipoteza foarte probabil necesară a unei conştiinţe supreme în matematicile eternităţii.

Spunem foarte probabil necesară pentru a respecta libertatea de conştiinţă a ateilor de bună credinţă; dar kabala, care este mama ştiinţelor exacte, nu admite îndoială când autorizează o ipoteză; şi, plecând chiar de la existenţa sentimentului religios şi de la numele care exprimă pentru toate naţiunile şi pentru toţi oamenii fiinţa invizibilă şi infinită, kabala, spunem, conchide clar existenţa necesară pentru că Verbul atestă fiinţa, cum reflexul atestă trupul.

Omul nu-l poate concepe pe Dumnezeu decât ca pe un om infinit sau mai degrabă nelimitat; de unde ar putea să ia alţi termeni pentru o altă imagine a divinităţii? Urmează că tot ceea ce tinde să definească şi să personalizeze pe Dumnezeu cade fatal în antropomorfism şi, în consecinţă, în idolatrie.

Iată de ce kabaliştii au distins fiinţa reală a lui Dumnezeu de ideea despre el, aflată în om şi această idee umană este singura care are un nume precum cel de Jehova sau Adonai. În privinţa realităţii supreme, aceasta este pentru ei inapreciabilă, indicibilă, indefinită. Apreciind, de altfel, aşa cum am mai spus, realităţile divine prin mirajele sau prin umbra lor în spiritul uman, ei cred că acest miraj sau umbra prezintă toate noţiunile divine în sens invers şi că ştiinţa ar trebui să le aşeze la loc pentru a ajunge la armonia care rezultă din analogia contrariilor.

Judecata lucrurilor comune prin antiteză este un mare secret al kabalei şi una din cheile oculte ale exegezei. Cheia este reprezentată prin două triunghiuri, unul drept, altul răsturnat, formând steaua în şase colţuri a peceţii misterioase a lui Solomon. Fiecare din aceste două triunghiuri, luat separat, reprezintă o idee incompletă şi în consecinţă radical falsă despre absolut; numai împreun reprezintă adevărul.

Să aplicăm acestea pentru înţelegerea Bibliei. S-o deschidem la primul capitol al Genezei, de exemplu. Găsim în el istoria creaţiei lumii

în şase zile. Să răsturnăm sensul, să luăm antiteza; vom avea creaţia lui Dumnezeu în şase nopţi. Aici e nevoie de o explicaţie; Dumnezeu, ne spune Geneza, l-a făcut pe om după chipul său şi filosofia probează că omul şi-a făurit un Dumnezeu care să-i semene. Ei bine, faptul filosofic a servit de bază afirmării teurgice întemeiată pe analogia contrariilor. Progresul observat în spiritul uman, încercând să-l formuleze pe Dumnezeu, a revelat lui Moise, prin antiteza şi analogia contrariilor, perioadele succesive ale creaţiei. În două cuvinte, neputându-l judeca pe Dumnezeu decât prin mirajul său în inteligenţa umană, Moise a urmărit conturile acestui miraj şi l-a aşezat la loc mental. Aşa a ajuns el la cosmogonia lui prin studiul teogoniei universale.

Primul capitol al Genezei, răsturnat kabalistic, dă un rezumat luminos teogoniei universale şi naşterii sale progresive în spiritul uman. Luat izolat, rezumatul ar putea pare ireligios, reprezentând divinitatea ca pe o ficţiune umană. Textul lui Moise, luat separat pare o fabulă şi nelinişteşte raţiunea; dar dacă unim cele două contrarii pe care le formează steaua cu cele două triunghiuri, vom fi uimiţi de adevărul şi lumina ei. Fiecare poate citi textul în Biblie şi iată inversarea lui, cel puţin cu privire la Geneză:

Geneza ocultă — Primul capitol

„Veşnice, imensitatea cerului şi întinderea pământului au creat în om ideea de Dumnezeu.

Dar ideea era nedeterminată şi vagă, o mască de întuneric peste o imensă fantasmă, şi spiritul omului plutea în aceste concepţii ca pe ape.

Şi a zis omul atunci: Să fie o inteligenţă supremă! şi a fost o inteligenţă supremă. Şi omul a văzut că ideea era frumoasă şi a separat spiritul luminii de spiritul tenebrelor: a numit Dumnezeu spiritul luminii şi diavol spiritul întunericului şi a făcut un regat al binelui şi unul al răului. Aceasta a fost prima noapte.

Şi a zis omul: să se facă o despărţire de netrecut între visele cerului şi realităţile pământului! Şi a făcut despărţirea şi a separat lucrurile de sus de cele de jos, aşa a fost. Şi a numit despărţirea sa imaginară cer; şi a fost o seară şi o dimineaţă şi a venit a doua noapte.

A zis omul: Să despărţim în cultul nostru mulţimea norilor de întinderea uscată a cerului. Şi a dat cerului fără ape numele de tată; mulţimea norilor a numit-o mamă. Şi a văzut omul că totul era frumos şi a zis: să se însămânţeze în cer toată iarba simbolurilor din care să răsară dogmele unele după altele, ca sămânţa din iarbă şi iarba din sămânţă.

Să sădim pomul edenic cu fructe misterioase şi mereu roditoare. Şi cerul îşi crescu simbolurile ca iarba şi arborii misterioşi rodiră. Şi omul a văzut că e frumos. Şi a mai fost o seară şi a mai fost o dimineaţă, şi veni a treia noapte.

Şi a zis omul: să fie astre mistice pe cerul meu; şi ele să-şi împartă ştiinţa şi ignoranţa, ziua şi noaptea! Şi aşa a fost şi omul a creat două divinităţi splendide: una mare pentru iniţiaţi, una mică pentru neştiutori şi puzderie de zei ca o puzderie de stele. Şi el îi exila din cer încoronându-i regii pământului şi a făcut-o despărţire clară între ştiinţă şi ignoranţă, între zi şi noapte. Şi a văzut omul că e frumos şi a fost seară şi a fost dimineaţă; şi veni a patra noapte.

Şi a zis omul: norii să nască dragoni zburători şi animale fantastice. Şi norii făcură să răsară monştrii pentru a speria copii şi diavoli cu aripi; omul îi binecuvânta zicând: creşteţi şi înmulţiţi-vă şi umpleţi cerul şi pământul; şi omul plasă pe altare, rând pe rând, toate animalele pământului. Şi a fost seară şi a fost dimineaţă şi veni a cincea noapte.

Omul se închina animalelor şi reptilelor de tot felul; văzând că totul i-a reuşit, a zis: să facem un Dumnezeu după chipul şi asemănarea noastră, să fie regele leviatanilor mitologici, al monştrilor cerului şi al coloşilor infernului. Şi omul l-a creat pe Dumnezeu după chipul şi asemănarea lui. Îl făcu după chipul lui şi-l binecuvântă zicându-i: Creşti şi înmulţeşte-ţi imaginile, îţi dau imperiul cerului şi stăpânirea pământului. Şi aşa a fost. Omul a contemplat tot ceea ce crease, era magnific. Şi a fost seara şi a fost dimineaţa şi veni a şasea noapte".

Această Geneză ocultă este cea la care s-a gândit Moise înainte de a o scrie pe a lui şi iată cum a raţionat:

Materia este forma exterioară a spiritului. Inteligenţa acţionează asupra ei şi ea reacţionează asupra inteligenţei. Armonia rezultă din analogia acestor două contrarii.

În spiritul omului care luptă împotriva materiei, legile progresului sunt analoage cu cele ale mişcării şi ale progresului chiar în sânul materiei.

Deci creaţia lumii în afara lui Dumnezeu trebuie să fie analoagă cu ideea de Dumnezeu în om.

Astfel, luând ca bază numerală ternarul sacru şi duplicaţia care-i exprima mirajul Moise şi-a scris cosmogonia în şase zile, analoage cu cele şase nopţi ale iniţierii umane în toate misterele religioase.

Această cheie a revelaţiei este aceea a tuturor practicilor religioase şi a influenţei lor asupra civilizaţiilor şi a destinelor umane;

Să ne explicăm:

Dată fiind acţiunea gândului asupra formei şi reacţia analogică a formei asupra gândului, trebuie să conchidem că obiectele exterioare acţionează asupra omului sau reacţionează asupra lui în măsura în care el acţionează asupra lor. Omul, după idealul său divin, a construit un templu, apoi, impresionat de templul pe care l-a făcut n-a putut intra în el, fără să-şi aducă aminte de Dumnezeu. Idealul vag s-a materializat, a devenit o realitate vizibilă, palpabilă pentru om. Să spunem oare că se înşela pe sine însuşi? Da, fără îndoială, în măsura în care forma cuprinde şi defecţiunile idealului sau, dar nu în măsura în care realizează perfecţia şi adevărul.

Astfel, religia a creat cultele, cultele au creat pietatea care este forţa religiei.

Ceremoniile religioase sunt practici ale înaltei kabale, iar magia proscrisă nu e atât de periculoasă decât în măsura în care ea poate pune stăpânire pe aceste practici imitându-le.

Practica este verbul în acţiune. Omul care-l practica este, cu voia sau fără voia lui, cucerit de doctrina ale cărei ritualuri le îndeplineşte;

Dacă Iulian a abandonat creştinismul a făcut-o pentru că nu l-a practicat liber niciodată şi pentru că se deda în secret la ceremoniile elenistice. Biserica e conştientă de această forţă şi de aceea pare a se ocupa mai mult de practicile exterioare decât de sentimentele interioare; împărtăşiţi-vă, zice ea, şi veniţi la slujbă, restul vine de la sine.

E sigur că sectarii magiei negre invocau şi-l vedeau pe diavol, dând astfel trup şi realitate chiar idealului absurdului. Actele autentice ale atâtor procese de magie nu ne permit să ne îndoim.

Exaltarea care fabrică viziunea este contagioasă şi se comunică cu rapiditatea electricităţii tuturor acelora pe care forţa raţiunii nu-i pune în gardă împotriva acestei influenţe naturale. Aşa se explică fenomenele spiritelor din America. Astfel, teologii serioşi sunt toţi de acord în a declara că o viziune nu dovedeşte nimic în materie de doctrină. Declaraţia maeştrilor trebuie să-l pună pe omul comun în gardă împotriva revelaţiilor supranaturale şi a profeţiilor fondate pe viziuni.

Marele şi nenorocosul împărat Iulian a avut nefericirea să creadă serios în zeii lui întemeindu-se pe încrederea în viziunile pe care i le procurau Jamblicos şi Maxim din Ephes. Credulitatea evreiască sau creştină îl lasă pradă entuziasmelor de ultimă oră, mai universale şi mai puternice decât ale lui. A fost luat şi târât de curent. Se povesteşte despre regele Ludovic cel Sfânt un lucru care-l onorează peste măsură. Într-o zi, veniră să-l cheme în mare grabă ca să fie martorul unui miracol care se desfăşura în capelă. Hristos se făcuse vizibil în ostie şi-şi manifestase prezenţa în faţa unei mulţimi de martori. „De ce să mă duc? a spus Ludovic cel Sfânt. Eu cred în prezenţa reală a lui Iisus Hristos în ostie, tocmai pentru cá nu-l văd; dacă l-aş vedea n-aş mai crede".

Un miracol public este o dovadă de exaltare şi, în consecinţă, de sminteală colectivă; credinţa nu se propagă cum se propagă ciuma din ciumă. Nebunia crucii (cuvântul îi aparţine sfântului Petru) nu este decât un remediu homeopat la nebuniile orgiace şi luxuriante ale secolului lui Caligula şi Nero. Posturile stiliţilor nu erau decât reacţia raţională împotriva smintitelor supeuri ale lui Claudius şi a festinurilor lui Trymalchio. Sfântul Anton a protestat împotriva lui Petronius şi animalul imond care-i servea de câine era satira vie a moravurilor romane ale decadenţei;

Astfel, Seneca, la festinurile lui Nero, lăuda şi invidia peste măsură austeritatea lui Diogene, iar sfântul Anton în deşert visa epopeele de beţie şi destrăbălare care ar face să pălească invenţiile lui Tigellinus. Armonia rezulta din analogia contrariilor.

Exaltarea se produce prin următoarele mijloace fizice:

1. tensiunea continuă şi periodică a spiritului; 2. postul; 3. reprezentările şi imaginile; 4. muzica şi cântecele analoage obiectului entuziasmului; 5. fumigaţiile şi parfumurile. Cum să ne mai mirăm că

persoanele pioase pot fi contaminate de revelații și extaze. Dar, este adevărat, că se poate, prin aceleași mijloace, obține viziunea intuitivă a lui Kichatan, Pimpocau sau Parabavastu, adică a acelor hidoase fantome care-i cuprinde pe toți zeii minciunii, Satan!

Rezulta de aici că în mod esențial, cultele sunt magice:

Ele făuresc prin ele însele opera religioasă, adică exaltarea creatoare de intuiții ale credinței în viziuni: fie celeste, fie infernale;

Cultele sunt, urmând mai mult sau mai puțin morala, o terapie sau o otravă pentru spirit.

Rezultă de aici:

Religiile fără ceremonii sunt culte reci și ineficiente.

Protestantismul nu poate produce, de exemplu, decât un entuziasm izolat și foarte rar.

El este mai mult o negație decât o afirmație religioasă;

El nu posedă nici cheia profețiilor, nici sursa inspirațiilor, nici bagheta miracolelor.

El este incapabil să-l creeze pe Dumnezeu și, în consecință, nu va crea mari sfinți.

Se vede de aici cât de mult se înșeală cei care visează religii raționale, fără mistere, fără mitologii și fără sacrificii.

Ei visează o religie fără religie.

Religia este creația magică a unei lumi fantastice făcută sensibilă prin credință.

Ea este realizarea aparentă a ipotezelor ultraraționale; este satisfacția unei nevoi de minuni comună femeilor, copiilor și tuturor celor care le seamănă.

Dacă religia catolică este bolnavă de ceva este pentru că a făcut prea multe concesii raționalismului secolului al XVIII-lea și nu mai trăiește decât din ceea ce i-am mai rămas din intoleranța ei.

Cei care vor s-o umanizeze vor s-o ucidă și ea simte exact;

Dacă o altă religie ar trebui să-i urmeze va fi cu necesitate o religie și mai puțin rațională și, în consecință, mai puternică.

Afirmația religioasă este antiteza afirmației raționale și armonia filosofică rezultă din analogia celor două afirmații contrare.

Creștinul care ia cerul drept patrie, merge din punct de vedere moral cu picioarele în sus și capul în jos;

Astfel, cerul devine un miraj al pământului.

Unirea religiei cu filosofia trebuie să se săvârşească chiar prin distincţia lor care le permite să se alieze asemenea celor două triunghiuri ale stelei lui Solomon, ca sabia cu teaca ei este ca plinul cu golul.

Iată de ce spiritualul negaţia temporalului, iar regalitatea şi bogăţia moartea puterii sacerdotale, distrugând miraculosul misiunii ei, aţâţând neîncrederea şi gelozia instinctelor materiale.

Iată de ce puterea temporală se acoperă de ridicol când vrea să se amestece în puterea spirituală pentru că e mereu suspectă de interese materiale.

Se va râde întotdeauna de un maestru care spune: Dumnezeu vrea ca voi să mă ascultaţi. Dar un om cu adevărat independent de un cezar va spune lumii: ascultaţi de cezar! va fi crezut, mai ales că e evident că nu are nevoie de nimic de la cezar.

Iată de ce preoţii nu se pot însura şi să rămână preoţi. Nimeni nu e profet în ţara lui şi femeile geloase vor cere socoteală bărbaţilor cu privire la confesiunea vecinelor.

Vechii magi erau celibatari. Pitagora şi Apollonius erau abstinenţi. Păgânismul chiar avea vestale. Ceea ce este anormal şi într-un fel lipsit de raţiune într-un celibat îl face să fie esenţialmente religios. Lumea simte exact pentru că protestează împotriva celibatului la preoţi, dar îi dispreţuiesc pe preoţii căsătoriţi.

Ciudat lucru! religia este cea mai umană dintre toate instituţiile, iar filosofia este lucrul cel mai divin în viaţa intelectuală a umanităţii. Religia este sinteza pasiunilor lacome după un bine infinit, ambiţia împinsă până la delirul deific, disperarea voluptăţii blazate sau nesatisfăcute, refugiată în extaz, orgoliul mai ales, orgoliul imens care crede că se umileşte în faţa lui Dumnezeu! Orgoliul care se acuză de a-l fi ofensat pe Dumnezeu şi tulbură armonia luminilor! Filosofia, dimpotrivă, curajoasă în îndoială, modestă în mândrie, nu crede decât în experienţă şi nu vrea să datoreze nimic decât muncii. Dar aşa cum am presimţit, religia singură şi filosofia singură sunt două erori. În adâncurile uneia se afla suicidul ascetic, şi toate crimele fanatismului; în adâncul celeilalte se află disperarea scepticismului şi abrutizarea indiferenţei absolute. Religia şi filosofia, ca *eros* şi *anteros* din mitologia antică sunt făcute pentru a se susţine reciproc, luptând una împotriva celeilalte. Au fost necesare victoriile lui Voltaire pentru a

susţine orgoliul lui Chateaubriand şi fără *Biblia, în sfârşit explicată*, n-am fi admirat niciodată *Geniul creştinismului*.

Mişcarea este viaţa, şi legea mişcării împinge întotdeauna opinia spre extreme; dar un proverb spune că extremele se ating şi exagerările contelui de Maistre se deosebesc puţin de acelea ale lui Marat. Ne împărţim încă între contele de Maistre şi Marat, confundându-i, între două tabere, în acelaşi respect şi aceeaşi indiferenţă pe Fénelon, Vincent de Paul sau pe Volnay. Oamenii prea buni şi prea puternici sunt în afara luptei. Adevărul este scos la concurs; dar toţi cei care-l găsesc sunt condamnaţi la tăcere, altfel totul s-ar termina.

„Iată de ce, spunea Hristos, vă vorbesc în parabole, că văzând să nu vedeţi, şi auzind să nu înţelegeţi; altfel toţi s-ar converti şi ar fi salvaţi".

Nu trebuie deci să se convertească toţi sau, ca să traducem şi mai bine, să se întoarcă din drum în acelaşi timp. Nu trebuie deci să se salveze toţi, adică să fie scoşi prin iniţiere în afara luptelor contrariilor. Toţi sunt chemaţi, totuşi, dar foarte puţini aleşi; condiţiile iniţierii sunt în aşa fel formulate că numai un număr mic de concurenţi să le poată îndeplini, într-un imens concurs care se reînnoieşte de la o vârstă la alta, durând până la alegerea şi salvarea tuturor.

Nici religia, nici filosofia, singure nu fac iniţiaţi, ci numai alianţa acestor două lumini. Apoi iniţiaţii crează, după voia lor, pentru omul comun, religia şi filosofia. Fabule, pe de o parte, raţionamente temerare de cealaltă, şi în mijloc ştiinţa credinţei şi credinţa ştiinţei care se îmbrăţişează şi guvernează lumea. Religia, femeie şi suverană prin poezie şi iubire. Progresul ştiinţific, bărbat, trebuind să guverneze şi să apere nevoile femeii prin energie şi raţiune.

Cei care privesc din unghiul extrem şi absolut al lui Voltaire pentru a judeca religia sunt uimiţi şi indignaţi s-o vadă protejată şi dominată. În ochii lor, ea nu este decât o serie abrutizantă de minciuni interesate şi de practici imbecile; dar ei judecă la fel de prost ca Marie Alacoque dacă ar mai trăi încă şi ar putea să mai judece lucrurile ştiinţei, progresului şi libertăţii. În toate lucrurile trebuie să se ţină cont de ceea ce este.

Că puritanismul rigid al unui filosof celibatar nu înţelege cum li se pot spune poveşti copiilor sau graţioase minciunele pentru a-i linişti, că el se poate indigna împotriva doicilor şi a mamelor, natura nu ţine

cont deloc de furia filosofului; dar un înțelept, lăsând curs liber sacerdoțiului feminin, va supraveghea alegerea poveștilor, se va opune celor înfricoșătoare, va nega existența vârcolacilor și a Mumei Pădurii, împiedicând astfel slăbirea rațiunii abia înmugurite a copilului. A înșela popoarele pentru a le exploata, a le supune și a le întârzia evoluția sau a o opri chiar, dacă este posibil, aceasta este crima magiei negre; dar a le instrui progresiv prin alegoriile dogmei și poezia misterului, a crește sufletele lor pentru grandoarea speranțelor, a le câștiga pentru înțelepciune prin sublime și ingenioase nebunii, aceasta este magia luminii, secretul kabalistic al adevăratei religii.

O mare nefericire s-a întâmplat creștinismului. Divulgarea misterelor de către gnostici: provocând respingerea gnozei, popoarele și-au încredințat soarta unor ignoranți: s-a proclamat egalitatea în fața credinței, iar orbii au devenit conducătorii orbilor, așa cum s-a temut Maestrul. Ce s-a întâmplat? Virtuțile de jos fiind imposibile sus, conducătorii sacerdoțiului s-au trezit fără știință și fără virtuțile necesare înaltei lor demnități. S-au constituit atunci în caste pentru a se sprijini unii pe alții în încercarea de a restabili vechile probe, dar fără o inițiere progresivă, în așa fel încât, pentru a supune voința ucenicului, educația clericală usucă inimile și amorțește mintea. De aici se trag toate relele religiei și, prin urmare, cele ale societății. Iată de ce cuvântul predicatorilor este atât de rece și de ineficient. Cum ați vrea să vă facă să iubiți o lege pe care ei înșiși o poartă ca pe un jug încă din copilărie? Cum să vorbească ei inimilor când ale lor au fost reduse la o tăcere veșnică?

Sacerdoțiul actual face, de altfel, eforturi disperate pentru a menține dogmele vechi pe care secolul al XVIII-lea le-a demistificat. Nu se pun petice rochiei lui Isis, iar zeitățile în haine peticite nu inspiră nici o încredere. Ceea ce trebuie este un nou val, iar poezia populară se ocupă să-l creeze pentru că lumea nu poate rămâne prea mult timp fără religie.

Am spus că practicile religioase sunt un mijloc de a produce extaze, iar fenomenele naturale ale extazului sunt luate de omul comun drept miracole. Aceste fenomene sunt:

1. Insensibilitatea la orice leziune sau durere.
2. Viziunea sau somnambulismul, mai mult sau mai puțin lucid.

3. Elocvența improvizată și știința infuzată prin excitația și comunicarea directă cu gândurile celorlalți.

4. Supraabundența fluidică în stare să opereze efecte extraordinare, cum ar fi comunicarea imediată a extazului și a tuturor fenomenelor care-i aparțin, vindecarea instantanee a anumitor boli, suspendarea aparentă a câtorva legi ale naturii, gravitația, de exemplu, cum se întâmplă zilnic în America și prin alte părți, pe unde se văd mese ridicându-se și plutind în aer, fără ca nimeni să le atingă.

Se știe că asemenea fenomene se produc în timpul convulsiilor din cimitirul Saint-Médard. Femei în stare de extaz se ridică de la pământ, o pot constata chiar dușmanii jansenismului, dar ei atribuie miracolul demonului și aduc drept dovadă indecența acestor ascensiuni aeriene, în timpul cărora fustele femeilor (vedeți controversele timpului) se ridică de la sine, împotriva oricărei legi fizice, odată cu mișcarea ascensională a femeii în convulsii. Această complicație a miracolului nu dovedește oare existența unui agent natural, a unei forțe motrice ivite din starea de surexcitație, nu numai a unei persoane, ci a unui întreg cerc de entuziaști? Și dacă această forță motrice există cu adevărat, dacă ea poate în anumite situații să contrabalanseze legea gravitației, de ce extaticii și somnambulii n-ar putea merge firesc pe ape? Numai natura face miracole; fanatismul le exploatează, știința le explică. Înțelepciunea se servește de ele pentru triumful rațiunii și al progresului.

Clasicii kabalei — Talmudiștii și Talmudul

Importanța Talmudului, negată cu deriziune de ignoranța creștinilor și de orbirea susținută de superstițiile omului comun față de evrei, se bazează în întregime pe marile și imuabilele adevăruri ale kabalei.

Talmudul, al cărui nume se compune din Thau-ul sacru și un cuvânt ebraic cu sensul de învățătură, conține șapte părți distincte pe care știința trebuie să se ferească să le confunde. Mischna sau Talmudul Ierusalimului, cele două Ghemara sau Talmudul Babilonului, Thosphata sau adunările, Beritchita sau apendicele, Muraschim sau comentariile alegorice; Haygada sau povestirile tradiționale.

Talmudiştii, redactorii acestei opere amestecate, aparţineau celor trei clase de rabini a căror autoritate succesivă a conservat, interpretat şi comentat textele primitive. Tenaimii sau iniţiaţii, amoraimii sau discipolii obişnuiţi ai tenaimilor; au urmat massoreţii şi chachaminii, conservatorii orbi ai textelor, calculatori sistematici ai semnelor a căror valoare absolută nu o cunoşteau, învăţaţi care nu mai vedeau în Kabala decât jocurile matematice ale unei Gematrii prost înţeleasă şi ale unei insuficiente Temurah.

La evrei ca şi la creştini, tendinţele bisericii oficiale sau ale sinagogii au fost întotdeauna dirijate spre materializarea semnelor pentru a i se substitui ierarhiei de influenţa temporală ierarhia ştiinţelor şi virtuţilor. Astfel, înainte de venirea lui Hristos, profeţia, reprezentând iniţierea şi progresul, se afla întotdeauna în luptă deschisă sau într-o ostilitate surdă cu sacerdoţiul; fariseismul a persecutat noua şcoală esseniană, al cărei fondator era Iisus, şi s-a opus mai târziu predicilor discipolilor lui Hillel şi Chamai. Mai târziu, kohanimii fură încă şi mai ostili israeliţilor iniţiaţi la şcoala din Alexandria şi sinagoga chachaminilor şi a massoreţilor nu i-au lăsat în pace pe kohamini sau excelenţii maeştri decât datorită acelui ocultism care a fost una din rădăcinile secrete ale instituţiilor masonice în timpurile întunecate ale evului mediu. Deci nu sinagogii oficiale trebuie să-i cerem cheile înaltei Kabale şi sensul ascuns al Talmudului; reprezentanţii actuali ai vechii teologii biblice vă vor spune că Maimonides, această mare lumină a Israelului, nu numai că nu era kabalist, dar că privea ca inutil şi periculos studiul kabalei. Maimonides venera totuşi Talmudul şi semăna cu acei utopişti în misticitate care resping creştinismul adorând Evanghelia. Niciodată, în nici un timp, inconsecvenţele n-au speriat spiritul uman. Dacă Talmudul n-ar fi la origine marea cheie kabalistică a iudaismului, nu s-ar înţelege nici existenţa ei, nici veneraţia tradiţională a cărei obiect era. Într-adevăr, am citat textul catehismului israelit care ar trebui să-i facă pe toţi credincioşii evrei să considere talmudul ca pe culegerea clasică şi autentică a legilor secrete ale lui Jehovah, păstrate prin înţelepciunea lui Moise ca învăţătură tradiţională a tribului sacerdotal. Ştim de altfel că acest corpus al teologiei oculte este, la modul pozitiv ceea ce toţi iniţiaţii serioşi au considerat ca ansamblul kabalei. Astfel, cheia acestei ştiinţe, care deschide toate porţile secrete şi ne lasă să pătrundem în adâncurile

Bibliei, trebuia să se potrivească la toate misterele Talmudului, altă biblie a unei convenţii, imaginată numai pentru a pune la încercare cheile biblice. Iată de ce talmudiştii, doritori a face înţelese învăţaţilor sensul alegoric al anumitor pasaje evident absurde ale cărţilor sacre, supralicitau această absurditate, oferind drept explicaţie unui text improbabil un comentariu perfect imposibil. Să urmărim un exemplu al acestei metode:

Autorul cărţii alegorice a lui Iov reprezenta forţa brutală sub emblema a doi monştri, unul terestru şi celălalt marin, pe care-i numeşte Behemoth şi Leviathan. Nu fără o intenţie kabalistică, el foloseşte aici numărul doi sau binarul pentru că forţa brutală îşi face întotdeauna concurenţă ei înşişi prin legile providenţiale sau fatale ale echilibrului şi, tot aşa cum în generaţia eternă a lucrurilor armonia rezultă din analogia contrariilor, în excesele titaniene ale forţei, armonia se conservă sau se restabileşte prin antagonismul egalilor. Iată ce a vrut să spună autorul cărţii lui Iov şi iată cum au supralicitat talmudiştii această ficţiune.

„Elohim învoise marea să-şi aleagă un stăpân vizibil şi pământul să-şi aleagă un rege".

— Ne aduce aminte de fabula cu broaştele şi cocorul.

Marea îl născu pe Leviathan şi pământul pe Behamoth din măruntaiele sale tulburate.

„Leviathan era marele şarpe al mării.

Behemoth era heruvul cu coarne uriaşe".

— De aici s-a născut diavolul nostru.

„Dar curând Leviathan umplu atât de tare marea că apele strigară spre Elohim, neştiind unde să se refugieze.

Pământul pe de altă parte se plângea zdrobit în picioare de Behemoth şi lipsit din pricina lui de ultimul fir de verdeaţă".

„Elohimului i se făcu milă şi-i luă pe Leviathan din mare şi pe Behamoth de pe pământ. Şi-i sără pentru a-i conserva până la banchetul ultimei zile. Atunci cei aleşi mâncară carnea lui Leviathan şi a lui Behamoth şi li se păru delicioasă pentru că Domnul o conservase şi o pregătise".

— Unde e Voltaire să râdă de monstruoasa sărătură, de Dumnezeul bucătar şi de banchetul consumator de înfricoşătoare mumii. Suntem de acord cu el că uneori alegoriile rabinice pot şoca

Sefirotele cu numele divine. Cheia noţiunilor teologice după Evrei.

bunul gust francez care nu avea de unde să ştie şi nici să cunoască această capodoperă de rafinament literar. Dar ce ar zice cei care o iau peste picior dacă fabula lui Leviathan şi Behamoth i-ar face să înţeleagă soluţia răului? Ce ar răspunde dacă li s-ar spune, de exemplu: Diavolul creştinismului reprezintă excesele oarbe ale forţei vitale, dar natura conservă şi menţine echilibrul, monstruozităţile au şi ele raţiunea lor de a fi şi vor sluji mai devreme sau mai târziu la

alimentarea echilibrului universal. Nu vă temeți deci de fantome. Tot ce e deasupra omului trebuie să fie mai frumos și mai bun decât omul: sub el se află animalul și animalul, oricât de uriaș ar fi el, trebuie să devină auxiliarul și hrana omului! Copii poltroni, nu vă temeți deci că diavolul vă va mânca! Fiți oameni și-l veți mânca voi pe diavol pentru că diavolul, adică spiritul absurdității și al prostiei, nu se poate ridica mai sus decât animalul. Iată ce trebuie să înțelegem prin festinul final și kabalistic al lui Behemoth și Leviathan.

Închipuiți-vă acum un comentator kohanim sau massoret luând literalmente alegoria talmudică a faptelor, discutând serios asupra calității literare, dovedind existența reală a lui Leviathan și Behamoth, stabilind de exemplu, că luna era locul unde tatăl etern a preparat sărătura, că a putut să-i transporte acolo după ce i-a despicat și le-a dat sare etc., etc., și veți avea o idee despre întreaga redactare a Talmudului, de luminile lui voalate și naivele lui greșeli.

Primul Talmud, singurul veritabil cabalistic, Mischna, a fost redactat în timpul celui de al II-lea secol al erei creștine de ultimul șef al tenaimilor Rabbi-Jehuda-Hakadosch-Hanassi, adică Iuda prea sfântul și Prințul. Numele de kadosh și de prinț erau date marilor inițiați ai kabalei și s-au conservat printre adepții masoneriei oculte și a roscrucienilor. Rabbi Jehuda și-a compus cartea urmând toate regulile înaltei inițieri, a scris-o pe dinăuntru și pe dinafară, cum spunea Ezechiel și sfântul Ioan, și i-a indicat sensul transcendental prin litere sacre și numerele corespunzătoare lui Bereschit din primele șapte sephirote. Mischna se compune din șase cărți numite sederim ale căror ordine și subiect corespund semnelor absolute ale filosofiei kabalistice, după cum vom explica.

Am mai spus deja că învățătura kabalistică nu-l definește pe Dumnezeu, ci-l adoră în manifestările lui care sunt ideea și forma, inteligența și iubirea; ea presupune o putere supremă sprijinită pe două legi care sunt înțelepciunea fixă și inteligența activă, cu alte cuvinte necesitatea și libertatea. Obținem un prim triunghi conceput astfel:

Kheter coroana

Binah inteligența — Cocmah înțelepciunea

Apoi ca miraj al acestei concepţii supreme în idealul nostru stabilesc un al doilea triunghi în sens invers. Justiţia absolută corespunde înţelepciunii supreme, dragostea absolută corespunde inteligenţei active sau libertăţii, iar frumuseţea supremă, care rezultă din armoniile justiţiei şi ale iubirii, corespunde puterii divine.

Gedulah Iubirea		Geburah Dreptatea
	Tiphereth Frumuseţea	

Reunind cele două triunghiuri şi înlănţuindu-le, se formează steaua arzând sau pecetea lui Solomon, adică expresia completă a filosofiei teologice a lui Bereschit sau a genezei universale.

Pe această bază a stabilit Rabbi Iehuda diviziunile operei sale, prima carte sau sederim corespunde noţiunii de kether şi e intitulată Zeraim, seminţele, pentru că în ideea coroanei supreme este conţinută noţiunea de principiu fecundant şi de producţie universală.

A doua carte corespunde lui Sephir din Chocmah; se intitulează Moed şi tratează despre lucrurile sacre din care nu se schimbă nimic pentru că ele reprezintă ordinea eternă.

A treia carte se referă la Binah, libertatea sau puterea creatoare şi tratează despre femei, familie şi se intitulează Naschim.

A patra carte, inspirată din ideea de Geburah sau de Justiţie, tratează despre nedreptăţi şi pedepsele lor. Titlul este Nazchim.

A cincea carte corespunde lui Gedulah adică milostivirii şi iubirii, este intitulată Kadoschim şi tratează despre credinţele mântuitoare şi despre lucrurile sfinte.

În sfârşit, a şasea carte, analoagă sephirotei lui Tiphereth, conţine secretele cele mai ascunse ale vieţii şi ale moralei privitoare la ea, tratează despre purificări, adică despre medicina sufletului şi poartă numele misterios de tharoth sau tarot exprimând el singur tot sensul ascuns al roţii simbolice a lui Ezechiel şi al numelui torah dat încă în zilele noastre de rabinii evrei cărţii lor sfinte.

La începutul cărţii Mischna, Rabbi Jehuda-Hakadsh-Hanassi a plasat tradiţia vechilor înţelepţi ai iudaismului. Sunt proverbele şi sentinţele succesorilor lui Solomon sub semnul suveranei înţelepciuni:

Prin trei lucruri, zicea Simon cel drept, subsistă lumea:

„Prin învăţarea legii".

„Datoriile cultului".

„Operele de caritate".

Iată încă o dată triunghiul kabalistic, legea stabilă, cultul progresiv şi caritatea care este viaţa şi raţiunea comună cultului şi legii.

Antigonus a spus: „Nu fiţi asemenea slugii care ascultă pentru plată. Răsplata să fie chiar în ascultarea voastră şi respectul lucrurilor superioare să vă fie inerent".

Nu există aici nici o superstiţie şi ar trebui să se gândească la ele un mare număr de catolici.

— Ziua e scurtă, zicea Rabbi Tarphon, nevoia e mare, şi lucrătorii leneşi, dar asta nu înseamnă că ei nu-şi vor câştiga banii pentru ziua de lucru, stăpânul răspunde pentru ei şi suplineşte prin activitatea lui indolenţa lor.

— promisiunea salvării tuturor; negare îndrăzneaţă a păcatului şi a răului, responsabilitatea providenţei, care exclude ideea de pedeapsă în necesitatea temporală a suferinţei, considerată numai ca un impuls pentru neglijenţa oamenilor.

Akabiaj zicea: — Să cunoşti bine trei lucruri şi nu vei păcătui niciodată:

„De unde vii,

Unde te duci,

Şi cui dai seama".

Iată cele trei lucruri pe care trebuie să le ştii pentru a nu face răul deliberat.

Cel care ştie bine aceste lucruri nu vrea să păcătuiască, numai dacă nu e nebun.

Cel care nu le ştie, nu poate păcătui; cum ai putea să-ţi îndeplineşti nişte datorii de care nici măcar nu ştii?

Acestea sunt maximele culese de învăţatul Iudas, sfânt şi prinţ, şi aşezate la începutul cărţii seminţelor sau a principiilor universale. Trecând apoi de la modul figurat la modul pozitiv, ne vorbeşte despre agricultură. Aici Volnay şi Dupuis pot descoperi calendarul celor mai înalte mistere ale religiei iudaice. Şi de ce să nu se afle aici un calendar? Coroana lui Kether nu corespunde oare coroanei anului şi sărbătorilor religioase, florile vizibile ale acestei diademe a înaltelor credinţe? Dar

filosofia transcendentală a Talmudului lasă foarte departe în urmă toate superstițiile credințelor materializate. „Cel care spune; vreau să păcătuiesc, căci va veni ziua iertării și voi fi izbăvit, acela face inutilă ziua iertării și nu va fi izbăvit de nedreptățile pe care le-a săvârșit de bună voie".

— Păcatele, mai spun talmudiștii, când sunt între om și Dumnezeu, Dumnezeu le poate izbăvi în ziua iertării; dar când sunt între om și om, adică interesează dreptatea între frați, numai omul le poate ierta, declarând în fața legii că paguba a fost reparată.

E magnific și nu mai e nevoie de comentariu.

Aceasta este înțelepciunea care prezidează sărbătorile Israelului descrise în a doua carte a Talmudului Ierusalimului, atât de strâns legată de prima pentru că una tratează despre lucrarea câmpului și a sufletelor, cealaltă despre cultul lui Dumnezeu și al calendarului simbolic.

A treia carte Sederim este consacrată în special femeilor și principiului fundamental al familiei. Jurisprudența talmudică nu desparte pe om de femeie și nu încearcă prin întrebări iritante de egalitate sau de superioritate să stabilească antagonismul în iubire, ceea ce ar însemna să distrugă și să nege iubirea; pentru kabaliști femeia nu este nici egală, nici slujnică, nici stăpână, nici asociată bărbatului; ea este chiar bărbatul conceput cu o dimensiune afectivă și maternă. Femeia are toate drepturile bărbatului în bărbat și bărbatul respectă femeia. „Nici o nebunie să nu despartă deci ceea ce înțelepciunii divine îi place să unească căci vai de cei care trăiesc singuri.

Chestiunea de emancipare a femeii și egalitatea civilă sunt într-adevăr visuri de femei celibatare, dar în fața legii naturale, celibatul este o monstruozitate.

O suflet al sufletului meu, inimă a inimii mele și carne a cărnii mele, zice cu emfaza lui orientală un inițiat în misterele Mischnei, Tu dorești să devii egala mea! Vrei să devii deci altceva decât mine! Vrei să-ți smulgi inima din inima mea, vrei să faci doi ceea ce ar trebui să fie unul. Și așa cum Dumnezeu te-a făcut din carnea și oasele pieptului meu tu vrei să scoți din tine, fără mine, ceva monstruos pentru a te completa și a mă înlocui în ființa ta! Dar când vei deveni rivala mea în iubire, vei putea fi egalul meu în dezolare și regrete?"

— Altarul plânge, spune un rabin talmudist, când soțul se desparte de soție.

A patra carte din Mischna despre nedreptăți și despăgubiri este o culegere de legi civile mult superioare tuturor codurilor evului mediu și la izvorul acestei legislații secrete trebuie raportată dăinuirea Israelului de-a lungul atâtor persecuții, precum și eliberarea lui prin industrie care este ultimul termen material al civilizației și salvarea tuturor drepturilor politice atât de greu și atât de complet recucerite în zilele noastre de copiii reabilitați ai foștilor paria israeliți.

Cărțile intitulate Kadocshim și Tharoth completează prin detalii ansamblul înaltelor tradiții evreiești și închid magnific ciclul revelațiilor lui Rabbi Jehuda. Vom prezenta mai departe frumoasa lucrare inițiatică conținând comentariile celor două Ghemara și exegeza aristotelică a lui Moise Maimonides.

Acest Maimonides era un învățat doctor și chiar un om mare; dar s-a ținut departe de studiul cheilor kabalistice ale Talmudului din oroarea de superstiție și reacția contra misticismului. În cartea sa More Newouchime (Ghidul rătăciților), în cele opt capitole, el coboară tradiția Talmudului la legile vulgare ale naturii și rațiunii apoi, în Jad Hacksaka (Mâna puternică), el reunește credințele iudaice într-un simbol cu treisprezece semnificații, o capodoperă de simplitate și judecată care, chiar fără voia lui Maimonides, se raportează atât de precis la principiile celei mai pure kabale că primele treisprezece chei ale tarotului, marea roată kabalistică, corespund exact prin semnele lor hieroglifice celor treisprezece semnificații fundamentale ale simbolului lui Maimonides.

Asociațiile masonice s-au format atunci, preluând tradiția pierdută de evrei și poscrisă de creștini pentru că numele chiar și atributele masoneriei se raportează la reconstrucția templului, visul universal al kabalei. „Domnia lui Mesia va veni, spune unul dintre părinții sinagogii, când poporul va fi eliberat de opresiunea mai marilor pământului.

— Nu există veritabil israelit, zicea un alt învățat, pentru care templul să nu fie un edificiu imediat realizabil, pentru că el îl construiește în inima lui.

Templul era o utopie socială și un simbol al guvernării perfecte, întemeiate pe ierarhia egalitară a inteligenței și meritului. Templierii, inițiați în Orient în această doctrină, erau deci veritabilii și teribilii conspiratori pe care papii și regii trebuiau să-i extermine pentru a-și

conserva propria lor existenţă. Veni apoi revoluţia franceză, care confundă într-un haos universal, amintirile amoraimilor, speranţele ioanniţilor şi iniţierile francmasoneriei. Vântul distrugerii a bătut şi reconstructorii templului şi-au lăsat planurile, echerele şi compasurile printre ruine.

Templul trebuia totuşi reconstruit şi va fi; inteligenţa umană îşi ajunge mai devreme sau mai târziu scopurile şi niciodată un verb complet şi raţional n-a fost proferat şi repetat de-a lungul secolelor, fără să nu se creeze, mai devreme sau mai târziu, o realizare proporţională cu vastele lui aspiraţii şi exactitatea calculelor.

Izvorât din kabală, misticismul şi iluminismul sunt la fel de vechi ca lumea, căci sunt umbra şi contrastul luminii intelectuale. Negaţia absolută a adevărului nu constituie singura esenţă pentru că neantul nu poate produce nici măcar acţiuni dezorganizatoare: răul este afirmarea minciunii, este deghizarea şi murdărirea adevărului, este binele pervertit şi profanat, este verbul interpretat de falsificatori, este dezmăţul introdus în ideile şi legile generaţiei pervertite în ordine intelectuală şi morală.

Demonul nu este deci spiritul care neagă, a nega totul înseamnă a nu învăţa nimic şi, în consecinţă, a nu face nimic. Şi ce este mai activ decât spiritul răului? Demonul spiritului care afirmă dar care minte.

Minciuna este pedepsită cu eternul adevăr care, neputând s-o lumineze, o arde şi o distruge.

Aceasta este raţiunea filosofică a infernului:

Adevărul seamănă acelui copil viu pe care două femei şi-l dispută în faţa tribunalului lui Solomon. Raţiunea supusă ordinii este adevărata mamă; raţiunea revoltată este mincinoasa care şi-a înăbuşit fiul şi vrea să pună mâna pe unul care nu-i aparţine. Ceea ce o chinuie nu este atât dorinţa de a avea un copil cât de a i-l lua rivalei sale. „Nu! strigă ea, să nu fie dat nimănui, mai bine să-l împărţim; adică să-l ucidem!" căci, în ultimă instanţă orice cuvânt mincinos se traduce printr-un cuvânt de moarte.

Credinţa, succedând viselor curajoase ale anticei iniţieri, a fost în umanitate ca orbirea voluntară a acelui rege al Tebei care violase, ghicind enigma sfinxului, misterul naşterii sale. Oedipul timpurilor moderne este revoltat împotriva ispăşirii unei crime pe care a încetat s-o mai înţeleagă; a vrut să redeschidă ochii şi fantoma monstruoasă a

Sfinxului i-a apărut din nou mai amenințătoare și mai teribilă. Imperiul umanității a fost oferit încă o dată celui care va ghici enigma; v-a trebui să răspundă capului de om și să lupte împotriva ghearelor leului; inteligența este de acum încolo inseparabilă de forță.

Așa a fost dintotdeauna, dar lumea n-a știut până acum. Înțelepții Indiei, sunt singurii care au intuit acest mister, când în perioadele succesive de creație, declarau o forță animală stăpânitoare pentru fiecare epocă a unei noi încarnări a lui Vishnu. Într-adevăr, acolo unde domnesc forțele oarbe și absolut naturale, pe ele le dirijează Dumnezeu, dar o inteligență superioară poate singură domni peste alte inteligențe.

Ciudat lucru! Lumea întreagă, de la nașterea lui Hristos, presimțea, dorea, striga cu toate puterile după un salvator, dar creștinismul a fost întâmpinat cu o ostilitate universală. S-a încercat împotriva adevărului abia răsărit o conspirație a tăcerii, apoi una a disprețului și, în sfârșit, s-a dezlănțuit calomnia și persecuția. Destinul adevărului este acela de a învinge întotdeauna, dar rezistența este punctul de sprijin al forței; Dumnezeu nu este mai puțin matematician decât Arhimede, dar, mai puternic decât acest mare om, când vrea să imprime o nouă mișcare lumii, știe unde să pună levierul.

Incredulitatea sau, mai degrabă ignoranța, poate surâde la discursul lui Mesia și să contrazică chiar de la primele cuvinte tot ceea ce afirmăm noi. Într-adevăr, ar putea spune ea, umanitatea a intrat în agonie și nu mai speră nimic; pământul se epuizează în eforturi convulsive, nenăscând nimic; Charenton singur poate să mai promită un Mesia. Care dintre salvatori ar mai putea fi crezut după ce ne-am îndoit de creștinism?

Ne-am îndoit de creștinism, vom răspunde noi, pentru că nu l-am văzut mergând alături de știință. L-am părăsit pentru a ne alătura acesteia din urmă; dar ce s-ar mai putea spune după ce le-am văzut pe amândouă înaintând în cele două jumătăți de cerc și după ce știința ne-a adus către credință?

Creștinismul n-a fost încă pentru lume decât o mare promisiune ale cărei realizări au obosit prea repede să le mai aștepte. Și acum ce am mai putea face? Din fericire, Dumnezeu nu obosește și nu se dezice niciodată; el va fi gata pentru scadență.

Credința este o aplicație infinită a unei voințe finite, dar perfectibile. A crede înseamnă a vrea știința pe care nu o avem încă.

Amin! Aşa să fie. Acesta este cuvântul care exprimă credinţa. Absurdităţile aparente ale dogmei sunt rezistenţa necesară care face din credinţă o forţă. A admite ceea ce este evident, nu înseamnă a crede, ci a fi de acord.

Voinţa nu este puternică, la soldaţii progresului ca şi la toţi soldaţii imaginabili, decât când inteligenţa este pasivă.

Iată de ce capii mişcării catolice au organizat armate de care lumea incredulă se mai teme încă.

Se vede că nu mai credem deloc în fantoma iezuitismului, nici în cea a tiraniei; umanitatea n-a avut niciodată opresori, pentru că nu i-a suportat. Turmele au măcelari, animalele vânători, popoarele regi, oamenii liberi părinţi; după legea infailibilă a progresului, tiranii au fost încarnări ale viciului popoarelor. De aceea populaţia romană îl idolatriza pe Nero.

Alexandru Sever şi Celestin al V-lea erau oameni drepţi care nu au reuşit să guverneze unul imperiul, celălalt Biserica în vremurile lor; unuia i-a lipsit un popor, celuilalt o armată, clerul şi credincioşii.

Iată de ce Mântuitorul nu vrea să dăm mărgăritare la porci; energica expresie pe care o putem şi noi repeta după el, iată de ce s-au constituit dogmele.

O dogmă este semnul intermediar între lumina ştiinţei şi mulţimea vederilor slabe sau, dacă vreţi, vederea slabă a mulţimilor.

Iată de ce, pe măsură ce oamenii devin mai puternici, ei schimbă dogma cum şi-ar schimba ochelarii.

Iată de ce litera ucide, spiritul întăreşte.

Ezoterismul incită spiritul omului în căutarea adevărului. Vălul pudorii aţâţă dorinţa.

A dori să arăţi în public adevărul gol înseamnă a-l prostitua.

O femeie frumoasă care se ascunde şi se refuză este înconjurată de adoratori, dacă ar coborî în stradă provocatoare şi neruşinată, nimeni nu s-ar mai uita la ea.

Lăsaţi religiei misterele, nu vă atingeţi de vălul lui Isis. Nu divulgaţi secretele eleusine, aduceţi-vă aminte de blestemul lui Cham!

Dacă Biserica, mama voastră, pare să doarmă cu veşmintele în dezordine, acoperiţi-o cu haina voastră retrăgându-vă dacă trebuie; a da astfel înapoi înseamnă a înainta.

Când filosofia va fi înţeles bine toate aceste adevăruri, ea va fi cel mai de nădejde sprijin al religiei; iar religia la rândul ei, ar putea nu numai s-o tolereze, dar şi s-o protejeze şi s-o binecuvânteze.

Astfel, autoritatea civilă va iubi şi va proteja libertatea când va găsi în libertate principala sa forţă şi unicul punct de sprijin.

E departe timpul acela? Nu, căci forţa mişcării intelectuale şi cursul evenimentelor îi grăbeşte sosirea.

Orice acţiune care nu e susţinută de o reacţie este o lovitură dată în gol. Le-a trebuit apostolilor martiriul şi va avea nevoie Biserica universală a viitorului de revolta spiritului uman. În doctrină, în politică, în fericire, ca în dinamică, nu te sprijini decât pe ceea ce rezistă.

Am spus în mai multe rânduri că nu dorim să obţinem încetarea antinomiei, ci numai s-o întoarcem, dacă vreţi să mai folosim o dată această expresie pe care am explicat-o mai sus şi care exprimă bine gândul nostru.

Îmbrăţişându-se pentru a se răsturna, luptătorii se susţin reciproc. Credem că viitorul va îmbrăţişa cu putere tot ceea ce până acum n-a fost decât un război.

Filosofia este cercetarea sau negarea unei religii, aşa cum republica este căutarea sau negarea unei guvernări. O republică filosofică ar fi pentru mase organizarea unui haos de către întuneric. Revolta revoluţionară şi filosofică nu are forţa decât în autoritate pe care o respinge şi se sprijină pe ea. Revoluţia nu poate fi o guvernare, tot aşa cum filosofia nu poate fi o religie;

Filosofie şi republică, geneză şi apocalipsă ale religiilor şi ale imperiilor, vouă vă revine sarcina de a scălda în îndoială şi sânge puterile de acum reunite ale papei şi imperiului!

În religie, este adevărat, trebuie să spunem că rezistenţa este un păcat; păcatul neagă religia şi el o face în acelaşi timp necesară: la fel se întâmplă cu politica evoluţiei şi a autorităţii.

Filosofic vorbind, păcatul este voinţa umană aplicată absurdului, somnambulismul raţiunii.

Virtutea este voinţa aplicată adevărului. Cel rău vrea răul pentru că vede rău. Nu trebuie blestemaţi orbii; dar trebuie, de voie de nevoie, să-i împiedicăm să se izbească de noi sau să se lovească între ei.

Patriarhii au fost sfinţi prin voinţa perseverentă a obiectului promisiunilor divine, adică a idealului religios şi social care începea să se reveleze în epoca lor.

Apostolii au dorit domnia lui Hristos şi au fost mai puternici decât imperiul roman.

Adevărul în umbra progresului este principiul forţei. A învăţa să vrei ceea ce este adevărat în ordinea mişcării care este viaţa, aceasta este datoria umanităţii pe pământ.

Iată de ce revine întotdeauna sarcina celor tari să comande şi a celor slabi să asculte. Ruşine pentru cei slabi pentru că viaţa este o şcoală în care forţa e scoasă la concurs.

Cei aleşi vor fi întotdeauna puţini pentru că ei sunt în ordine succesivă primii sosiţi pe înălţimile progresului; dar vor sosi, şi alţii şi vor fi şi ei aleşi la rândul lor. Pentru a ajunge aici nu e decât un mijloc pentru cei care nu sunt şefi, acela de a-i urma pe şefii mişcării.

Creştinismul era proiectul unei lumi noi, iar Hristos, preotul şi regele viitorului, piatra ei unghiulară. Or, de aproape două mii de ani, lumea nu face decât să-şi desăvârşească distrugerea şi nimic nu s-a mai construit în afara pietrei fundamentale a creştinismului. Dovedeşte aceasta oare că proiectul evanghelic este prost întocmit? Pentru prima oară în viaţa ei făcută din atâtea secole şi care probabil că de abia începe, umanitatea are nevoie de un Mesia şi nu-l mai aşteaptă: să fie aceasta o dovadă că Mesia a venit sau că ea trebuie să se întoarcă spre el?

Să ne întoarcem, am spus, nu, sună prost cuvântul; umanitatea nu se întoarce niciodată înapoi: ea trebuie să înainteze până la împlinirea promisiunilor evanghelice. Ceea ce a trecut sunt interpretările deznădăjduitoare ale celor care interziceau lui Dumnezeu să aibă un regat pe pământ; ceea ce a trecut este misticismul superstiţios care paralizează raţiunea şi reduce la tăcere în om imaginea verbului divin. Omul nu vrea să creadă în întâmplarea: intuiţia lui Dumnezeu, adică a ştiinţei Absolutului, a fost promisă inimilor curate, adică a voinţelor drepte. Omul are nevoie să vadă realizarea promisiunilor lui Dumnezeu.

Cum! Verbul creator să fi răsunat în lume fără alt efect decât acela de a-i avertiza pe călăi şi de a trezi moartea? Adevărul întrupat să-şi zdrobească mereu puterea de obstacolele cărnii, eliberatorul să aibă mereu mâinile bătute în cuie şi să nu-şi coboare niciodată picioarele de pe cruce pentru a merge în fruntea poporului său? Cum! să fi spus el

celor care-l interogau asupra regalității sale: „De aceea am venit pe lume" și să nu aibă parte niciodată decât de coroana durerii, de purpura și sceptrul dispreţului? Nu, nu va fi așa. Evreii care-l mai așteaptă și acum pe Mesia, pentru că vor să vadă în el reunite la un loc sacerdoţiul și regalitatea universală, nu se vor apropia de Iisus Hristos, după promisiunea apostolilor, de cât în clipa în care Evanghelia își va împlini literlamente profeţiile, realizând în idee și în formă regatul Absolutului. Iată speranța, iată dorința, iată, voi spune eu, aproape certitudinea credincioșilor luminaţi ai epocii noastre; și noi știm că nu e un vis, căci, după premise la fel de sigure, concluzia este riguroasă și noi așteptăm concluziile premiselor Evangheliei.

Acesta este presentimentul religios care tulbură și susţine în mijlocul ruinelor, spiritele mari și inimile nobile. Acest ideal cu necesitate adevărat al unui creștinism împlinit, mulţi poeţi l-au cântat vag, dar mulţimea n-a dat atenţie cântecelor lor.

Regatul lui Dumnezeu pe care-l purtăm în noi, după cuvântul lui Hristos, este regatul inteligenţei supreme și al raţiunii ultime a tuturor lucrurilor. Dumnezeu este absolutul care domnește fără să împartă cu nimeni domnia și a spune că noi avem regalitatea lui Dumnezeu în noi înseamnă a revela în om prezenţa și puterea creatoare și ordonatoare a absolutului. Omul a fost creat după chipul și asemănarea lui Dumnezeu și de aceea regele profet vorbind copiilor omului, le-a spus: „Voi sunteţi zeii".

Știinţa religiei conduce la religia științei și deciziile autorității sancţionează decretele raţiunii pentru că autoritatea nu este decât raţiunea colectivă. Superstiţia, dorind să se folosească de autoritate pentru a combate raţiunea, împinge autoritatea la sinucidere. Iată de ce s-a produs protestul; dar cercul vicios al unei autorităţi fără raţiune, geniul revoluţionar a vrut să opună paradoxul unei raţiuni fără autoritate. Să se unească adversarii pentru că nu se pot distruge între ei, și vom avea o autoritate rezonabilă. Numai așa este posibil în lume. Or, în defileele care n-au decât o singură ieșire, trebuie să fii mare profet pentru a prezice că toţi vor ieși pe acolo?

„Aflaţi adevărul și adevărul vă va elibera". Aceasta este marea promisiune făcută de Hristos umanităţii în Evanghelia care, de optsprezece secole și jumătate n-a fost încă înţeleasă. Într-adevăr, libertatea nu aparţine decât inteligenţei supuse ordinii și nu se poate

manifesta în lumea exterioară, dacă viaţa interioară nu este aşezată pe bazele neclintite ale absolutului. Or, pentru a fi fixat astfel, va trebui ca umanitatea să comunice cu Verbul divin prin conştiinţa propriului său verb; va trebui, pentru a ne explica mai limpede, ca omul, confidentul proiectului lui Dumnezeu în opera de creaţie, să acţioneze în mica lume care este el însuşi aşa cum Dumnezeu acţionează în lumea mare, care este umbra şi forma vizibilă a lui Dumnezeu. Să nu ni se spună că Biserica oficială respinge sau că nu consacră măcar speranţele noastre; vom crede că este calomniată sau că nu i se dă voie să se explice în această privinţă. Din primele secole, mesianismul şi-a avut apostolii săi şi domnia temporala a Mântuitorului pe pământ a fost categoric anunţată de vocile profeţilor. Biserica, condamnând visurile milenariştilor, n-a pretins niciodată să restrângă dimensiunea previziunilor sublime şi ale admirabilelor învăţăminte ale sfântului Ioan.

Tronul lumii n-a fost niciodată vacant: inteligenţa suverană l-a ocupat dintotdeauna. Dacă această inteligenţă, obosită de empirismul filosofic, va deveni sincer creştină, văzând că trebuie să fie, regatul lui Iisus se va constitui pe pământ.

De ce avem noi acum pe lume o religie care pare să nu poată salva nimic şi pe nimeni şi o ştiinţă care nu ne mai luminează sau mai degrabă care nu ne-a luminat încă? Religia şi ştiinţa merg una fără cealaltă; şi dacă va continua să fie aşa, curând religia nu-şi va mai cunoaşte nici o dogmă pe care le va trata ca pe nişte absurdităţi potrivnice tuturor teoremelor filosofiei transcendentale, filosofia nu va mai crede în ea însăşi pentru că-i va lipsi credinţa. Înaintăm în plină anarhie intelectuală şi vorbim fără încetare de drepturile noastre ca şi cum ele ar fi incontestabile când însuşi temeiul datoriilor noastre este contestat. Spuneţi-mi asupra cărui principiu oamenii de astăzi sunt de acord? Ei au pierdut totul şi cer să fie lăsaţi liberi să caute. Iată ce se poate spune în favoarea doctrinelor liberale şi republicane. Căci republica în sine nu este o guvernare cum eclectismul nu este o dogmă. Republicile sunt copilăria şi decăderea monarhiilor: geneze sau Apocalipsa imperiilor. Regimul parlamentar nu este cel al unei ordini stabilite; nu discuţi când ai principii; a discuta înseamnă a găsi un sens comun, ceea ce dovedeşte că nu l-ai găsit încă sau că nu-l mai ai. Discuţiile de la tribună sunt învăţăturile reciproce ale unor popoare

încă neemancipate sau vorbăria vechii aristocrații căzută în doaga copilăriei.

Absolutul este unitatea; absolutul în filosofie este religia luminată; absolutul în idee este Verbul uman devenit creator prin unire cu Verbul divin; absolutul în știință este unitate în analogie a legilor creatoare; absolutul în politică este unitatea corpului social condus de un singur cap.

Două principii opuse, într-adevăr, nu sunt mai admisibile în filosofie decât două adevăruri contrarii. Se înțelege în dinamică opoziția celor două forțe; dar cele două forțe când există se neutralizează și se susțin una pe cealaltă în virtutea unei unice legi: aceea a echilibrului.

Opozițiile culorilor care par să împartă lumina sunt opera mediilor care le refractă: eroarea nu este decât un fel de refracție a adevărului și nu subsistă decât într-un fel de semi-reflectare atrasă de o iluzie optică în afara drumului și a direcției ei: obstacolul pe care simțurile noastre grosiere și terestre îl opun manifestărilor luminii divine nu poate lua înfățișarea unei lumini decât prin niște reflexe împrumutate de la această lumină. Eroarea nu poate fi deci decât pasageră și relativă, Afirmația absolută a greșelii, în teorie, este absurdul, în practică este distrugerea și moartea;

Or, în același fel în care în fenomenele de refracție razele divergente nu se pot detașa de centrul comun fără să se stingă și să dispară în spatele obstacolului, în filosofie și în morală rătăcirile rațiunii umane o fac neputincioasă și neluminată imediat ce ea se desparte de verb, principiul oricărui adevăr. Atât cât această separație nu se produce, razele divergente par să protesteze împotriva obstacolului care le desparte și luptă pentru a se unifica din nou.

Toate adevărurile emanate de la Adevărul dintâi sunt surori, cum razele aceluiași soare sunt surori. Dumenzeu, prin punctul central care le unește, le reține și le împiedică să se arunce în gol; oricât ar tinde ele spre dreapta sau spre stânga traversând atmosfera densă a preocupărilor umane; fiți siguri că după ce au depășit obstacolul, în temeiul afinității naturale le vom vedea curând reunite.

Greșeala este deci cea care divizează; Și Dumnezeu care nu catadicsește măcar să opună adevărul minciunii pentru că în prezența adevărului minciuna nu există mai mult decât întunericul în fața

luminii, Dumnezeu lasă greşelile să se opună unele altora şi să se distrugă între ele neutralizându-se: iată deci pe cerul inteligenţei ceea ce explică furtunile. Dumnezeu nu se războieşte cu patimile umane, altfel le-ar distruge cu o singură privire; dar le lasă să se obstaculeze singure şi astfel ele se distrug întotdeauna prin încâlcirea limbilor fantoma titanică a verbului opus celui al lui Dumnezeu.

Adevărul nu este deci angajat în bătălia care de secole divizează şi agită inteligenţele pătimaşe ca norii care se risipesc lovindu-se unii pe alţii.

Adevărul este pace, ordine, seninătate eternă şi absolut. Nu are de ce să se bată pentru a risipi norii care-l ascund; ea îi luminează şi aşteaptă să treacă.

Verbul uman nu poate fi opus Verbului divin fără să se nege pe sine însuşi pentru că ar renunţa astfel la sursa chiar a fiinţei sale şi a puterii sale; ar trebui să recunoaştem că verbul divin nu poate anihila şi absorbi Verbul uman fără să se dezmintă categoric pe el şi fără să-şi distrugă propria lui putere creatoare. Cum s-au produs atunci, în domeniul faptelor, două afirmaţii de verbe contrare? Cum ni s-a putut părea că Dumnezeu şi omul s-au despărţit şi au devenit duşmani în războiul care a început, spun filosofii increduli, prin fanatismul închizitor, continuat, cum ştim cu toţii, prin fanatismul revoluţionar?

Aici chiar cuvintele întrebării răspund la întrebare. De o parte şi de alta, oricum s-ar fi produs, şi în orice măsură s-ar fi manifestat, fanatismul a fost eroarea de care dogma şi tăria raţiunii trebuie să rămână străină şi, de asemenea, tăria raţiunii. Platon şi Fénelon, Phocion şi sfântul Vincent de Paul îşi dau mâna prin secole.

O greşeală nu valorează mai mult decât alta. Iată corolarul acestor demonstraţii teribile. Făcută în numele umanităţii, revoluţia a fost inumană pentru că, exercitată în numele divinităţii, opresiunea, fie religioasă, fie politică este lipsită de pietate.

Filosofia are nevoie să fie divină în credinţele sale pentru a fi umană în morală; şi numai prin forţa umanităţii, adevărata religie dovedeşte lumii divinitatea principiului ei.

Să facem aici remarca în favoarea principiului religios că religia fără o filosofie aparentă l-a dat pe Vincent de Paul şi că filosofia fără religie pozitivă l-a dat pe Rousseau.

Dar Rousseau însuşi a aspirat să fie valetul lui Fénelon, atât de tare simţea în această filosofie supusă că arhiepiscopul de Cambrai alia unei pietăţi atât de înţelepte superioritatea asupra celei mai orgolioase şi mai chinuite dintre raţiuni.

Revoluţiile şi bătăliile care par a-l opune pe Dumnezeu omului nu sunt decât conflicte de eroare deasupra cărora adevărurile de autoritate şi de raţiune luminează unite şi de nedespărţit. Biserica a rămas sfântă în ciuda falşilor mistici; autoritatea a rămas necesară, în ciuda învăţătorilor răi şi pe de altă parte, principiul libertăţii şi al demnităţii umane rămâne de neclintit în ciuda furiilor lui Marat şi a blasfemiilor lui Proudhon.

Astfel, tocmai nevoia de religie şi de autoritate protestează în sânul popoarelor împotriva abuzului de putere, fie spirituală, fie temporală, împotriva superstiţiilor şi a tiraniei cum este nevoie de ţipătul raţiunii şi al umanităţii revoltate care-i ridică pe conservatorii de ordin religios şi social împotriva scandalurilor ateismului şi a dezordinelor anarhiei.

Oamenii ordinii şi oamenii libertăţii când sunt cinstiţi şi oneşti, sunt deci făcuţi, mai ales în vremurile în care trăim, pentru a se înţelege a se apropia şi a-şi acorda reciproc sprijin.

Asupra acestui punct de vedere, religia şi filosofia sunt de acord.

Să mai repetăm o dată: în lumea intelectuală şi morală există un război între patimile care produc greşelile oamenilor; dar acest război care a obosit atâţia luptători, nu poate decât să pună şi mai bine în evidenţă alianţa strânsă între adevărurile şi armonia principiilor care se topesc în unitatea Verbului şi se rezumă în absolut.

Contele Joséph de Maistre, a cărui autoritate n-a fost contestată de catolici, este poate dintre toţi scriitorii eminenţi ai zilelor noastre cel care a avansat cel mai mult pe această cale; Cartea lui, *Du pape*, demonstrează limpede necesitatea umană a absolutismului spiritual pentru a putea constitui şi stabili pe o bază solidă puterile temporale; uimitor este că el vede în acest absolutism singura salvare a libertăţii. În numele libertăţii, Maistre se străduieşte să releveze atotputernicia pontificală şi iată cum îşi exprimă ideile:

„Am văzut, spune el, că suveranul pontif este şeful firesc, promotorul cel mai puternic, marele demiurg al civilizaţiei universale; forţele lui în această privinţă nu au limite decât în orbirea sau reaua credinţă a prinţilor. Papii nu au meritat mai puţin de la umanitate

pentru eradicarea servituţii pe care au combătut-o neobosiţi şi au stins-o pretutindeni, fără cutremure, fără suferinţe şi fără pericole, pretutindeni unde au fost lăsaţi s-o facă;

Mai departe el adaugă:

Astfel, speţa umană este în mod natural în parte sclavă şi nu poate fi scoasă din această stare decât în mod supranatural. În prezenţa servituţii nici un fel de morală; fără creştinism nici o libertate generală, şi fără papă nici un veritabil creştinism; adică nici un fel de creştinism operant; puternic convertor, regenerator, cuceritor, perfectivil. Îi revine suveranului pontif să proclame libertatea universală. Numai el poate face această libertate posibilă, în calitatea lui de şef unic al acestei religii singura capabilă să înduplece voinţele, şi care nu-şi poate exercita toată puterea decât prin el.

Apoi, încheindu-şi cartea, una dintre cele mai mărețe scrieri şi de o puternică gândire cu care se poate mândri epoca noastră, rosteşte adesându-se Romei:

„Te salut, mamă veşnică a ştiinţei şi a sfinţeniei! *Salve, magna parens!* Tu răspândeşti lumina până la marginile pământului, pretutindeni unde oarbele împărăţii nu stăvilesc influenţa ta şi unele chiar în ciuda voinţei lor. Numai tu pui un capăt sacrificiilor umane, obiceiurilor barbare şi infame, prejudecăţilor funeste, întunericul neştiinţei; şi acolo unde trimişii tăi nu pot pătrunde, civilizaţiei îi lipseşte ceva. Oamenii mari îţi aparţin. Magna virum! Doctrinele tale purifică ştiinţa de veninul orgoliului care o face întotdeauna periculoasă şi adesea funestă. Pontifii vor fi curând universal proclamaţi agenţii supremi ai civilizaţiei, creaturile monarhiei şi ai unităţii europene, conservatorii ştiinţei şi ai artelor, fondatorii, protectorii înăscuţi ai libertăţii civile, abolitorii sclaviei, duşmanii despotismului, neobosiţii susţinători ai suveranităţii, binefăcătorii speţei umane".

Iată ce magnifică idee îşi face despre datoriile suveranului pontif neobositul apărător al papalităţii.

Să spunem acum că papalitatea va trebui să îndeplinească cu fidelitate acest program, altfel va muri.

Şi ea o va face când, reîntoarsă la izvoarele sale, se va lumina de splendorile kabalei.

Evreii, strămoşii noştri, acest popor de muncitori şi de martiri, sunt casa lui Israel care-şi aşteaptă ceasul, cărţile oculte ale adevăratei ştiinţe care aşteaptă şi ea ceasul naţiunilor.

Israelul ne va salva, pe noi care l-am crucificat cum l-a crucificat el pe Mântuitorul nostru.

O patimă o va izbăvi pe cealaltă; opresiunea unui popor este într-un fel un deicid.

Ne vom aminti atunci că Iisus Hristos s-a născut, a trăit şi a murit israelit şi că dacă evreii nu l-ar fi respins şi ignorat n-ar mai fi fost pe pământ decât israeliţi şi nici un creştin.

DOCUMENTE JUSTIFICATIVE ȘI PASAJE CURIOASE

O PROFEȚIE ȘI DIVERSE IDEI ALE LUI PARACELSUS

Profeția lui Paracelsus, a cărei prefață o redăm mai jos se compune din treizeci și două de capitole, însoțite de semne alegorice și este cel mai uimitor monument, dovada cea mai incontestabilă a realității și a existenței darului profeției naturale.

PREFAȚA LA PROGNOSTICARE

de doctor Theophrast Paracelsus

Socrate, ținând într-o zi un discurs despre prea curioasa cercetare a lucrurilor divine care ne face să uităm realitățile umane și pământul pe care-l calcă piciorul nostru, exclama:

„Ceea ce este deasupra noastră nu există pentru noi!", dorind prin aceasta să spună că o temătoare și superstițioasă considerație a cerului este zadarnică, inutilă și periculoasă. Se poate, într-adevăr, ca un înțelept avertizat de pericol prin această aserțiune să fii renunțat la un asemenea studiu. Îl vedem, de altfel, pretutindeni, în dialogurile cu Platon, pe Socrate lăudând moderația și echilibrul în toate. Așa trebuie înțeles cuvântul acestui mare filosof: pentru că nu putem bănui că ar fi calomniat astrologia fiind el însuși, după mărturiile lui Platon, un minunat astrolog! Nu vreau să încerc aici a face apologia unei științe atât de onorate de oameni învățați; voi spune numai un cuvânt: nu există nici o artă care să se poată mai îndreptățit numi divină în izvoarele, tradiția și teoria sa. Citiți-l pe Moise, el vă va spune de ce Dumnezeu a plasat pe firmament soarele, luna și stelele, a stabilit reguli și măsuri pentru zile, timp și ani: ce i-a inspirat sfântului Petru elogiul acelor înțelepți ai lumii care au găsit și recunoscut în lucrurile vizibile

pe invizibilul creator. E adevărat că mai târziu el îi blamează de a nu-l fi onorat mai mult decât creatura. Dumnezeu vrea, într-adevăr ca noi să fim atenți la legile elementelor pentru că de la lucrare să ne ridicăm ochii către autorul ei pentru a-l cunoaște și a-l adora, căci toate aparențele și toate formele materiale nu sunt decât niște măști și învelișuri care lasă să se ghicească secretele cele mai adânci ale naturii. Așa au descoperit știința magnifică, așa a luat naștere arta minunată care ne lasă să descoperim în rădăcini, în pietre și chiar în om puteri ascunse omului de rând și revelate numai înțelepciunii acelor învățați numiți de Hesiod și Homer Αλφιατας și Μεροπης adică marii cercetători.

Să nu atribuim, totuși prea mult inteligenței umane. Există o înțelepciune divină care coboară de la Tatăl luminilor, urmând textul sfântului Iacob. Dumnezeu ne-a dat caracterele care formează literele și a legat de ele expresia tuturor sentimentelor sufletului. Prin ele, putem vorbi și tot prin ele, ca printr-un instrument divin, el ne transmite și ne învață în fiecare zi secretele tuturor științelor.

Adaptând astfel pentru folosul omului minunile creației, Dumnezeu a stabilit de la început o școală de inițiere în această înțelepciune pe care nu trebuie s-o cunoască toți. Acolo, învățăm cu grijă lucruri care trebuie ascunse mulțimii. Tot așa pescarii scot din fundul mărilor plase de pești pe care nu i-au mai văzut niciodată; tot așa metalurgiștii și exploratorii pot scoate la suprafață grămezi de aur și argint din adâncurile pământului în care ochiul lor n-a pătruns niciodată. Iată cum, la școala naturii, Dumnezeu ne învață și ne pune sub ochi lucruri cu totul necunoscute. Astfel, nimic nu e ascuns din ce nu trebuie revelat și scos la lumină, fie pe cer, fie în mare sau în pământ; totul trebuie adus în lumină de marii căutători despre care am vorbit. Acum acești oameni celebri prin știința lor fac să circule numele lor din gură în gură devenind nemuritori; pentru că ei au luminat într-un anumit fel natura și amintirea lor nu se va stinge niciodată. Muza nu cedează niciodată morții moștenirea ei de glorie. Numai prin genii suntem vii; restul este apanajul morții. Astfel, urmând puterile noastre și darul Providenței, am vrut să adunăm și noi spicele în urma marilor secerători și să explicăm lumii amenințările naturii și ale astrelor pentru o perioadă de patruzeci de ani, pentru că oamenii să fie avertizați, să se teamă de Dumnezeu și să se pregătească pentru

ispășirea crimelor. Ne vine foarte greu să spunem până unde trupul și-a uitat calea spiritului. Pretutindeni domnește anarhia, pământul și cerul s-au amestecat și dacă Dumnezeu nu scurtează zilele mâniei lui, nici un trup nu va mai putea fi salvat. Viața dezordonată a oamenilor din vremea mea m-a îndemnat în mod deosebit să studiez cu grijă astrele. Or, există deja semne în soare, pe lună și pe stele care anunță apropiata judecată a lui Dumnezeu. Securea e la rădăcina copacului, sânge curge peste sânge și, cum spune profetul, nu e nimeni care să-i poarte de grijă lui Dumnezeu printre oameni, unul măcar nu-l caută. Dar profeții și evangheliștii au acum misiunea de a ne aduce aminte caritatea, concordia și unitatea. Unitatea este în triada divină și triada se rezuma la unitate; așa trebuie să se manifeste și în societățile umane unitatea pacea și liniștea. Când unitatea este sfâșiată, pluralitatea puterilor dă naștere imediat discordiilor și războaielor; vor fi atâtea păreri câte capete, și fiecare va vrea să și-o impună pe a lui, de aici încolo nici o armonie nu mai este posibilă; numai în unitate găsim răgazul și bogăția păcii. Oh! Ce bine e, fraților, cât e de plăcut, să rămânem uniți, exclama profetul David. Unitatea este fericirea tuturor creaturilor. Cerul nu are decât o singură lege: mișcarea și armonia; pământul nu are decât o lege: iubirea și ea dă întotdeauna roade în timp Totul ascultă de unitate, în afară de Satan și de om. Omul, totuși, este destul de avertizat de semnele cerului, de soare, lună și stele... dar ce-l interesează pe el aceste semne? Așa se face că este amenințat de un sfârșit subit și apropiat. Ferice de cel care nu s-a așezat la masa otrăvită a minciunii și n-a urmat sfatul necredincioșilor! Venirea lui Dumnezeu e aproape. Brațul răzbunător apasă peste noi; fiecare simte venind nenorociri de care nu se va putea apăra.

Cine va lupta împotriva lui Dumnezeu! Nu te ridici nepedepsit împotriva macazului. Dumnezeul armatelor este Dumnezeul cel puternic, Dumnezeul gelos care transferă nedreptățile părinților asupra copiilor până la a treia și a patra generație. Să i te împotrivești lui Dumnezeu! Ce nebunie! Uriași temerari care au vrut să-l detroneze pe Jupiter și care au fost doborâți de fulger! Este timpul să arătăm oamenilor nebunia lor și așa vom face prin treizeci și două de figuri inteligibile pentru un mic număr de aleși. Am văzut nelegiuirea săvârșită de armorrheeni purtând blestemul până la cer; dar când lucrurile au ajuns la ultima limită, arcul prea întins s-a rupt și oamenii au fost luați de o lege fatală

și împinși la cealaltă extremă, apoi prin încetinirea mișcării echilibrul s-a refăcut. Astfel, din crimă în crimă, corupția se va veșteji de la sine și cine ar putea să se mâhnească? Iată apropiindu-se salvarea mulțimilor și mântuirea care va învinge regatul celui rău. Cine nu este nerăbdător să vadă zile mai bune în care să ne fie redată unitatea și să trăim în pace sub un singur păstor! Nu vor mai fi nici chinuri, nici nedreptăți, balsamul va curge pe barba venerabilă a marelui preot; binecuvântarea, lumina, recunoștința ridicându-se la ceruri, răspândindu-se apoi peste copiii unității!

Orgoliul a devenit odios chiar cerului și îngerii fideli n-au plâns căderea lui Lucifer, ci au subscris sentinței divine. Să nu ne mâhnim dar astăzi dacă Dumnezeu deschide infernul sub pașii celor orgolioși. Să ne bucurăm mai degrabă, judecata a început în casa lui Dumnezeu și va cuprinde orice fel de orgoliu nedrept. Predicția noastră nu are alt scop decât să releveze, așa cum am mai spus, amenințările cerului împotriva capetelor insolente. Dumnezeu vrea, în sfârșit, să-și răzbune singur copiii oprimați, vrea să-i doboare pe puternici și să-i ridice pe cei slabi! Dar încă nu e începutul durerii! Adâncimea răului nu s-a relevat încă, dar se va revela și odată cu ea se va manifesta o forță care-l va feri pe cel drept să fie sedus și târât în ruina celor perverși.

Să spunem că nimeni nu va fi numit în profeția noastră. Dumnezeu cunoaște pe cei pe care s-a hotărât să-i pedepsească, oamenii nu-l cunosc, dar ei vor simți mai degrabă judecata ajungându-i decât am putea noi cu sagacitatea noastră omenească să-i căutăm și să-i ghicim. Totul ne este ascuns și totul ni se arată. Kabala mereu voalată nu pronunță niciodată oracole fără mistere și totuși de la ea, am fost asigurați, ne vine astrologia. Dumnezeu orbește și întărește inima celor cărora le-a promis răzbunare, căci nu vrea să-i salveze.

Încheind această prefață îi rog pe toți cei care mă vor citi să interpreteze simplu cuvintele mele și să nu caute personalități sub emblemele mele.

Să-și păstreze mintea limpede de ură, teamă sau invidie. Evenimentul va lovi și atunci toți vor recunoaște.

Știu că foarte mulți au lucrat în același sens, nu disprețuiesc nici știința, nici eforturile lor, dimpotrivă, îi încurajez. Văd moartea planând deasupra multor instituții monastice; dar dacă oamenii vor fi

înțelepți și se vor întoarce spre Dumnezeu, el e milostiv și bun și se va lăsa înduplecat de perseverența rugăciunilor.

Nu atribuim astrelor o putere fatală, ele numai ne impulsionează prin influența lor, dar dacă stăpânul vrea el poate singur întoarce și schimba totul. Josua s-a rugat și soarele s-a oprit pentru ca el să-și desăvârșească victoria. Ezechias s-a rugat și umbra s-a oprit pe cadranul solar. Elia s-a rugat și cerul s-a închis. Rugăciunea continuă a celui drept este biruitoare, cei care vor vrea deci să implore primejdia nu au decât să se căiască, să se roage, să trăiască înțelept și sobru. Dumnezeu tatăl ne va ierta prin Fiul lui prea iubit și în Duhul Sfânt. Amin.

După această prefață urmează o serie de figuri.

Prima reprezintă două pietre de moară, două forțe de stat, cea populară și cea aristocratică, dar piatra populară e traversată de un șarpe care poartă în gură un mănunchi de vergi, o mână înarmată cu o sabie pare să iasă din nori și să-l orienteze pe șarpe care răstoarnă o piatră de moară peste cealaltă.

A doua figură reprezintă un arbore uscat ale cărui fructe sunt flori de crin, dar textul anunță moartea familiei a cărei emblemă este floarea de crin.

Piatra de moară cade peste o coroană și-o sfărâmă.

Se vede un episcop cufundat în apă, înconjurat de lănci care-l împiedică să ajungă la mal. În text stă scris:

„Ți-ai depășit limitele, acum ceri pământul și el nu-ți va fi dat".

Se vede apoi un vultur planând peste Bosphorul în care sultanul pare să se înece și vulturul nu are două capete, nici nu este negru ceea ce exclude Rusia și Austria.

N-ar fi prudent poate să publicăm și restul. Curioșii pot consulta cartea latină cu titlul *Prognosticatio eximii doctoris Theophrasti Paracelsi* care se găsește cu siguranță în bibliotecile publice.

Noi posedăm două exemplare, unul manuscris, celălalt fotografiat după un exemplar imprimat în secolul al XVI-lea.

La generation des esprits de l'air

Lemures gignuntur per deperditiones aesteticas spermatis et sanguinis menstrualis.

Sunt ephemeri et maximi mortales. Constant aere coagulato in vapore sanguinis vel spermatis, et quasi bulla quae si ferro frangatur perit anima imperfecta lemurium.

Quaerunt simplices et credulos, fugiunt autem et doctos et ineptos insolentes rosios etc.

Timidi sunt et fugitivi sicut aves coeli et semper mori reformidant, quia bulla aeris est vita eorum et statu acile corrumpitur.

(Paracelsus)

Respirul astral

Astrele își respiră sufletul și-și trag duhul unele de la altele; sufletul pământului se degajă în noi formulând astfel gândirea și verbul umanității. Partea captivă a acestui suflet este mută dar cunoaște secretele naturii. Partea liberă nu le cunoaște, dar aceasta vorbește și trebuie să cucerească știința. Astrele se înșeală adesea în manifestarea externă a vieții lor, dar niciodată în sentimentul intern pe care îl au despre ea, nu se trece de la beatitudinea înlănțuită și vegetativă la beatitudinea liberă și vie decât prin schimbarea mediului și a organelor; de aici vine uitarea care precede nașterea și amintirea vagă pe care o crează intuițiile.

(Paracelsus)

Orice om este dominat de un ascendent astral a cărui direcție este indicată prin semnele vieții și ale morții. Acționând asupra acestui ascendent astral se poate obține vraja; ceremoniile nu sunt decât mijlocul de a obține contactul astral simpatic.

Ascendentul astral este un dublu vârtej care produce atracțiile fatale și determină forma corpului astral. Maleficiații își fac ascendentul agresiv și-l exersează pentru a-i tulbura și pe alții.

(Paracelsus)

Ascendentul a fost descoperit de alți magiști care l-au numit vârtej. Acesta este un curent de lumină astrală producând un cerc de imagini și, în consecință, de impresii determinate și determinante. Ascendentul unuia este conținut și încheiat de ascendentul celuilalt, atât timp cât unul nu este absorbit de celălalt și nu este atras în vârtejul celuilalt. A

cunoaşte ascendentul unei persoane înseamnă a-l domina în întregime şi această cunoaştere se poate obţine prin substituirea noastră mentală cu persoana ale cărei secrete vrem să le aflăm.

Paracelsus numeşte *flagum* reflexului ideilor în lumina ascendentală.

Infernul este matricea macrocosmosului

(Paracelsus)

Ce este diavolul considerat ca singurul călău responsabil în guvernarea lui Dumnezeu

— Este încarnarea laşităţii şi a fricii.

Ce este frica?

— Este teama ignoranţei în prezenţa necunoscutului.

Când este frica demnă de respect?

— Când dă naştere la remuşcări.

Ce este remuşcarea?

— Sunt torturile spaimei care pedepsesc slăbiciunea de a te fi lăsat ispitit de opera forţei.

Rezumat al pneumaticii kabalistice

Sufletul este lumina înveşmântată; această lumină e triplă:

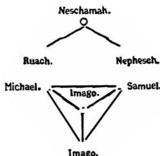
Neschamah — lumină pură;

Ruasch — sufletul său spiritual;

Nephesch — mediatorul plastic.

Veşmântul sufletului este învelişul imaginii

Imaginea este dublă pentru că reflectă pe îngerul cel bun şi pe cel rău.

Nephesch este nemuritor şi se reînnoieşte prin distrugerea formelor.

Ruasch este progresiv fără uitare şi fără distrugere.

Sufletul are trei sedii:

Căminul celor vii

Edenul superior

Edenul inferior

Imaginea este un sfinx care conţine enigma naşterii.

Imaginea fatală îl înzestrează pe Nephesch cu aptitudinile sale; dar Ruasch îi poate înlocui imaginea dobândită după inspiraţiile lui Neschmah.

Trupul este mulajul lui Nephesch, Nephesch mulajul lui Ruasch, Ruach mulajul veşmântului lui Neschamah.

Lumina se personifică înveşmântându-se şi personalitatea nu este stabilă decât în clipa în care veşmântul este perfect;

Această perfecţiune se referă la sufletul universal al pământului.

Există trei atmosfere pentru suflete.

A treia atmosferă se termină acolo unde începe atmosfera planetară a altor lumi.

Sufletele perfecte pentru pământ pleacă atunci spre un alt loc.

După ce au parcurs planetele, se îndreaptă spre soare; urcă apoi într-un alt univers, de unde-şi reîncep evoluţia planetară dintr-o lume într-altă lume şi dintr-un soare în alt soare.

În soare îşi amintesc, în alte planete uită.

Vieţile solare sunt zilele existenţei eterne, vieţile planetare sunt nopţile cu visele lor.

Îngerii sunt emanaţii luminoase, personificate nu prin încercare şi veşmânt, ci prin reflex şi influenţă divină.

Îngerii aspiră să devină oameni; un om perfect, un om-Dumnezeu este deasupra tuturor îngerilor.

Vieţile planetare se compun din zece vise fiecare de o sută de ani şi fiecare viaţă solară ţine o mie de ani: iată de ce se spune că o mie de ani pentru Dumnezeu înseamnă o zi.

În fiecare săptămână, adică la fiecare paisprezece mii de ani, sufletul se cufundă şi se odihneşte în somnul jubilar al uitării.

La trezire uită tot răul, nu-şi mai aminteşte decât binele; ceea ce reprezintă pentru el o nouă naştere, reînceputul săptămânii.

Spiritele sunt de două feluri: supuse şi libere.

Cele supuse sunt minorii umanităţii: sunt sfinţite pentru că sunt iresponsabile. Cele libere răspund şi se îngrijesc de ele. Iresponsabilii suferă, numai cei drepţi ispăşesc.

A ucide pe cel rău înseamnă a ucide un nebun, iată de ce crima lui Cain este de şapte ori mai mare decât cea a lui Abel.

Când un copil sparge o fereastră, tatăl lui plăteşte.

Numai cei responsabili sunt liberi, iresponsabilii nu pot să fie.

Responsabilii au la dispoziţia lor toate măsurile coercitive pentru a-i împiedica pe iresponsabili să facă rău.

Pedepsele sunt corecţionale. Moartea nu este o pedeapsă: este suprema iertare şi eliberarea definitivă a incorigibililor.

Vinovatul nu ispăşeşte, el suportă; ca să ispăşeşti trebuie să fii inocent. Piaculum expiatio: opera de pietate.

Totul este mişcare şi substanţă; substanţa este lumină pozitivă şi negativă.

Mişcarea este şi ea dublă şi echilibrată.

Umbra este lumină negativă.

Lumina este eterată, gazoasă, fluidă, sărată, sulfuroasă, mercurială, metalică şi sticloasă, urmând combinaţiile mişcării care produce căldură, focul, topirea, metalizarea şi cristalizarea.

Natura are doi poli pe axa ei, unul de sulf, celălalt de sticlă.

A fi cu...	Providenţa lui Dumnezeu. Lumina. Mişcare. Creaţie.
A şti...	Adevărul misterului, al vieţii, în spiritul vizibil prin gravitaţia universală

A voi...		Dreptatea prin sacrificiu spre armonia şi progresul libertăţii.
A îndrăzni..	În temeiul	credinţei oarbe spre echilibrul trupului modificabil prin ponderaţie.
A tăcea...		asupra realităţii dogmei, acţiunii sufletului perfectibil prin antagonism

Sfinxul

Corespondenţele formelor sale

A fi	Inteligenţa	Bărbat
A învinge	Lupta	Leu
A crea	Munca	Taur
A reacţiona	Religie	Vultur

Cum remarca Paracelsus:

Când aerul comprimat trece subit de la cald la rece, partea umedă a aerului se condensează imediat în ceaţă.

Când aerul e comprimat printr-o aglomerare electrică şi i se sustrage electricitate cu ajutorul unei pile metalice, se produce o scânteie foarte puternică producând un fum des. E de ajuns pentru aceasta ca pila să divizeze un nod de lumină astrală coagulată de o larvă (fenomenul s-a produs în zilele noastre la presbiteriul din Cideville).

Arta de a combate demonii sau geniile rele ale zilelor.

RUGĂCIUNI ȘI IMPLORĂRI

EXTRASE DINTR-UN MANUSCRIS INTITULAT: CARTEA DE VRĂJI A PĂSTORILOR

RUGĂCIUNEA DE DIMINEAȚĂ

Oh, frumoasă și slăvită Doamnă,
De ce-mi chinui sufletul plângând;
Ce cauți mereu suspinând?
— Pruncul mi-l caut.
— Sărmană maică, e pe cruce
Sângele lui pământul îl umple!
Ca sămânță care rodește
În luminata și înflorita zi de Paște.
Rodul ei roșu va fi
Din el cununa îți vom împleti.
Din ea lauri or răsări
Stelele o ar lumina.
Cine este Maria? — O Mamă;
Fără fiul ei pe pământ.
— Dar unde e? În cer.
Dar s-o întoarce în altar pentru noi.
Dumnezeu, tatăl lui și mie mi-e tată
Și mamă-mi este Fecioara Maria;
Domnul sfânt Petru mi-e naș
Și sfântul Iacob vărul meu
Și mi-e mie mai drag pe lume
Neamurile din cer.

TATĂL NOSTRU
RUGĂCIUNE ALBĂ DE SEARA

Tatăl nostru, albă rugăciune
Domnul a făcut-o într-o zi de duminică
Eu o rostesc, el a scris
Cu litere de aur în paradis.
Ca un prunc înfășat
Culcându-mă, am văzut șapte îngeri
Trei la picioare și patru la cap;
Cu ei era Mărita Doamnă

„Vino să te culci!" m-a chemat
Împreună-ţi mâinile, odihneşte-te
Adormind, pentru tatăl tău roagă-te
Pentru binefăcătorii tăi, pentru mama ta
Şi pentru toate inimile bune
Copii ai împărăţiei cereşti.
Dumnezeu îi va ierta,
Înalta Doamnă îi va asculta.
Şi eu voi adormi împăcat:
Ocrotitorul meu, sfântul Ioan;
Domnul sfântul Iacob, fratele său,
Mă păzeşte cu domnul sfântul Petru.
Am făcut un buchet de trei flori
Trei fecioare, trei surori.
Crucea sfintei Margareta
Pe pieptul meu stă scrisă.
Maria s-a dus la Domnul plângând;
Şi l-a găsit pe sfântul Ioan:
— De ce plângi, sfântă Doamnă?
— Mi-au luat pruncul sufletului meu.
— Fecioară, pruncu-i prins de mâini în cuie
De pomul mântuirii lumii,
Şi capul lui plecat îl învelesc spinii.
Rămâi, fecioară, cu bine, rămâi cu bine,
Eu de-acum mă duc
De nu m-oi întoarce
Trupul mi-l pune în binecuvântat pământ
Să nu mă tem de Domnul Sfânt
Să mor iubindu-te
Precum pruncul tău.

ANGELUS

Aud vocea frumoasei
Frumoasei Doamne care mă cheamă
Mă strigă printre crini
Printre crinii înfloriţi din paradis.
O să treacă pe pământ iarna
primăvara mi-o va aduce pe mama,
să văd Pastele în flori
Când Dumnezeu îmi va porunci să mor.

ORATIA FECIOARELOR

I

Uite-o pe doamna sfântă Appolina
Care şade pe colină.

Domnul meu pe acolo trece
— Fata mea, ce faci aice?
— Ascult rugăciunea năpăstuiţilor pământului
N-aş putea să stau în cerul Sfântului
De jalea grea a pământului.

II

Doamna sfântă Margareta
Spunea dragonului care se-nciuda
— De ce scrâşneşti din dinţi?
— Picioarele tale două ard,
Nu pot să le muşc.
— O, duh rău şi zănatec
Chiar ai vrea să mă mănânci,
Dar n-ar trebui să-ţi faci năluci
Nădăjduind în zadar
O să-ţi cad cu mult amar,
Dragostea mea pentru Domnul
te va arde ca focul.
De tine nu mă înduplec
Nici cât para de cenuşă
sfâşie-mă, mănâncă-mă
Piciorul meu pe capotul tău, mereu!

III

Sfânta cicoare, sfânta floare,
Ţine crucea Domnului nostru;
Sus în turlă stă-n picioare
Şi-i răspunde când o cheamă.
— Am să vin spre cei mai buni
De nu mai fulgeri, nu mai tuni;
De tunet s-o feresc
Zi şi noapte, în turla mea
Veghez.

IV

Sfânto Catherina frumoasa
Ţine la sân o sabie.
Şi-mi zice:
Ia-o, luptă-te pentru mine
Cu duşmanii regelui tău.
Franţa este paradisul lumii
Du-te, la luptă, te-nsoţesc;
Când ai să vii
Franţa un paradis va fi.

VRAJA CÂINELUI NEGRU

Câinele negru de munte
Prin câmpie se învârte
Suflând pe nas, cu ochii de flăcări
Lătrându-l pe Dumnezeu
Dar dacă Dumnezeu o vrea
Am să-i pun piciorul pre cap.
Și Dumnezeu vrea dacă eu vreau.
Lumina lui e în ochii mei
Și-o să vrea, dac-am să-l rog
Cu mine e bătrâna Marie
Care-și ține copilul
În picioare pe fruntea șarpelui.
— Vino încoace, câine de câmpie,
Vino să-mi păzești oile,
Lasă-ți strășnicia
În fața mielului umilului
Mergi, nu văd nimic
În fața mea, arată-mi drumul.
Urgia în jurul meu se întețește
Credința nu mi-o clintește
Vântul-n stufărișuri bate
Credința mea s-o vântuie nu poate
Gaspar, Balthasar, Melchior,
Merg după steaua de aur.

RUGĂCIUNEA SĂRII

Sare albă, sare mișcătoare, sare amară
Ca spuma mării
În mâini te iau și te implor
Păstrează-mă curată;
Sare învățată, în tine cred
Cu puterea crucii
Sare a mântuirii, sare a botezului
Cu puterea lui Dumnezeu chiar
Lupi, închinați-vă crucii;
Lei ai infernului, spiriduși și fauni
Demoni de seară, demoni de vuiet
Codobaturi ale nopții
Torcătoare la clar de lună
Păstori ai nenorocului
Închinați-vă sării sfinte
Prin puterea lui Adonai

Amin

ORAŢIA MISTERIOASĂ

Despre barba lui Dumnezeu

Sărmani păcătoşi, inima mea tremură
Cum tremură frunza plopului,
Cum se înfioară pasărea-n cuib când fulgeră cerul şi tună,
Puntea pe care sufletul nostru trebuie s-o străbată
E mai subţire decât firul de păr;
Dedesubt e o prăpastie de foc,
Deasupra e barba lui Dumnezeu,
Mâinile repede le întinde
Sărut-o şi o apucă;
Şi tatăl nostru, blând şi bun,
Nu va da din bărbie.
Să ne ţinem tare, orice ne-ar spune
(Să ne ierte sfânta Biserică)
Dacă vrea să ne-arunce în infern
Să-l obligăm să coboare
Căci în veşnica gheenă
Numai un pic barba lui de se prinde
Îi va trage pe toţi năpăstuiţii
Din infern în paradis.
Asta e, ca să scăpăm din foc,
Taina salvării sufletului;
Asta e, ca să intrăm în locul sfânt,
Secretul bărbii lui Dumnezeu

CASTELUL BELLE-GARDE

Sare binecuvântată, sare curată, sare credincioasă,
Făcută la castelul sfintei frumoasei
De sfânta frumoasă Elisabeta
În numele lui Iseult şi Isolet
Întru slava străluminatei fecioare
De Galiana şi Doriana
De zâna cu sceptrul trandafiriu
Care râde la răsăritul soarelui
Fii buna sare a păşunilor,
Fă iarba să fie mustoasă
Curată şi binecuvântează apele
Pentru sănătatea turmelor mele
Putere a luminii şi a slavei,
Învaţă-mă ce trebuie să cred
Şi alungă tot demonul rău de la mine
Prin puterea sfântului tău nume.

ÎNVĂȚĂTURI

DESPRE

MARILE MISTERE ALE FILOSOFIEI HERMETICE

FRAGMENTE DIN *ASCH MEZAREPH* ALE EVREULUI ABRAHAM ȘI ANALIZA CELOR ȘAPTE CAPITOLE CABALISTICE ALE LUI HERMES.

Oferim mai jos cititorilor noștri fragmente din una din cele mai importante cărți de știință, ca să afle de câtă trudă și de câte greutăți i-am scutit prin munca noastră și pentru ca ei să poată înțelege mai bine conștiința și seriozitatea cercetărilor noastre, exersându-se singuri în descifrarea câtorva documente pe care noi le-am descifrat și le-am tradus.

(Nota lui Eliphas Levi)

ASCH MEZAREPH

1 א

Quisnam est dives? Qui gaudet in portione sua. Sic legitur in sepher (pirkr Abhoth, c. IV).

Așa și-a manifestat profetul אלישע tipul de înțelepciune isiacă și hermetică când i-a redat gratuit sănătatea lui Naaman (II REG., V, 6), refuzând bogăția acestui potentat, dovedindu-se mai bogat decât el. Într-adevăr, ceea ce bogăția nu poate plăti e mult mai mult decât bogăția însăși. Astfel, înțeleptul kabalist, doctorul universal al naturii, cel care știe să vindece lepra metalelor impure, nu jinduiește la strălucirea exterioară a unei bogății pieritoare și vremelnice. El rămâne în simplitatea naturii dintâi תהו iată de ce acest cuvânt, *tohu*, exprimând rădăcina primitivă a tuturor bunurilor, semnifică prin Gematrie numele profetului Eliseu. Numărul fiecăruia dintre aceste două cuvinte este 411 care poate fi redus la 6, acela a lui Bereschit, adică al balanței Zoharului și al generației universale.

Voi care aspiraţi spre desăvârşirea marii opere, fiţi mari şi simpli ca Eliseu. Ceea ce doriţi este un regat, nu o hoţie. Trebuie să vindecaţi, nu să uzurpaţi bogăţia.

Învăţaţi deci să-l recunoaşteţi pe acest Naaman, leprosul care vine din nordul Siriei pentru a se scălda de şapte ori în Iordan, fluviu care izvorăşte din Sud. Frigul din nord coagulează sângele leprosului, căldura sudului îl fluidifică.

Bogăţia materială vine din nord, bogăţia minţii vine din sud; nu mergeţi spre nord însă în speranţa că veţi face avere. Rămâneţi în sud, căldura atrage frigul, ştiinţa atrage bogăţia. Dacă eşti doctor, fii sigur că bolnavul va veni.

Citim în cartea regelui שלמה Schlomoh, lungimea zilelor este în dreapta, bogăţia e în stânga. Nu exersa mâna stângă înaintea celei drepte, pentru că nu vei face nimic drept. Ceea ce se face cu mâna stângă, prejudiciind dreapta, va fi stângaci făcut.

Să ştiţi acum că misterele sfintei kabale sunt, de asemenea, şi misterele naturii şi că secretele aduse din Egipt de Moise nu diferă de cele ale lui Hermes. De unde crezi tu că a luat Moise munţii de aur ca să-i topească şi să toarne în mulaje heruvii pentru arca, marele candelabru cu şapte braţe, lamele sanctuarului şi toată veselia sacerdotală? Şi ce crezi tu că ţinea el ascuns şi păzit cu foc şi tunete în grotele din Sinai?

Sfânta kabală este secretul ierarhic al naturii. Ceea ce este sus e întocmai cu ceea ce este jos şi Malkhuth e făcut întotdeauna după chipul şi asemănarea lui Kether. Aurul este fiului אור, aur, lumina. Dacă vrei deci să înmulţeşti aurul, multiplică lumina şi răspândeşte-o în sufletul tău.

Să ştii că *sanctum regnum* al lui Schlomoh este împărţit în trei lumi ca natura în trei regnuri.

Regnul animal guvernat de sufletul viu, chemat spre libertate, corespunde divinului Aziluth care este regatul lui Asiah.

Regnul vegetal care hrăneşte animalele cu sucurile pământului şi care leagă de pământ florile şi crengile corespunde lumii laborioase şi ştiinţifice a lui Jesirah.

În sfârşit, regnul mineral, care făureşte măruntaiele pământului, lumina fixă şi sarea volatilă corespunde lumii terestre şi fizice a lui Briah.

În fiecare din aceste lumi se reproduc cele trei trepte ale scării sfinte.

În cer locuieşte spiritul pur, mediumul şi sufletul sensibil.

În ştiinţă se află sinteza, analiza şi silepsa.

În natură totul este volatil, mixt sau fix.

În regnul animal, spiritul, sufletul şi trupul.

În regnul vegetal, vegetaţia, seva şi lemnul.

În regnul mineral, sulful, mercurul şi sarea;

Or, spiritul fasonează trupul după imaginea lui prin intermediul sufletului.

Vegetaţia fasonează lemnul ţinând cont de forţa lui prin intermediul sevei.

Sulful fasonează sarea, urmând gradul ei de coacere şi de căldură, prin intermediul mercurului.

Pentru a vindeca animalele, trebuie să se rectifice, prin influenţa spiritului universal, forţele sufletului şi să se restabilească acţiunea asupra corpului.

Pentru a vindeca vegetalele, trebuie să se perfecţioneze vegetaţia, epurând, multiplicând şi orientând seva.

Pentru a vindeca metalele, trebuie exaltat sulful şi să i se dea atâta foc cât are nevoie pentru a însufleţi mercurul şi a face să înceteze stagnarea maladivă a sărurilor.

Materia primă a fiinţelor este o rădăcină cu trei ramuri. Ea vine de la Kether şi pe ea אלהים a numit-o când a spus:

יאי אדו

Fii deci, o, Trismegist, călăuza triplului *aur* dacă vrei să exersezi medicina universală.

2 כ

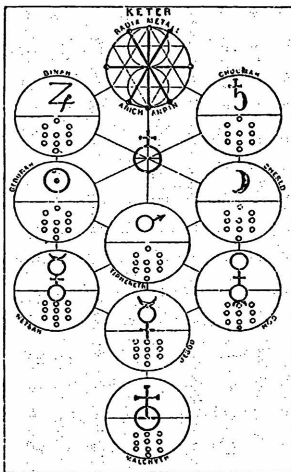
Rădăcina metalică universală corespunde lui Kether este ascunsă în toate metalele şi demonstrată prin diversele ei forme.

♄ Metalul negru, ultimul şi primul dintre metale, corespunde lui Chocmah, din pricina greutăţii şi a naturii lui opace şi terestre; el se numeşte tatăl care-şi devoră copii; dar pe unul dintre ei ei nu-l va devora dacă i se va da în loc piatra roşie şi verde, veritabilul Abadir, ♁ 33 filosofic.

Cositorul ♃ are chevelura albă și corespunde lui Jupiter și Binah. Acesta își detronează tatăl și se face stăpân peste fulgerul ceresc. Este un judecător sever și când vorbește vocea lui e stridentă.

Luna corespunde lui Chesed din cauza culorii albe și a întrebuințărilor ei.

Fierul este microscopul metalelor, seirul Anpin al kabalei metalice. El îi corespunde lui Thiphereth din cauza strălucirii, a forței și a victoriilor lui; e puternic și frumos ca Marte. Despre el vorbește psalmistul, *Psalmul XI*, finalul.

Sefiroții metalici.

Netsah și Hod sunt reprezentați prin alama roșie și alama albă, ei sunt bronzul și arama, metale androgine, două prin una, figurate de coloanele Jakin și Bohas din templul lui Schlomoh. Cele două coloane, una de marmură albă, cealaltă de marmură neagră sunt amândouă îmbrăcate în aramă.

Jesod este generatorul ☿ și, într-un fel, sperma metalelor.

Malchuth este ☾ înțelepților, ∇ filosofică △ a ☉, femela servitorului roșu.

3 ע

Te voi lua acum de un fir de păr cum l-a luat îngerul pe Habacuc și te voi duce să-l vezi pe Daniel în groapa cu lei.

În groapă sunt trei lei: leul verde, leul negru și leul roșu.

Numele comun al leului אדיה se află exprimat în cuvintele lui Iacob (*Genesa*, XLIX, 9) prin אד אדיה al cărui număr este 209, la care se adaugă din Sepher Jesirah, adică unitatea inteligența, se va obține numărul lui Naaman, געמך Sirianul, ♀, lepros de la natură, pe care ♆ trebuie să purifice de șapte ori în germenele său, figurat prin lup, câinele sălbatic al lui Hermanubis.

Dar cum nu te poți opri ☿ la comun care este o spermă avortată și moartă a regnului metalic, ia cel mai mic număr al lui Ariah și Naaman.

$$\begin{array}{c} 210 \\ 1 \\ \underline{2} \\ 3 \end{array}$$

și cel mai mic număr al lui Kether care se traduce în numere astfel:

$$\begin{array}{c} 21 \\ 2 \\ \underline{1} \\ 3 \end{array}$$

Și veți ști atunci ce este leul nostru. (Vezi a treia cale a lui Sepher Jesirah și a treia literă din tarot)

Cuvintele כמיד pui de leu și ידק, verdeața, au același număr 310 care dă 4, adică a patra cale din Sepher Jesirah și al patrulea semn din alfabetul sacru.

Leul tânăr este verde când se preface în apă, apoi devine leu negru sau mai degrabă dispare și în locul lui vine leul negru care dispare la

rândul său în mijlocul unor straturi de flori preschimbă-te curând într-un câmp cu zăpadă, de unde va ieși leul roșu.

Să ne concentrăm acum toată atenția pentru a înțelege cuvântul ליש, care înseamnă leu feroce, leu cu coama zburlită, leul învingător al leilor; este numit לכוא în cartea *Proverbelor* (XXX, 30) și numărul acestor două nume este 43 care descompus și adiționat dă 7, ca numărul 106 al cuvântului פוך metal sau metaloid central care este magnetul aurului metalic, servitorul crinierei roșii al cărui nume este Phed sau Plombya și pe care trebuie să-l recunoști după acest semn ♄.

Se mai dă încă un nume leului, după învățați, în *Sanhedrin* (c.XI, fol. 9, col. 5), adică שחץ care se afla de asemenea în *Targum* (XVII, 12); numărul acestui nume este 398, a cărui jumătate este 2;

Disoluția pietrei născânde și fixarea mercurului.

$$\begin{array}{c} 3 \\ 8 \\ \underline{8} \\ 20 \\ 0 \\ \underline{2} \\ 2 \end{array}$$

Acelaşi cuvânt rezultă din cuvântul chaldean עוירא (II, Reg. III, 30), unde este întrebuinţat în locul cuvântului פוך, numele lui ♁

Leul kabalistic, al cărui nume primitiv dă 110, număr care se rezumă prin 2.

♁ este deci primul leu care se revelează prin 2 adică prin ☾ filosofică, pentru că în aplicaţiile naturale ale ştiinţei, acest metal este linia intermediară mergând de la o extremitate la alta.

Iată de ce filosofii l-au desemnat printr-o dublă linie, terminată cu două cercuri şi i-au dat numele de arsenic.

El este masculul şi bărbatul fără care fecioara n-ar putea fi impregnată.

Aici se află Marea Operă a soarelui înţelepţilor, fără de care luna ar fi mereu întunecată; cel care ştie să-i extragă razele va lucra la lumina ei; ceilalţi vor bâjbâi în întuneric.

Copiii îşi bat joc de Eliseu că e chel, dar ei nu văd razele oculte ale lui Kether care-i alcătuiesc coroana capului. Vor deveni astfel păşune pentru cei doi urşi, Scylla şi Charibda ştiinţei, şi 42 sunt devoraţi, adică munca şi generaţia lor intelectuală, figurată prin 6.

Trandafirul crescând în scorbura stejarului.
Izvorul ocult şi căutătorii de aur.

Dar Eliseu poruncește fiarei misterioase și culege sângele copiilor pe care aceasta îi devoră, pentru a obține panaceul universal împotriva leprei.

Pe acest animal sângeros al binarului l-a caracterizat Daniel când a spus: (Dan. VII, 5) „Et ecce bestia alia secunda similis urso et tres existantiae in ore ejus inter dentes ejus".

Dinții acestei fiare sunt cei ai dragonului lui Marte care-și devoră tovarășii sau tinerii servitori, acei *pueros* ai lui Cadmus și ai cărui dinți trebuie semănați în sânul pământului virgin.

Trei feluri de iconi se produc între ☉ ♂. Deschideți deci ciocul de fier și, când dragonul se va afla în creuzet, luați dinții alburii și dați-le să mănânce כשר, carne al cărei număr este 7, multă carne căci ♂ trebuie să fie la pused ♉, ca 106 la 239.

Or, carnea care trebuie devorată este cea a primului leu, a leului simbolic, al leului înaripat căruia dinții ursului îi desprinde aripile, adică ceea ce este prea volatil. Dar, devorându-l, ursul îl separă de asemenea de pământ sau zgură, fiind atunci liber din partea cerului și liber din partea pământului.

Merge pe picioare și-l vom vedea în creuzet ca pe un om cu chipul ridicat și radios.

Și inima ♂ omului mineral i se va da. „Aufer ab eo cor lapideum etr cor carneum da illi".

— Va deveni Tiphareth, adică אדאם Adam, echivalentul pământului roșu.

Atunci apare a treia fiară din viziunea lui Daniel, leopardul sau 🜍 figurat de Iordanul înțelepților, pentru că Iordanul și leopardul în cel mai mic număr, dau tot 12 care dă 3.

Dar acest ternar este multiplicat prin cuaternar: „Et ecce alae quator avis super dorsum ejus".

Patru aripi înseamnă de asemenea două păsări care sunt porumbițele Dianei și ele ațâță leopardul să se bată împotriva ursului și a dragonului.

Leopardul lui Daniel avea de asemenea patru capete prin care trebuie să înțelegem cele patru culori sau aparențe elementare, care sunt albastrul, galbenul, albul și roșul.

„Et potestas data este ei super caeteras bestias", asupra leului şi asupra ursului, să-i învingă, să-i străpungă şi să curgă sângele lor vâscos şi mercurial.

Şi atunci, ca o sinteză a celor trei, se va naşte a patra fiară a cărui apariţie e formidabilă pentru că se ridică un fum capabil să provoace moartea. Această a patra fiară are dinţii de fier şi zece coarne, căci poseda toate virtuţile numerelor aplicate metalelor şi din mijlocul acestor coarne se ridică un corn mai mic care vorbeşte dezvăluind lucruri foarte importante. Acela să le înţeleagă cui i-a fost dat să înţeleagă.

4 ד

☉ este plasat în Geburah prin transpoziţie, şi domnia lui Tipheret este atribuită lui ♂ pentru că unul îl cucereşte pe celălalt şi pentru că Marte este soldatul soarelui. Dar fiecare sephir îşi are dec ara lui şi Kether-ul aurului este acest preţios כתם pe care *Cântarea* (V, 11) o raportează la capul lui Chocmah. Aur misterios şi ascuns, al cărui nume se aplică la Chesed, căci aurul vine de la *acvilon* şi-şi primeşte forma în Sud. Thipheretul lui este aurul tronului şi Malchutul este tronul aurului; mai e numit cupa de aur (*Iov*, XXVIII, 17); coroana de aur (*Ps.* XXI, 4); vasul de aur (*Cântarea*, V, 15); aurul închis (I, *Reg*. VI) etc.

5 ה

Giesi גיחזי, servitorul lui Eliseu este tipul cercetătorului profan al naturii care sapă văile şi nu urcă niciodată pe locurile înalte, de aceea lucrează în zadar şi nu se va elibera niciodată; pune la cale prinderea şi vinderea lui Iosif, fiul preferat al lui Iacob a cărui generaţie a fost un miracol al naturii; dar pentru a îndeplini un asemenea miracol, îţi trebuie virtuţile lui Israel sau ale lui Eliseu; şi asemenea orbi nu pot nimic însufleţi, ei care sunt morţi.

Aceştia sunt înşelătorii, avarii şi mincinoşii, furii a ceea ce fac alţii (II *Reg*. VIII, 4, 5) şi în loc de bogăţie vor dobândi dispreţul şi sărăcia (II, *Reg*., V, 27); căci numele lui Giesi şi cuvântul חל care înseamnă profan, au acelaşi număr.

Trandafirul hermetic ieșind din piatra mercurială sub influența spiritului universal.

6 ד

כפרית ♀ în știința mineralelor.

Acest principiu se referă la Binah din cauza căldurii și, în decada lui Binah, el este reprezentat prin geburah sau ☉ numit Charuz, al cărui număr redus este 7 ♄.

Arcanul științei trebuie să fie Charuz, adică un ☉ dezropat înaintea deplinei coaceri. Acesta este 🜍 care dă culoarea focului penetrantă, schimbând metalele impure, cum sunt ♄ cu ☉ (*Deuteronomul*, XXIX, 23) ♀ cu △ plouând peste necredincioși, adică metalele necurate (*Psal*. XI, 6).

Trebuie să excavezi pe acest ♀; excavează-le deci din ▽ și vei obține △ din ▽ .

Dacă simți că ești drept în fața lui Dumnezeu, ♂ va pluti deasupra lui ♃ (II *Reg*. VI, 6). Du-te deci la Iordan cu Eliseu.

Dar cine va povesti geburahul Domnului (*Psalmul* CVI, 2). Mulți vor căuta alte ♀, dar cel care a intrat pe căile rezervate (*Ps*. V, 2) va

dobândi adevărata inteligență, căci obținea ♀ din OD și din ♁, a cărui extracție o știu mulți, e ușoară; astfel din ☉ ♂ din ♀ și din ♁ care, după tunete sunt adunate de leșie, cu ajutorul 🜍 unui schimbat în ∴ roșu
1. Epurând metalele cum antimoniul face aurul.
prin amestecul de argint-viu umed.

Acestea sunt adevărata tinctură de lunii;

„Hoc est thesaurus desiderabilis et oleum in habitaculo sapientis" (*Psalm*, XXI. 20).

7 ז

În kabala naturală הוד, *hod* este domnia bronzului — arama — alama.

Culoarea lui este aproape aurie, dar mai aproape pe de o parte de nuanța focului, pe de altă parte bătând în verde, căldură și vegetație, dar lumina sintetică îi lipsește.

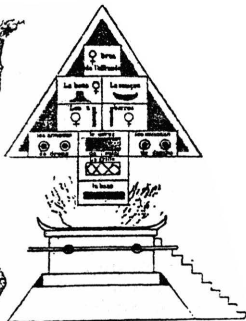
Numele bronzului și cel al șarpelui au același număr. Iată de ce șarpele de bronz al lui Moise este emblema domniei androgine a ♀, instrumentele armoniei și vasele incintei sacre sunt de aramă, numele șarpelui נחש servește de rădăcină celui de כחשים, vrajă. Dacă vrei deci să pătrunzi misterele, învață să înțelegi decada sefirică a lui Hod, căci fiecare metal o are pe a sa, pe seama fiecărei sefirote.

În profetul Daniel, din visul lui Nabucodonosor, se vede o statuie metalică al cărei cap este de aur, dar picioarele sunt din fier amestecat cu argilă. Și tu trebuie să deschizi pământul filosofic cu lancea lui Marte ca să așezi coloanele cu coroanele de aur.

Este aici vorba de acel aur tetragramatic al străbunului Aaron, acel aur fusibil care trebuie adus în starea de pulbere și aruncat în ape (*Exodul*, XXXII, 5—20). Vei vedea alte specii de aur între-urmându-se. Mai întâi aurul simplu, și ca să zicem așa, gol, והב, adică ☉ încă neieșit în întregime din marcasita lui umedă și neuscat de violența focului, ieșind viu din ape, de culoare când neagră, când galbenă, adesea chiar de culoarea macului, apoi retrogradând de la sine și scufundându-se în baia nativității sale; poate fi numit והכשבא, adică aurul captivității, pentru că e prins încă în închisoarea lui, postind patruzeci de zile și patruzeci de nopți, în așa fel încât tu să nu știi ce s-a întâmplat cu el (*Exod*, XXX, 1). Atunci pare inert și indiferent la

Statuia metalică după profetul Daniel.

Misterele Templului lui Solomon.

operația din afară, dar vine un moment când pare rănit sau chiar ucis, moare ca și cum ar fi fost sugrumat, apoi putrezește și devine un cadavru negru; aici suportă el judecata probei și învelișurile, adică demonii sau zgurele își exercită imperiul asupra lui. El trece printr-un cerc întreg de 42 de litere, devine de o culoare cenușie într-un timp pe care-l stabilesc cele 22 de litere. E făcut והכאדפיד, căci el poate deja furniza culoarea, nu cea a aurului încă, ci a argintului. Cum se schimbă mai târziu argintul cum se relevează aurul prin veșmântul lui roșu poți vedea în *Iov* (XXII, 24).

Lasă deci purpura să se întindă peste עפר care este ♄ filosofic, adică aurul alb: căci din acesta vei obține argintul, dacă-l lași în albeața lui, folosește גחליכם torente de apă metalică și vei avea אופיד; deții deja numărul sacru al numelui אחיה, realizarea; după douăzeci și una de zile de muncă, vei obține fructul operei tale. Dacă vrei să deschizi comoara, deschide-o, vei găsi argintul ca pietricelele (I *Reg*. X, 27). Dar dacă ai să mai aștepți lăsându-l să se maturizeze ♄ în foc, vei obține aurul perfect al lui Ophir.

Aurul somnolează în oceanul celor înțelepți și, în timpul somnului, Samson lovește și jefuiește pe cei treizeci de filisteni pentru a dărui hainele lor unor tovarăși necredincioși, adică metalelor imperfecte.

Atunci se formează această forță ascuțită și penetrantă care, după Iov, trebuie întinsă peste argilă cu toată puterea aureității: „Et fer vere faciet veluti ollam profundam", bazinul apelor metalice dense și vâscoase, „ponet ut vas pigmenti, post illud lucere faciet semita".

Binecuvântată să fie eterna domnie! acum și în vecii vecilor amin!

Am scris aceste lucruri pe măsura înțelegerii mele, pentru că tot căutând remedii pentru bolile oamenilor, am găsit secretul vindecării tuturor creaturilor.

Ceea ce m-a dus spre aceasta a fost un text din Zohar despre datoriile medicilor, unde mi s-a părut că văd un ordin pentru mine de a nu mai opri niciodată cercetările mele până când nu voi găsi medicina perfectă. Iată cuvintele. Scrie în *Deuteronom* (XXXXII, 10). „Causas applicabil et intelligere faciem eum". Este deci un lucru firesc ca un om să ajungă la adevăr cercetând și învelișurile greșelii chiar sunt tot în slujba trudei și a bunăvoinței.

Aici se încheie manuscrisul doctorului de Kartane. Cine era oare acest doctor? N-am putut afla nici până în ziua de astăzi.

Doar, și asta s-a întâmplat cu mult timp în urmă, un negustor israelit mi-a povestit că ar fi auzit de la tatăl său ca pe vremea lui trăia un medic care numai după aspectul bolnavului declară pe loc dacă va trăi sau va muri. Avea faima unui om drept, adevărat, temându-se de păcat. Când unul din clienții lui nu-și putea procura medicamentele necesare, îi dădea din punga lui; și mai spunea că nu era pe lume om mai învățat. Negustorul adaugă: el a scris o carte despre lucrurile cele mai ascunse și această carte am avut-o în mână pentru că mi-a rămas moștenire de la tatăl meu. Toate aceste cuvinte sunt ascunse în arcanele legii și nu le este permis s-o descifreze decât celor feriți de păcat.

Rabbi Eleazar îi ceru: dacă ai această carte la tine, dă-mi-o, și celălalt răspunse: Am s-o fac dacă vrei să mi-arăți cartea despre sfânta lampă. De acord, îi răspunse Rabbi Eleazar.

Cartea aceasta a fost în mâinile noastre douăsprezece luni și am găsit în ea sublime lumini. Binecuvântat să fie Dumnezeul milostivirii care dă oamenilor inteligența supremei înțelepciuni!

Această carte, care pare să se sfârşească aici, a fost fărâmiţată de copişti. După acest final am regăsit numeroase fragmente din corpul

lucrării. Iată-l mai întâi pe cel considerat de noi ca fiind cel mai important:

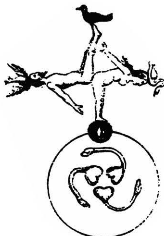
עפדת

În kabala naturală, ♄, se raportează la înţelepciune, pentru ca pe acest plumb se întemeiază pământul metalic care este un praf aurifer.

Acestui ♄ i s-a dat numele mistic כל *totul*, pentru că în el se ascunde germenele tuturor lucrurilor. În josul figurii sale se află un cerc, deasupra patru daleth, ale căror unghiuri tind spre acelaşi punct.

Adevărata comoară a înţelepţilor nu este aurul modern, nici argintul.

Nu este nici mercurul, nici soarele, nici antimoniul nici nitriul, nici sulful, nici vreun lucru asemănător, ci spiritul aurului, mercurului, numit de filosofi, prima şi ultima materie curată şi singura de felul şi

calitatea ei. Aur foarte pur oriental, nesimţind forţa focului, întotdeauna excelent, mai moale şi mai uşor de topit decât aurul comun.

El este adevăratul mercur al aurului şi antimoniului[1].

COMPLETAREA CELOR ŞAPTE CAPITOLE DIN *ASCH MEZAREPH*

N. B. Copiştii acestei cărţi fundamentale a ştiinţei au împărţit, fărâmiţat şi confundat capitolele pentru a le face de neînţeles. Iată fragmentele pe care le-am găsit şi care completează primele opt capitole ale acestei cărţi.

[1] Atrăgând calităţile corpurilor, în stare lichidă, preparaţia lui nu consta decât în spălarea şi dizolvarea lui prin apă şi foc.
(Basil Valentin, Traiyé de l'azoth)

După opinia lui Berzelius, Paycull sau Pat-Kull, obţinând aur pentru Carol al XII-lea, i-a transmis secretul generalului Hamiltin. Iată acest secret, urmându-l pe Berzelius:

„A obţine sulfura de antimoniu pe căi ocolite, prin mijloace din care multe sunt contrare legilor chimiei, şi a-l combina cu două pulberi, din care una este de cinabru fiert de trei ori în oţet de vin până la volatilizarea lichidului, iar cealaltă oxidul feric sau safranul lui Marte, obţinut din combinarea nitriului cu pilitura de fer".
(Berzelius, Chimie, t. VIII, p. 7)

Mai mulţi chimişti au opinat că dosoluţia de plumb n acidul nitric putea fi descompusă numai cu apă formând un magister al lui Saturn, cum se întâmplă cu bismutul. Precipitatul poate fi atribuit sărurilor, şi în special selenităţii conţinute în aproape toate apele obişnuite.
(Dictionnaire de chimie, p. 267)

Capitolul este intitulat *Elischeh*. — El conţine ceea ce am împărţit în două paragrafe א şi ב plus explicaţia numelui *Giesi* pe care am plasat-o la paragraful ה.

La paragraful 2 ב pagina 2 adăugaţi ceea ce urmează cu privire la cositor.

בדיל cositor. Metalul acesta nu are până în prezent multe întrebuinţări în ştiinţele naturale cu atât mai mult cu cât derivă dintr-o separare; astfel materia lui rămâne separată de medicină universală. Zedech i-a dat drept atribut, între planete, pe acolo stele rătăcitoare şi albe iar gentilii i-au dat un nume profan pe care un israelit nu trebuie să-l pronunţe niciodată (Exod, XXIII, 13), un nume care trebuie şters (Os. II, 17; Zach, XIII, 2). Între animale nu este nici unul a cărui emblemă să i se potrivească mai bine, din cauza grohăitului, decât cel

Disoluţia germenilor metalici reprezentaţi de inocenţi reprezentaţi de inocenţii sugrumaţi de Irod.

numit Aper de Silva (Ps. LXXX, 4), al cărui număr este 545 care nu numai că este compus dintr-o sută de quinare, dar cel mai mic număr

este tot un quinar ca numărul 194, care face 14, adiționat astfel:

$$\begin{array}{r} 1 \\ 9 \\ \underline{4} \\ 14 \end{array}$$

Și 14 adunat în același fel face 5 care, dublat, dă 10 or, 10 este numărul analog cu 46 numărul cositorului, căci cinci zeci se referă la cele 50 de porți ale lui Binah și la prima literă din Sepher Netsah, clasele sefirotice cărora le corespunde acest metal. În transmutațiile deosebite, natura lui sulfuroasă singură nu apare, ci unită cu trei sulf, mai ales cu acela al metalelor roșii, el reduce în ☉ ▽ vâscoase, măsurat torefiate, asemenea cu ☾ astfel că dacă e introdus prin ☿ subtilizat în natura unei ▽ delicate, ceea ce se obține între altele prin♃.

Natura lui vâscoasă și apoasă poate fi ameliorată prin pulverizare cu oxizi de ☉ trecând prin toate treptele lui △ și amestecat încetul cu ☉ încetul în flux sub forma unei pilule, ceea ce am învățat că se poate face cu argint. Dar „non est sapiens nisi dominus experientiae". Iată de ce nu mai adaug nimic. Cel care operează poate pregăti materiile și le poate corecta prin experiențe reiterate, dacă sunt defectuoase.

Urmare la capitolul întâi

Până aici am vorbit de materiile albe, să trecem acum la cele roșii. Întâi, sub Geburah, după sentința comună a kabaliștilor, este plasat aurul. Ceea ce se referă, de asemenea la septentrion (Iov, XXXVI, 22), nu numai din pricina culorii lui, ci și din cauza căldurii și a sulfului.

Fierul este atribuit lui Tiphereth, căci în natură el este „vir bell" (Exod, XV, 3), și nu este numit *Seir Anpin* decât din cauza mâniei lui prompte (Ps. II, finalul).

Netsah și Hod, dublul mijloc al corpului și receptacol de semințe, corespunzând naturii androgine a aramei.

Jesod este argintul-viu; numele de viu i s-a dat pentru a-l caracteriza; pentru că în natura vie se află fundamentul și substanța artei metalice.

La Malchuth se raportează adevărata medicină a metalelor din mai multe cuvinte dar și pentru că aici sunt reprezentate și alte naturi la stânga și la dreapta lui ☉ sau al lui ☾ și metamorfozele lui graduale, vom vorbi mai pe larg în altă parte.

Astfel ți-am dat cheile ca să deschizi mai multe porți, închise. Ți-am deschis poarta celor mai intime căi ale naturii. Dacă există cineva care le dispune altfel nu-l voi contesta pentru că toate lucrurile tind spre același final.

Am spus:

Cele trei izvoare superioare sunt analoage celor trei principii ale regnului metalic:

∇ vâscos, Kether ♆.

☉ sau ☉, Chocmah ♄.

☿ Binah, din motivele amintite.

Astfel cele șapte izvoare inferioare reprezintă:

Gedulah ☾.

Geburah ☉.

Tiphereth ♂.

Nesach ♃.

Hod ♀.

Jesod ♄.

Și Malchuth va fi femeia metalică, argintul înțelepților, câmpul în care ei trebuie să-și arunce semințele, cele ale mineralelor oculte, adică apa de aur, așa cum i se spune în *Geneza* (XXXVI, 39). Dar, să știi, fiul meu, că aceste lucruri ascund asemenea mistere ca nici o limbă umană nu le poate revela. Pentru mine, de acum, „non peccabo lingua me, sed custodiam os meum clausura". (*Psalm.* XXXIX, 2)

Capitolul II
פזול *Aurul*

În natura metalică, Geburah este clasa la care se referă aurul și cu el începe o nouă serie sephirotă. În așa fel încât aurul își are Ketherul sau rădăcina lui metalică obscură, Chocmah-ul lui, adică principiul lui saturnian și așa mai departe.

La acest Kether al aurului trebuie raportat acel aur pe care sir Haschirim îl atribuie capului logodnicului כתם.

La Chocmah trebuie raportat acel aur ascuns între munițiile de

război כגר (*Iov*, XXII, 24 și 25, XXXIV, 19). La Binah se raportează aurul căutătorilor adâncurilor, aurul exhumat הרוע.

La Chesed, aurul adunat și tras la laminor (II *Paral.*, IX), 5) pentru că bunătatea lui Dumnezeu ne ține suspendați ca pe un fir de aur deasupra abisului morții eterne.

La Geburah, זהב, pentru că aurul vine de la *aquilon (Iov*, XXXVII și XXII).

La Tiphereth, פז (IIRg. X, 18); (IV Reg. XIX și XXI); (Dan. X, 1)

Astfel Tiphereth și Malchtuth compun un tron de aur.

Astfel că ⊙ este numit;

Vasul de aur (Iov, XXVIII, 17);

Coroana de aur (Ps. XXI, 4);

Cupa de aur (Cânt. V, 5).

La Netsah se raportează numele aurului ascuns, adică pregătit pentru însămânțări (I Reg. VI, Io, 21; Iov, XXVIII, 15)

Lui Hod îi convine numele de aur roșu (II Paral. III, 6; I Reg. VI, éo), pentru asemănarea lui cu sângele taurilor tinerei. Astfel se înroșește acest aur în stânga arborelui sephiric.

Lui Jesod numele de aur bun (Gen. II, 12), căci aici cèl bun coincide cu cel drept.

Lui Malchuth îi convine numele secret ∇ filosofic al cărui sinonim este cenușa, iar casa acestui metal este admirabilă căci este alcătuită din 6 x 6 celule, astfel că din toate părțile renasc virtuțile admirabile ale literei care este a lui Tiphereth, prin toate coloanele și toate liniile în orice sens. Observă că cel mai mic număr este senarul, ternarul sau novenarul, adică: 3, 6, 9, numere despre care aș avea mii de lucruri să-ți revelez.

Adaug numai că suma reprezintă numărul 216, אדיא, admirabilul leu (X, 14), care este numărul numelui זהב „supputa et ditesce".

Capitolul III
☾ *Argintul*

Chesed, în regim metalic este, fără crâcnire, argintul. Cel mai mic număr a lui Chesed este același cu cel al cuvintelor care desemnează acest metal (*Prov.* XVI, 16, XVII, 3; *Ps.* XII, 7; *Iov* XXVIIII, 1). ☾ are și el decada lui sephirotică. Astfel, în *Exod* (XXXVIII, 17, 19) capitelul de argint al coloanelor se numește Kether: În *Proverbe* (II, 4)

înțelepciunea Chocmah este comparată cu argintul. Binah ☾ este exprimat, (*Proverbe* VXI, 16). Gedulah apără în istoria lui Abraham unde argintul este întotdeauna oferit pentru a stăvili mânia (*Gen.* XIII, 2)

Geburah este semnalat când argintul suportă proba focului (*Prov.* XVII, 3; *Num.* XXXI, 22; Ps. LXX, 10; *Prov.* XXVII, 21; *Jos.* XLVIII, 10; Ezech. XXII, 22; *Zachar.* XIII, 9 Malach. III, 3).

Tiphereth este pieptul de argint al statuii lui Daniel.

Netsah este vâna de ☾ (Iov, XXVIII, 1);

Hod sunt trompetele de argint (Num. X, 2);

Jesod se afla în cartea *Proverbelor* (X, 20);

Și Malchuth în *Ps.* (XVII)

Casa acestui metal reprezintă pe 9 x 9 pătrați care dă aceeași sumă în toate sensurile. Suma este de 3690 și numărul lui cel mai mic este 9 care apare întotdeauna și nu se schimbă niciodată, „Quoniam in aeternum misericordia ejus".

Urmare la capitolul III

Tratând materia metalică, iată cum vorbește Rabbi Mordechai despre argint:

„Ia minereul roșu de argint-viu zdrobește-l cu subtilitate; în șase uncii de pulbere amestecă 1/2 uncie de punere ♁ într-o fiolă etanșă. Nisipului, adaugă-i un blând în primele opt zile, de teamă ca nu cumva umiditatea lui radicală să se ardă; mai adăugați de un deget săptămâna viitoare, și măriți mereu doza în a treia și a patra săptămână, în așa fel încât nisipul să nu se albească, ci să scoată un șuerat în momentul când vei turna apa, și așa până la buza vasului; vei obține o materie albă care e materia primă, arsenicul colorând ∇ vie a metalelor, căreia toți învățații ∇ îi spun uscată și + lor. Iată cum se purifică.

℞ ☿ , sublimatul alb, cristalin, zdrobește-l pe marmură în părți egale cu oxid de ☾ , pune-le repede într-o eprubetă, îi toarnă un strat de nisip și închide etanș; în primele două ore, ține-le la un foc blând, mai puternic în următoarele; crește-i intensitatea în cea de a treia până când produce un șuerat în nisip și din nou o═o se va sublima aruncând raze înstelate? Cum vei avea nevoie de o anumită cantitate, iată cum trebuie să le crești:

Ia șase uncii 1/2, adică din acest email de ☾ foarte pur, obține amalgamul pe care-l știi și pune-l să fiarbă într-o eprubetă etanșă pe

cenuşa caldă, până când tot ☾ se va dizolva şi se va schimba în △ O═O.

Ia 1/2 din acest spirit preparat; pune-l într-o eprubetă etanşă

1. Calx lunae est nitrum roris nocturne.

pe cenuşa caldă şi colomba va urca şi va coborî. Menţine căldura până când nu se mai simte umiditatea, iar ea s-a fixat pe fund şi a căpătat culoarea cenuşie? În felul acesta materia a putrezit şi s-a dizolvat.

Ia o parte din această cenuşă şi o jumătate din ∇, amestecă-le într-un pahar pentru ca să arate ca mai sus, ceea ce se va întâmpla cam în opt zile. Când pământul cenuşiu va începe să se albească, scoate-l, stropeşte-l cu 5 loţiuni de ∇ lunară şi fierbe-l ca mai sus. Îmbibă-l a treia oară cu 5 uncii de apă şi se va coagula din nou în opt zile. A patra îmbibare cere 7 uncii de apă lunară şi când materia va înceta să mai asude, preparatul este gata;

Pentru opera la alb, vei lua 21 de drahme din acest pământ alb, 14 ∇ de lunară şi 10 de oxid de ☾ foarte pur, pune-le pe marmură şi lăsaţi-le să se coaguleze până când se vor întări. Îmbibă materia cu trei părţi de ∇ până când bea toată porţia şi repetaţi de câte ori este nevoie până când curge fără să facă aburi pe o lamă ♀ încinsă în foc. Vei avea tinctura la alb pe care o poţi spori prin procedeele de mai sus.

Pentru roşu îţi vor trebui oxidul de ☉[1] la un △ Calx solis est sulphur vel aliquando sal albrot vel etiam, sal tartareus calx uvarum.
(Nota rabinului Mordechai sau mardochée).

Acest pretins secret al lui Mardochée, introdus în Asch Mezareph are drept scop să-i rătăcească pe profani. Opera trebuie realizată numai cu pământul mercurial al lui becker, fără alte amestecuri iar disoluţia care este cheia operei se obţine cu ajutorul unui foc de oxid extras chiar din pământul respectiv. Restul se face la un foc de lampă, începând din primăvară urmând operaţiile naturii de-a lungul anului.
mai puternic şi lucrarea va dura în jur de patru luni.

Până aici autorul conferă şi acordă învăţăturile sale cu indicaţiile înţeleptului arab (fără îndoială Geber?) în locurile unde tratează pe larg despre materia arsenicală".

---

[1] Calx solis est sulphur vel aliquando sal albrot vel etiam, sal tartareus calx uvarum.
(Nota rabinului Mordechai sau mardochée).

Acest pretins secret al lui Mardochée, introdus în Asch Mezareph are drept scop să-i rătăcească pe profani. Opera trebuie realizată numai cu pământul mercurial al lui becker, fără alte amestecuri iar disoluţia care este cheia operei se obţine cu ajutorul unui foc de oxid extras chiar din pământul respectiv. Restul se face la un foc de lampă, începând din primăvară urmând operaţiile naturii de-a lungul anului.

Capitolul IV
יוהב

Johab la Colombe

Între enigmele lucrurilor naturale numele de Colombă nu se aplică niciodată metalelor ci naturilor ministrante și pregătitoare.

Cel care a înțeles bine natura holocaustului, nu se va folosi de o turturică ci va lua doi pui de colombă (*Levit.* I; 14; XII, 8; XIV, 22).

Calculează cuvântul נגו beni 62 și binarul Colombelor de unde vine cuvântul נוגה *noga* 64, care este numele celei de a cincea planetă, și te vei afla pe calea adevărului. Altfel nu lucra în zadar în speranța că te vei îmbogăți; încetează din pricina inteligenței tale deficiente. Ferește-te, tu care ai spiritul orb să nu-ți pierzi și ochii trupului, încălzindu-te pentru această muncă. Ceea ce cauți cu atâta trudă nu vei găsi. Dar înțeleptul își va face aripi și va zbura la cer ca vulturul și ca astrele pământului (*Prov.* XXIII, 4)

Capitolul V
Lancea, דומה

Cuceririle lancei explică istoria naturilor metalice. La acestea trebuie raportată lovitura de lance a lui Phineus care le-au străpuns deodată, în momentul conjuncției lor et in *locis genitalibus Israelita* ☉ *si Madianita* ☾ *(Num.* XXV); dintele sau forța fierului acționând asupra materiei o purifică de toate impuritățile. Israelita ☉ nu este în acest loc decât ☿ masculin ☍ iar prin ☾ Madianita trebuie să înțelegem ▽ uscată și cu măsură amestecată cu minereul sau marcasita roșie.

Prin lancea lui Phineus nu numai ☿ masculin este sugrumat, dar chiar și femela lui este ucisă și ei mor amestecându-și sângele în aceeași generație. Atunci se împlinesc miracolele lui Phineus (vezi *Targum* H, L), căci natura de fier este admirabilă studiaz-o în locuința de mai jos[2]:

Numărul ei este quinarul, iar pătratul לה simbolizează natura feminină care trebuie să fie corectată de metal căci în regimul vieții animale chiar, ♂ unindu-se cu limfa sângelui îi redă vigoarea virilă și

---

[2] Pentru careurile magiei, vezi *Dogme et Rituel de la Haute magie.*

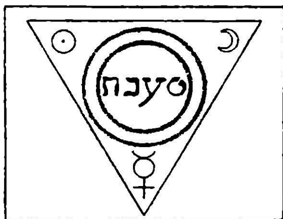
împiedică epuizarea. ♂ susține astfel principiul bărbătesc genital și participă puternic la procrearea ființelor.

Lui Marte îi corespunde Venus, între planete כהפת care se raportează la cupru din care se fac instrumentele muzicale pentru că ea este instrumentul splendorii metalice. Dar ei îi place să îndeplinească mai degrabă rolul unui bărbat decât al unei femei. Nu te amăgi însă până a crede că splendoarea lui Venus îți va da veșnic ceea ce pare să-ți promită numele de Noga.

Hod trebuie să primească influența geburatică! Bagă de seamă la acestea, pentru că e un mare mister! Învață deci să ridici sus șarpele care este Mechastau (II *Reg.* XVIII, 4) dacă vrei să vindeci naturile infirme după exemplul lui Moscheh.

Capitolul VI
עפרת
♄ Saturn

Acest ♄ e numit Totul; figura lui este un cerc și 4 daleth pentru ca să știi că în el se află toată quaternitatea și quaternarul quaternarelor, fie al elementelor, fie al învelișurile, fie al literelor, fie al lumilor.

Şi în acest ♄ al înţelepţilor sunt patru elemente, adică: △ sau 🜍 filosofilor, aerul despărţitor al apelor, apa uscată şi pământul lui ☉ minunat; în el se mai găsesc cele 4 învelişuri descrise în Ezechiel (I, 4); căci în preparatele sale, ţi se vor întâmpla furtuni şi nori negri, foc înveterat până când, din, toate acestea, splendoarea dorită se va naşte.

Capitolul VII

Argintul-viu כמפהי

În sfera naturală, Jesod guvernează argintul-viu care este fundamentul principiului generator al oricărei arte transmutante şi numele lui indica natura lui ☾, pentru că amândoi derivă din Sephirul lui Chesed (dar trebuie atribuit ☾ chesedului Sephirului inferior al lui Jesod, adică chesedului lui Malchuth).

Astfel, numele אלהי este prin gematrie aproape acelaşi cu כמפהי, la fel cu corab, numele planetar al mercurului gentililor. Numărul lui este 49.

Aminteşte-ţi doar ☿ că obişnuit şi natural nu te duce spre opera ta şi că el diferă de tot ☿ atât cât inul de byssus sau de mătase. Te vei strădui în zadar să-l rafinezi, să-l prepari, să-l îmbibi sau să-l lustruieşti, nu vei obţine niciodată mătase sau byssus.

Unii cred că au găsit signatura acestei ▽: aşa cred ei când, amestecată cu ☉, intră brusc în efervescenţă, dar soluţia de argint-viu obişnuită precipitată de +, produce acelaşi efect. Or, la ce ar putea servi această soluţie?

Eu spun că nu există alt semn al lui decât cel ☿ care urmează:

La o căldură potrivită, se acoperă de o peliculă foarte subţire, dar care e deja un ☉ pur şi legitim şi asta într-un timp foarte scurt, poate chiar într-o singură noapte. Aceasta e floarea de aur care nu e lipsită de mister, numită *cocab*, stea, pentru că, urmând kabala naturală (*Num.* XIV, 1), „inendit stella Jacob"; şi dacă o căutam în câmpie o vedem ridicându-se în formă de varga cu ramuri şi din această stea terestră decurge influenţa despre care am vorbit.

Argintul viu este prin gematrie (Giltin, capitolul VII, f. 69) numit אכופדריכא, un fel de apă sferică, pentru că izvorăşte din sfera lumii.

Şi în *Geneza* (XXXVI, 39) ea este numită printr-o cvasi-transmutaţie de litere, apa de imersiune pentru că regele se cufundă în ea pentru

a se purifica sau, printr-o doctrină asemănătoare ∇ El Boni pentru că viața și binele au la un loc, aceeași analogie ca moartea și răul.

Iată cum vorbește fata numită matredi, fiica bijutierului, după cum ne învață *Targum*, de bijutierul care muncește fără răgaz, nestingând focul niciodată. Căci nu se vede apa țâșnind din pământ, nici infiltrând vadul când se escavează în mină. Ea este extrasă și perfecționată cu mare trudă și mare asiduitate. Femela acestui agent se numește מיוהב, apa de aur adică ∇ care produce ☉.

Dacă artistul o unește cu acesta, ea va da naștere unei fete care va fi ∇ frumuseții regale, cu toate că unii pretind că această soție semnifică apele extrase din aur. Oricum ar fi, această mireasă nu e făcută pentru amorul comun, ea trebuie lăsată celor inteligenți și puternici care s-o onoreze, s-o așeze în operă și să-i dea un nume.

Soțului care-i este rezervat se numește metal (Mehetabel), regele Edomului și al roșeții numit הדר, ornament al regalității metalice (*Dan*, XI, 20). Acesta este tânărul ☉,dar în raporturile sale cu Tiphereth, căci הדר reprezintă 209, număr care conține tetragrama multiplicată prin 8, numărul circumciziei.

El devine Jesiod, dacă i se adaugă numărul întregului cuvânt. Dar ca să te învâț că Tipheretul de aur este cel al lui Geburah, trebuie să remarci că numărul adăugat în întregul lui este de asemenea conținut în צהב care aparține de asemenea clasei de aur.

Orașul acestui rege se numește פעו din cauza strălucirii sale (*Deut.* XXXII, 2), nume echivalent cu prin care Jesod este desemnat căci numărul este același 159 pentru ca să cunoști argintul viu necesar acestei lucrări și că este imposibil în afara acestui oraș strălucitor să găsești comoara regală. Porțile acestui oraș sfânt se numesc אלהים חיום, aur viu, pentru că Elohim și aurul sunt marcați cu aceeași măsură. Și ∇ se numește tot așa pentru că este mama și principiul aurului viu. Căci orice altfel de aur este considerat mort, numai acesta este viu, și nu te vei înșela dându-i numele cu care este botezat în mod obișnuit: izvorul apelor vii. Căci prin această apă, regii primesc viață pentru a putea da viață celor trei regnuri ale naturii.

Casa pătrată a acestei ape este admirabilă și arată, urmând numărul סם care înseamnă viu, de optsprezece ori aceeași sumă într-un careu de 64 de numere care este suma cuvântului, מיוהב apa de aur care se reproduce în acest fel la infinit.

Aici vei găsi suma 260 în toate sensurile, sumă al cărei cel mai mic număr este 8.

Simbolul primei sume este חסד vassit, pentru că avansând mereu suma se retrage în diversele ei variații; de exemplu, dacă începi de la 2, suma va fi 268 care trebuie să se rezolve în 7. Începând cu 3, suma va fi 276 care se rezolvă în 6 și așa mai departe și în aceeași proporție va descrește pe măsură ce va crește numărul purificărilor.

Capitolul VIII
Apa albă, ירדן

Jarden desemnează apă minerală proprie purificării metalelor și mineralelor leproase. Aceasta Δ curge dintr-un dublu izvor al cărui nume יאור, Jeor înseamnă semi-fluid, având natura fixă la dreapta sa. Apă benignă pe de o parte iar pe de alta דן viguroasă numită astfel pentru asprimea ei. Ea curge printr-o mare sărată. Remarcă bine această particularitate; se crede despre ea că se amestecă și se pierde în marea roșie, materia sulfuroasă masculină cunoscută de toți adevărații artiști.

Să știi că numele זכו, puritate, multiplicat cu 8, numărul lui Jesod, produce numărul סדד sau 264 pe care-l găsim, de asemenea, în cuvântul ירדן, pentru ca să-ți amintești că sunt necesare 8 ordine de purificare înainte de a ajunge la deplina puritate sau la albul perfect.

În ordinea aplicațiilor la științele naturii medicina la alb sau apa albă este un nume care i se dă ☾ pentru că primește de la soare splendoarea albului care strălucește cu o lumină imitată și convertind în natura ei tot pământul, adică metalele impure, și de aici se poate înțelege mistic acel loc din Iosua (*Iosua*, X, 12):

„... a strigat Iosua către Domnul și a zis înaintea israeliților: Stai, soare, deasupra Ghibeonului, și tu, luna, oprește-te deasupra văii Aialon! Și s-a oprit soarele și luna a stătut până când Dumnezeu a făcut izbândă asupra vrășmașilor lor, adică până când înțelepții și-au desăvârșit opera și luna fixată de fixitatea soarelui s-a convertit toată în aur.

Tot despre ea se scrie în *Cântarea cântărilor:*

„Cine este cea care se ridică asemenea zorilor zile, frumoasă ca luna, aleasă ca soarele puternică precum armatele așezate în ordine de bătaie?"

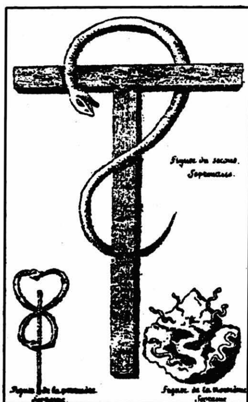
Numele care i se dă semnifică natura operei, şi aceasta pentru că în formaţia ei este ca o lună crescătoare şi pentru că e ca luna plină când atinge perfecţia, în ultimul ei stadiu de fluiditate şi de puritate: căci prin gematrie, cuvintele יד, luna şi איוד secretele, au acelaşi număr ca şi יוכו mulţimea, pentru că în această materie sunt conţinute toate secretele multiplicării.

Recompunerea ipotetică a lui *Asch Mezareph*

Cartea originală a lui Ach Mezareph conţine opt capitole, adică o introducere şi şapte capitole.

Fiecare din aceste capitole este împărţită în trei paragrafe, corespunzând unul altuia şi cartea este dispusă astfel:

א, כ, ג, ד, ה, י, ו Primele şapte paragrafe ale celor şapte capitole.

Celor șapte litere următoare le corespund cele șapte paragrafe secunde.

Ultimelor șapte, ultimele șapte.

Această carte conține numai șapte figuri, fără să mai punem la socoteală arborele sephirotic și careurile magice.

Cu arborii sephirotici și careurile magice, cartea ar avea douăzeci și două de figuri.

Arborii sephirotici se găsesc în fruntea primelor șapte paragrafe care cuprind fiecare câte o filă în cartea lui Flamel.

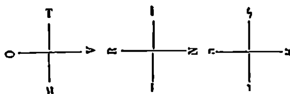
Careurile magice erau figurile celui de al doilea septenar.

Celelalte șapte figuri erau plasate astfel: una în fruntea fiecărui șeptet și ultimele patru la sfârșit.

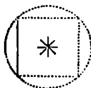
Pasajele din Daniel la care se face aluzie în Asch Mezareph.

Cele patru fiare misterioase (*Dan.* VII)

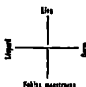
Iată că cele patru vânturi ale cerului

care bat pe marea cea mare.

Și patru fiare uriașe ies din mare, deosebite între ele

Prima seamănă cu o leoaică şi are aripi de vultur.

Mama celor doi lei, verde şi roşu; materia fixă şi volatilă; substanța primă a cinabrului filosofilor; cu trup de mercur şi aripi de sulf.

Δ

☿

M-am uitat la ea până ce aripile i-au fost smulse; şi ea se ținea pe picioare ca un om.

Sublimarea şi fixarea materiei; apa mercurială extrasă din cinabrul filosofic devine fluid, din volatil cum a fost.

Şi i s-a dat inima de om prin influența focului secret extras din regimul lui Marte.

Cele patru fiare ale lui Daniel corespund tetragramei şi exprimă mişcarea universală a lucrurilor. Daniel, aplecându-le imperiilor, determină semnificația lor în domeniul lui Malchuth. Ele trebuie deci să reprezinte, echilibrul, antagonismul şi evoluția ciclică a formei, fie în natură, fie în viața umană, fie în viața socială. Formării omului perfect în natură şi a regatului mesianic în istorie, le corespunde realizarea sfinxului în regnul animal, *romanului trandafirului* în regnul vegetal şi formarea aurului în regnul metalic.

A doua fiară seamănă cu un urs, şi stătea pe o rână.

Atunci se creează o a două formă în materie şi trebuie saturată cu substanța numită pused de adept şi figurată prin semnul

Trei rânduri de dinți reprezintă triplul foc filosofic.

Apoi m-a uitat din nou şi iată o altă fiară, asemenea unei leoparde, având pe spate patru aripi de pasăre şi fiara avea patru capete şi i s-a dat putere.

Materia roşie trebuie sublimată şi apoi reîmbibată cu apă. Operația se numeşte cele patru colombe ale Dianei; acum se manifestă ea cu patru capete, adică în patru aparențe de culori succesive, capul corbului sau negru, capul lebedei sau albul, capul păunului sau culoarea irizată şi capul fenixului sau roşul.

Vine după aceea a patra fiară teribilă şi minunată, de o forță extraordinară; avea dinții de fier devoratori; zdrobea şi mânca, iar resturile le calcă în picioare. Era diferită de celelalte fiare: avea zece coarne şi în mijloc unul mic cu ochi de om şi o gură vorbitoare care anunța lucruri mari.

Această a patra fiară este ☉ viu sau dizolvantul universal care posedă forța tuturor metalelor și reunește toate sephirotele metalice. Ea revelează celui care o posedă toate secretele naturii.

Omul metalic

Vedeai, o, rege, o statuie mare; statuia era colosală, foarte înaltă și se ridica în fața ta înfricoșătoare:

Capul ei era din aurul cel mai bun ☉
Pieptul și brațele erau din argint ☾
Burta și coapsele din aramă♀
Gambele de fier ♂
Picioarele jumătate din fier, jumătate din argilă +♂
Sufletul capului este Neschamah.
Sufletul pieptului și al umerilor este Ruach
Sufletul părților inferioare este Nephesch.

Și iată că o piatră căzând din munte lovește picioarele statuii și o face praf și pulbere.

Această piatră este simbolul filosofic al vârstelor, piatra unghiulară, piatra filosofică, piatra focului, piatra de sânge, cinabrul înțelepților, medicina universală: în ordine divină, adevărata religie: în ordinea umană, adevărata știință universală; pătrată la bază, solidă ca afetul unitem, absolută ca matematica; în ordinea naturală, adevărata fizică, aceea care oferă omului regalitatea și sacerdoțiul naturii, făcându-l rege și preot al luminii, perfecționează sufletul, desăvârșește formele, schimbă brutele în oameni, spinii în trandafiri și plumbul în aur.

Capul statuii lui Daniel este de aur. Capul acesta îi corespunde lui Kether care este de plumb după Asch Mezareph, dar trebuie să se observe că plumbul cere transformarea lui în aur și că din regatul lui emană izvorul lui ☉. Există o reciprocitate între capul Kether și inima Tiphereth ca între macroprosopul și microprosopul zoharului.

Or, macroprosopul arich Anpin nu este reprezentat kabalistic prin aur, ci prin fier. Exista deci și o a doua transpoziție în echer de la Tiphereth la Geburah, unul și celălalt exprimând domniile alternative ale aurului și fierului.

Cele patru părți metalice ale statuii corespund celor patru vârste ale poeților și celor patru mari perioade ale ciclului istoric universal.

Regatul de aur, întemeiat pe fier și argilă adică pe violență și slăbiciune trebuia să fie distrus prin revelația pietrei cubice, adică prin descoperirea regatului adevărului și al dreptății.

Cele patru fiare ale lui Daniel corespund celor patru metale ale statuii: leul este de argilă cu aripi de fier, ursul este de aramă, leopardul de argint și sfinxul de aur.

Leul corespunde timpurilor primitive, vârstelor războaielor și vieții nomade.

Aripile leului sunt tăiate, umanitatea se așează și marile imperii ale forței brutale sunt semnificate de urs, republicile și fărâmițarea statelor sunt semnificate prin leopardul cu patru capete, după care vine feudalitatea financiară și industrială care este imperiul lui Antihrist; aici se sfârșește istoria lumii.

Dar nu există un fir de nisip care să nu poată constitui sămânța lumii, natura acționează în lucrurile mari întocmai ca în lucrurile mici. Obținerea aurului se produce la fel cu apariția civilizațiilor și a luminii.

Aici se află baza dogmei eterne a lui Hermes.

Materia primă este ☉, raportată la substanță, pământul, raportată la forma, lumina.

Lumina este sufletul pământului.

Aceasta este o substanță unică bucurându-se de toate proprietățile corpurilor simple. Este chiar acel corp simplu cu patru forme elementare.

Oxigenul este lumina trecută în stare gazoasă.

Aranjamentul simetric al moleculelor dă transparența corpurilor.

Mișcarea razei este legată direct de vivacitatea culorilor. Albastrul-negru este culoarea repausului absolut, albul este culoarea mișcării echilibrate, roșul cel al mișcării absolute.

Lumina adastă în corp precum căldura. Poate fi invizibilă și latentă.

Oxigenul este corporificarea pozitivă a luminii. Hidrogenul este forma ei negativă.

Mariajul celor două gaze produc apa și starea gazoasă se transformă în fluid.

Apa are două proprietăți: se volatilizează la căldură și se condensează la frig.

Ea se transformă în sevă în plante, în sânge, la animale, în mercur la metale, apoi prin combustie în cenușă și pământ;

Apa este un oxid, adică rezultatul negativ al unei combustii.

Apa este albastră şi focul roşu.

Supraoxigenarea apei produce acizii. „*Corpora non agunt nisi soluta*".

Metalele maleabile au moleculele determinate de cantitatea de oxigen pe care o absorb.

Metalele oxidabile au moleculele compuse de un număr mai mic la egala capacitate de căldură.

Alianţa metalelor maleabile şi a celor oxidabile produc magneţii care atrag lumina pozitivă.

Principiul metalic rezidă în pământurile argiloase şi în special în aluminiu. Descoperirea aluminiului a fost un eşec al marii opere. Magneziul este filosofilor; el formează trei oxizi; unul verde-cenuşiu, unul cenuşiu şi unul brun-roşcat. Iodul care fixează lumina este un unt de peroxid de magneziu.

Magneziul descompune apa cu un miros de asa-fetida.

Antimoniul încălzit se combină cu oxigenul; se ridică într-un fum alburiu care dă un oxid alb.

Există trei oxizi de antimoniu; protoxidul cenuşiu, deutoxidul alb, şi peroxidul de culoare citrină.

Peroxidul ⊙ se obţine prin acţiunea nitriului.

Peroxidul de se obţine amestecând o parte din acid nitric şi patru de acid muriatic. Este o pudră de un brun roşcat, fără gust, insolubilă în apă şi dizolvându-se cu uşurinţă în acidul muriatic.

Toate acestea nu au valoare decât ca învăţături care te pot duce pe drumul marii opere.

ANALIZA CELOR ŞAPTE CAPITOLE ALE LUI HERMES

Capitolul întâi

א

Numai Dumnezeu poate oferi cheia marii opere, pentru că Dumnezeu este sufletul adevărului şi al dreptăţii; a gândi adevărat şi a măsura drept, înseamnă a acţiona după inspiraţia lui Dumnezeu.

Puterea de a acţiona nu se dă, ea se cucereşte.

Cel care dorește să i se dezvăluie marea operă dovedește că n-o cunoaște.

Începutul înțelegerii marii opere este înțelegerea celor patru elemente filosofice;

Cele patru elemente sunt mai întâi intelectuale; Verbul le numește și le realizează.

Verbul este forma supremă a rațiunii.

Apa filosofică este substanța divizată și forța însăși care separă și dizolvă.

Pământul filosofic este divizibilul care se coagulează ieșind din divizor.

Focul este mișcarea.

Aerul este matricea focului.

Focul este pentru apă ceea ce este unul pentru trei.

Aerul este pentru pământ ceea ce este jumătatea pentru opt.

Apa este umedul radical al înțelepților.

Focul este sufletul soarelui și vitalitatea aurului.

Aerul este tinctura citrină a pământului colorat de soare;

Pământul este orpigmentul înțelepților.

Luna crește și descrește în treizeci de zile.

Mercurul universal se află peste tot.

Vulturul munților strigă: eu sunt albul negrului, galbenul albului, roșul galbenului.

Surprindeți pământul aerului prin intermediul focului umed;

Capul corbului dispare odată cu noaptea; ziua pasărea zboară fără aripi, varsă curcubeul corpului ei devine roșu și pe spatele curge apa pură;

Există în cavernele metalice o substanță strălucitoare care conține o mare și al cărei spirit se sublimează.

N-o numiți pentru auzul profanilor.

Numesc această substanță o piatră; dar i s-au mai dat și alte nume, magnesia femela, saliva albă, cenușa sau cinabrul incombustibil.

Toate culorile se ascund în această piatră, dar o veți găsi voalată de o singură culoare. Alegeți-o și păstrați-o bine!

Capitolul II

כ

Acționează în Dumnezeu, adică în adevăr și dreptate. Înțeleptul găsește în Dumnezeu puterea tuturor înțelepților.

Nu face nimic fără să știi tu însuți de ce și să știi, înainte de toate, că contrariile se corectează când nu sunt distruse de contrarii.

Știința este cunoașterea echilibrului.

Fă palpabil volatilul pentru a pune stăpânire pe el, scufundă metalul volant, separă-l de rugina care-l ucide, fă închisoarea nevolatilă a volatilului, pe care îl vei elibera după voia ta, te va sluji și tu vei stăpâni haosul.

Extrage când vrei raza din umbra ei
Fă să țâșnească splendoarea din norul întunecat;
Soarele stă ascuns în sumbra-i roșeață,
Lasă vălul acesta lichidului sfredelitor.
Precum focul ascuns doarme în cenușa vie,
Tor așa somnolează și-ți scapă Mercur, oaspetele tău;
Învață-l să-l trezești, prinde-l, înlănțuiește-l,
Și pe tron cu blândețe așează-l.

Când vei fi stins cărbuncle de viață, reîmbibează-l cu apa lui timp de treizeci de zile, pe care le știi, și vei deveni rege încoronat.

Tu știi că apa trece din aer în pământ și din pământ în aer. Așa să-ți pregătești apa ta filosofică, separ-o blând de pământul roșu prin evaporare și îmbibă-l cu precauție și încetineală.

Grăsimea pământului nostru este lumină sau foc, pământ sau nitriu, sulf sau aer și mercur sau apă. Se extrage ulei din piatră și o substanță cerebrală conținând cele două mercururi care atrag cele două lumini și care conțin virtutea creatoare a tuturor corpurilor[1].

Acest mercur fixează sulful filosofic, adică lumina astrală și o schimbă în tinctură; cele două forțe acționează una asupra celeilalte și-și fac amprenta generatoare respingându-se.

Vasul filosofic este unic și mereu același, un ou mult altfel decât cel al găinii, dar făcut pe acest model. Cele patru forțe elementare trebuie să se unească aici și să acționeze simultan.

Focul este dublu, ceresc și terestru.

---

[1] Unciae sulphuribus aluminais.

Numim cer principiul generator activ, pământul principiu pasiv.

— Cine e mai puternic dintre ele?

— Al treilea care rezultă din cele două.

Apa este deasupra, lutul la mijloc, pământul dedesubt.

Dragonul traversează aceste trei medii; el urcă din pământul negru și din lutul gras în apa albă.

Fixează vaporii apei, albește lutul și dă viață pământului mort, cu ajutorul focului mediator care este disolvantul universal.

Toate științele și toate artele își au principiile lor în ceea ce am spus, dar e nevoie de o mare rectitudine a inteligenței și, în consecință, de voință pentru a mă înțelege.

A mortifica sau a putrefia, a excita generația, a da viață spiritelor, a purifica materia, a impregna lumina astrală, aceasta este marea operă.

Exista în piatra noastră patru elemente pe care trebuie să le opunem unele altora, să le fecundăm unele prin altele, să aprindem pământul, să condensăm apa, să fixăm focul în vasul care-i convine.

Instrumentul nostru este o apă exaltată, un suflet de apă, care dizolvă elementele și ne dă adevăratul sulf sau adevăratul foc; atunci negreala cedează, moartea e pusă pe fugă și veșnicia începe odată cu înțelepciunea[2].

Capitolul III

ג

Trebuie spălată materia și încorporat spiritul, în așa fel încât să devină rezistentă la acțiunea focului.

Așa se face argintul care reînvie morții și colorează metalele preschimbându-le.

Această materie unește în sine ceea ce este cel mai prețios cu ceea ce este mai urât; sufletul viu al materiei cadaveroase, mercurul occidental al pământului și mercurul oriental al luminii magnetizate care reprezintă magneziul nostru.

Natura, fiica luminii, acționează cu lumina. Oul luminii este întunericul.

---

[2] Materia este aerul aerului, focul focului, apa apei și pământul pământului.

Adică substanța primară care modifică cele patru forme elementare.

Aerul aerului are învelișul de nitriu, focul focului are învelișul de sulf, apa apei are învelișul de hidrogen, iar pământul pământului are învelișul de mercur.

Să-i unim pe regele încoronat cu logodnica sa roșietică, vor aduce pe lume un copil pe care-l vor hrăni cu foc.

Fie ca focul să coacă sulful, să-l spele și să-l înroșească precum sângele.

Dragonul se ferește de soare, dar dacă vei găsi cărările care duc la grota lui, mercurul va reînvia, ascuns încă într-o spermă asemănătoare laptelui virginal.

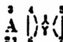
Să ne bucurăm, fiul nostru este viu, înfășat în roșu, scăldat în Kermes.

Capitolul IV

ד

Planul acestui tratat este alfabetic și se explică prin numerele celor șapte prime litere ale alfabetului sacru.

Aceste șapte litere se explică prin două

Acest alfabet este un mare arcan.

Caută deci și, dacă vei căuta bine, vei găsi.

Natura crează natură, natura urmează natura; strugurii nu apar pe vița ei, se nasc din lăstarul ciorchinelui prin sevă naturală și nu altfel.

Dacă vrei să faci struguri artificiali, găsește via, seva și lăstarul, stăpânește elementele naturale și natura te va asculta[3].

Totul se face prin generație.

Venus singură nu naște lumină perfectă; dar dacă e unită cu Marte prin rețelele lui Vulcan, forța ei crește și lumina se corectează.

Devine atunci capabilă să lichefieze, să curețe de rugină și să dezgolească substanța metalelor (Venus este aici nu arama, ci femela filosofică).

Aurul este rezultatul unei generații metalice complete și universale.

Așa ne învață împăratul încoronat, Jupiter-ul kabalistic, care este de asemenea Apollo al nostru, pe tronul quaternarului.

Capitolul V

ה

Ia ce vine de la corb, adică materia degajată de negreala ei, pune-o în burta calului, paisprezece sau douăzeci și una de zile, și vei obține

---

[3] Caute lege.

dragonul care-şi mănâncă aripile şi coada; strecoară şi pune la cuptor, materia va rămâne de acum în oul care va rămâne el însuşi închis până în momentul îmbibării.

Iată care este prima preparaţie după lichefiere şi combustie: vei lua cerebrotul mercurial, îl vei sfărâma într-un oţet foarte acru, pentru ca să putrezească şi să dezvolte un fum des. Mercurul mort reînvie şi trebuie să mai moară o dată ca să reînvie.

Ca să-o dăm viaţa sau moartea, folosim spiritele, dacă aceştia sunt prezenţi va trăi, dacă nu, va muri.

Semnul vieţii este când se ţine fix.

Capitolul VI

ו

Agentul operei este spiritul universal pe care trebuie să-l atragem şi nu să-l risipim prin căldură.

Trebuie să-l extragem şi nu să-l ardem; cu ajutorul lui, extragem apa din piatră, cu apă facem aurul şi din aur un aur perfect.

Pentru aceasta ne trebuie o apă fără vapori, un lut fără negreaţă şi un pământ viu; aici se află tot secretul operei.

Capitolul VII

ו

Puneţi în operă sceptrul regal şi daţi viaţă materiei cu chintesenţa de aur.

Întreaga ta materie este luna care-şi aşteaptă fecundaţia de la soare.

Prima parte a operei este un fel de vegetaţie.

A doua o incubaţie, într-un anumit fel animală, ca în oul găinii.

A treia este perfecţia minerală şi reînvierea aurului prin chiar sufletul naturii.

Mercurul trebuie distrus ca mercur şi sulful ca sulf. Trebuie ca aliajul acestor două substanţe s-o producă pe a treia care este sarea[4].

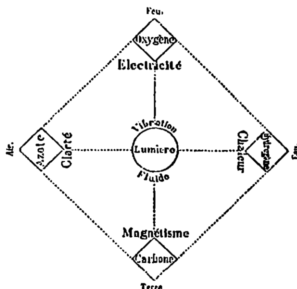
[4] Cele patru elemente, spune Thilorier, nu sunt focul, aerul, apa şi pământul, ci oxigenul, azotul, hidrogenul şi carbonul. Acesta este cuvântul ştiinţific pus în locul numelui lor comun.

Orice muncă preparatorie trebuie să împiedice sămânța mercurială să se mercurializeze pentru ca, odată determinată în mercur ea este moartă.

Același lucru despre sulf.

Sulful și mercurul în stare seminală sunt sperma aurului. Iată de ce înțelepții spun că trebuie folosit aurul.

Piatra filosofală este o sare de lumină, lumina în metale este quintesența aurului.

Substanța este cristalină și sfărâmicioasă; iată de ce Basil Valentin o numea vitriol. Vitriol care înseamnă un fel de geam în diminutiv.

Trebuie să distingem bine materia primară de materiile auxialiare preparatorii.

Plumbul, fierul, antimoniul, nitriul, aurul chiar pot sluji la preparații; dar nu trebuie să intre în materie nici o moleculă din aceste substanțe.

Trebuie să deosebim stibiul celor vechi de antimoniul lui Basile Valentin.

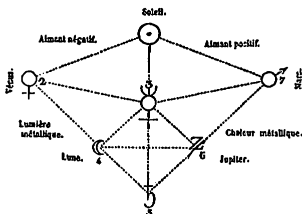
Stibiul este magnetul filosofal, nimic mai mult, nimic mai puțin.

Numa Pompilius a divizat și caracterizat orele zilei, ale soarelui.

Figura de mai jos reprezintă progresia și antiteza metalică.

Toate secretele naturii se găsesc aici indicate prin analogie.

Extremele antiteze sau polii magnetici sunt ♂ și ♀, ♄ și ☉.

Antiteza mijlocie este ☾ şi ♃.

Totul este plin, vidul nu există.

Totul este plin cu aceeaşi substanţă infinit diversă în formele ei.

Mişcarea formelor înseamnă viaţă.

Substanţa vieţii este lumina.

Viaţa luminii este căldura.

Dumnezeu crează etern lumina.

Fiat lux este verbul etern.

Sorii nu sunt vetre de lumină, ci de căldură.

Căldura face lumina vizibilă.

Focul schimbă formele.

Metalurgia este ştiinţa focului combinat cu pământul.

Lumina este mercurul universal.

Sulful este focul conglutinat.

Sarea este pământul.

Stibiul celor vechi părea să fie mina de antimoniu roşu aflată în stare naturală în pământurile Ungariei. Regulul este aici mineralizat de arsenic şi sulf. Iată de ce anticii l-au numit arsenic roşu (a se vedea Philostrat, *Viaţa lui Apollonius).* Mina aceasta seamănă cu o mină de fier, se distinge prin marea lui fusibilitate; poate fi topit la flacăra unei candele.

Beckher şi alţi chimişti moderni au recunoscut existenţa unui pământ mercurial ale cărui principii există în acidul sării marine.

Pământul mercurial conține materia primară a marii opere în starea de mică lună sau femelă albă.

Khunrath l-a descris: e roșu înainte de a fi spălat în ☿ filosofic, e gras din pricina 🜍 pe care-l conține, are densitatea mică și gustul acru; spălat se albește, devenind alama filosofică.

În materie nu intră nici arsenic, nici antimoniu, nici tinctură de arsenic sau de antimoniu, nici vitriolul, nici sarea marină, nici salpetru, nici vreo sare a nitriului, nici mercurul vulgar, nici sulful comun. Materia nu poate fi un metal, ci o sare mercuro-sulfuroasă foarte exaltată, lumina astro-metalică perfect condensată.

Totuși, adevărații filosofi nu au dat în zadar materiei numele acestor substanțe comune care servesc la preparare. Cel mai important dintre toate este antimoniul lui Basil Valentin sau stibiul evreului Abraham.

Există două căi: calea umedă și calea uscată și ele sunt alternative.

Vasul hermetic înainte de a fi închis nu poate conține nimic umed, altfel vaporii vor face vasul să explodeze.

Apa noastră e uscată, nu udă mâinile. Ceea ce ni se pune în oul hermetic este o spermă pură a metalelor fără nici un amestec elementar.

Culorile operei se arată de două ori, o dată în timpul lucrărilor preparatorii, a doua oară în oul filosofic.

În prima putrefacție se obține capul corbului care trebuie tăiat, după părerea lui Flamel.

Urmează pământul alb afânat care trebuie cu grijă cules pentru a se obține, prin îmbibarea menstrului său, apa virginală a operei.

După el vine uleiul roșu al înțelepților, adică ☉ elementar al 🜍 care trebuie unit cu ☾ din ☿.

Aceste prime culori anunță și pregătesc pe cele secunde.

În ou apare *nigrum nigro nigris* care nu e numai o superficie, ci o întunecare a întregii materii. Nu numai este vorba deci de capul corbului, ci de balta broscoiului filosofic. Materia în această stare este plumbul înțelepților.

Ea devine apoi de o albeață strălucitoare și își însușește calitatea lunii, după care va primi culoarea purpurei strălucitoare, desăvârșind astfel soarele filosofic.

Beckher a urmat fizica celor vechi când a împărțit pământul în inflamabil, mercurial și vitrifiabil.

Pământul mercurial, fiind cel mai dispus la asimilare, nu se găsește niciodată în natură în stare pură și nu poate fi extras din compușii perfecți pentru că-și schimbă cu totul natura. Câțiva alchimiști au crezut că l-au descoperit într-o marnă roșietică care, pusă în vase de pământ poros și necombinat, scoate la iveală o vegetație albicioasă.

Problema hermetică este formarea unei sări terestre esențiale vitrificând un amestec de pământ mercurial și de pământ inflamabil.

Urmând diviziunile lui Pott pământul se împarte în:

Pământ vitrificabil.

Pământ calcaros.

Pământ argilos.

Pământ ghipsos.

Marnele sunt calcaroase și argiloase în același timp.

Anticii, în afară de cele șapte metale, mai admit cinci demimetale pe care noi le numim regulul de antimoniu, bismutul, zincul, regulul de arsenic și de cobalt (pe care ei nu-l cunoșteau).

Metalele sunt compuse din pământ vitrifiabil și flogistic, după opinia anumitor chimiști.

Flogisticul este lumina latentă pe care un curent caloric o atrage mai ușor sau mai greu.

Piatra filosofală este un pământ flogistic concentrat cu ajutorul unui intermediar care este chintesența mercurială.

Beckher și Stahl au recunoscut existența și necesitatea acestei chintesențe pentru formarea metalelor.

Beckher este autorul unei descoperiri pe care el a numit-o *minera arenaria perpetua*, oferindu-se să extragă aur dintr-un nisip oarecare.

Se poate extrage mineralul din vegetal prin combustie. Cenușile vegetale dau potasa și potasa dă potasiu care este o deviație din Potasiul este magnetul oxigenului, cum stibiul este magnetul luminii colorante metalice; se poate spune același lucru despre sodiu, litiu, bariu, stronțiu și calciu, deșeuri mercuriale extrase din săruri în care s-a amestecat pământul mercurial al lui Beckher.

Pentru a extrage ☿ și 🜁 din ♄ino ♀reo oxidul electro-magnetic △ de ☉re cu oxizi de calciu sau pulbere metaloidă se adaugă armură de ♂.

DOCTRINELE OCULTE ALE INDIEI

DESPRE SPIRITE

Iată un rezumat a ceea ce spune Holwel despre originea Codului sacru al braminilor. Dow, care nu e de acord cu el, începe prin a ne avertiza că se numesc Bedas, cuvânt care înseamnă ştiinţă, cele patru cărţi sau tratate care compun Codul religiei Industanului. Bedas sau legile divine au fost revelate oamenilor, mai întâi, după creaţie, prin intermediul lui Brimha; apoi, un înţelept pe nume Beass Muni sau Beass inspirat le-a redactat în forma în care se află şi astăzi acum 4886 ani sau 3118 înaintea erei creştine. El observa că mahomedanii asemenea creştinilor, s-au înşelat când l-au luat pe Brimhan fiinţa alegorică despre care am mai vorbit, drept un filosof din Industan care n-a existat niciodată şi pe care l-au numit, desfigurându-i primul nume, Bruma sau Brahma. Istoricul Ferishta afirma adevărul pozitiv că Brimha a trăit sub Krishen, primul monarh al Industanului, dar braminii îi neagă absolut existenţa. Popoarele din Industan urmează totuşi două coduri diferite dsau shasters, cuvânt care înseamnă cod de doctrină; primul este cel în mod obişnuit numit în Europa Vedam dar Dow pretinde să i se spună Bedang, cuvânt compus din Beda şi Ang adică corp de doctrină sau de ştiinţă. Este codul compilat de Beass Muni. Locuitorii din Coromandel, Malabar şi Decan se conduc după acest cod. Se mai numeşte Bedang Shaster, ultimul cuvânt adăugat înseamnă doctrină sau corp de doctrină. Locuitorii din Bengal, urmează un alt cod pe care-l numesc Neadirsen Shaster. Cuvântul neadirsen este compus, ni se spune din nea care înseamnă adevăr, drept şi dirsen care înseamnă a explica; împreună înseamnă explicaţia adevărului. Acest cod este mai recent cu vreo 900 de ani decât Bedang şi a fost scris în urmă cu vreo patru mii de ani de un înţelept pe nume Gutam. Ambele coduri sunt scrise în sanscrită.

Iată ce spune Dow despre vârsta autorilor cărţilor sacre ale popoarelor din Industan.

În privinţa doctrinei conţinute în aceste coduri, iată pe scurt ce ne spune Holwel:

„Dumnezeu este unul, etern şi atotputernic, omniscient, în afară de preştiinţa acţiunilor oamenilor liberi.

Dumnezeu prin mişcarea bunătăţii şi a iubirii sale pentru creaturi, a închipuit trei fiinţe sau spirite divine de un ordin superior: Birmah, Bistnoo şi Sieb. A creat apoi o mulţime de îngeri sau spirite cereşti şi peste ei l-a numit pe Birmah şef, dându-i pe Bistnoo şi Sieb drept ajutoare. Dumnezeu a dăruit acestor îngeri liberul arbitru, şi nu le-a prescris altă lege decât aceea de a-şi adora creatorul şi de a-i aduce omagiul lor religios, lui şi celor trei fiinţe sau spirite superioare. După un timp, la sfatul şi ispitele îngerului Moisasoor şi al altora ca el o mare parte din cetele celeste abandonară ascultarea şi cultul creatorului lor. Dumnezeu îl pedepsi alungându-i pentru totdeauna din ţinuturile celeste şi din preajma lui, condamnându-i la întuneric şi chinuri veşnice; după încă un timp, cele trei fiinţe Birmah, Bistnoo şi Sieb au intermediat pentru ei şi Cel Veşnic îndurându-se de ei porunci ca îngerii rebeli, după ce vor fi îndurat o anume perioadă de pedeapsă, să se întoarcă la starea lor de beatitudine. Apoi Dumnezeu creă într-o clipă lumea fiinţelor vizibile şi invizibile ca s-o locuiască îngerii rebeli. Lumea aceea era compusă din cinci globuri, cel din mijloc fiind globul terestru. Cele şapte globuri inferioare sunt destinate penitenţei şi pedepsei, cele şapte globuri superioare purificării îngerilor pocăiţi. Dumnezeu a creat apoi şi a trimis pe pământ corpuri muritoare pe care să le însufleţească aceste spirite şi să le supună relelor fizice şi morale pe măsura neascultării lor trecute. Dumnezeu a creat 99 de asemenea forme muritoare din care ultimele două erau Ghoij şi Murd sau vaca şi omul. Spiritele celeste care sub această ultimă formă vor persevera în neascultare şi nu se vor căi, vor fi scufundaţi în globul cel mai de jos pentru a relua de la capăt perioada de pedeapsă. Aceia dintre îngeri, care, dimpotrivă, vor parcurge toate cele cincisprezece globuri căindu-se şi supunându-se preceptelor divine, se vor întoarce în starea lor de fericire iniţială şi în preajma lui Dumnezeu. Îngerii credincioşi primiră permisiunea să coboare în acele ţinuturi ale penitenţei pentru a sluji de călăuze şi protectori fraţilor pedepsiţi şi pentru a-i împiedica să mai cadă în capcanele lui Moisasoor şi ale altor şefi rebeli. Atunci a trimis Dumnezeu pe unul dintre îngeri, Bramah pe numele lui, în partea

orientală a globului terestru. Acesta le relevă prin intermediul lui Brimha doctrina divinității și a salvării pe care o traduse apoi în sanscrită, limbă cunoscută pe vremea aceea". Autorul adaugă ce cred braminii despre cele patru vârste ale lumii, în care Dumnezeu a închis tot cursul penitenței și a purificării spiritelor. Aceste vârste se numesc Yuga sau Yug. Prima se numește Suttee Yuga, durata ei fiind de 1 000 000 de ani; a doua este Tirta Yuga și cuprinde 10 000 de ani în cursul Tirtei Joga, după doctrina brahminilor semi-zeul Rhaam vine pe lume pentru a proteja și apăra pe îngerii penitenți împotriva piedicilor și a atentatelor lui Moisasoor și ale adepților lui. A treia, numită Dunpar Yuga ține o mie de ani; ultima ține o sută de ani și se numește Kallie Yuga, ceea ce înseamnă vârsta corupției. În această vârstă, spun braminii, se vor comite multe crime. Autorul își aduce aminte de a fi auzit adesea, pe când prezida în tribunalele din Calcutta pe indieni scuzându-se de tot felul de crime și delicte în fața judecătorilor zicând că sosise perioada Kalli Yuga. El observa în legătură cu cele patru vârste că, de la indieni tradiția a trecut în mitologia greacă de unde poetul Ovidiu a împrumutat ceea ce spune în prima carte a Metamorfozelor lui. Iată deci rezumatul pe care Holwell ni-l dă despre primele cinci secțiuni, scuzându-se de a nu fi putut echivala forța și sublimul original, dar asigurându-ne că traducerea este aproape literală. Deși cartea lui Holwell este astăzi tradusă în franceză, să revedem fragmentul așa cum l-am redat eu după engleză, cu atât mai mult cu cât secțiunea a cincea ne va face să ne dăm seama în ce constă propriu zis doctrina purgatoriului indienilor așa cum se înfățișează ea în cărțile lor sacre:

SECȚIUNEA I
Despre Dumnezeu și atributele sale

„Dumnezeu este unul, etern, creator al întregului univers. El este asemenea unei sfere fără sfârșit și fără început. Dumnezeu guvernează lumea prin legi eterne și imuabile. Muritorule, nu face prea multe cercetări asupra esenței și naturii Celui Etern nici asupra legilor lui prin care guvernează. Curiozitatea ta e pe cât de zadarnică pe atât de criminală. Este de ajuns pentru tine să contempli zi și noapte grandoarea operelor lui, înțelepciunea puterea și bunătatea lui. Trage foloase".

SECȚIUNEA II
Crearea îngerilor

„Cel veșnic, absorbit în contemplarea Ființei sale, hotărî, în plenitudinea timpurilor să împartă gloria și perfecția sa cu ființele capabile de sentimente și de fericire. Aceste ființe nu existau. Dar cel veșnic le-a dorit și le-a creat. Le alcătui din propria lui esență, capabile de perfecție sau de imperfecție, dându-le o voință liberă. Cel Veșnic, îl creă mai întâi pe Brimah, Bistnoo și Sieb apoi pe Moisasoor și toată armata divin (Debtahlog). Îl așeză pe Birma în fruntea lor, făcându-l vice-rege în cer dându-i ca miniștri pe Bistnoo și pe Sieb. Cel veșnic împărți îngerii în cete și le dădu fiecărui câte un șef. Ei îl glorificau adunați în jurul tronului, așezați după rang și cerul răsuna de armoniile lor. Moisasoor șeful primei cete dirija cântecele de laudă aduse Creatorului cântând despre supunerea primului său născut Birmah. Și cel veșnic se bucura de opera lui".

SECȚIUNEA III
Căderea îngerilor

„După crearea debptahlogului, tronul Celui Veșnic a răsunat de bucurie și armonie mii și mii de ani; această stare ar fi putut dura până la sfârșitul timpurilor dacă invidia nu l-ar fi cuprins pe Moisasoor și pe alți câțiva șefi peste îngeri, printre care și Rhaabon, al doilea după Moisasoor. Uitând binefacerile creatorului și legile sale, renunțară la puterea perfecției cu care fuseseră înzestrați, și făcură răul în fața Celui Veșnic. Renunțară la prima lor ascultare și refuzară să-l recunoască pe Birmah de șef si pe miniștrii lui, Bistnoo și Sieb, zicând: Să domnim noi înșine: disprețuind puterea și mânia Creatorului, răspândiră nesupunerea printre cetele cerești pe care le antrenară în revolta lor. Se despărțiră de tronul Celui Veșnic: mâhnirea îi cuprinse pe îngerii credincioși și durerea fu cunoscută pentru prima dată în cer".

SECȚIUNEA IV
Pedepsirea îngerilor rebelilor

„Cel Veșnic ale cărui omniștiință și influență cuprindeau totul, în afară de ființele libere, se supără din pricina revoltei lui Moisasoor.

Rhaabon și a celor care li se alăturaseră. Plin de milostivire, în toiul revoltei lor, îl trimise pe Birmah, Bistnoo și pe Sied pentru a-i avertiza să se întoarcă la ascultarea dintâi. Dar totul fu în zadar, orbiți de orgoliu persistară în revolta lor. Atunci Cel Veșnic îl trimise pe Sieb înarmat cu toată puterea lui, cu porunca de a-i alunga din cerul superior la Mahah Surgo și de a-i cufunda în întuneric (Onderah) unde îi pedepsi să îndure chinuri fără sfârșit, mii de secole la rând".

SECȚIUNEA V
Îmblânzirea sentinței lui Dumnezeu împotriva îngerilor rebeli

„Cetele de îngeri rebeli gemeau sub greutatea mâniei lui Dumnezeu în timpul Munnuntur (perioada cuprinzând un mare număr de secole), dar Birmah, Bistnoo și Sieb n-au încetat să intervină pe lângă Dumnezeu, pentru a obține iertarea acestora. Până la urmă se îndură și cu toate că nu putea prevedea ce vor face cu îndurarea lui, crezu în căința lor și le zise: Rebelii să fie eliberați din Onderah și așezați într-o stare de probă, în care să fie capabili să muncească pentru salvarea lor". Cedând guvernarea cerului lui Birmah, Cel Veșnic se retrase în el însuși, devenind invizibil cinci mii de ani cetelor divine. După această perioadă reveni pe tron, înconjurat de razele gloriei. Cetele cerești îl celebrară cântându-i cântece de bucurie. El ceru să se facă tăcere și le zise: „Să apară lumea celor cincisprezece globuri, Boboons sau globurile de purificare, și să fie locuința îngerilor rebeli" și cele cincisprezece globuri apărură, iar cel veșnic adăugă: „Bistnoo, înarmat cu puterea mea, să coboare în noua creație, să-i scoată pe rebeli din Onderah și să-i plaseze pe ultimul glob". Bistnoo se prezentă în fața tronului și-i zise: „O, Veșnicule, ți-am îndeplinit ordinele. Și toate cetele de îngeri credincioase fură încântate, văzând minunile noii lumi. Și Cel Veșnic vorbi din nou lui Bistnoo, zicând: „Vreau să creez corpuri care să servească câtva timp de închisoare și locuință îngerilor rebeli; vor suporta rele naturale, proporționale cu neascultarea lor. Du-te și le poruncește să locuiască aceste corpuri". Și Bistnoo apăru din nou în fața tronului celui veșnic zicând: „Poruncile tale au fost îndeplinite". Și cetele de îngeri se umplură din nou de admirație și lăudară minunile și bunătatea Creatorului. Când se făcu din nou tăcere, Cel Veșnic i se mai adresă o dată lui Bistnoo zicând: Corpurile pe care le-am destinat îngerilor rebeli să fie supuse schimbării și distrugerii,

dar capabile după aceea să se reproducă; traversând aceste forme muritoare, rebelii vor suferi 89 de schimbări sau migrații de-a lungul cărora vor fi supuși relelor fizice sau spirituale pe măsura neascultării și a purtării lor, locuind aceste corpuri care vor fi pentru ei o stare de probă și de purificare. După aceste 89 de forme, ei vor trece în cea a lui Ghoij sau a vacii; și când și acest din urmă corp va fi distrus de cursul prescris de natură, vor însufleți printr-un efect al bunătății mele, forma umană în care le voi înapoi puterile intelectuale asemănătoare cu prima lor stare și în această formă vor suporta cea mai importantă probă a lor. Vacile vor fi sfinte pentru ei și le vor furniza un aliment nou și agreabil și-i vor ajuta în muncile grele cărora i-am destinat. Și nu vor mânca din carnea Ghoij și nici din vreun trup muritor care trăiește pe pământ, înoată în apă sau zboară prin aer pentru că le-a fost destinat ca locuință. Se vor hrăni cu laptele vacii și fructele pământului. Formele muritoare care sunt opera mea nu trebuie să moară decât de moartea lor naturală; iată de ce, dacă vreunul din îngerii delicvenți distrug premeditat vreuna din aceste forme locuite de frații lor, tu, Sieb îi vei cufunda în Onderah, de unde va fi condamnat să treacă iar prin cele 89 de transmigrații, la orice vârstă vor fi ajuns ei atunci; și dacă vreunul dintre ei îndrăznește să atenteze la propria lui viață, îl vei cufunda pentru totdeauna în Onderah, fără să mai aibă posibilitatea să treacă prin cele 15 globuri de purificare și încercare. Voi împărți aceste corpuri muritoare în diferite clase care se vor perpetua fiecare separat printr-un instinct pe care îl voi pune în ele. Și dacă vreunul din debtah se amestecă cu o altă formă care nu e din clasa lui, tu, Sieb îl vei cufunda în Onderah, de unde va fi obligat să reînceapă cele 89 de transmigrații. Și dacă unul dintre ei îndrăznește să se unească cu o altă formă, într-un fel contrar instinctului natural pe care l-am dat lor, ai să-l scufunzi pentru totdeauna în Onderah. Îngerii delicvenți vor avea puterea să-și îndulcească chinurile prin farmecele societății; și dacă se iubesc între ei și se încurajează reciproc în căința lor, am să-i protejez și am să le dau putere, dar dacă unul dintre ei își persecută fratele eu îl voi proteja pe cel slab și nu voi îngădui persecutorului să intre într-unul din cele cincisprezece globuri de purificare. Și acela dintre ei care nu va da o întrebuințare convenabilă celei de a 89-a formă, tu ai să-l cufunzi în Onderah ca să reînceapă ciclul până când va atinge cel de al 9-lea Boboon, primul din cele șapte Boboon sau globuri de purificare după ce va fi trecut prin opt Boboon-uri de pedeapsă.

Când cetele celeste auziră decretele Celui Veșnic glorificară bunătatea și dreptatea lui. Și cel veșnic le zise: „Vreau să împart termenii grației mele în patru yuga din care primul va dura 100 000 de ani, al doilea zece mii de ani, al treilea o mie și al patrulea o sută; de-a lungul celor patru yuga, îngerii delicvenți vor îndura starea de probă sub formă umană. Și când cele patru vârste vor fi trecut și mai rămâne vreun înger care n-a ajuns în primul glob de purificare după ce a trecut prin cele opt de pedeapsă, tu, Sieb să-l cufunzi pentru totdeauna în Onderah. Și vei distruge cele opt globuri de pedeapsă, dar vei păstra încă cele șapte de purificare pentru că îngerii care au profitat de bunătatea mea să-și încheie purificarea păcatelor; și când își vor încheia ciclul și vor fi admiși în preajma mea, atunci tu vei distruge și cele șapte globuri de purificare". Și cetele fremătară auzind cuvintele Celui Veșnic. Și el mai adăugă: „Nu mi-am retras milostivirea față de Moisasoor, Rhaboon și alți șefi ai revoltei; dar, deși sunt corupți de putere și ambiție am să le sporesc puterea de a face rău; vor putea intra în cele opt globuri de pedeapsă și încercare unde îngerii delicvenți vor fi expuși capcanelor lor, așa cum au fost înainte de prima lor neascultare. Întrebuințarea pe care o vor da primii acestei puteri de seducție le va agrava pedeapsa; tot așa cum rezistența celorlalți va fi pentru ei o probă de sinceră căință". Cel Veșnic tăcu; Cetele de îngeri intonară cântece de laudă, amestecate cu lacrimi pentru soarta nefericiților lor frați. Își vor uni glasurile pe lângă Cel Veșnic prin vocea lui Bistnoo, pentru a-l ruga să le permită să coboare uneori în globurile de pedeapsă, sub forma umană pentru a proteja și a-și susține frații prin sfaturi și exemple împotriva capcanelor lui Moisasoor și ale celorlalți șefi. Cel Veșnic consimți și cetele își făcură auzite cântecele lor de laudă. Și atunci cel veșnic glăsui: „Tu, Birmah, du-te, înconjurat de puterea mea, în ultimul Boboon de pedeapsă și fă-le cunoscut îngerilor delicvenți decretele pe care le-am emis și înscrie-le în corpurile pe care le-am destinat". Și Birmah se prezentă în fața Celui Veșnic zicând: „Am făcut ce mi-ai poruncit. Îngerii delicvenți se bucură de milostivirea ta, mărturisesc justețea decretelor tale, sunt plini de remușcări și căință și au intrat în corpurile pe care tu le-ai destinat lor.

Cititorii noștri vor remarca ciudata asemănare care există între aceste doctrine indiene și viziunile halucinatului Vintras despre care am vorbit în Histoire de la magie. Nu e nimic nou, nici măcar în țara viselor!"

DELICII ALE MARII BRITANII

(Extras din Deverell, tom VIII)

PURGATORIUL SFÂNTULUI PATRICE

La două leghe, la răsărit de Dungall, se află un lac mic, numit Dirg sau Derg, vechiul Liffer, în mijlocul căruia se lăfăie o insulă celebră altădată, în timpul catolicismului, pentru că se credea că acesta era ținutul purgatoriului. Insula se numea Reglis sau Raghles, iar irlandezii o numeau Ellanu Purgadory, adică Insula purgatoriului. Călugării construiseră aici un schit pe lângă o grotă adâncă și-i făcură pe ceilalți să creadă că cine avea curajul să intre ajunge în purgatoriu unde va vedea și va auzi lucruri extraordinare. Pentru a susține această fantezie, se spune că bunul sfânt Patrice, predicând în această insulă unor irlandezi încăpățânați și increduli, obținu de la Dumnezeu prin rugăciuni, ca pământul să se deschidă în acel loc până la purgatoriu pentru că ascultătorii lui să se convingă cu ochii lor despre adevărul predicii cu privire la nemurirea sufletului și despre pedeapsa celor răi după această viață. Dar e sigur că în timpul sfântului Patrice nu se știa nimic din toate acestea și că nu s-a auzit nimic decât mult mai târziu, după câteva secole. Impostura n-a fost descoperită decât în secolul trecut, sub domnia lui Iacob I.

Doi seniori, Richard Boile conte de Corke și Adam Lostus, cancelar al Irlandei, împinși de o legitimă curiozitate de a descoperi adevărul acestei afaceri, trimiseră la fața locului persoane demne de încredere să facă cercetări exacte la fața locului. Și descoperiră că grota, prezentată drept drumul purgatoriului, nu era altceva decât o mică chilie săpată în stânca unde lumina nu intra decât pe ușă și unde un om înalt abia putea sta în picioare și atât de strâmtă că abia încăpeau șapte, opt oameni o dată. Când cineva venea în insulă pentru a străbate drumul purgatoriului, un grup de călugări care locuiau în apropierea grotei, îl punea să postească sever și-l întreținea cu povești minunate despre

ceea ce avea să vadă. După ce-l pregătea astfel pentru vise extraordinare, îl închidea în grota întunecată de unde-l scotea după câteva ore. Bietul călător credea că văzuse tot ce i se povestise, poate chiar minţea pentru a nu lăsa să pară că fusese înşelat, ca să se mai înşele şi alţii. Domnii pe care i-am numit au descoperit această ruşinoasă impostură care dezonora religia, obligându-i pe călugări să se retragă pentru a împiedica pe viitor asemenea sforării le dărâmară locuinţele şi stricară grota care a rămas de atunci deschisă şi expusă privirilor tuturor.

Iată ce ne spune Beverell:

„Cum legenda sfântului Patrice, aşa cum se află în manuscrisul nostru, ar putea să pară, fără îndoială, plicticoasă şi prea lungă într-un secol atât de nerăbdător ca al nostru. Prefer să dau aici un extras din *Acta sanctorum*; se va găsi în el esenţialul acestei legende şi, pe deasupra câteva detalii despre ceremoniile pe care le practicau penitenţi înainte de a intra în grota miraculoasă care nu se găsesc în ediţia noastră. Iată deci ce se poate citi în Acta sanctorum, sub 18 martie."

„În provincia Ulton, din Irlanda, există un mic lac numit Liffer sau Derg, înconjurând o insulă în care se afla plasat purgatoriul sau grota sfântului Patrice, căruia Dumnezeu i-a revelat acest loc cu puterea de a revela incredulilor pe care voia să-i convertească, spectacolul chinurilor din cealaltă viaţă urmată de remisia păcatelor pentru toţi cei care intrau în grota sfântului Patrice cu toate că nu toţi cei care au intrat în grotă au ieşit la fel de purificaţi. Spre anul 1153 sosi, după cum raportează Matheus Westmonasteriensis, istoric englez şi un călugăr pe nume Henricus Salteriensis Monachus, un cavaler, pe nume Oenus, dorind să intre în această grotă, unde văzu lucruri minunate, despre care călugărul ne asigură a le fi auzit povestite. Aceasta din urmă istorie îi hotărî pe călugării sfântului Augustin, recent stabiliţi în Anglia şi de acolo transplantaţi în Irlanda prin cucerirea acesteia de către englezi, să se stabilească în mănăstirea care exista înaintea lor în mica insulă din lacul Derg. Cavalerul Oenus, însufleţit de un sfânt zel, se supuse ceremoniilor care se cereau unui penitent înainte de a intra în grota sfântă. Doritorul trebuie să se prezinte la episcop pentru a obţine încuviinţarea. Prelatul încercă mai întâi să-l facă să renunţe, prezentându-i pericolele întreprinderii şi amintindu-i numărul celor care nu s-au mai întors de acolo. Dacă penitentul persevera, episcopul îi trimitea la stareţul mănăstirii care-şi reînnoia sfaturile. Dacă nimic nu-l putea speria, îl duceau la biserica unde postea cincisprezece zile în rugăciuni. Apoi stareţul îl împărtăşea, îl stropea cu apă sfinţită şi-l

conducea în procesiune însoţit de călugării care cântau până la intrarea grotei. Acolo i se reaminteau pericolele, dar dacă penitentul insista să-şi continue întreprinderea, primea binecuvântarea călugărilor, şi, protejat de rugăciunile lor, îşi făcea cruce şi intra în grotă. Stareţul închidea grota şi se întorceau cu toţii în procesiune la mănăstire. A doua zi la aceeaşi oră, procesiunea revenea, deschideau grota şi, dacă îl găseau pe penitent, îl aduceau la biserică, unde petrecea alte cincisprezece zile în posturi şi rugăciuni; dar, dacă nu-şi mai găseau penitentul nici a doua zi îl credeau pierdut şi închideau grota.

Episcopul d'Offory, David Roth, care a scris un tratat despre acelaşi purgatoriu al sfântului Patrice, descrie cu o şi mai mare minuţie toate ceremoniile care însoţeau această periculoasă călătorie pe care le ştia de la un călugăr demn de de la această mănăstire încredere. El observă că creştinii n-ar trebui să găsească nimic ciudat în aceste rituri sacre care sunt, spune el, conforme cu austerităţile practicate în biserica primitivă. Penitentul era dus într-o barcă construită dintr-un trunchi de copac din insula Purgatoriului, situată în mijlocul unor ape stătătoare sau a unui lac; la două sau trei sute de paşi se vede o altă insuliţă pe care se află mănăstirea călugărilor sfântului Augustin; penitentul petrece nouă zile în insula Purgatoriului, timp în care nu se hrăneşte decât cu pâine fără sare, coaptă special pentru această împrejurare şi frământată cu apă din lac, apă care-i servea şi de băut. Nu avea voie să mănânce decât o dată pe zi, dar îşi mai putea stinge setea de câteva ori. Apele lacului aveau proprietatea de a nu încărca niciodată stomacul, oricât ai fi băut. Pelerinul înconjura de trei ori pe zi locul sfânt şi-şi petrecea noaptea culcat pe paie, fără nici o învelitoare decât haina lui. Înainte de a face toate acestea, el se prezenta la părintele lui spiritual, propus de călugării locului. După ce se descălţa, intra în picioarele goale în biserică, unde îşi spunea rugăciunile, făcea de şapte ori turul interior templului şi de şapte ori pe afară, prin cimitir. Se ducea apoi la chilii care se numeau penitentuale şi care înconjurau biserica şi făcea înconjurul lor de şapte ori pe dinăuntru în genunchi şi de şaptea ori pe dinafară în picioarele goale. În sfârşit, făcea de şapte ori înconjurul crucii, plasate pe o colină de pietriş. După toate aceste procesiuni obositoare pe un teren plin de pietre şi aşchii de stâncă, îşi clătea talpa piciorului în apa lacului, sprijinindu-le de o masă de marmură, unde, se spune, că stătea odinioară sfântul Patriciu când îşi spunea rugăciunile şi pe care se pretinde că ar fi rămas imprimată talpa sfântului. Pelerinul recita în această poziţie Rugăciunea de duminică, Mărirea îngerilor

și Crezul după care își simțea picioarele mai ușoare. Repeta șapte zile la rând toate aceste procesiuni, într-a opta zi, le mai repeta o dată, pentru ca într-a noua zi, cea a intrării în grotă, să se odihnească. Dar înainte de a întreprinde acest pas periculos, părintele spiritual îi povestea cu multă însuflețire pericolele care-l așteptau și-i dădea exemple înfricoșătoare despre un mare număr de pelerini care pieriseră pe acolo, înaintea lui. Dacă insista curajos, tatăl spiritual îl pregătea pentru confesiune și împărtășanie, întărindu-l împotriva puterilor întunericului și a atacurilor demonilor. După ce primește absoluția, părintele spiritual ținând prapurele crucii, îl conduce la intrarea în grota, unde, după ce face o mărturisire sinceră și plină de căință a tuturor păcatelor, promițându-i lui Dumnezeu o viață sfântă și religioasă, e stropit cu apă sfințită; își ia rămas bun de la asistenți ca și cum ar părăsi această lume și, însoțit de rugăciunile lor, vărsând el însuși un torent de lacrimi intra în grotă; se închid ușile în urma lui, apoi procesiunea funebră se întorcea. Grota pare o căsuță de piatră; intrarea e atât de jos că un om de talie obișnuită nu poate pătrunde decât aplecându-se. Interiorul nu cuprinde sigur nimic decât atâta loc cât să se poată întinde un om; în fund este o piatră care acoperă intrarea în abis, pe care Dumnezeu o deschide penitentului și în care se vede spectacolul teribil al chinurilor din altă viață. După ce pelerinul rămâne douăzeci și patru de ore în această încăpere de spaimă, fără mâncare, doar cu puțină apă, părintele spiritual îl va duce la apele lacului, unde se va scălda gol; după ce s-a spălat și purificat în acest fel se va duce în biserică unde va mulțumi lui Dumnezeu că l-a călăuzit pe acest drum periculos promițându-i să poarte crucea mântuitorului câte zile va mai trăi. Episcopul d'Offory adăuga la detaliile acestui text că în vremea lui paza acestui lăcaș era încredințată tot călugărilor augustini... Nu știm când a trecut la frații minori ai Sfântului Francesco.

Amănuntele spectacolului pe care-l vedea pelerinul în sfânta grotă și care se găsesc în manuscrisul nostru sunt înfricoșătoare. Imaginați-vă tot ce un creier înfierbântat sau bolnav poate visa mai înspăimântător:

Non mihi si lingua centum sint oraque centum
Ferrea vox omnes comprendere formas
Omia poenarum pereurrere nomina possin.

Fluviile infernului nu sunt uitate; pelerinul ajunge, în sfârșit, în ținuturile celeste și vede bucuria preafericiților. Mai e nevoie să repetăm cât de mult seamănă totul cu Misterele lui Ceres și cu a șasea carte din Eneida!

EXTRAS DIN PURGATORIUL SFÂNTULUI PATRICIU CARE POATE FI CITIT ÎN MANUSCRISUL 208 DE LA BIBLIOTECA DIN BERNA

Autorul anonim, după ce relatează revelația sfântului Patrice, așa cum am citit, precum și istoria așezării călugărilor augustini în insula Derg, se reîntoarce la pelerinajul și coborârea în Infern a cavalerului Oenus, căruia el îi spune Elans. Iată un fragment din viziunea lui:

„Scos din casă, cavalerul fu dus de diavoli pe un munte, unde văzu o mulțime de oameni de toate vârstele și-și mărturisi în gând că tot ceea ce i se arăta acum; căci oameni din fața lui stăteau cu toții în vârful picioarelor, privind în direcția vântului de nord-vest de unde păreau într-adevăr să aștepte moartea, atât de tare tremurau de groază. Și atunci unul dintre diavoli i-a zis; te minunezi și te întrebi de ce-i atât de înspăimântat acest popor și ce așteaptă, dar dacă nu vrei să te răzgândești și să te întorci, vei afla imediat.

Abia rosti diavolul aceste vorbe, că fură pe loc luați de un vârtej, răpiți, el și cu diavolii împreună, și aruncați într-un fluviu înghețat și duhnitor, departe de acel munte, unde se văitară și gemură cu mult amar, temându-se că vor muri de frică, de frig și de duhoare; cine încerca să iasă era împins de diavoli înapoi, dar cavalerul rosti numele lui Dumnezeu și pe loc fu eliberat de chinuri.

Diavolii degrabă răsăriră în preajma cavalerului, îl luară și-l purtară spre răsărit, unde, privind în fața lui, acesta văzu o flacără neagră și duhnitoare ca o gură de infern care ar răsufla sulf înecăcios, și flacăra, după cât putea să-și dea seama, urcând în sus, arunca oameni, bărbați și femei goi, arzând, care pluteau în aer ca niște scântei; când flacăra cobora îi prăbușea, i se părea cavalerului, în vatra focului, care era ca un puț din care țâșneau limbile de foc. Și atunci diavolii îi ziseră, puțul pe care-l vezi este intrarea în infern; aici se află locuința noastră și pentru că ne-ai urmat atât de supus până acum, vei rămâne cu noi pentru că este și locuința celor care ne slujesc; dar să știi că

intrând îți vei pierde trupul și sufletul; numai dacă vrei să te răzgândești și să te întorci, cum ți-am spus și mai înainte, te vom duce sănătos și întreg la poarta pe unde ai intrat. Cavalerul, mereu încrezător în Dumnezeu, nu-i luă în seamă și nu se clinti și atunci ei îl luară și-l aruncară în puț; cu cât se afunda cu atât acesta se lărgea și chinurile se înteţeau. Suferințele pe care le îndura fură atât de mari că viteazul nostru cavaler era să uite chiar numele lui Dumnezeu; dar, pentru că așa era voia lui Dumnezeu, cavalerul rosti numele Domnului Iisus și pe loc flacăra îl aruncă în aer, alături de alții, și el se trezi dincolo de puț, singur și zdrobit, neștiind încotro s-o apuce; alți diavoli pe care nu-i cunoștea răsăriră lângă el din puț și se apropiară să-i spună că acela era chiar infernul, dar e obiceiul nostru să mințim, pentru că voiam să te convingem de bună voie să te răzgândești; văzând că nu putem, îți spunem că acesta nu e încă infernul, dar te vom duce la el.

Mare furtuna și trăznete stârniră diavolii și-l duseră departe de acolo, pe malul unui râu adânc, lat și foarte urât mirositor, părând acoperit de ruguri de foc și înroșit de sulf duhnitor, iar locul era plin de diavoli; cei care-l aduseseră îi ziseră; să știi că infernul e sub acest râu, iar deasupra lui este o punte; dacă vrei să mergi pe acea punte, imediat ce te vei afla pe ea, vântul care ne-a aruncat în celălalt fluviu, te va doborî și te va cufunda în adâncul acestuia, iar tovarășii noștri care sunt acolo o mulțime te vor trage în cel mai de jos infern; acum, știi ce ți se va întâmpla; și, zicând acestea, diavolii îl luară și-l aruncară pe punte. Puntea aceasta avea trei lucruri care te puneau pe gânduri și te făceau să dai înapoi: era atât de lunecoasă că, și lată să fi fost, nu era om atât de îndemânatec să se poată ține pe ea; era atât de îngustă, părând că nimeni n-ar putea s-o treacă; și mai era atât de sus că nu-ți venea să te uiți în jos. Atunci diavolii îi ziseră: dacă vrei să ne asculți, ai putea să scapi de această încercare. Și atunci să gândi cavalerul în câte pericole îl aruncase Dumnezeu și din câte îl salvase; și se urcă pe punte și începu să pășească, înaintând puțin câte puțin, și cu cât înainta cu atât devenea mai sigur pe el și cu atât puntea se lărgea, încât prin putere dumnezeiască, puteau acum trece pe ea două care unul lângă altul. Atunci diavolii, care-l aduseseră pe cavaler și care priveau de pe malul fluviului, văzându-l ajuns la jumătatea punții și că era gata să ajungă la capăt sigur pe el și nepățind nimic, se supărară și începură să țipe atât de tare că țipetele lor îl copleșiră pe cavaler mai mult decât toate încercările prin care trecuse. Diavolii care foiau sub punte ca niște pești, pe când el voia să treacă, începură să facă un zgomot atât de cumplit înspăimântându-l ca să cadă și aruncau în el cu bucăți de fier care însă nu-l atingeau apărat fiind de puterea numelui Domnului Iisus; așa

trecu viteazul cavaler pe punte ca și cum nimic nu era care ar fi putut să-l împiedice. Și când fu departe, privi puntea și fluviul pentru că nu îndrăznise să le privească de aproape, după care diavolii îl părăsiră, dispărând din preajma lui.

Scăpat de diavoli, cavalerul plecă mai departe și ajunse în fața unui zid foarte înalt și bine clădit, și în zid zări o poartă minunată care lucea ca aurul, părând făcută de mâna unui om din pietre prețioase strălucind ca lumina și când ajunse la o jumătate de leghe de ea, poarta se deschise și dinăuntru se răspândi o aromă atât de pătrunzătoare că lumea întreagă să fi fost acoperită de plante bine mirositoare n-ar fi putut răspândi un miros mai îmbătător, care-i readuse sănătatea și forța, încât i se păru că acum ar fi putut trece prin toate încercările prin care trecuse fără grijă sau durere. Se uită înăuntru și văzu un loc atât de frumos și de luminos, că întrecea lumina soarelui. Fu cuprins de dorința de a intra, dar văzu înaintea lui venind o mare procesiune, atât de mare și atât de strălucitoare cum nu mai văzuse niciodată în această lume, purtând cruci, lumânări, prapuri și crengi de lauri care păreau lucrate din cel mai fin aur. Procesiunea cuprindea oameni de diferite vârste, arhiepiscopi, stareți, călugări, preoți, ca și cum s-ar fi adunat pentru a sluji pe Dumnezeu în sfânta Biserică; și cum erau toți îmbrăcați în veșmintele tagmelor de care aparțineau și cum în acel secol aceste veșminte erau asemănătoare, nici unul nu era mai prejos decât celălalt.

Și cavalerul fu primit cu mari onoruri și-l luară cu dânșii, cântând cântece nemaiauzite până atunci; când încetară să mai cânte, doi arhiepiscopi îl luară de mână și-l purtară prin ținut să-i admire minunile și, înainte de a se așeza la vorbă, lăudară și-l binecuvântară pe Domnul care-i dăduse tăria și credința pentru a învinge și depăși ispitele dușmanilor din infern și-l scăpase sănătos din mâinile acelora, apoi îl duseră prin toate locurile și-i arătară atâtea desfătări și bucurii că nu s-ar putea niciodată povesti și vremea era frumoasă și însorită, căci așa cum o lampă aprinsă se stinge la lumina puternică a soarelui, tot așa, după prânz, lumina era atât de puternică încât întuneca soarele. Locul era pe cât de lung pe atât de lat, nu i se vedeau marginile nicăieri, ca o câmpie revărsând desfătări atât de plăcute de povestit, pășuni verzi, arbori rodind nobile și prețioase fructe, ierburi stufoase și mirositoare și multe alte bucurii pentru ochi pe care lumea ar putea să și le dorească, căci nu era noapte niciodată, lumina cerului curat strălucind mereu ca fildeșul și alama.

Era pe acolo o mare mulțime de oameni, cum nu credea că mai văzuse vreodată și, cu toate că erau organizați pe tagme, avându-și

mănăstirile lor, ca toţi cei intraţi într-un ordin, se vizitau cu plăcere unii pe alţii pentru a sta de vorbă şi a se consola împreună, bucurându-se, cântând cu solemnitate şi lăudându-l pe Domnul; şi aşa cum vedeţi stelele întrecându-se în strălucire, tot aşa se întreceau ei în frumuseţea veşmintelor. Unii erau îmbrăcaţi în haină aurie, alţii în purpură, unii în verde sau alb, după cum îl slujiseră pe Dumnezeu pe pământ, şi aceştia îi povestiră cum primul om de pe aceste locuri a fost izgonit pentru că a păcătuit, pedepsit să treacă şi să petreacă durerile lumii şi-i mai spuseră că din acest loc putea fi văzut Dumnezeu, Creatorul nostru, în toată slava cerului, adăstând în compania îngerilor, dar, aşa cum ţi-am mai spus, prin păcatul lui Adam fu izgonit şi noi toţi pedepsiţi să ne naştem în durere; dar, de atunci, din iubire pentru caritate, prin botez şi sfânta credinţă şi multe alte reguli pe care le-a stabilit şi poruncit să le păzim, toţi catolicii şi toţi creştinii şi pentru că am avut tăria credinţei şi adevărata speranţă după viaţa terestră prin care am trecut, am poposit aici prin voia lui Dumnezeu, dar pentru păcatele pe care le-am săvârşit mai înainte de acestea, am trecut prin încercările purgatoriului pe unde ai trecut şi tu; totuşi, chiar dacă nu ne-am pierdut speranţa şi tăria credinţei în această răsplată, nu am avut o conştiinţă prea clară despre ea, aşa cum a avut Adam, o conştiinţă dobândită prin experienţă şi de aceea am trecut prin încercările purgatoriului pentru fiecare păcat comis şi neispăşit, şi cei pe care i-ai văzut acolo vor veni aici cu noi când îşi vor fi ispăşit şi se vor fi curăţat de toate păcatele, în afara celor care sunt în gura puţului infernului; şi să ştii cu adevărat, că nu e zi în care să nu sosească măcar unul şi noi îi ieşim în întâmpinare, cum am făcut şi cu tine, şi-l primim cu multă bucurie şi solemnitate şi din cei care sunt în purgatoriu unul rămâne mai mult decât altul şi nimeni nu ştie când va scăpa, dar prin rugăciunile pe care le facem pentru ei, ei îndură mai uşor chinurile până când vor fi eliberaţi şi când ajung aici nimeni nu ştie cât va sta pentru că nimeni nu ştie, în afară de Dumnezeu, dar aşa cum ei speră, izbăviţi de păcatele lor, aşa şi noi avem speranţa de a rămâne aici, după binele pe care l-am făcut, şi, chiar dacă ne-am eliberat de chinurile purgatoriului, nu suntem încă demni de a urca la cer, dar ne simţim foarte bine aici, în desfătare şi pace, după cum vezi; iar când Dumnezeu va socoti de cuviinţă, vom urca spre slava veşnică şi să mai ştii că numărul nostru scade şi creşte în fiecare zi, tot aşa cum se întâmplă şi cu cei din purgatoriu care în fiecare zi vin şi pleacă, aşa şi noi care locuim în acest paradis al infernului pentru că în fiecare zi câţiva dintre noi urcă în paradisul ceresc.

Coli de tipar: 20.
Apărut: 1994.
Tiparul executat sub cda. 237/1994,
la Imprimeria de Vest, Oradea,
str. Mareşal Ion Antonescu nr. 105.
România

Dumnezeu, pentru a-l înălța pe om spre emanciparea morală se ascunde de el, lăsând, într-un fel, pe seama lui guvernarea lumii. Se face doar simțit prin măreția și armonia naturii, pentru ca omul să se perfecționeze progresiv, oferind mereu mai multă măreție ideii pe care și-o face despre autorul său.

Înalta știință a Kabalei și a magiei promite omului o putere excepțională, reală, efectivă, realizatoare, și ar trebui considerată deșartă și iluzorie dacă n-ar oferi această putere. Îi veți judeca pe învățați după operele lor, spunea stăpânul suprem, și regula acestei judecăți este infailibilă. Dacă vrei să cred în ceea ce-mi spui, arată-mi ce faci.

ISBN 973-96469- 2-1